

Ontwerp webportaal nulversie

Ontwerp webportaal nulversie

Kennisinfrastructuur Cultuurhistorie (KICH)

M.A. van den Broek

J.D. Bulens

H.L.E. de Groot

A. Ligtenberg

R.M. Lokers

L.A.E. Vullings

Alterra-rapport 1097

Alterra, Wageningen, 2004

REFERAAT

M.A. van den Broek, J.D. Bulens, H.L.E. de Groot, A. Ligtenberg, R.M. Lokers en L.A.E. Vullings, 2004. *Ontwerp webportaal nulversie; Kennisinfrastructuur Cultuurhistorie (KICH)*. Wageningen, Alterra, Alterra-rapport 1097. 302 blz.; 30 fig.; 22 tab.

Het rapport beschrijft het ontwerp van de nulversie van het wepportaal voor de cultuurhistorie. Per fase, de inventarisatie, informatieanalyse, logisch ontwerp en technisch ontwerp zijn de resultaten van het project in notities uitgewerkt. Na het afronden van de bouw van de nulversie van het webportaal is een acceptatietest en een usability test uitgevoerd. De bevindingen van beide testen zijn ook in dit rapport opgenomen.

Trefwoorden: Webportaal, Cultuurhistorie, kennisinfrastructuur, informatie analyse, logisch en technisch ontwerp, acceptatie en usability testen

De volledige rapport in kleur is ook te vinden op
<http://www.alterra.wur.nl/NL/prodpubl/rapporten/zoeken+in+rapporten.htm>

ISSN 1566-7197

Dit rapport kunt u bestellen door €34,- over te maken op banknummer 36 70 54 612 ten name van Alterra, Wageningen, onder vermelding van Alterra-rapport 1097. Dit bedrag is inclusief BTW en verzendkosten.

© 2004 Alterra
Postbus 47; 6700 AA Wageningen; Nederland
Tel.: (0317) 474700; fax: (0317) 419000; e-mail: info.alterra@wur.nl

Niets uit deze uitgave mag worden veeveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Alterra.

Alterra aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit het gebruik van de resultaten van dit onderzoek of de toepassing van de adviezen.

Inhoud

Woord vooraf	11
Samenvatting	13
1 Inleiding	21
1.1 Structuur huidige brongegevens	21
1.1.1 Afbakening	21
1.1.2 Brongegevens RDMZ	21
1.1.2.1 Voorlopige monumentenkaart	22
1.1.2.2 Kaart met beschermde stads- en dorpsgezichten	22
1.1.2.3 Overige bestanden	22
1.1.2.4 Gebruikte technologie	23
1.1.3 Brongegevens ROB	23
1.1.3.1 Archeologische Monumentenkaart	23
1.1.3.2 Indicatieve kaart van Archeologische waarden	23
1.1.3.3 Globale Archeologische Kaart van het Continentaal Plat	24
1.1.3.4 Overige bestanden	24
1.1.3.5 Gebruikte technologie	25
1.1.4 Brongegevens EC-LNV	25
1.1.4.1 Landelijk bestand	25
1.1.4.2 Provinciale bestanden	26
1.1.4.3 Gebruikte technologie	26
1.1.5 Brongegevens Alterra	27
1.1.5.1 HistLand	27
1.1.5.2 Gebruikte technologie	28
1.2 Benodigde interfaces	29
1.2.1 Inleiding	29
1.2.2 Centraal informatiemodel	29
1.2.3 Korte termijn: de eerste versie van het KICH webportaal	30
1.2.4 Lange termijn: open voor aansluiting van derden	30
1.3 Relatie brongegevens en portaal clusters	32
1.3.1 Inleiding	32
1.3.2 Brongegevens cluster	33
1.3.3 Interactie cluster	34
1.3.4 Persoonsgerichte cluster	34
1.3.5 Cluster beheer	35
1.3.6 Conclusies	35
1.4 Notitie: Quick-scan portalen en sites cultuurhistorie	37
1.4.1 Inleiding	37
1.4.2 Gehanteerde criteria	37
1.4.3 Samenvatting en conclusies	38
1.5 Inventarisatie standaardsoftware KICH webportaal (Quick-scan)	40
1.5.1 Contentmanagement	40
1.5.2 Portaal platforms	41

1.5.3	Mapservers	42
1.5.4	Conclusies	43
2	Informatie analyse	45
2.1	Notitie: Randvoorwaarden	45
2.1.1	Randvoorwaarden Almanak	45
2.1.1.1	Almanak functioneel	45
2.1.1.2	Almanak technisch	45
2.1.1.3	Ontsluiting in het webportaal	46
2.1.2	Randvoorwaarden webportaal en omgeving	46
2.1.3	Randvoorwaarden databases	47
2.1.3.1	Centrale database KICH webportaal	49
2.1.3.2	Bronbestanden en databases basisregistraties	50
2.1.3.3	Almanak	50
2.1.3.4	Overige KICH datasets (publicaties, parels etc)	51
2.1.3.5	Documentaire databases	51
2.1.3.6	Overige externe databestanden	51
2.2	Notitie: Informatiebehoefte	53
2.2.1	Introductie	53
2.2.2	Proces	53
2.2.3	Resultaten	54
2.2.4	Conclusies	59
2.3	Notitie: Programma van Eisen	62
2.3.1	Introductie	62
2.3.1.1	Afbakeningen	63
2.3.2	Brongegevens Cluster	63
2.3.3	Interactie Cluster	64
2.3.4	Persoonsgerichte Cluster	67
2.3.5	Beheer Cluster	69
2.4	Globale Architectuur	73
2.4.1	Inleiding	73
2.4.2	Server-functies	73
2.4.2.1	Application server	73
2.4.2.2	Mapserver	74
2.4.3	Koppelingen met externe gegevensbronnen en externe systemen	74
2.4.4	Diagram globale architectuur KICH webportaal	75
3	Logisch Ontwerp	77
3.1	Logisch gegevensmodel voor de nulversie	77
3.2	Overzicht functionele componenten nulversie	81
3.3	Beschrijving functionele componenten	83
3.3.1	Homepage component	83
3.3.2	Sitemap component	83
3.3.3	Samenvatting component (niet in 0-versie)	83
3.3.4	Inlog component	84
3.3.5	Evt. Uitlog component	84
3.3.6	Registreren component	84
3.3.7	Kaart component	85
3.3.8	Zoomin component	86
3.3.9	Pan component	86

3.3.10	Identify-(de)selecteer component	86
3.3.11	selecteer binnen cirkel component	86
3.3.12	Kaartlagenlijst component	86
3.3.13	Selectie-lijst component.	87
3.3.14	Identify-lijst component.	87
3.3.15	CH Objectenlijst component	87
3.3.16	Resultatenlijst component	88
3.3.17	Toon metadata bij object component	89
3.3.18	Toon metadata bij dataset component	89
3.3.19	Toon metadata bij domein component	89
3.3.20	Entiteiten-zoek component	89
3.3.21	Selectievraag component	90
3.3.22	CH objecten zoekcomponent	90
3.3.23	Almanak component (niet in 0-versie)	91
3.3.24	Documentaire systemen component (niet in 0-versie)	91
3.3.25	'Parels' component (niet in 0-versie)	92
3.3.26	Link collecties component	92
3.3.27	Nieuws component	92
3.3.28	Nieuwsbrief / attenderingen component	93
3.3.29	Forum component (niet in 0-versie)	95
3.3.30	Prikbord component	96
3.3.31	MYKICH component	97
3.3.32	Begrippenlinker component (niet in 0-versie)	99
3.3.33	Gebruikersgroep beheer component (niet in 0-versie)	100
3.3.34	Gebruikersbeheercomponent (niet in 0-versie)	101
3.3.35	Beheer sleutelwoorden component (niet in nul-versie)	102
3.4	Functioneel ontwerp	104
3.5	Systeemafbakening nulversie KICH webportaal	126
3.5.1	Inleiding	126
3.5.2	Almanak	127
3.5.2.1	Nulversie	127
3.5.2.2	Versie 1 of hoger	127
3.5.2.3	Buiten de scope van het KICH webportaal	127
3.5.3	Bronbestanden en basis registratiesystemen	128
3.5.4	Projecten databank	129
3.5.5	Documentaire systemen	130
3.6	Benodigde interfaces webportaal	131
3.6.1	Interface webportaal – Almanak	131
3.6.1.1	Nulversie	131
3.6.1.2	Versie 1 en hoger	131
3.6.2	Interfaces tussen webportaal en bronbestanden	131
3.6.2.1	Nulversie	131
3.6.2.2	Versie 1 en hoger	132
3.6.3	Interface tussen webportaal en projectendatabank	133
3.6.3.1	Nulversie	133
3.6.3.2	Versie 1 en hoger	133
3.6.4	Interface tussen webportaal en documentaire informatiesystemen	133
3.6.4.1	Nulversie	133
3.6.4.2	Versie 1 en hoger	133

4	Technisch ontwerp	135
4.1	Technisch gegevensmodel voor de nulversie	135
4.1.1	Cultuurhistorische objecten	135
4.1.2	Conversies bij het inlezen door de adapters	135
4.1.3	Referentielagen en ondergronden	138
4.1.4	Sleutelwoorden en metagegevens	138
4.1.5	Nieuwsitems	138
4.1.6	Gebruikersregistratie en autorisatie	139
4.1.7	Applicatiesturing	139
4.2	Advies voor inzet portaalomgeving en contentmanagement systeem	140
4.2.1	Samenvatting en Advies	140
4.2.2	Inleiding	140
4.2.3	Portaalomgeving of Content Management Systeem	141
4.2.4	Advies portaalomgeving en CMS	142
4.2.4.1	Fase 1: Opstellen plan van eisen en selectie op basis van RFI's	142
4.2.4.2	Fase 2 – Productdemonstraties en evaluatie	144
4.2.4.3	Broadvision (Broadvision Portal)	146
4.2.5	Resultaten en Conclusies	147
4.2.5.1	Portaalomgeving of contentmanagement systeem	147
4.2.5.2	Functionaliteit	147
4.2.5.3	Selectie portaalomgeving en CMS voor KICH	148
4.3	Ingebruikname en exploitatie van het KICH webportaal	149
4.3.1	Beheer en onderhoud	149
4.3.2	Infrastructuur (hosting)	149
4.3.3	Licentiekosten	149
4.4	Kostenindicatie	150
4.4.1	Beheer en onderhoud	150
4.4.2	Infrastructuur (hosting)	151
4.4.3	Licentiekosten	151
5	Resultaten acceptatietest	153
5.1	Introductie	153
5.2	De bevindingen	153
5.3	Conclusies en advies	155
6	Bevindingen Usability Test Nulversie website KICH	157
6.1	Introductie	157
6.1.1	Doel van het onderzoek	157
6.1.2	Respondenten	157
6.1.3	Werkwijze	157
6.1.4	Indeling rapport	158
6.2	Algemeen	158
6.2.1	Bekendheid met KICH	158
6.2.2	Algemeen oordeel over de Nulversie	158
6.3	Navigatie	159
6.3.1	Hoofdnavigatie	159
6.3.2	Subnavigatie	160
6.3.3	Werking van de navigatie	161
6.3.4	Logo	161

6.3.5	Zoekfunctie	161
6.3.6	Voorstel Navigatie	162
6.4.3	Help algemeen	164
6.4.4	Bibliotheek	165
6.4.5	Mijn KICH	165
6.4.6	Inloggen	166
6.5	In Kaart	167
6.5.1	Gebruik van de kaart	167
6.5.2	Mouse pionter	169
6.5.3	Voorstellen weergave kaart	170
6.5.4	Selectie vraag	171
6.5.5	Voorstellen selectievraag	172
6.5.6	Help bij 'In kaart'	173
6.6	Experts	174
6.6.1	Expert zoeken	174
6.6.2	Aanmelden als expert	177
6.7	Opsomming aanbevelingen	179
6.7.1	Hoofdstuk 2, Algemeen	179
6.7.2	Hoofdstuk 3, Navigatie	179
6.7.3	Hoofdstuk 4, Content	179
6.7.4	Hoofdstuk 5, In Kaart	180
6.7.5	Hoofdstuk 6, Experts	182

Bijlagen

1	Schematisch overzicht gegevensaanbod	183
2	Bestandsbeschrijvingen basisregistraties	187
3	Geinventariseerde portalen en sites	197
4	Deelnemerslijst telefonische enquête	205
5	Toelichting en vragenlijst	207
6	Verslagen van de telefonische enquêtes	211
7	RFI Portal environment KICH web portal	259
8	RFI – Content Management System KICH Webportal	265
9	Uitnodiging fase 2 op basis van RFI	271
10	Prijsindicatie voor de onderzochte producten	275
11	Testrapportage Paul Boekenoogen (lid technische klankbordgroep, ROB)	277
12	testrapportage Bart Looise (lid technische klankbordgroep, EC-LNV)	279
13	Testrapportage Benjamin Dekkers (lid technische klankbordgroep, RDMZ)	283
14	Algemene vragenlijst usability test KICH	291
15	Script Usability test "KICH"	295
16	Usability test Respondenten KICH	301

Woord vooraf

Dit rapport beschrijft het project en de resultaten van het project ‘Ontwerp nulversie webportaal’ van het programma KennisInfrastructuur CultuurHistorie (KICH). Het project bestond uit een vijftal fasen:

1. Inventarisatie
2. Informatie analyse
3. Logisch ontwerp
4. Technisch ontwerp
5. Bouwen en testen van de nulversie.

Per fase zijn een aantal deelactiviteiten ondernomen waarvan de resultaten zijn beschreven in notities. Deze notities zijn in dit rapport integraal overgenomen. Het resultaat van de laatste fase bestond uit de nulversie van het webportaal. Deze versie is getest door leden van de technische klankbordgroep. De resultaten van deze acceptatietest zijn ook opgenomen in dit rapport. Tenslotte is door een extern communicatie bedrijf een usabilitytest uitgevoerd. Ook deze resultaten zijn opgenomen.

Projectteam:

Machteld van de Broek
Jandirk Bulens
Hugo de Groot
Arend Ligtenberg
Rob Lokers
Wies Vullings

Technische Klankbordgroep:

Paul Boekenoogen (ROB)
Benjamin Dekkers (RDMZ)
Theo Fokkinga (AMR)
Bart Looise (EC-LNV)
Marcel RAS (DEN)
Frans van de Zande (ROB)

Reviewers:

Wim van der Schoor (Salience)
Arjan Loeffen (Salience)

Samenvatting

Inventarisatie

Het grootste deel van de inventarisatiefase heeft betrekking gehad op het in kaart brengen van de beschikbare gegevensbestanden en de technische en functionele relatie met het KICH webportaal. Er is een inventarisatie uitgevoerd van de te ontsluiten basisregistraties van de 4 kennisinstellingen (ODB van RDMZ, Archis van het ROB, HistLand van Alterra en CultGIS van EC-LNV). Daarbij is bepaald welke gegevensbestanden beschikbaar worden gesteld voor ontsluiting via het webportaal en wat de inhoud en de structuur is van elk van die gegevensbestanden. Het resultaat van die inventarisatie is vastgelegd in de notitie 'Structuur huidige brongegevens' en de daarbij behorende bijlagen. Ook is een beschrijving opgesteld van de benodigde interfaces voor het ontsluiten van de beschikbare basisregistratiebestanden. Daarbij is onderscheid gemaakt tussen korte en lange termijn doelstellingen. Deze interfacebeschrijving is terug te vinden in de notitie 'Benodigde interfaces'.

De relatie tussen de bronbestanden van de basisregistraties en de functionaliteit van het webportaal wordt beschreven in de notitie 'relaties bronbestanden en portaalclusters'.

Er is ook een inventarisatie uitgevoerd van al bestaande sites en portalen die zich begeven op het domein van de cultuurhistorie. Eén doelstelling was om te bepalen welke informatie al wordt ontsloten, in welke vorm, voor welke doelgroep enzovoorts. Een tweede doelstelling was om te leren van bestaande oplossingen, ideeën op te doen en herbruikbare componenten te ontdekken. In de notitie 'Quick-scan portalen en sites cultuurhistorie' is het resultaat beschreven.

Daarnaast is een globale inventarisatie gemaakt van bestaande portaalsoftware. Hierbij is gekeken naar bestaande omgevingen voor ontwikkeling van portalen, omgevingen voor content management en mapserver software. De notitie 'Inventarisatie standaardsoftware KICH webportaal' beschrijft kort de geïnventariseerde softwarecomponenten.

Afbakening

De omgeving waarbinnen het project KICH webportaal moet opereren is behoorlijk in beweging. Ten eerste loopt er binnen het KICH-programma een project Informatiemodel KICH (IMKICH). Bij het Ontwerp van het KICH webportaal zijn de definitieve resultaten van dat project nog niet beschikbaar. Ten tweede loopt er een project om de basisregistratiesystemen van RDMZ en ROB (resp. ODB en Archis II) te vervangen door één gezamenlijk systeem: MonArch. Ten derde worden de gegevens geactualiseerd in het kader van het project Actualisering Monumenten Register (AMR). Op dit moment is nog niet bekend hoe MonArch er uit gaat zien.

Om binnen het project webportaal KICH om te kunnen gaan met de beschreven ontwikkelingen en de consequenties daarvan, is er een onderscheid gemaakt tussen de korte termijn en de lange termijn doelstellingen ten aanzien van het KICH

webportaal. Omdat op verschillende plaatsen in de notities wordt verwezen naar deze ‘terminologie’ worden deze hier ter verduidelijking toegelicht.

Korte termijn

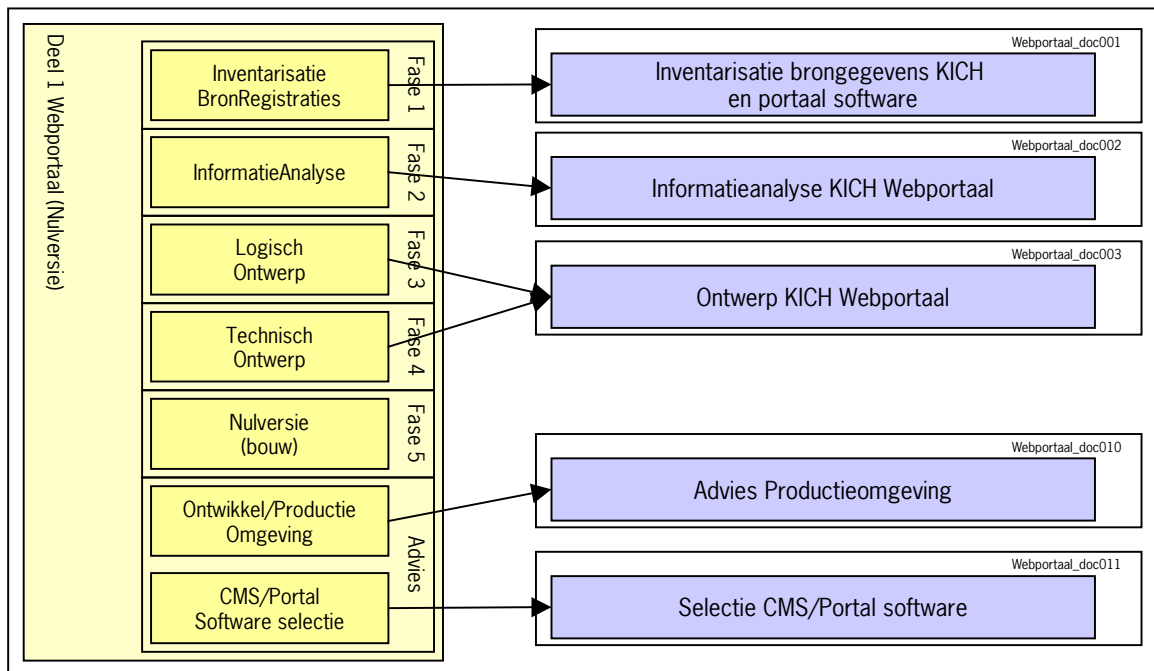
Met korte termijn wordt in het kader van deze notities bedoeld de periode waarin het nu gedefinieerde project webportaal KICH (bestaande uit een deel analyse en ontwerp en een deel realisatie, implementatie en beheer) wordt uitgevoerd. Gedurende de korte termijn wordt gewerkt met de basisregistratiebestanden zoals ze nu beschikbaar worden gesteld door de kennisinstellingen en zoals ze in deze inventarisatie zijn beschreven. Voor zover mogelijk (d.w.z. indien de IMKICH standaarden tijdig beschikbaar zijn) wordt gebruik gemaakt van de resultaten van het project informatiemodel KICH om het informatie model voor KICH webportaal versie 1 op te baseren.

Lange termijn

De lange termijn doelstelling valt buiten het op dit moment gedefinieerde project KICH webportaal. Op de lange termijn is het uiteindelijke informatiemodel voor KICH (IMKICH) de basis van het webportaal. Systemen die voldoen aan het IMKICH informatiemodel kunnen aansluiten via een generieke koppeling, zodat een universele, open interface beschikbaar is en ook andere organisaties kunnen aansluiten. Op de lange termijn komen ook systemen als bijvoorbeeld MonArch en de resultaten van het AMR project in beeld als databronnen voor het KICH webportaal.

Informatie Analyse

In deze fase is op een viertal gebieden informatie verzameld en geanalyseerd en dit is beschreven in vier notities.

De eerste notitie betreft de randvoorwaarden. Deze notitie is opgebouwd uit twee delen: Almanak en databases. In het gedeelte over de almanak wordt beschreven welke randvoorwaarden gelden voor het webportaal KICH ten aanzien van de realisatie van de gewenste integratie van de almanak met andere portaalonderdelen. Het gedeelte over de databases beschrijft hoe het webportaal zou kunnen aansluiten op een groot aantal externe datasets, die zich bevinden op verschillende locaties, aangezien een van de uitgangspunten van het KICH webportaal is dat gegevens aan de bron beheerd zullen worden. Om in een dergelijke heterogene, gedistribueerde omgeving toch integratie mogelijk te maken, zullen een aantal afspraken gemaakt moeten worden ten aanzien van de interfaces tussen de diverse externe systemen enerzijds en de KICH webportaal omgeving anderzijds. Dit is te vertalen in een aantal randvoorwaarden waaraan te koppelen systemen moeten voldoen.

Daarnaast kunnen ten aanzien van de centrale database van het KICH webportaal zelf een aantal randvoorwaarden worden gesteld, waarbij overigens het faciliteren van integratie van externe databestanden ook weer een belangrijke doelstelling is. Omdat in dit geval nog een keuze gemaakt moet gaan worden, kunnen er voor deze omgeving striktere eisen worden gesteld.

De tweede notitie betreft de informatiebehoefte. Deze notitie is gebaseerd op de resultaten van de telefonische enquête die gehouden is onder 22 potentiële gebruikers van het KICH webportaal. Over het algemeen zijn de potentiële gebruikers enthousiast over de plannen en de aangeboden functionaliteiten en komen deze overeen met hun wensen. De prioritering waaraan zij de voorkeur geven komt ook overeen met de in het programma van eisen aangegeven prioritering. Op een aantal vlakken zijn suggesties gedaan die bij het realiseren van de 0-versie of versie 1 zullen worden meegenomen.

De derde notitie betreft het programma van eisen. Het programma van eisen is uitgesplitst naar de vier clusters waaruit het portaal is opgebouwd, de interactie, de brongegevens, de persoonsgerichte en de beheer cluster. Per cluster zijn vanuit drie perspectieven, die van de gebruiker, de portaal en het financiële perspectief, functionele eisen opgesteld en toegelicht. Per functionele eis is aangegeven of een eis volgens de KANO verdeling onder “must be”, “the more the better” of “delighters” valt. Tevens is aangegeven of de betreffende eis zal worden gerealiseerd in de nulversie (zie 1.2 afbakening). Of een eis gerealiseerd zal worden in de nulversie is mede bepaald door de gebruikers.. Of eisen uiteindelijk gerealiseerd worden in versie 1 (zie 1.2 afbakening) hangt behalve van de gebruikerswensen ook af van en van de budgettaire middelen en de doorlooptijd.

De vierde notitie betreft de globale architectuur van het webportaal. Hierin worden op hoofdlijnen de serverfuncties en de koppeling met externe gegevensbronnen en externe systemen weergegeven.

Afbakening

De informatie analyse is uitgevoerd met als uitgangspunt versie 1 (eind van het bouwtraject). In de verschillende notities wordt aangegeven wat tevens geldt voor de nulversie (eind van ontwerptraject). Wat betreft de beschreven functionele eisen geldt dat deze afhankelijk zijn van de voorkeuren van de gebruikers en deze worden voor de aanvang van de bouw van de nulversie getoetst. Tevens geldt voor deze eisen dat uiteindelijk in versie 1 wordt gerealiseerd afhankelijk is van het beschikbare budget en tijd.

Conclusies

Het KICH webportaal wordt een omgeving die de belangrijke kennisbronnen uit het werkveld van de cultuurhistorie integreert en op termijn ook open wordt gesteld voor aansluiting door 'derden'. Om dit conceptueel en technisch mogelijk te maken moeten randvoorwaarden gesteld worden aan het KICH webportaal zelf en de aan te sluiten systemen. Op de korte termijn heeft het KICH webportaal met name te maken met een aantal bestaande informatiesystemen, die niet aan deze eisen voldoen. Voor deze systemen worden speciale interfaces gemaakt. Met name op de lange termijn moeten aan de aan te sluiten systemen een aantal randvoorwaarden worden gesteld. De belangrijkste randvoorwaarden zijn de volgende:

Te koppelen systemen zijn IMKICH compliant. Dat wil zeggen dat ze voldoen aan het in het kader van KICH op te stellen informatiemodel voor de cultuurhistorie. Daarmee kan zo'n systeem conceptueel probleemloos aansluiten op het eveneens op IMKICH gebaseerde KICH webportaal

Te koppelen systemen ondersteunen XML/GML als uitwisselingsformaat. Omdat de interfaces van het KICH webportaal worden gebaseerd op XML/GML als uitwisselingsformaat kan zo ook technisch een koppeling worden gemaakt.

Deze randvoorwaarden kunnen op korte termijn al geïmplementeerd worden in systemen die in het kader van de KICH projecten worden ontwikkeld (o.a. Almanak). Op de langere termijn zal de sector zich als doel moeten stellen om ook nieuwe informatiesystemen en nieuw te ontwikkelen versies van bestaande systemen te ontwikkelen onder de gestelde randvoorwaarden.

Van de informatiebehoefte is afgeleid aan welke functionele eisen het webportaal KICH dient te voldoen. Deze eisen zijn beschreven per cluster. Zo wordt op het niveau van het brongegevens cluster eisen gesteld aan het bevragebaar maken van de brongegevens, metadata, almanak en gerelateerde documenten. Voor het niveau van interactieve cluster worden eisen gesteld aan het zoek- en vindmechanisme, selectiemogelijkheden, communicatie tussen gebruikers en beheerder en gebruiker en het genereren van een samenvatting om als gebruiker overzicht te behouden van de site. Op het niveau van het persoonsgerichte cluster worden eisen gesteld aan authenticatie, autorisatie, personalisatie, een gebruikerssessie en de rapportages die een gebruiker kan downloaden of printen. Tenslotte wordt op het niveau van het beheer eisen gesteld aan autorisatie, het webportaal en de infrastructuur.

Op basis van dit document zal het functionele of logisch ontwerp worden opgesteld. Tevens zal dit document als basis dienen voor het op te stellen advies over ontwikkelomgeving en hosting.

Logisch ontwerp

In het logisch ontwerp worden relaties tussen de verschillende bronbestanden van het webportaal weergegeven. Ook wordt een beschrijving gegeven van de verschillende functionele componenten van het webportaal. Deze zijn uitgewerkt in de volgende categorieën:

Navigatie

- Homepage
- Cultuurhistorische objecten
- Parels
- Experts
- Documentaire systemen
- My Kich
- Links
- Communicatie
- Over deze site

Algemene items

- Help
- Contac
- Sitemap
- Zoek

Beheer

- Gebruikersbeheer
- Gebruikersgroep beheer
- Beheerreferentie sleutels
- Nieuwsbrief

Voor deze functionele componenten zijn use cases uitgewerkt. Hierin wordt beschreven wat een gebruiker met iedere component zou moeten kunnen doen. Deze use cases dienen als leidraad voor het bouwen van het webportaal in fase 5.

Het KICH webportaal zal een groot aantal functionele componenten bevatten. Dit betekent echter niet dat ook al deze functionaliteit binnen het ontwikkeltraject KICH-webportaal gerealiseerd wordt. Er is aangegeven welke van de functionaliteiten van het KICH webportaal al of niet als functionele componenten binnen het ontwikkeltraject worden ontwikkeld en welke systemen en componenten inhoudelijk geheel of deels buiten de systeemgrenzen van het project KICH webportaal vallen. Ook wordt beschreven op welke manier integratie van componenten in het KICH webportaal gaat plaatsvinden. Daarbij wordt onderscheid gemaakt tussen de nulversie en versie 1 en latere versies van het webportaal. De componenten almanak, bronbestanden en basisregistratiesystemen, projectdatabanken en documentaire systemen zijn hiervoor bekeken.

Het is overigens van belang om te stellen dat componenten waarvan hier wordt geconstateerd dat ze buiten de systeemgrenzen vallen over het algemeen wel degelijk hun plek krijgen in het KICH webportaal. Dit kan bijvoorbeeld doordat voor zo'n

component een interface wordt ontwikkeld of door de component zelf direct via het webportaal ter beschikking te stellen.

Technisch Ontwerp

Het logisch model is uitgewerkt in een technisch ontwerp. Bij het ontsluiten van GEO-datasets is performance in combinatie met de gewenste functionaliteit altijd een belangrijk aandachtspunt. Om de performance op peil te houden kunnen er voorbewerkingen in de database noodzakelijk zijn. Deze voorbewerkingen dienen zo beperkt mogelijk te worden gehouden omdat ze ten koste gaan van de flexibiliteit. Wat betreft de functionaliteit ligt er de eis dat de verschillende bronbestanden gezamenlijk bevraagd en getoond moeten kunnen worden

In het kader van de ontwikkeling van het KICH webportaal is onderzoek gedaan naar portaalomgevingen en content management systemen. Het doorlopen traject heeft de betrokkenen een beter inzicht gegeven in de mogelijkheden en onmogelijkheden van portaal en CMS omgevingen en van de verschillende producten die op de markt zijn en de toegevoegde waarde die ze kunnen bieden.

Op basis van Requests for Information (RFI) zijn een aantal partijen die CMS en/of Portalsoftware verkopen/ontwikkelen uitgenodigd om presentaties te geven over hun producten. De presentaties samen met de informatie gaven vormden de basis voor het advies wat op is gesteld over aan te schaffen software.

Als beheer van data aan de bron een uitgangspunt is voor KICH heeft het gebruik van een CMS als onderdeel van het KICH webportaal weinig of geen toegevoegde waarde. Er is in dat geval eerder behoefte aan een 'integratieplatform'. Een portaalomgeving kan als zo'n integratieraamwerk fungeren.

De inzet van een portaalomgeving en/of een CMS zal naar verwachting niet leiden tot substantieel minder implementatie-inspanning bij realisatie van versie 1 van het KICH webportaal. De meerwaarde ligt met name in het beschikbaar hebben van een framework waar KICH-onderdelen kunnen worden ingepast.

Op basis van het beschreven onderzoek bestaat er een lichte voorkeur voor Oracle Portal als portaalsoftware en Smartsite als CMS software. Het gegeven dat CMS-software op de korte termijn nauwelijks of geen bijdrage levert in operationele zin voor KICH levert de aanbeveling op om op dit moment nog niet over te gaan tot de aanschaf van CMS-software.

Ook is onderzoek verricht naar de ingebruikname en exploitatie van het webportaal. Geconcludeerd wordt dat op de korte termijn nog geen besluit over de organisatie van KICH is te voorzien is het voorstel om voor een beperkte periode van circa 2 a 3 jaar een tijdelijke voorziening te treffen. Dit is noodzakelijk omdat anders een tijdige oplevering van versie 1 van het Webportaal in het eerste kwartaal van 2005 niet realistisch is.

Het advies luidt dan ook:

In een Memorandum of Understanding verklaren de 5 KICH partijen tot het moment dat KICH als een zelfstandige rechtspersoon gaat bestaan het

“samenwerkingsverband KICH” aan te gaan. Deze partijen zijn gezamenlijk verantwoordelijk voor en eigenaar van alles wat in dit KICH verband wordt gerealiseerd. Door hosting van KICH bij een van de partijen onder te brengen en gebruik te maken van bestaande licenties worden kosten bespaard die voor de realisatie van KICH efficiënter kunnen worden ingezet.

Voorstel is Hosting inclusief applicatie- en technisch beheer onder te brengen bij Alterra (afluiten van een SLA). Wordt het advies voor de software gevolgd zijn er praktisch geen licentiekosten hiervoor extra benodigd. Contentbeheer wordt aan de bron gedaan, vanuit het deelproject Communicatie wordt dit gecoördineerd

Tenslotte worden ‘harde kostenaspecten’ indicaties gegeven van de omvang van de betreffende kostenposten (zowel de initiële kosten bij in gebruikname als de jaarlijks terugkerende kosten voor exploitatie)

Resultaten Acceptatietest

De leden van de technische klankbordgroep is gevraagd om de acceptatietest uit te voeren van de nulversie van het webportaal. Drie klankbordgroepleden hebben de test uitgevoerd.

Over het algemeen waren de reacties positief, omdat de nulversie op hoofdlijnen voldoet aan de specificaties die opgesteld waren. Dit neemt niet weg dat er nog veel op valt aan te merken. De opmerkingen betroffen vooral het kaartgedeelte en de vormgeving. Op basis van de bevindingen stelt het projectteam voor om de gemaakte opmerkingen in de realisatie van versie 1 te verwerken. Een aantal punten willen we wel nog voor de nulversie uitvoeren omdat dat voor het doel ervan, gebruikers te vragen op basis van deze versie hun input te geven, nog van belang zijn

Bevindingen Usability Test Nulversie website KICH

De nulversie van het webportaal is door 6 gebruikers intensief getest op usability onder leiding van 2C Communication Consultancy. De testers zijn anderhalf uur bezig geweest om de site te bekijken en een aantal opdrachtjes in de vorm van scripts (bijlage 15) uit te voeren. Bij iedere testsessie zijn mensen van het projectteam aanwezig geweest om te zien hoe de gebruikers het webportalen ervaren.

De gebruikers hadden vooral problemen met de navigatie door de site en het zoeken op de kaart. Bij de navigatie geldt dat de hoofdstructuur minder nadruk heeft dan de substructuur en dat sommige knoppen onlogisch zijn of niet als nuttig worden ervaren.

Bij het zoeken in de kaart waren hadden de gebruikers voornamelijk problemen de betekenis of het uitvoeren van het tonen en actief maken van kaarten, het vernieuwen van de kaart, de selectievraag en de naamgeving van de knoppen.

1 Inleiding

1.1 Structuur huidige brongegevens

1.1.1 Afbakening

Het project KICH webportaal wordt gerealiseerd in twee delen: Ontwerp en Bouw. Binnen het deel Ontwerp KICH webportaal is een eerste fase 'Inventarisatie' gedefinieerd. Een van de activiteiten in deze fase is het in kaart te brengen van het informatieaanbod van de vier deelnemende bronhouders: RDMZ, ROB, EC-LNV en Alterra. De omgeving waarbinnen het project KICH webportaal moet opereren is behoorlijk in beweging. Ten eerste loopt er binnen het KICH-programma een project Informatiemodel KICH (IMKICH). Bij het Ontwerp van het KICH webportaal zijn de resultaten nog niet beschikbaar. Ten tweede loopt er een project om de basisregistratie-systemen van RDMZ en ROB (resp. ODB en Archis II) te vervangen door één gezamenlijk systeem: Monarch. Ten derde worden de gegevens geactualiseerd in het kader van het project Actualisering Monumenten Register (AMR). Op dit moment is nog niet bekend hoe Monarch er uit gaat zien. Voor het project KICH webportaal (Ontwerp en Bouw) betekent dit dat er een korte termijn oplossing gerealiseerd zal worden op basis van de gegevens die direct beschikbaar zijn. Tevens wordt er een visie neergelegd voor de lange termijn. Monarch komt in de loop van 2004 beschikbaar. De AMR loopt tot 2006. De realisatie van de lange termijn oplossing maakt géén deel uit van het nu lopende project KICH webportaal. De basisregistraties van EC-LNV en Alterra zijn minder in beweging. De systemen CultGis en HistLand zijn operationeel. Er zijn geen ingrepen in de informatiesystemen voorzien. Uiteraard is er wel continu aandacht voor de gegevens in de systemen. Er loopt een project om CultGis landsdekkend te krijgen. Ook de gegevens van HistLand worden voortdurend geactualiseerd.

Hieronder wordt per bronhouder beschreven welke gegevens ze beschikbaar hebben voor de eerste versie van het KICH webportaal. Een schematisch overzicht van het gegevensaanbod per bronhouder is opgenomen in bijlage 1.

1.1.2 Brongegevens RDMZ

RDMZ stelt zich op het standpunt dat KICH gebruik kan gaan maken van Monarch zodra dat er is. Tot die tijd wil RDMZ niet investeren in het ontsluiten van de ODB voor KICH. Voor externe organisaties die willen werken met de gegevens van het RDMZ heeft de dienst twee bestanden beschikbaar: de voorlopige monumentenkaart en de kaartlaag stads- en dorpsgezichten. Het KICH webportaal kan gebruik maken van deze twee bestanden.

Het RDMZ beschikt daarnaast over een aantal potentieel interessante bestanden. Deze worden kort genoemd.

Binnen de objecten zoals die door RDMZ geregistreerd worden, wordt geen classificatie gehanteerd die iets als het belang, de waarde, de belevingswaarde o.i.d. aangeeft. Een object is een rijksmonument of geen rijksmonument. Verder onderscheid wordt niet gemaakt.

1.1.2.1 Voorlopige monumentenkaart

Een geobestand waarin alle rijksmonumenten (situatie 1 jan 2001) als puntobject zijn vastgelegd. Naast de coördinaten is slechts weinig informatie beschikbaar

- Coördinaten (eigenlijk: het zwaartepunt van de contour)
- Naam
- Type object volgens CBS-categorieën
- Betrouwbaarheid (van de locatie) varieert van 100% tot 0%. De 0% monumenten zijn echter niet gepubliceerd.

Het RDMZ levert met het bestand een beschrijving mee. Dit document 'Voorlopige_Monumentenkaart_1_0.doc' is opgenomen in bijlage 2A.

1.1.2.2 Kaart met beschermde stads- en dorpsgezichten

Dit is een kaart met polygonen van beschermde stads-/dorpsgezichten

- Polygoon
- Naam

De betrouwbaarheid van deze objecten is wisselend. Een klein aantal is 'zeker', maar van een groot gedeelte is de ligging in meer of mindere mate onzeker. Je moet wel iets met die betrouwbaarheid (bijvoorbeeld laten blijken in de kaartview door vage contouren o.i.d.)

Het RDMZ levert met het bestand een beschrijving mee. Dit document 'StadsEnDorpsgezichten_vlakken.doc' is opgenomen in bijlage 2B.

1.1.2.3 Overige bestanden

Monumenten inventarisatie project (MIP)

Met alle potentiële monumenten uit de periode 1850-1940. Het bestand is het resultaat van een inventarisatieproject van enkele jaren geleden. Een aantal daarvan zijn uiteindelijk 'gepromoveerd' tot Rijksmonument. Dit onderscheid is echter niet vastgelegd in MIP. Ook coördinaten zijn niet bekend, wel vaak adresgegevens.

Wederopbouw database (WOB)

Met potentiële monumenten uit de periode van wederopbouw na de 2e Wereldoorlog.

Digitaal fotoarchief

Een bestand met digitale foto's van alle rijksmonumenten (meerdere foto's per monument).

1.1.2.4 Gebruikte technologie

Monarch wordt gebaseerd op software van Oracle en Geodan.

De Voorlopige Monumentenkaart en de kaartlaag Stads- en Dorpsgezichten worden geleverd als Arcview shape-files.

MIP en WOB zijn databases in MS-Access.

1.1.3 Brongegevens ROB

Het basisregistratiesysteem van ROB is Archis II. Archis II is ontsloten via het Internet. Geautoriseerde gebruikers kunnen de gegevens op afstand bevragen en bewerken. De gegevens zijn niet publiek toegankelijk. Voor organisaties die met de gegevens van ROB willen werken heeft de ROB een aantal bestanden gemaakt die verspreid worden. Het gaat om de Archeologische Monumentenkaart, de Indicatieve kaart van Archeologische waarden en de Globale Archeologische Kaart van het Continentaal Plat. Deze bestanden worden elke 6 maanden ververs.

Een beschrijving van het bestand is opgenomen in bijlage 2c

1.1.3.1 Archeologische Monumentenkaart

De Archeologische Monumentenkaart is een geobestand waarin alle archeologische terreinen als polygoon zijn opgenomen. Aan de terreinen is (1:n) informatie gekoppeld over de complexen die binnen het betreffende terrein vallen en (1:n) een aantal tekstregels met beschrijvende informatie over het terrein. Er is een classificatie gekoppeld aan de terreinen (archeologische waarde, incl. eventueel de status beschermd).

Er is een gegevensdubbeling met het RDMZ basisregistratiesysteem, want de genoemde 1400 beschermde terreinen zijn als zodanig ook opgeslagen in ODB.

Een beschrijving van het bestand is opgenomen in bijlage 2D.

1.1.3.2 Indicatieve kaart van Archeologische waarden

IKAW geeft de 'trekkans' van een archeologisch object in een gebied verdeeld in land, water en niet gekarteerd). Deze kaart geeft ruimtelijk de kans weer dat in een gebied (verdeeld in land, water en niet gekarteerd) archeologische resten aanwezig

zijn. Het bestand is opgezet als een rasterbestand, waarbij elke cel voor een gebied van 50x50 meter weergeeft (dmv een kleur) hoe groot de kans is om bij uitvoering van plannen op archeologische resten te stuiten.

Een beschrijving van het bestand is opgenomen in bijlage 2E.

1.1.3.3 Globale Archeologische Kaart van het Continentaal Plat

Deze kaart geeft de trefkans van scheepsvondsten in zee voor het Nederlandse deel van het Continentaal Plat weer. Omdat deze kaart in de praktijk relatief weinig gebruikt wordt en weinig toevoegt ten aanzien van de doelstellingen waarvoor het KICH webportaal wordt opgezet, is het advies van ROB om deze kaart voor nu buiten beschouwing te laten.

1.1.3.4 Overige bestanden

In Archis II is meer informatie vastgelegd dan via de Archeologische Monumentenkaart, de Indicatieve kaart van Archeologische waarden of de Globale Archeologische Kaart van het Continentaal Plat beschikbaar is voor de buitenwereld. Archis II zal worden vervangen door Monarch. Op termijn kan KICH putten uit Monarch. Het datamodel van Monarch is nog niet bekend. Wel kan de aanname worden gedaan dat de informatie die nu in Archis II zit straks in Monarch ter beschikking zal komen. Om deze reden is bij de inventarisatie het datamodel van Archis II niet geheel buiten beschouwing gelaten.

De kern van Archis wordt gevormd door de volgende typen objecten:

- Vondstmeldingen (deze worden, na controle opgewerkt tot een Waarneming)
- Waarnemingen
- Vondsten (een Vondstmelding en ook Waarneming heeft 1 of meerdere vondsten)
- Monumenten (of ook wel archeologische terreinen)
Een Monument wordt gedefinieerd op basis van gedane waarnemingen/vondsten. Een Monument heeft een bepaalde archeologische waarde en kan een status hebben van wettelijke bescherming Monumenten kunnen niet overlappen.
- Complexen (In Archis 1 werden zij Objecten genoemd)
Een complex is een vanuit archeologisch opzicht betekenisvolle eenheid van archeologische waarde binnen een monument. Een complex is in principe de reden om een Monument vast te leggen. Momenteel zijn de contouren van de Complexen 1:1 afgeleid van de betrokken Monumenten/terreinen, maar dit zal naar de toekomst toe niet zo blijven. Complexen kunnen overlappen.
NB: in de AMK zijn complexen in dbf-file vastgelegd.

Een globaal datamodel waarin de relaties van de genoemde objecten zijn uitgewerkt is bijgevoegd in het document 'Gegevensmodel-Archis.doc' (bijlage 2C).

1.1.3.5 Gebruikte technologie

Zowel Archis II als Monarch wordt gebaseerd op software van Oracle en Geodan. De Archeologische Monumentenkaart wordt in meerdere formaten beschikbaar gesteld: in Arcview shape formaat, in MapInfo formaat en in AutoCAD DXF formaat.

De Indicatieve Kaart van Archeologische Waarden is een raster-bestand in TIFF formaat.

De Globale Archeologische Kaart van het Continentaal Plat is beschikbaar als Arcview shape bestand en als Mapinfo bestand.

1.1.4 Brongegevens EC-LNV

EC-LNV heeft CultGis ontwikkeld voor het registreren van cultuurhistorisch waardevolle elementen en gebieden. Dit kunnen losstaande elementen zijn, zoals buitenplaatsen, waterwerken etc. Waar kenmerkende elementen en patronen te onderscheiden zijn, zijn aandachtsgebieden gedefinieerd. De elementen en de aandachtsgebieden zijn de belangrijkste lagen die CultGis kent. Van ieder element is naam, type en periode bekend. Per aandachtsgebied is een uitgebreide beschrijving beschikbaar. De elementen en gebieden worden gepositioneerd op deellandschappen en op landschappen. Ook deze zijn beschreven.

CultGis werkt met 7 lijsten:

1. Agrarisch grondgebruik
2. Delfstoffen
3. Bovenregionale verkeersfuncties
4. Waterstaatsfunctie
5. Defensiefuncties / -linies
6. Historische buitenplaatsen
7. Internationaal zeldzame elementen en patronen

Lijst 1 is de basis voor de aandachtsgebieden. Lijsten 2 t/m 7 bevatten elementen die los staan van de aandachtsgebieden (ze kunnen uiteraard overlappen met aandachtsgebieden).

1.1.4.1 Landelijk bestand

Op landelijk niveau zijn de Belvédèregebieden onderkend aangevuld met een aantal aandachtsgebieden rond de Wadden. Tevens zijn er zijn belangwekkende losstaande elementen opgenomen. In totaal gaat het landelijk om ruim 70 aandachtsgebieden en ruim 6000 elementen. CultGis is op dit moment niet landsdekkend. De landelijke gegevens zijn op Internet ontsloten op de site meetnetlandschap.nl onder 'historie'.

De gegevens zijn niet landsdekkend. Er wordt gewerkt aan het landsdekkend krijgen van de informatie door per provincie informatie in te winnen.

Op landelijk niveau zijn de volgende shape-files met bijbehorende tabellen aanwezig:

- Cultgis_elementen
- Aandachtsgebieden
- Deellandschap
- Landschap

De bestandsstructuur van deze bestanden is opgenomen in bijlage 2F.

Tevens zijn er shape-files met bijbehorende tabellen voor de volgende referentiebestanden:

- Provincie
- Gemeente
- Nederland
- CBS grondgebruik

Tenslotte is er een tabel met trefwoorden, een koppeltabel voor trefwoorden en een bestand met nadere informatie over buitenplaatsen. Zoals vermeld zijn er tekstbestanden met beschrijvingen van de aandachtsgebieden, de deellandschappen en de landschappen.

1.1.4.2 Provinciale bestanden

Zoals gezegd worden de provincies benaderd om gezamenlijk de cultuurhistorische waarden in kaart te brengen en in CultGis op te nemen. De gegevens blijven in CultGis herkenbaar als provinciale bestanden; ze worden ook fysiek gescheiden gehouden. Op provinciaal niveau worden provinciale aandachtsgebieden en elementen onderkend. Deze kunnen samenvallen of overlappen met de landelijke aandachtsgebieden, maar dat hoeft niet. De systematiek die de verschillende provincies hierbij hanteren kan nogal uiteen lopen. Voor Noord-Holland en Utrecht is het werk gereed; de op provinciaal niveau verzamelde informatie is nu opgenomen in CultGis. Er wordt gewerkt aan Brabant en Friesland. Het is de bedoeling medewerking van alle provincies te krijgen. Er komen overigens dubbelingen voor tussen de provinciale bestanden enerzijds en het landelijke 'Belvedere-bestand' anderzijds.

Per provincie zijn er provinciale tegenhangers voor de volgende shape-files met bijbehorende tabellen:

- Cultgis_elementen
- Aandachtsgebieden

1.1.4.3 Gebruikte technologie

CultGis is een ArcView applicatie gebaseerd op shape-files.

Meetnetlandschap is gemaakt met ColdFusion en ArcIMS op basis van de shape-files.

1.1.5 Brongegevens Alterra

De basisregistratie van Alterra op historische geografisch gebied is HistLand. In het kader van het HistLand systeem is er landsdekkend informatie verzameld over cultuurhistorische waarden. Daarbij wordt vanuit het huidige landschap gekeken naar het verleden. Deze informatie is vastgesteld in een GIS-bestand. Er zitten nog een aantal bekende fouten in dit HistLand-bestand, maar over het algemeen is de inhoud goed. Het HistLand-bestand is technisch eenvoudig, maar inhoudelijk ingewikkeld. Er hoort een toelichting bij hoe het geïnterpreteerd moet worden, en dan nog is het bestand eigenlijk alleen voor historisch geografen te begrijpen. De benodigde toelichting is er nog niet. Naar schatting vergt het drie maanden om de toelichting te schrijven en om een aantal bekende fouten uit het bestand te halen. Zonder toelichting kan het bestand niet worden gebruikt.

1.1.5.1 HistLand

De basis van HistLand wordt gevormd door de landsdekkende topografische kaart uit 1850. Deze is opgedeeld in topografische eenheden (aan de hand van de 1:100.000 kaart).

Er is een indeling gemaakt in 11 categorieën, die aangeven hoe de grond gebruikt werd. Dit is "HistLand 11". Deze 11 categorieën zijn weer onderverdeeld in subcategorieën. In totaal zijn er 50 subcategorieën. Dit is HistLand "50". Voor de provincie Gelderland is weer een verdere onderverdeling gemaakt. Voor Brabant gaat een dergelijk project waarschijnlijk binnen afzienbare tijd starten.

Op basis van de kaart uit 1850 is voor elk gebied in kaart gebracht in welke mate c.q. op welke wijze het gebied aan verandering onderhevig is geweest. Ook hier is een legenda voor gemaakt, zodat er een landsdekkende kaart is die de mate en de wijze van verandering sinds 1850 aangeeft. Dit geeft een indicatie voor de cultuurhistorische waarde van een gebied.

De bronhouder acht het voor het KICH webportaal zinvol om HistLand-11 op te nemen, met een toelichting en met een aantal voorbeelden van mogelijke toepassingen. Daarbij is doorverwijzingen naar de experts voor nadere vragen of uitleg cruciaal. Echter, dit heeft alléén zin, indien de gehele toelichting op HistLand kan worden geschreven. Wanneer deze toelichting mist, zullen gebruikers van het webportaal denken dat het HistLand eenvoudig te gebruiken is, maar zullen ze er in de praktijk niets mee kunnen.

1.1.5.2 Gebruikte technologie

HistLand is een Arcview applicatie. Het bestaat HistLand uit één shape-file met drie legenda's:

1. HistLand 11
2. HistLand 50
3. Mate van verandering sinds 1850

1.2 Benodigde interfaces

1.2.1 Inleiding

Het project KICH webportaal wordt gerealiseerd in twee delen: Ontwerp en Bouw. Binnen het deel Ontwerp KICH webportaal is een eerste fase ‘Inventarisatie’ gedefinieerd. Een van de activiteiten in deze fase is het in kaart brengen van de benodigde interfaces tussen het webportaal en gegevensleveranciers. Om gegevens van meerdere leveranciers gezamenlijk te ontsluiten is een centraal informatiemodel nodig. De benodigde interfaces beschrijven de communicatie tussen het centrale model en de leveranciers.

Zoals bekend is de omgeving waarbinnen het project KICH webportaal moet opereren behoorlijk in beweging. Daarom is besloten een korte termijn oplossing te realiseren. Daarbij wordt het KICH webportaal (Ontwerp en Bouw) gebaseerd op direct beschikbare gegevens van de bronhouders van de vier basisregistraties. Tevens wordt er een visie neergelegd voor de lange termijn. De realisatie van de lange termijn oplossing maakt géén deel uit van het nu lopende project KICH webportaal. Zowel op korte als op lange termijn is een centraal informatiemodel nodig. Op de lange termijn kan gebruik worden gemaakt van de resultaten van het KICH-project Informatiemodel (IMKICH).

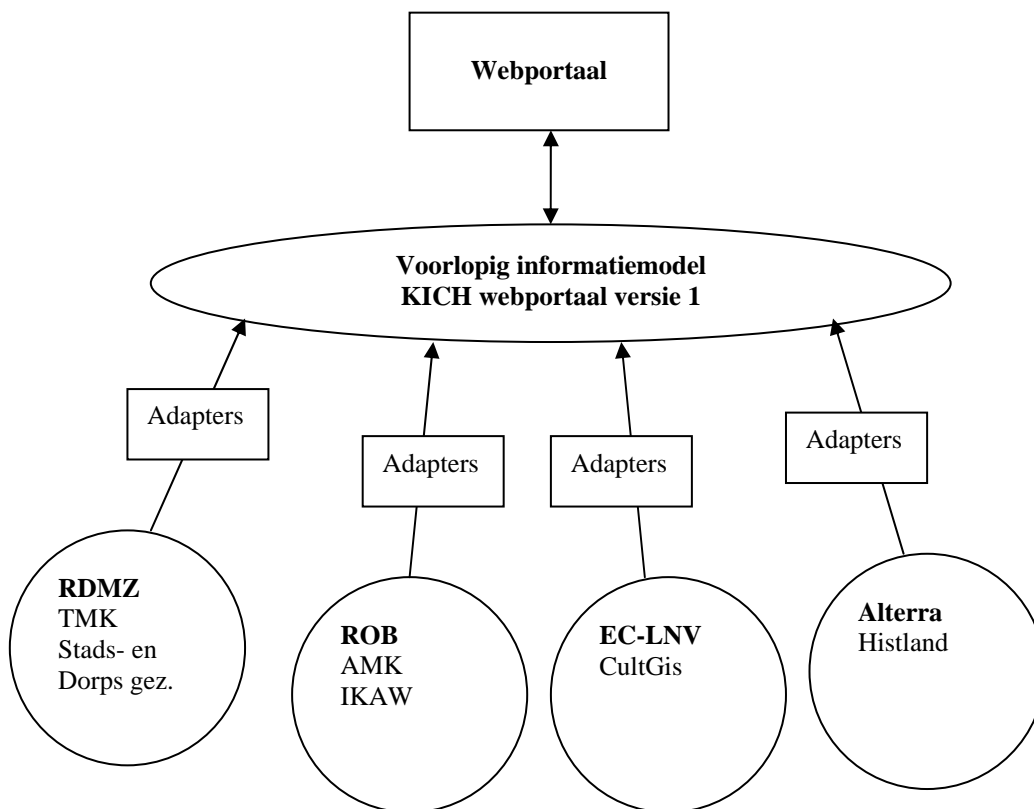
1.2.2 Centraal informatiemodel

Zoals gezegd is een centraal informatiemodel onontbeerlijk. Hoe een dergelijk centraal informatiemodel eruit moet zien hangt van diverse factoren af. Als randvoorwaarde voor KICH is neergelegd dat registratie bij de bronhouders uitgangspunt blijft. Verder is de informatiebehoefte één van de belangrijkste factoren. De informatiebehoefte is bij de uitvoering van de fase ‘Inventarisatie’ echter nog niet in kaart gebracht. Op dit moment moeten we ons baseren op de resultaten van de regioateliers. Deze resultaten zijn zeer globaal.

Voor de inrichting van het centrale informatiemodel zijn er diverse mogelijkheden. Je kunt centraal alleen metadata opslaan, en op het moment dat het nodig is putten uit de registraties van de leveranciers. Je kunt ook een datawarehouse inrichten en naast metadata ook content centraal opslaan. De te kiezen oplossing heeft consequenties voor performance, complexiteit, kosten, systeembelasting van de bronsystemen en actualiteit van de gegevens in het webportaal. Het voert te ver daar in het kader van ‘benodigde interfaces’ verder op in te gaan. In alle gevallen zijn er adapters nodig die de informatie uit het bronsysteem bruikbaar maken voor het centrale model. Deze adapters kunnen gepositioneerd worden in de bronsystemen – de bronsystemen leveren de gegevens dan aan in een vorm waar het centrale systeem direct mee kan werken. Of de adapters worden bij het centrale systeem geplaatst – het centrale systeem structureert de gegevens bij het inlezen zodanig dat het systeem met ze overweg kan. Theoretisch is er nog een derde mogelijkheid. Hierbij voert een separate conversiemodule de benodigde aanpassingen uit.

1.2.3 Korte termijn: de eerste versie van het KICH webportaal

Voor de eerste versie van het KICH webportaal moet het centrale informatiemodel voorzien in de gezamenlijke ontsluiting van de gegevens van de vier deelnemende bronhouders: RDMZ, ROB, EC-LNV en Alterra. Uitgaande van de resultaten van de regioateliers is er behoefte aan gebiedsgerichte, themagerichte, tijdgerichte en doelgroepgerichte ontsluiting van de gegevens. De bronhouders hebben aangegeven dat zij bestanden voor de eerste versie van het KICH webportaal ter beschikking willen stellen. Realisatie van adapters aan de bronkant is niet aan de orde. Om in deze situatie toch een gezamenlijke ontsluiting te realiseren is het inrichten van een datawarehouse de beste oplossing. In deze oplossing bestaan de adapters uit vulroutines voor het datawarehouse. Schematisch ziet het er als volgt uit:

figuur 1.1: schematische weergave van webportaal versie 1

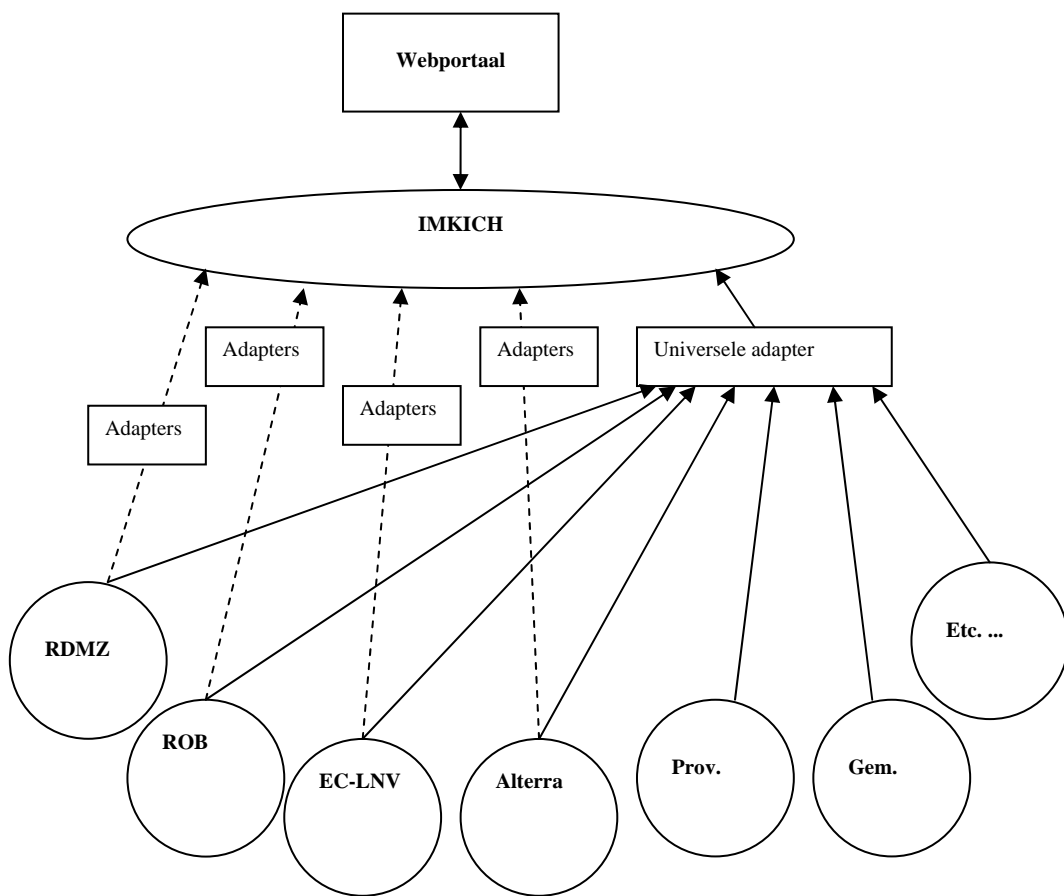
1.2.4 Lange termijn: open voor aansluiting van derden

In het kader van het programma KICH loopt op dit moment het project 'Informatiemodel KICH' (IMKICH). De resultaten van dit project zullen in belangrijke mate bepalen hoe het centrale informatiemodel er op de lange termijn uit

gaat zien. Nu is dit nog niet bekend. Daarnaast zijn er nog andere projecten uit het KICH-programma die een relatie hebben met het informatiemodel, zoals de projecten 'Almanak', 'Parels', 'Woordenboek' etc.

Over het informatiemodel voor de lange termijn vallen nu dus maar weinig uitspraken te doen. Wel zijn een aantal ambities voor de lange termijn te onderkennen. Op termijn moet het voor derden mogelijk zijn om informatie aan te bieden aan het portaal. Daarbij valt te denken aan provincies en gemeentes. Hiervoor kan een universele adapter gemaakt worden waar derden naar believen op aan kunnen sluiten. Een dergelijke universele adapter dient gebaseerd te zijn op geaccepteerde standaarden, zoals XML en GML. Desgewenst kunnen de vier bronhouders ook gebruik gaan maken van de universele adapter.

Schematisch ziet het er als volgt uit:

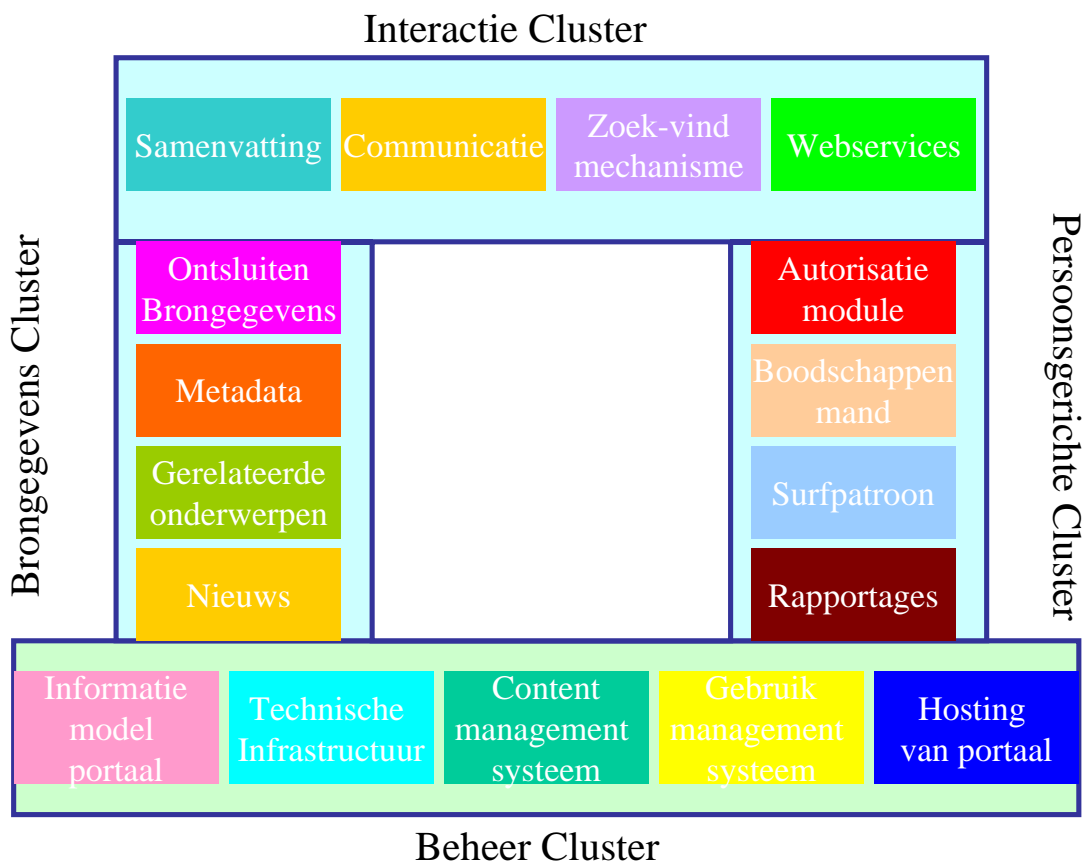

figuur 1.2: schematische weergave van webportaal (definitieve versie)

1.3 Relatie brongegevens en portaal clusters

1.3.1 Inleiding

De ontsluiting van de basisregistraties van de 4 bij het KICH project betrokken kennisinstituten is een belangrijk onderdeel van het te ontwikkelen KICH webportaal. Het is evident dat het voor de vraaggerichte ontsluiting van het gehele kennisgebied van de cultuurhistorie niet voldoende is om ontsluiting van de basisregistraties als een geïsoleerde functionele component binnen het webportaal beschikbaar te stellen. Toegevoegde waarde wordt vooral gecreëerd als deze basisinformatie op een zinvolle manier wordt gecombineerd met gerelateerde informatie en kennis die via het webportaal voorhanden is. Functionaliteit die geboden wordt door het webportaal zal dus (deels) gebaseerd zijn op het koppelen van kennis uit diverse informatie- en kennisbronnen. Deze notitie beschrijft waar er relaties zijn tussen de basisregistraties van de 4 kennisinstituten en andere in het kader van het KICH webportaal gedefinieerde kennis- en informatiebronnen en functionele componenten. Daarvoor worden de relaties beschreven met de in het plan van aanpak binnen de beschreven portaalclusters gedefinieerde functionaliteiten (Fig. 1.3).

figuur 1.3 Clusters KICH webportaal

In de volgende paragrafen wordt cluster voor cluster beschreven hoe de relaties tussen basisregistratiebestanden en de portaalfunctionaliteiten liggen. In de laatste paragraaf worden een aantal conclusies getrokken ten aanzien van de gevolgen van de onderlinge relaties voor de ontwikkeling van het KICH webportaal.

1.3.2 Brongegevens cluster

De cluster brongegevens omvat de ontsluiting van de diverse binnen KICH benoemde informatie- en kennisbronnen. Het gaat daarbij om de basisregistraties zelf, maar ook om andere kennisbronnen die in het kader van diverse projecten worden ontwikkeld. Dit zijn respectievelijk almanak, parels, woordenboek en publicaties. Van deze kennisbronnen wordt momenteel alleen de almanak daadwerkelijk ontwikkeld.

Aan de hand van de almanak kan geïllustreerd worden hoe via koppeling van databestanden meerwaarde gecreëerd kan worden. Het belang van de almanak ligt vooral in het bijeenbrengen van de webportaalgebruiker en de beschikbare expertise en experts in het werkveld van de cultuurhistorie. Een portaalgebruiker kan vanuit een aantal ingangen zijn weg vinden binnen het webportaal. Die ingangen zijn in ieder geval doelgroep, thema, gebied en tijd. De manier waarop de gebruiker omgaat met deze ingangen kan gezien worden als een indicatie van het ‘interesseveld’ van die gebruiker op dat moment. Op die manier is vanuit het gebruik van de functionaliteit voor het benaderen en bevragen van de basisregistratiebestanden te bepalen welke expertise logischerwijs van belang is voor de gebruiker. Een gebruiker die specifiek in een bepaald gebied zoekt, kan doorverwezen worden naar experts ten aanzien van de cultuurhistorie in deze regio. Een gebruiker die de basisregistraties bevroegd op een bepaald type object kan geïnteresseerd zijn in waar en bij wie expertise is te vinden over dat type objecten.

Bij het voorgaande moet opgemerkt worden dat het slechts illustraties zijn van de manier waarop koppelingen kunnen worden gelegd. Het implementeren van dergelijke ‘intelligente functionaliteit’ vereist inspanningen, want de verwachting is niet dat deze via standaardcomponenten kan worden geleverd. De mate waarin dergelijke functionaliteit kan worden gerealiseerd hangt dus sterk af van het beschikbare budget.

Voor de overige kennisbronnen geldt een vergelijkbaar verhaal. Vanuit de wijze waarop een gebruiker via de geboden functionaliteiten ‘aankijkt’ tegen de basisregistraties kunnen relevante publicaties, parels, nieuwsberichten etc. bepaald worden en op verzoek aan de portaalgebruiker worden getoond.

Om de beschreven functionaliteit over individuele databestanden mogelijk te maken zullen er op dataniveau koppelingen gelegd moeten worden tussen de verschillende databronnen. Dit is mogelijk door op een hoger niveau te definiëren op welke wijze een gegeven te koppelen is met andere gegevens uit dezelfde of andere datasets. Het

ligt voor de hand om deze koppelingen vast te leggen via de metadata van de betreffende datasets. Zoals gesteld moeten de gedefinieerde ingangen doelgroep, thema, gebied en tijd in deze structuur worden geïmplementeerd. We gaan ervan uit dat de basis voor dergelijke metadata structuren wordt gelegd in het voor KICH te ontwikkelen informatiemodel. Door een juiste afstemming tussen de projecten informatiemodel KICH en webportaal KICH moet geborgd worden dat de in het informatiemodel vastgelegde structuur voor het koppelen van gegevens wordt vertaald naar een bruikbare metadata structuur voor het KICH webportaal.

Het clusteronderdeel gerelateerde onderwerpen beoogt de gebruiker een view te bieden op informatie die gerelateerd is aan de informatie die op dat moment bekeken wordt. De verwachting is dat deze functionaliteit ook gebruik zal maken van metadata ten aanzien van de koppeling tussen data uit verschillende gegevensbronnen. Er is in dit geval dus niet direct sprake van koppeling van data, maar van een functionele component die gebruik maakt van op dataniveau vastgelegde koppelingen. Overigens geldt dit voor een groot deel van de hier beschreven portaalcluster componenten: Er is geen sprake van directe koppeling van gegevens, maar van functionaliteit die gebruik maakt van het feit dat gegevens uit databronnen gekoppeld zijn.

1.3.3 Interactie cluster

Het zoek/vind mechanisme van het webportaal werkt voor een deel direct op de bronbestanden van de basisregistraties. Zoeken met als ingang gebied zal over het algemeen direct op de (geografisch ontsloten) basisregistratiedata plaatsvinden. Daarnaast moet de mogelijkheid bestaan om het zoek/vind mechanisme ten aanzien van de ingangen doelgroep, tijd, thema ook toe te passen op de objecten uit de basisregistratie en de resultaten van de zoekvraag in de kaartinterface te representeren.

Het zoek/vind mechanisme wordt voor een groot deel gestuurd door de vastgelegde metadata-structuur. Daar ligt vast wat de thema's en doelgroepen zijn en welke tijdsingangen en gebiedsopdelingen beschikbaar zijn.

De functionaliteit voor het bieden van een samenvatting, zodat een gebruiker kan zien waar hij zich thematisch en geografisch bevindt, geeft een overzicht van de plaats waar de gebruiker zich bevindt ten aanzien van de 'assen' doelgroep, geografie, thema en tijd. Deze informatie kan straks worden afgeleid uit de stappen die de gebruiker via het zoek/vind mechanisme heeft doorlopen. De representatie kan dus ook direct worden afgeleid uit de metadata structuur op de KICH brongegevens.

1.3.4 Persoonsgerichte cluster

Autorisatie en personalisatie kunnen direct betrekking hebben op de ontsluiting van de brongegevens van de 4 basisregistraties. Het is voorstelbaar dat toegang tot de basisbestanden of delen van de bestanden beperkt is tot een of meerdere

gebruikersgroepen. Of dit ook werkelijk zo is zal bepaald worden in de fase informatieanalyse. Afgezien van het de vraag of en in welke mate het gewenst is toegang tot basisregistraties via autorisatie te sturen, zal het technisch mogelijk moeten zijn om desgewenst een dergelijke vorm van autorisatie/personalisatie te ondersteunen. Dit wordt meegenomen als gegeven bij het opstellen van het programma van eisen en het functioneel en technisch ontwerp van het webportaal.

Ten aanzien van rapportagefunctionaliteit kan gesteld worden dat het een eis is dat de gegevens uit de basisregistraties indien gewenst als onderdeel in een rapportage kunnen worden opgenomen. Aangestuurd via het zoek/vind mechanisme en de metadata laag moet het mogelijk zijn om gevonden resultaten in rapportvorm te tonen en te printen.

1.3.5 Cluster beheer

Het mag duidelijk zijn dat het gebruikte informatiemodel, of dat nu het voor KICH ontwikkelde informatiemodel is of een eigen door CGI ontwikkeld informatiemodel, ondersteuning moet bieden voor het koppelen van basisregistratie gegevens (via een metadata laag) aan andere gegevensbronnen.

Ook voor content die wordt ingevoerd in een content management systeem (CMS) geldt dat een koppeling met de basisregistratiegegevens, zoals beschreven bij de cluster bronbestanden, gelegd moet kunnen worden. Bij keuze van een CMS moet dus als criterium worden meegenomen dat het mogelijk moet zijn een koppeling aan te brengen met 'externe databronnen'.

1.3.6 Conclusies

Gesteld kan worden dat de toegevoegde waarde van het KICH webportaal voor een belangrijk deel wordt gevormd door de mogelijkheid om via functionele componenten kennis uit verschillende bronnen op een zinnige wijze te relateren en te combineren. Daarvoor is het noodzakelijk dat er een koppeling te leggen is tussen gegevens uit verschillende informatie- en kennisbronnen. In het bovenstaande is voornamelijk de gewenste koppeling tussen basisregistraties enerzijds en overige databronnen anderzijds via de in de portaalclusters te implementeren functionaliteit beschreven.

Een goede basis voor implementatie van allerlei intelligente functionaliteit voor het combineren van informatie uit verschillende databronnen is een datatechnische koppeling tussen de verschillende gegevensbestanden. De enige manier om dit goed, eenduidig en herbruikbaar te implementeren is door deze koppeling (top-down) mee te nemen als integraal onderdeel van de gegevensstructuur van het portaal. Dit begint met het opnemen van koppelingsmogelijkheden als onderdeel van het in het project 'informatiemodel KICH' uit te werken (meta-)informatiemodel. Vervolgens kan in het logisch en technisch ontwerp een vertaling hiervan gemaakt worden naar een datamodel voor het webportaal, waarin beschreven koppelingen tussen bestanden

generiek zijn gemodelleerd. Op basis daarvan kunnen ook de intelligente componenten worden ontworpen die gebruikmakend van die generieke datastructuur de functionaliteit bieden om via de koppelingen gebundelde kennis vraaggericht te ontsluiten.

Of de in deze notitie beschreven koppeling tussen databronnen in dit project realiseerbaar zijn, hangt sterk af van het uiteindelijk beschikbare budget voor uitwerking van een metadata model en de gewenste functionaliteit. Het is goed mogelijk dat op grond daarvan besloten moet worden om de ondersteuning van dergelijke intelligentie uit te stellen naar de lange termijn en op korte termijn gekozen wordt voor eenvoudigere oplossingen om de meest noodzakelijke koppelingen te realiseren. In de loop van de komende fasen informatieanalyse en ontwerp, ontstaat een duidelijk beeld van de informatiebehoefte, het programma van eisen en het relatieve belang van verschillende deelfunctionaliteiten. Ook zal duidelijk zijn welke functionaliteit via standaardcomponenten wordt ondersteund en welke via maatwerk gerealiseerd moeten worden. Aan de hand daarvan, en van het uiteindelijk beschikbare budget, kan een inschatting gemaakt worden van de mate waarin genoemde functionaliteit realiseerbaar is.

Het is in de komende projectfasen van groot belang om af te stemmen en samen te werken met het project informatiemodel KICH. Afstemming van de plannings- en het tijdig ter beschikking komen van (deel-)resultaten uit het project informatiemodel KICH zijn noodzakelijke voorwaarden om het informatiemodel en in dit geval in het bijzonder het daarin opgenomen deelmodel voor koppelen van objecten als uitgangspunt mee te kunnen nemen bij ontwerp en implementatie van het webportaal.

1.4 Notitie: Quick-scan portalen en sites cultuurhistorie

1.4.1 Inleiding

In het kader van de informatieanalyse die wordt uitgevoerd als onderdeel van de ontwikkeling van het KICH webportaal is een Quick-scan uitgevoerd van bestaande portalen en sites die gericht zijn op cultuurhistorie en die raken aan de doelstellingen zoals die in het kader van het KICH traject zijn geformuleerd. Doelstelling van de Quick-scan was om te onderzoeken wat deze portalen/sites bieden, wat de sterke en zwakke punten zijn en hoe het gebodene zich verhoudt tot wat we via het KICH webportaal willen realiseren. Om sites te kunnen beoordelen is een aantal criteria geselecteerd waarvan we verwachten dat die ook voor het KICH webportaal belangrijk zullen zijn.

In deze notitie is een overzicht gegeven van de gehanteerde criteria bij de beoordeling van de portalen en sites. Ook de conclusies van de inventarisatie zijn hier opgenomen.

In bijlage 3 is per onderzocht portaal is een korte samenvatting gegeven van de bevindingen. Naast een beschrijving van de betreffende site in termen van de gehanteerde criteria wordt kort ingegaan op de geboden functionaliteit. Als apart onderdeel van de inventarisatie is gekeken naar de sites van alle provincies. Reden hiervan is dat we weten dat veel provincies eigen initiatieven ontplooiën om informatie over cultuurhistorie te verzamelen en ter beschikking te stellen. Bovendien worden de provincies gezien als organisaties die in de toekomst belangrijk zijn als externe leveranciers van informatie voor het KICH webportaal.

1.4.2 Gehanteerde criteria

De onderstaande criteria zijn in het kader van de quick-scan gebruikt als uitgangspunt voor beoordeling van de onderzochte portalen en sites. Per criterium is beschreven hoe het zich verhoudt tot de doelstellingen die met het KICH webportaal beoogd worden.

Doelgroep

De beoogde doelgroep voor het gebruik van het KICH webportaal zijn professionals en professionele organisaties die zich bezig houden met ruimtelijke planvorming en inrichting en van daaruit geïnteresseerd zijn in hoe cultuurhistorie kan/moet worden meegenomen in de inrichtingsplannen.

Kennis/Informatie

Landelijke integratie van bestaande kennis en informatie op het gebied van cultuurhistorie. Bundelen van basisregistraties cultuurhistorie. Indicerende kwalificaties van belang, beleving en betekenis en (ensemble)waarde. Toegang tot experts en expertise.

Interactiviteit/communicatie

Dit aspect zal een grote rol spelen in het concept en de uitvoering van het KICH webportaal. Het vraaggericht met elkaar in contact brengen van gebruikers via diverse wegen en het in contact brengen van gebruikers met experts zijn belangrijke doelstellingen.

Zoek/vind functionaliteit

In het kader van de vereiste vraaggerichte ontsluiting van cultuurhistorische kennis en informatie is daarop aansluitende zoek/vind functionaliteit van groot belang. Via het zoek/vind mechanisme kan informatie gevonden worden via de ingangen doelgroep, thema, gebied, tijd en combinaties daarvan.

Personalisatie

Om KICH portaal gebruikers een view op het portaal te bieden waarbij wordt aangesloten op persoonlijke informatiebehoefte en om tegemoet te komen aan de doelstelling van doelgroepgerichte ontsluiting van informatie is het noodzakelijk om bepaalde vormen van personalisatie aan te bieden aan de gebruikers van het portaal.

Integratie van databronnen

Integratie van beschikbare databronnen op het gebied van cultuurhistorie is een belangrijke doelstelling voor het KICH webportaal. Naast het integreren van bestaande basisregistraties wordt een open interface beoogd naar externe gegevensbestanden, waardoor ook externe organisaties (te denken valt bijvoorbeeld aan provincies) hun data beschikbaar kunnen maken via het KICH webportaal.

1.4.3 Samenvatting en conclusies

Er zijn een aantal portalen en sites op het gebied van cultuurhistorie geanalyseerd, die raken aan de doelstellingen die we met KICH voor ogen hebben. Deze zijn op een aantal relevante aspecten beoordeeld. Hieruit zijn de volgende conclusies te trekken:

Er zijn een aantal vrij uitgebreide portalen (www.monumenten.nl, www.archeologienet.nl etc.), maar die zijn qua doelgroep vaak minder of helemaal niet gericht op professionals en professionele organisaties en meer op het grote publiek.

Landsdekkende ontsluiting van een combinatie van zowel bouwkundige, archeologische als historische geografische informatie lijkt niet beschikbaar. Een aantal provincies heeft wel dit soort gecombineerde informatie ontsloten. Vaak is die informatie afgeleid van informatie afkomstig van ROB, RDMZ met daarnaast eigen provinciale en gemeentelijke informatie.

Ten aanzien van zaken als belang, beleving, betekenis en (ensemble)waarde is de beschikbare informatie beperkt. Dergelijke informatie is voorhanden via Archis (www.archis.nl), Meetnet landschap (www.meetnetlandschap.nl) en via diverse waardenkaarten van een aantal provincies.

Er zijn vrijwel geen mogelijkheden om via een portaal of website direct toegang te krijgen tot experts op een bepaald vakgebied.

Ten aanzien van de individuele beoordelingscriteria zijn de volgende conclusies te trekken:

Doelgroep

De doelgroep van het KICH webportaal, professionals die vraaggerichte ontsluiting zoeken van cultuurhistorische informatie en kennis bij plan- en besluitvorming ten aanzien van ruimtelijke inrichting, wordt door geen enkel onderzocht portaal of website volledig gedekt.

Kennis/informatie

Er zijn geen portalen gevonden die een compleet beeld geven van de kennis en informatie ten aanzien van alle aspecten van de cultuurhistorie en die tevens een landsdekkend karakter hebben.

Interactiviteit/communicatie

Er zijn een aantal sites die aspecten bieden ten aanzien van communicatie en interactiviteit die ofwel in dezelfde vorm ook bruikbaar zijn in het KICH webportaal, ofwel interessante aanknopingspunten bieden. Het gaat dan vooral om functionaliteiten als kaartinterfaces, nieuws, gebruikersfora etc.

Zoek/vind functionaliteit

Er zijn diverse sites gevonden die meer dan de basis thematische zoekfunctionaliteit (zoeken op trefwoorden) bieden. Het meest interessant zijn de sites die ingangen bieden ten aanzien van het gebieds- en het tijdsaspect (bijvoorbeeld via kaartinterfaces en interactieve tijdbalken), of die een grafische interface bieden ter ondersteuning van het thematisch zoeken (bijvoorbeeld aquabrowser).

Personalisatie

Van alle onderzochte sites biedt alleen de site monumenten.nl een vrij ver ontwikkelde vorm van personalisatie, die vergelijkbaar is met wat we met het KICH webportaal zouden willen bereiken.

Integratie databronnen

Integratie van cultuurhistorische databronnen is alleen voorhanden op provinciaal niveau via de sites van een aantal provincies.

1.5 Inventarisatie standaardsoftware KICH webportaal (Quick-scan)

De verwachting is dat bepaalde functionaliteit die we via het webportaal willen gaan aanbieden kan worden geboden door gebruik te maken van een aantal standaard softwarecomponenten. Deze software componenten zullen standaard functionaliteit moeten bieden die direct kan worden ingezet en daarnaast het ontwikkelen van niet direct beschikbare functionaliteit voor het KICH webportaal vereenvoudigen.

Als basis voor het KICH webportaal verwachten we een aantal standaardcomponenten nodig te hebben: een content management systeem, een portaalplatform en een web-enabled GIS-component of mapservers waarmee we geografische informatie via het portaal kunnen ontsluiten.

In het huidige stadium van het ontwikkeltraject is nog niet helder welke de informatiebehoefte en afgeleide functionele eisen zijn die gewenst zijn in het KICH webportaal. Een analyse van de standaardcomponenten op basis van functionaliteit is daarom op dit moment nog niet zinvol. Wel is het mogelijk om de componenten te beoordelen op technische aspecten en op bijvoorbeeld de integratiemogelijkheden met andere componenten. Op deze manier is het mogelijk om bepaalde oplossingen op voorhand uit te sluiten en om te komen tot een beperkte set van voor KICH toepasbare combinaties van standaardcomponenten als basis voor de applicatiearchitectuur.

Op het moment dat duidelijk is wat de functionele en technische eisen zijn die gesteld worden, kan op basis daarvan een definitief besluit genomen worden.

1.5.1 Contentmanagement

Een content management systeem biedt standaardoplossingen voor het opslaan, beheren, autoriseren en ontsluiten van allerlei soorten content. Een aantal bedrijven specialiseert zich in content management oplossingen en biedt in die oplossingen over het algemeen een open structuur met goede mogelijkheden om te integreren met de grotere op de markt zijnde databases, applicatieservers en portaalomgevingen. Hieronder is een korte beschrijving gegeven van een aantal content management componenten die in het kader van het KICH webportaal gebruikt zouden kunnen worden. Deze zijn geselecteerd omdat het ofwel marktleidende producten zijn, ofwel omdat ze in de 'wereld van de cultuurhistorie' al op andere plaatsen worden ingezet.

Tridion

Een Nederlands product, dat onder andere veel wordt gebruikt door Nederlandse overheidsinstellingen. Zo maakt onder andere het RDMZ gebruik van Tridion. Er zijn in dit kader centraal licenties voor Tridion afgekocht. Onderzocht moet worden of we van die licenties gebruik kunnen maken binnen het KICH webportaal.

Technisch gezien is het product gebaseerd op XML en draait het op de meest gangbare J2EE gebaseerde applicatieservers.

Ondersteunde portal/applicatieserver omgevingen: IBM, BEA, SAP

LiveLink

Livelink is een Duits content management systeem. Het wordt o.a. gebruikt bij het ROB, waar men bijvoorbeeld ook alle documentaire informatie tracht onder te brengen in dit systeem. Livelink gebruikt XML voor data-uitwisseling en integreert met veelgebruikte RDBMS oplossingen. Toch lijkt LiveLink minder dan andere content management oplossingen gericht te zijn op integratie met bestaande applicatieserver- en portaalplatforms.

Microsoft Content Management Server

MS-CMS is de content management oplossing van Microsoft. Het past volledig in de lijn van de Microsoft DotNet producten en draait alleen op het Microsoft platform. Het lijkt alleen een kandidaat te zijn indien gekozen wordt voor een volledig Microsoft (en DotNet) gebaseerde ontwikkel- en productieomgeving. WUR, waarvan ook Alterra onderdeel uitmaakt heeft gekozen voor MS Content Management Server als platform voor corporate inter- en intranet sites.

Documentum

Documentum is een marktleider op het gebied van content management systemen. Documentum biedt standaard koppelingen met de meest relevante leveranciers van applicatieserver- en portal software (o.a. IBM, Oracle, BEA).

1.5.2 Portaal platforms

Portal platforms bieden mogelijkheden tot het (via het web) integreren van functionaliteit uit verschillende applicaties en databronnen op verschillende locaties in een portaal. Daarnaast biedt een portaalomgeving tot autorisatie (single sign-on) en personalisatie, zodat gebruikers een op hun profiel afgestemde 'view' op het portaal krijgen aangeboden. Afhankelijk van leverancier en van de gekozen 'edition' worden is de invulling van functionaliteit en extra mogelijkheden verschillend.

Ten aanzien van portal platforms geldt dat alle grote leveranciers van applicatieserver platforms (o.a. IBM, Oracle, Microsoft, BEA) bij dat specifieke platform een portal oplossing aanbieden. Daarnaast bestaan er ook leveranciers die zich beperken tot het leveren van portaal software die op een of meerdere van de gevestigde applicatieserver omgevingen draait.

Oracle Portal

Door keuze van deze portaal omgeving conformeert men zich sterk aan het Oracle platform. Oracle Portal is onlosmakelijk verbonden met het Oracle applicatieserver platform Oracle iAS en met het Oracle RDBMS als onderliggende repository. Oracle Portal is een standaardcomponent van de Oracle applicationserver (iAS). De content management functionaliteit van Oracle Portal is beperkt. Wel leveren een aantal leveranciers van Content Management oplossingen een integratie met Oracle iAS en Oracle Portal.

IBM Websphere Portal

Het enterprise portal platform van IBM. Dit product draait op de IBM Websphere applicationserver (de applicatieserver software is integraal onderdeel van dit product). NB: IBM biedt geen platformonafhankelijk content management systeem. De content management oplossing van IBM werkt alleen op een DB2 RDBMS.

BEA Weblogic Portal

Dit product is ontwikkeld door BEA als portal platform op de BEA Weblogic applicationserver. Een licentie van BEA Weblogic portal bevat ook de licentie voor de WebLogic applicationserver software. De software kan overigens gedraaid worden op een grote variëteit van operating systems en webserver platforms en heeft een interface naar de belangrijkste RDBMS-platforms

Microsoft SharePoint Portal Server

De Microsoft portaal ontwikkel- en productieomgeving, gebaseerd op het DotNet platform. Dit platform is alleen een kandidaat indien gekozen wordt voor een volledige Microsoft en DotNet gebaseerde ontwikkel- en productieomgeving (eventueel in combinatie met de Microsoft Content Management Server).

BroadVision One-To-One Portal

BroadVision One-To-One is een portaalomgeving die draait op een aantal J2EE applicationserver platforms (IBM, BEA, Sun) in combinatie met de meest gangbare operating systems, RDBMS-en en webserver. Dit betekent dat naast de Portal software ook de onderliggende applicationserver software moet worden aangeschaft.

1.5.3 Mapservers

Om geografische informatie interactief te kunnen ontsluiten via een webportaal, is inzet van een mapserver noodzakelijk. Een mapserver verzorgt de presentatie van kaarten in de webapplicatie en verwerkt gebruikerscommando's op die kaart (zoals in- en uitzoomen, pannen, uitvoeren van selecties etc.).

Alle leveranciers van geografische software leveren een mapserver component. Daarnaast zijn er nog een aantal open-source mapservers beschikbaar.

ESRI – ArcIMS (4.01)

ArcIMS draait zowel op een J2EE platform als op het Microsoft platform. Er zijn een aantal kant en klare componenten en wizards aanwezig om standaardapplicaties te genereren op basis van HTML/Javascript of op basis van een Java-applet. Het zelf ontwikkelen van functionaliteit kan via een verscheidenheid aan ontwikkelomgevingen (Java/JSP, ASP, Coldfusion etc.) en daarvoor is een uitgebreid objectmodel beschikbaar.

Installatie, configuratie en beheer van de omgeving is relatief eenvoudig.

MapInfo – MapXtreme (4.5)

MapInfo draait zowel in een J2EE gebaseerde omgeving als op het Microsoft (IIS) platform. Er zijn geen hulpmiddelen beschikbaar om standaard interfaces te

genereren. Functionaliteit moet zelf ontwikkeld worden, eventueel aan de hand van voorbeelden. Dit ontwikkelen kan zowel in een Java omgeving als in een Microsoft ASP gebaseerde omgeving. De mogelijkheden zijn uitgebreid. Installatie, configuratie en beheer zijn relatief eenvoudig.

Intergraph GeoMedia Webmap (Professional 5.0)

Dit is een mapservers die alleen draait op het Microsoft / IIS server platform. Deze mapservers is gebaseerd op een applet die via scripting (VBscript of Javascript) kan worden aangestuurd. Installatie, configuratie en beheer zijn relatief lastig. Toegepast licentiebeheer is niet geschikt voor webapplicaties.

Manifold System (5.00 Professional Edition)

Deze mapservers valt met name op door de lage prijs. Hij draait alleen op het Microsoft / IIS server platform. Ontwikkeling van functionaliteit is mogelijk met VBscript en ASP. Ten aanzien van installatie, configuratie en beheer zitten er veel haken en ogen aan gebruik van dit product.

Autodesk Mapguide

Mapguide draait zowel op een J2EE platform als op het Microsoft platform. Het product biedt veel standaardfunctionaliteit die zonder veel programmeerinspanningen beschikbaar is. Zelf functionaliteit ontwikkelen is mogelijk door gebruik van VB-script, Java-script of Coldfusion. Installatie, configuratie en beheer is over het algemeen eenvoudig.

Mapserver (3.6.4)

Dit is een open-source product en dus gratis beschikbaar. Het betekent wel dat men bij problemen grotendeels op zichzelf is aangewezen. Het product draait zowel op een J2EE platform als op het Microsoft platform. De functionaliteit is beperkt. Eenvoudige functionaliteit is vrij eenvoudig te realiseren, maar zelf ontwikkelen en configureren is vrij complex en vereist veel programmeerkennis.

1.5.4 Conclusies

De noodzaak voor het gebruik van een content management systeem als onderdeel van het KICH webportaal applicatie-infrastructuur is erg afhankelijk van de noodzaak om grote hoeveelheden content centraal te beheren. Omdat dit erg afhankelijk is van de gewenste informatiebehoefte en de wijze waarop het beheer van de content belegd wordt (centraal of decentraal bij de aanleverende organisaties) kan hierover in dit stadium van het project nog geen definitieve uitspraak gedaan worden. Uitgaande van het KICH uitgangspunt van 'beheer bij de bron' lijkt het overigens logischer om beheer van content niet een onderdeel van het webportaal te laten zijn, maar bij de aanleverende organisaties te beleggen. Daarmee zou een content management systeem voor het webportaal zelf overbodig kunnen zijn en alleen aansluiting op content management systemen van externe organisaties een vereiste zijn.

De noodzaak tot aanschaf van portaalsoftware en de eventuele selectie van een product zal sterk afhangen van de mate waarin zulke software voldoet aan de eisen die voor KICH gesteld worden ten aanzien van functionaliteit en integratiemogelijkheden. Een geselecteerd product zal een aantal standaardfunctionaliteiten moeten aanbieden en het ontwikkelen van andere functionaliteiten moeten vereenvoudigen. De geboden integratiemogelijkheden moeten aansluiten bij de eisen die gesteld worden vanuit KICH. De kosten voor aanschaf en onderhoud op de standaardsoftware zullen uiteindelijk moeten opwegen tegen de besparingen die het oplevert ten aanzien van maatwerk-, onderhouds- en beheerswerkzaamheden.

Opvallend is dat ten aanzien van content management en portal platforms de meeste onderzochte componenten zijn gericht op het J2EE platform en geen standaard integratie bieden met het Microsoft/DotNet serverplatform. Het lijkt daarom voor de hand te liggen om te kiezen voor ofwel een oplossing die volledig met Microsoft producten wordt ontwikkeld, ofwel een combinatie van de andere content management en portaal componenten met een J2EE gebaseerde applicatieserver (b.v. IBM Websphere, BEA WebLogic of Oracle iAS).

Ten aanzien van mapservers componenten is er een onderscheid in producten die min of meer platform onafhankelijk (J2EE en Microsoft) zijn en producten die alleen op het Microsoft IIS server platform draaien. Er zijn grote prijsverschillen, waarbij er wel een duidelijke relatie is tussen het marktsegment en de functionele en technische mogelijkheden en gebruikers/ontwikkelaars vriendelijkheid van het product.

In het technisch ontwerp (hoofdstuk 4) is uitgebreid onderzoek gedaan naar portaal- en contentmanagementsoftware. Verschillende leveranciers zijn gevraagd een request for information (RFI) in te vullen en een demonstratie van de software te verzorgen.

2 Informatie analyse

2.1 Notitie: Randvoorwaarden

2.1.1 Randvoorwaarden Almanak

Een van de functionaliteiten die in het KICH webportaal beschikbaar moet zijn is de Almanak. De Almanak is een 'gids' met persoonsinformatie en via een thesaurus aan die personen gekoppelde expertise-informatie. Bij een persoon ligt informatie vast over de expertise die zij hebben, zowel thematisch als, indien van toepassing, geografisch en temporeel. Naast het ontsluiten van de Almanak, ligt het ook in de bedoeling om intelligente functionaliteit te implementeren, waardoor vanuit de gebruikerscontext binnen het webportaal contextgerelateerde informatie uit de Almanak kan worden benaderd.

Om te kunnen beoordelen of de gewenste integratie van Almanak met andere portaalonderdelen, zoals onder andere beschreven in het document 'Inventarisatie brongegevens KICH en Portal Software, versie 1.0' te realiseren is, is informatie verzameld over de functionele en technische ontsluitingswijze van de Almanak. Hiervoor is overleg gevoerd met het KICH deelproject Almanak. Verder is gebruik gemaakt van de op dat moment beschikbare documentatie uit het deelproject Almanak. Daaruit zijn een aantal randvoorwaarden voor het KICH webportaal af te leiden.

2.1.1.1 Almanak functioneel

De Almanak gaat de volgende functionaliteiten bieden:

- Opvragen van een lijst met in de Almanak opgenomen personen.
- Opvragen van detailinformatie (adresgegevens, expertise etc.) betreffende een persoon vanuit de personenlijst.
- Zoeken/selecteren van personen via verschillende zoekingen (o.a. thematisch, geografisch, temporeel).
- Onderhouden van persoonsgegevens.
- Opvragen van 'metadata' uit de thesaurus (b.v. een lijst met de beschikbare thema's)

2.1.1.2 Almanak technisch

De Almanak gegevens zijn opgeslagen in een relationele database. De informatie uit die database wordt ontsloten via een (SOAP) webservice. Via deze webservice kunnen de opvraag-, zoek- en onderhoudsfuncties worden benaderd en worden de resultaten als XML naar de aanroeper geretourneerd. Naast deze webservice wordt een 'applicatie' ontwikkeld. Deze applicatie biedt een specifieke webinterface op de almanak, die overigens wel weer is gebaseerd op de webservice.

2.1.1.3 Ontsluiting in het webportaal

Ontsluiting van de Almanak in het webportaal kan straks op een aantal verschillende manieren plaatsvinden:

- Directe ontsluiting van de applicatie. De voor de Almanak gebouwde applicatie kan direct worden ontsloten en as-it-is worden opgenomen als onderdeel van het webportaal. Dit is de meest eenvoudige vorm van ontsluiting, die mogelijk voor de nulversie van het webportaal wordt geïmplementeerd.
- Interactieve ontsluiting van de applicatie. Het is straks mogelijk om via de Almanak applicatie en de daarin beschikbare query-mogelijkheden enige interactiviteit te bieden tussen Almanak en overige portaal onderdelen.
- Ontwikkelen van een portal applicatie op basis van de webservice. Op basis van de voor de Almanak ontwikkelde SOAP service kan een custom applicatie (ofwel een portlet in het webportaal) ontwikkeld worden, die de Almanak ontsluit.

De keuze voor een van deze alternatieven is van verschillende factoren afhankelijk. Een van die factoren is de informatiebehoefte van de portaalgebruikers (en de mate waarop de Almanak applicatie daar op aansluit). Een andere factor is het uiteindelijk beschikbare budget voor het opzetten van deze deelfunctionaliteit van het portaal.

2.1.2 Randvoorwaarden webportaal en omgeving

Ervan uitgaande dat de uiteindelijke oplossing elk van de hierboven genoemde alternatieven kan zijn, kunnen aan het KICH webportaal en de omgeving waarin deze wordt opgezet een aantal randvoorwaarden worden gesteld:

Het gebruikte portaalplatform moet de integratie met SOAP webservices ondersteunen.

Indien interactie wordt geïmplementeerd moeten thematische, geografische en temporele metadata in het webportaal (gebieden, thema's, tijdvakken etc.) aansluiten op de gebruikte indeling van de Almanak. Deze indeling moet in het IMKICH informatiemodel moeten worden vastgesteld en vastgelegd. Zowel almanak als webportaal conformeren zich aan IMKICH.

Indien interactie op geografische context geïmplementeerd wordt, moet een koppeling gelegd kunnen worden tussen geografie (b.v. X, Y-coördinaten) in het portaal en de in de Almanak gebruikte gebiedsindelingen.

In de fasen logisch en technisch ontwerp van het KICH webportaal worden respectievelijk het functioneel ontwerp en het technisch ontwerp van de Almanak meegenomen als randvoorwaarden voor het ontwerp van de almanak gerelateerde functionaliteit in het webportaal.

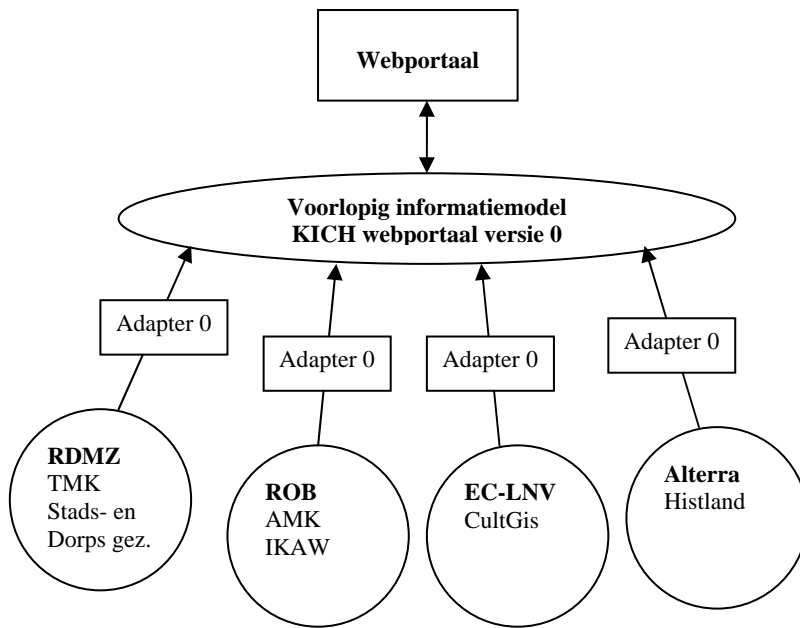
2.1.3 Randvoorwaarden databases

Als achtergrond bij deze notitie is het hoofdstuk 'Benodigde interfaces' uit het verslag 'Inventarisatie Brongegevens KICH en Portaal Software' van belang. Daar wordt beschreven hoe de interfaces tussen het KICH webportaal en te ontsluiten externe systemen er door de tijd heen uit zien.

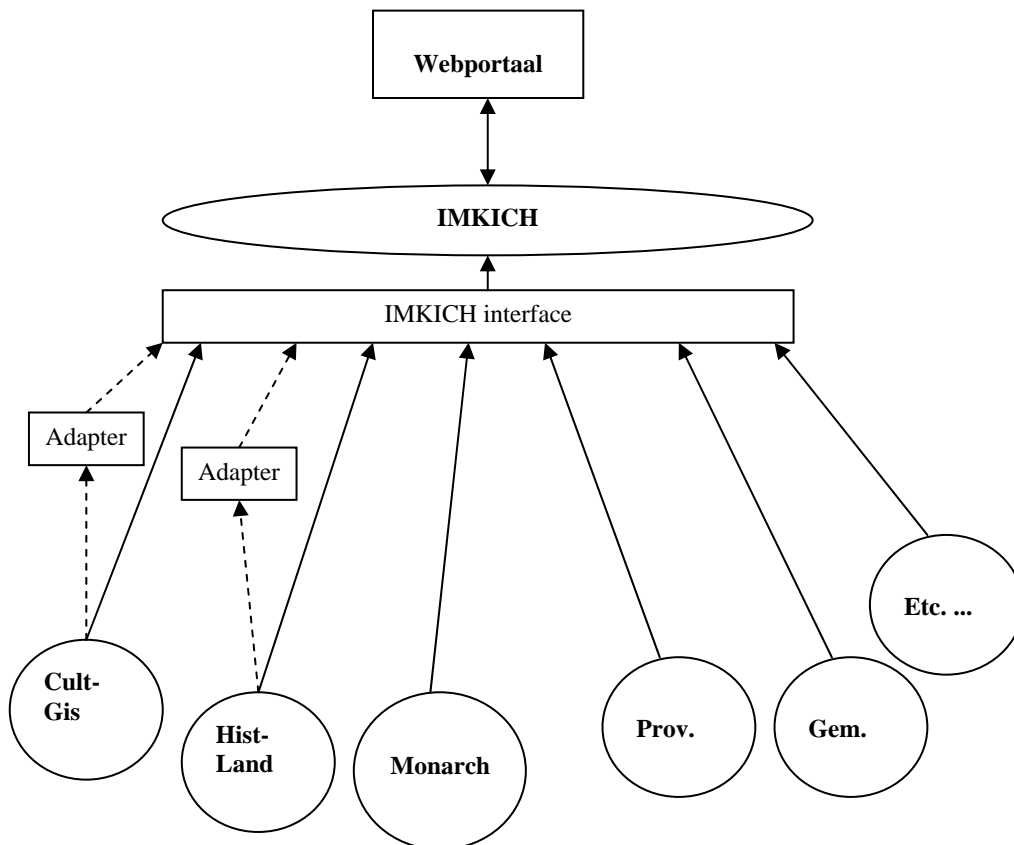
In Figuur 2.1 en 2.2, overgenomen uit het hoofdstuk inventarisatie, is respectievelijk de architectuur voor de zeer korte termijn en voor de lange termijn weergegeven. Hierin is de verwachte ontwikkeling te zien van het KICH webportaal door de tijd. Op de korte termijn is het systeem met name gericht op het ontsluiten van bestaande datasets onder gegeven randvoorwaarden. Naar de toekomst toe evolueert het KICH webportaal naar een systeem dat door aansluiting op het IMKICH informatiemodel en gebruik van open standaarden aansluit op andere systemen in het KICH werkveld en daarnaast ook derden de mogelijkheid biedt om eenvoudig aan te sluiten op het webportaal.

Om het KICH webportaal (en zijn omgeving) voor te bereiden op het geschetste ontwikkelpad, moeten een aantal randvoorwaarden gesteld worden aan de participerende systemen. Het KICH webportaal zal de te ontsluiten informatie en kennis putten uit een veelheid aan gegevensbestanden, die in veel gevallen zullen zijn opgeslagen in een database. Omdat een van de uitgangspunten van het KICH webportaal is dat gegevens aan de bron beheerd worden, zal het systeem moeten aansluiten op een groot aantal externe datasets die zich bevinden op verschillende locaties. Aangezien de aanleverende partijen al bestaande informatiesystemen hebben zullen ook de databaseomgevingen variëren voor wat betreft platform, applicatiearchitectuur etc. Om in een dergelijke heterogene, gedistribueerde omgeving toch integratie mogelijk te maken, zullen een aantal afspraken gemaakt moeten worden ten aanzien van de interfaces tussen de diverse externe systemen enerzijds en de KICH webportaal omgeving anderzijds. Dit is te vertalen in een aantal randvoorwaarden waaraan te koppelen systemen moeten voldoen.

Daarnaast kunnen ten aanzien van de centrale database van het KICH webportaal zelf een aantal randvoorwaarden worden gesteld, waarbij overigens het faciliteren van integratie van externe databestanden ook weer een belangrijke doelstelling is. Omdat in dit geval nog een keuze gemaakt moet gaan worden, kunnen er voor deze omgeving striktere eisen worden gesteld.

Figuur 2.1 Architectuur KICH webportaal (zeer korte termijn)

Figuur 2.2 Architectuur KICH webportaal (lange termijn)

2.1.3.1 Centrale database KICH webportaal

Het is aannemelijk dat onder het KICH webportaal een database zal draaien. Portaalomgevingen maken veelal zelf al gebruik van een database als repository. Voor de nulversie van het webportaal zal daarnaast in ieder geval een datawarehouse worden ingericht in een lokale databaseomgeving. Voor versie 1 van het webportaal zal deze worden vervangen door een databasemodel dat het IMKICH informatiemodel ondersteund.

De volgende randvoorwaarden moeten worden gesteld aan de (lokale) databaseomgeving van het KICH webportaal:

- Thematische, geografische en temporele data moeten geïntegreerd kunnen worden opgenomen. De databaseomgeving moet opslag van geografische objecten ondersteunen of uitgebreid kunnen worden met een extensie die opslag van geo-informatie in de database mogelijk maakt.
- De omgeving moet mogelijkheden bieden om de geografische brongegevens integraal te ontsluiten. Daarvoor moet ook metadata en afgeleide geografische informatie kunnen worden gegenereerd en worden opgeslagen in de databaseomgeving.
- De databaseomgeving biedt mogelijkheden om de basisbestanden zoals deze op de korte termijn beschikbaar zijn te importeren in het in die omgeving geïmplementeerde datawarehouse (nulversie) en de toekomstige implementatie van het IMKICH informatiemodel. Het gaat om thematische data in de vorm van dbf-bestanden en geo-informatie in de vorm van shape-bestanden en rasterbestanden (TIFF).
- De databaseomgeving moet aansluiten op open standaarden zoals XML (en voor geo-informatie GML) en passen in een open applicatiearchitectuur (bijvoorbeeld J2EE of .NET).
- De gekozen databaseplatform sluit aan bij de binnen het KICH werkveld gebruikte platforms. Dit vergroot o.a. flexibiliteit ten aanzien van de mogelijkheden voor beheer en hosting.
- De gebruikte databaseomgeving moet 'breed ondersteund' worden. Het gekozen platform moet niet te zeer beperkend zijn ten aanzien van de te maken keuzen voor portaalplatform, geodata-/mapserver en content management systeem.
- De volgende (ISO) kwaliteitsaspecten voor informatiesystemen zijn voor het KICH webportaal van belang en zijn (deels) afhankelijk van de gekozen databaseomgeving:
 - koppelbaarheid:* het systeem moet eenvoudig kunnen koppelen met andere systemen, zie ook bovengenoemde eisen.
 - beveiligbaarheid:* de database moet bijvoorbeeld mogelijkheden bieden tot het afschermen van gegevens op gebruikers en groepsniveau.
 - beheerbaarheid:* het systeem moet technisch en inhoudelijk goed kunnen worden beheerd. Ervaring met het beheer van de betreffende databaseomgeving is gewenst.
 - bedrijfszekerheid:* het systeem mag niet gevoelig zijn voor soft- en

hardwarestoringen.

beschikbaarheid: de databaseomgeving moet een hoge beschikbaarheid hebben.

- NB: Genoemde kwaliteitsaspecten zijn eigenschappen van het integrale systeem, waarvan de database slechts een onderdeel is. Dat een databaseomgeving voldoet aan deze aspecten wil dus niet zeggen dat het integrale systeem daar dus aan voldoet.

2.1.3.2 Bronbestanden en databases basisregistraties

Op de korte termijn wordt gebruik gemaakt van de momenteel beschikbare bronbestanden (zoals beschreven in het document 'Inventarisatie Brongegevens KICH en Portaal Software'). Op de lange termijn kunnen de basisregistratiesystemen zelf via adapters direct aansluiten op het KICH webportaal. Daarvoor zijn de volgende randvoorwaarden van belang:

- Op korte termijn: Bronsystemen zijn in staat om (indien gewenst, bijvoorbeeld bij gegevensactualisatie) updates van de bronbestanden te genereren in het daarvoor afgesproken formaat.
- Op langere termijn: Aan te sluiten systemen zijn IMKICH compliant, ofwel implementeren een IMKICH compliant interface waarmee wordt aangesloten op de generieke adapter van het KICH webportaal.
- Op langere termijn: Omdat de generieke IMKICH interface gebaseerd zal zijn op uitwisseling via XML/GML ondersteunen aan te sluiten systemen deze standaarden.
- Op langere termijn: Systemen sluiten aan op het autorisatie- en personalisatiemechanisme van het KICH webportaal, door ofwel zelf een interface te bieden die autorisatieparameters ondersteunt, ofwel door autorisatie metadata te leveren bij aangeleverde gegevens.

2.1.3.3 Almanak

De Almanak wordt geïmplementeerd als separate applicatie met een eigen database, ontsloten door een webservice. Momenteel is nog niet duidelijk of de Almanak applicatie (inclusief database) ook een integraal onderdeel wordt van de infrastructuur van het webportaal of dat het een van de te onsluiten externe systemen wordt. Om de mogelijkheden wat dat betreft open te houden zijn de volgende randvoorwaarden van belang:

- Gebouwde applicatiecomponenten zijn databaseplatform onafhankelijk
- Gebouwde applicatiecomponenten zijn OS-platform onafhankelijk
- Onderliggende database wordt IMKICH conform opgezet.

2.1.3.4 Overige KICH datasets (publicaties, parels etc)

Voor de ontwikkeling van deze datasets zijn KICH deelprojecten geformuleerd, die echter (nog) niet worden uitgevoerd. We veronderstellen dat als deze datasets en bijbehorende functionaliteiten worden gerealiseerd, deze aansluiten op het op dat moment geformuleerde raamwerk voor KICH en het KICH webportaal. Dat betekent dat de volgende randvoorwaarden van belang zijn:

- De betreffende database is IMKICH conform.
- Systemen sluiten aan op het autorisatie- en personalisatiemechanisme van het KICH webportaal, door ofwel zelf een interface te bieden die autorisatieparameters ondersteunt, ofwel door autorisatie metadata te leveren bij aangeleverde gegevens.
- Applicatiecomponenten sluiten aan op de applicatie-infrastructuur van het portaal. De implicaties hiervan zullen als onderdeel van het technisch ontwerp worden gespecificeerd.

2.1.3.5 Documentaire databases

Naast basisregistratie gegevens zal er ook documentaire informatie worden ontsloten via het KICH webportaal. Veel van die informatie zal, zeker in de beginperiode, afkomstig zijn van de 4 deelnemende kennisinstituten. Omdat databeheer aan de bron een van de uitgangspunten is, lijkt het waarschijnlijk dat de instituten hun eigen content intern zullen blijven vastleggen en beheren en die via een interface zullen ontsluiten naar bijvoorbeeld het KICH webportaal. Mogelijk is er daarnaast behoefte aan het vastleggen van content die niet direct onder de kennisinstituten valt. In elk geval dienen documentaire databestanden aan de volgende randvoorwaarden te voldoen:

Content is te ontsluiten en te benaderen via open standaarden (XML, webservices)
Systemen sluiten indien gewenst aan op het autorisatie/personalisatie mechanisme van het KICH webportaal, door ofwel zelf een bevragsingsinterface te bieden die autorisatieparameters ondersteunt, ofwel door autorisatie metadata te leveren bij aangeleverde gegevens.

2.1.3.6 Overige externe databestanden

Op de lange termijn kunnen naast de 4 kennisinstituten ook overige externe partijen hun informatie ontsluiten via het KICH webportaal. Daarvoor moeten ze aan de volgende voorwaarden voldoen.

Aan te sluiten systemen zijn IMKICH compliant, ofwel implementeren een IMKICH compliant interface waarmee wordt aangesloten op een generieke adapter. Omdat de generiek IMKICH interface gebaseerd zal zijn op uitwisseling via XML/GML ondersteunen aan te sluiten systemen deze standaarden.

Systemen sluiten indien gewenst aan op het autorisatie/personalisatie mechanisme van het KICH webportaal, door ofwel zelf een bevragsingsinterface te bieden die

autorisatieparameters ondersteunt, ofwel door autorisatie metadata te leveren bij aangeleverde gegevens.

Externe databases voldoen aan (nog op te stellen) kwaliteits- en actualiteitscriteria.

Hiervoor moeten richtlijnen en procedures worden opgesteld.

2.2 Notitie: Informatiebehoefte

2.2.1 Introductie

De ambitie van KICH is om een vraaggerichte kennisinfrastructuur voor de Cultuurhistorie neer te zetten. Om het vraaggerichte aspect te kunnen bereiken is inbreng van gebruikers noodzakelijk. In het voortraject van het KICH programma zijn drie regio-ateliers en een terugkomdag voor een zeer brede gebruikersgroep georganiseerd. Tijdens deze bijeenkomsten is gesproken over hoe een vraaggerichte kennisinfrastructuur voor de Cultuurhistorie eruit zou moeten zien. Op een hoog abstractieniveau zijn daar toen keuzes gemaakt, die terug te vinden zijn in de projecten zoals die later in het programma KICH zijn opgesteld. Echter specifieke vragen over de gewenste functionaliteit van het webportaal zijn toen niet aan de orde gekomen.

Vanaf het begin is binnen het Webportaal project aangegeven dat het consulteren van gebruikers van groot belang is om de wensen van de gebruiker af te stemmen met het ontwerp van het webportaal. Het samenstellen van een gebruikersgroep is een taak van het programmabureau aangezien het project webportaal niet het enige project is die de gebruikersgroep zou willen consulteren. Door onduidelijkheid over de takenverdeling op het gebied van het samenstellen van een gebruikersgroep is niet tijdig een uitgebreide gebruikersgroep vastgesteld. In plaats daarvan is besloten een beperkte groep gebruikers te consulteren in deze fase van het project. Het opzetten van een workshop bleek door de korte voorbereidingstijd niet mogelijk. Er is gekozen om op een andere manier de gebruikers te benaderen namelijk via een telefonische enquête.

2.2.2 Proces

In het kader van dit project zijn 22 mensen benaderd voor de telefonische enquête (Bijlage 1: deelnemerslijst). De meeste hiervan hebben eerder deelgenomen aan de ambitiesessie die door het programmabureau KICH is georganiseerd (eind 2003). Deze groep is een strategisch samengestelde groep waarin mensen uit alle doelgroepen die binnen de cultuurhistorie een rol spelen vertegenwoordigd zijn.

Gekozen is voor een telefonische enquête omdat deze aanpak geen lange doorlooptijd vereist (vergeleken met het organiseren van een workshop), relatief weinig mankracht vereist (vergeleken met face-to-face interviews) en toch goed inzicht biedt in de wensen van de gebruikers. De enquête is opgebouwd uit een aantal algemene vragen, vragen over de aangeboden kennisbronnen, vragen over het aanbieden van eigen gegevens, over KICH als ontmoetingsplaats en MyKICH het gepersonaliseerde deel van het webportaal voor de gebruiker. De toelichting en vragen die voorafgaand aan het interview naar de deelnemers is verstuurd is opgenomen in bijlage 2. Het interview werd van tevoren gepland en duurde gemiddeld een half uur. Binnen een dag na afloop werd een verslag van het interview voor goedkeuring toegestuurd naar de gebruiker en werd de mogelijkheid geboden

aanpassingen aan het verslag door te geven. De verslagen zijn in bijlage 3 toegevoegd.

2.2.3 Resultaten

Algemene vragen:

Onderschrijft u het plan voor het project KICH zoals boven beschreven?

Over het algemeen onderschrijft men de intenties van KICH. Kantekeningen worden gemaakt bij de haalbaarheid gezien de hoge ambitie die KICH nastreeft. Concreet wordt aangegeven dat men vrees heeft dat het aanbod van KICH niet aansluit bij de wens van de gebruiker. Aan de ene kant wordt opgemerkt dat het huidige aanbod pure data is en dat dit niet voldoet voor een doelgroep van inrichters en ontwerpers, voor hen zou de data in een meer geredigeerde vorm aangeboden moeten worden door bijvoorbeeld het instellen van kennisniveaus. Aan de andere kant wordt door anderen opgemerkt dat men juist zover mogelijk door wil dringen tot de bronbestanden zoals archis. Ook wordt vrees uitgesproken over de kwaliteit van de aan te bieden data. Voor een aantal gebruikers is de kwaliteit de belangrijkste graadmeter voor hun toekomstige gebruik en actieve deelname. Het kunnen vertrouwen van de data en zekerheid hebben over de kwaliteit worden erg belangrijk geacht. Verder wordt ook de schaal waarop de data wordt aangeboden als een factor genoemd waarvan het eventueel gebruik van KICH afhankelijk is. De suggestie wordt gedaan om via het webportaal overzicht te scheppen in welke data er op bepaalde schaalniveaus aanwezig is, zodat ook duidelijk wordt waar de 'witte vlekken' zitten.

Ziet u uzelf als een potentiële gebruiker?

Over het algemeen zien de aangesproken gebruikers zich als potentiële gebruikers. Sommigen maken het voorbehoud dat de data wel betrouwbaar moet zijn en dat het eventuele gebruik ook afhankelijk is van de schaal van de aangeboden data (zie vorige vraag).

Voor welke informatie zou u het webportaal willen raadplegen?

De voorkeur ligt bij de gebruikers bij de cultuurhistorische objecten. Hoewel de andere elementen ook, maar in mindere mate genoemd worden. De gebruikers zouden van de cultuurhistorische objecten graag beschrijvingen en foto's willen zien, maar ook door kunnen dringen tot de pure data. Gevraagd wordt of de data downloadbaar is zodat het voor eigen gebruik beschikbaar is en of er ook data beschikbaar komt die nu nog niet publiek beschikbaar is. Opgemerkt wordt dat het voor de doelgroep van belang is meer te weten over de status en wettelijke beperkingen.

Welk detailniveau verwacht u bij deze informatie?

Deze vraag is op verschillende manieren geïnterpreteerd door de gebruikers. Er wordt onderscheid gemaakt tussen opmerkingen betreffende inhoudelijk detailniveau en detailniveau gerelateerd aan schaal (resolutie). Wat betreft inhoudelijk schaalniveau wordt gesuggereerd door verschillende gebruikers om de inhoud via

kennisniveau's te ontsluiten: In eerste instantie wat algemene informatie, daarna wat meer specifiek en op het laagste niveau de echte databestanden. In sommige gevallen wordt een overzicht van de hoofdlijnen bieden met nadruk op de attentiewaarde voldoende geacht, zodat duidelijk is waar wat gevonden kan worden. Dat achterliggende bronbestanden eventueel niet digitaal zouden zijn wordt niet als hinderlijk beschouwd, zolang ze maar gevonden kunnen worden. Ook wordt opgemerkt dat informatie zoals openingstijden, toegankelijkheid (kinderen/65+) niet vergeten moet worden.

Wat betreft het detailniveau gerelateerd aan schaal wordt door de meeste een zo gedetailleerd mogelijk schaal niveau gewenst: objectniveau, kadastraal en gemeentelijk niveau. Maar overzichten op nationaal niveau moeten ook mogelijk zijn.

Welke zaken vindt u overbodig?

Over het algemeen wordt hier opgemerkt dat de functionaliteit die betrekking heeft op het ontsluiten van de bronbestanden de hoogste prioriteit heeft en dat functionaliteit die betrekking heeft op de ontmoetingsplaats (forum en prikbord) en MyKICH (personalisatie, bewaren en communicatiemiddelen) een lagere prioriteit krijgt. Gewaarschuwd wordt voor het gebruik van te veel jargon of "inside" termen/begrippen (bijv. Cultgis e.d. zegt niet iedereen wat), ook binnen de verschillende werkvelden binnen de Cultuurhistorie worden verschillende 'definities voor termen en begrippen gehanteerd. Het gebruikte jargon van de aanbieder (bijv. monumentenzorg) komt niet altijd overeen met een vrager (bijv. stedenbouwkundige)

Kennisbronnen:

Welke kennisbron zou u als eerste toe willen voegen?

Gesuggereerd werd:

- Gemeentelijke monumenten
- beeldbepalende monumenten
- archeologische vindplaatsen
- Historische Topografische kaarten 1830, 1850, 1900, 1930
- historische lijnen
- Onderzoeken op landelijk niveau
- links naar welstandszorgen en bijvoorbeeld gemeenten of de VNG
- Alle historische kaarten van Nederland.
- gespecialiseerde bibliotheken
- ervaringen van mensen, iets verder dan wat een experts te bieden hebben
- achterliggende basisbestanden
- waardekaarten en inventarisaties op lokaal niveau
- gebiedenatlas van het RIVM
- De nieuwe kaart van Nederland linken aan de KICH data
- Provinciale informatie: de cultuurhistorische waardenkaarten en objectbestanden van alle provincies. met de beleidsmatige doorvertalingen
- volledig archis bestand.
- alle belvedere projecten en studies

- Luchtfoto's (ook historische)
- Beeldenbank
- Beleidsdocumentatie in relatie tot kennisbronnen.
- Indeling van drieslag
- Vanuit toeristisch oogpunt een routeplanner
- Actueel hoogtebestand Nederland
- Op gemeentelijk niveau onderbouwing en uitwerking van de ontwikkeling van historische steden.
- Goedgekeurde bestemmingsplannen

Opgemerkt wordt dat voor de provinciale en gemeentelijke kaarten geldt dat ze onderling enorm verschillen, ze zijn niet eenduidig en er zijn verschillen in schaalniveau. Dit zorgt voor problemen bij vergelijkingen. Een veel voorkomende vraag is of de gebruikers de gegevens ook kunnen downloaden en in eigen omgeving kunnen gebruiken.

Vindt u de geboden zoekingen voldoende? Indien nee welke mist u?

In de meeste gevallen konden de gebruikers zich vinden in de drie genoemde zoekingen. Wel worden er een aantal suggesties gedaan:

- coördinaten
- Adres
- Veldnaam (1:25 000 TOPkaart)
- functie (defensie, waterstaat, agrarisch e.d.)
- status
- formaat van informatie (powerpoint, documenten e.d.)
- de onderliggende eigenschappen van de objecten als ingang gebruikt moeten worden, bv het materiaal waaruit een monument bestaat o.i.d. Het informatiemodel IMKICH is hiervoor belangrijk en zal voor nog betere ingangen kunnen zorgen
- Voor webbezoeker ook zaken zoals openingstijden toegankelijkheid met kinderen, 65+.

Aanbieden van eigen data:

Zou u eigen data willen aanbieden?

Over het algemeen zouden de meeste gebruikers hun eigen gegevens graag via KICH beschikbaar stellen. In sommige gevallen kan de beslissing niet gemaakt worden door de geraadpleegde gebruiker, aangezien de gegevens in opdracht van een andere partij waren geproduceerd. In andere gevallen wordt de geproduceerde gegevens al doorgespeeld aan de ROB of RDMZ. Opgemerkt wordt dat bij het beschikbaar stellen van eigen gegevens goede richtlijnen over eigendoms- en gebruiksrecht noodzakelijk zijn. Verder wordt opgemerkt dat als het portaal zich openstelt voor iedere aanbieder van informatie, het gevaar bestaat dat dit gepaard zal gaan met grote verschillen in kwaliteit in data die op de site zal worden aangeboden. Van belang is ook hierover van te voren goede richtlijnen op te stellen.

Wat soort data?

In onderstaande lijst wordt aangegeven welke informatie door de te raadplegen gebruikers eventueel beschikbaar zouden kunnen worden gesteld:

- Gemeentelijke monumentenkaart. Provincie Gelderland
- Verdere uitdieping van Histland (1:25 000) Provincie Gelderland
- Historische lijnen (in samenwerking met Alterra) Provincie Gelderland
- Cultuurhistorische kaart Fryslan
- Archeologienet en projectenbank: Geredigeerde data en ervaringsinformatie
- Archeologische inventarisaties en cultuurhistorische assessments
- De nieuwe kaart
- Cultuurhistorische hoofdstructuur van provincies en gebiedsgerichte studies
- Rapporten en beeldmateriaal
- Website provincie ZH
- Directe archeologische data en de synthetisering daarvan (artikelen, documenten etc.)
- Atlascultuurhistorie.nl. (eigen site)
- Gemeente informatie die vooralsnog op intranet beschikbaar is
- Wateratlas voor Texel
- Rapporten op het gebied van de monumentenzorg, archeologie en historische geografie Toeristische informatie.

Welke functionaliteit verwacht u dan van het portaal voor actualiseren en voor het bekijken van uw eigen data?

In de meeste gevallen voldoet de GIS functionaliteit zoals die momenteel wordt gerealiseerd binnen het portaal. Voor sommige databronnen is soms specifieke functionaliteit vereist:

Nieuwe kaart van Nederland: Uitleverfrequentie halfjaarlijks, liefst als dienst, op dit moment wordt de Nieuwe Kaart volgend de OpenGis standaarden WFS/WMS opgezet en moeten zo ook bereikbaar zijn voor “derden”.

Provincie ZH: GIS functionaliteit (ARC-IMS) inclusief eigen ontwikkelde functionaliteit mbt het flexibel op kunnen bouwen van de legenda.

De mogelijkheid om grote hoeveelheid data te kunnen downloaden, dit te kunnen unzippen en erna kunnen verwijzen of direct te kunnen gebruiken

Data bij de bron, bevoegdheid voor actualiseren ook bij de bron, bij NM. Een “live link” met de brondata bij de eigenaar is een goede manier om de meest actuele informatie beschikbaar te hebben.

Op kaart zien waar de gemeentelijke en rijksmonumenten en archeologische vindplaatsen liggen. Het aanbieden van verschillende autorisatie niveaus is dan van belang zodat per gebruikersgroep bepaald kan worden wie welke data mag zien en wat de gebruiker ermee mag doen (bijv. kopiëren)

Voor geïnterpreteerde kaarten is vrijheid in het opbouwen van legenda van belang. Verder geldt voor grafische producten dat ze getoond moeten worden zoals ze zijn gemaakt en bedoeld (zelfde symbolen, lijndikte e.d.). Een ander probleem is dat een webportaal vaak werkt met een klein scherm en dan is het minder eenvoudig om het geheel te overzien en de juiste uitsnede te maken. Dit kan worden ondervangen door een goede printfunctie voor goede uitsnedes met juist legenda

KICH webportaal als ontmoetingsplaats:

Zou u hier gebruik van maken?

In de meeste gevallen wordt gezegd dat hier geen gebruik van zal worden gemaakt of dat men hier geen ervaring mee heeft. Niet iedereen is gelijk afwijzend er wordt ook geregeld opgemerkt dat men het eerst eens wil zien en dat het af zal hangen van 'of het werkt' voordat ze er zelf gaan gebruik. In een aantal gevallen wordt opgemerkt dat men voor specifieke vragen wel gebruik zou maken van een forum of prikbord.

Vindt u de aangeboden vormen (fora en prikbord) voldoende of wilt u andere toevoegen?

Deze plek gebruiken om verenigingen gelegenheid te bieden om persoonlijk contacten te leggen dwz het digitaal communiceren als ondersteuning voor eigen activiteiten.

Aanbod van bureaus voor onderzoeken, bijv nu met het vrijgeven van de archeologische onderzoeken voor bureaus. Zeg maar advertenties voor het vinden van bureaus en ook voor het uitwisselen van ervaringen. Scherp houden dat het een hoekje is wat commercieel is en niet waardevrij.

MyKICH:

Zou u hier gebruik van maken en zo ja van welke componenten (personalisatie, bewaren gegevens, communicatieopties)?

Over MyKICH zijn de gebruikers in de regel iets enthousiaster dan over de ontmoetingsplaats.

Personalisatie: wat verwacht u hiervan? Zou u meer of juist minder opties willen?

De personalisatie opties worden over het algemeen handig genoemd. Het wordt gezien als een extra service, zonder kan ook, maar het bied extra gebruiksvriendelijke toegang. Wel wordt opgemerkt dat er een klein gevaar schuilt in het feit dat bij gebruik van personalisatie opties de mogelijkheid bestaat dat je het portaal maar heel selectief gaat gebruiken en daardoor juist weer dingen mist. Ook voor gebruikers die KICH graag willen gebruiken om inspiratie op te doen ook van buiten een specifiek werkveld kan personalisatie (indien geïmplementeerd als een rijtje favorieten) benauwend werken. In dat geval is men voorstander van een intelligente wijze van selectie die 'automatisch' door het portaal wordt verricht.

Bewaren gegevens: wat verwacht u hiervan? Zou u meer of juist minder opties willen?

De bewaar opties worden over het algemeen nuttig en handig genoemd. Zeker als gegevens niet kunnen worden gedownload. Wel wordt gevraagd duidelijk aan te geven hoelang gegevens bewaard blijven of met attendering de gebruiker erop te wijzen dat binnenkort zijn bewaarde gegevens worden verwijderd. De volgende suggesties wordt gedaan voor uitbreiding van deze optie:

op dit moment bestaat in ons land geen centrale digitale archivering van archeologische onderzoeksgegevens en literatuurverwijzingen. Misschien zou KICH zich juist hierop kunnen richten ipv op het organiseren van slechts een eerste basisvoorziening

Gewenst is een soort van eigen bibliotheek als onderdeel van het grotere portaal. Het zou ook interessant zijn om te kunnen kijken in de 'bibliotheken' van andere gebruikers om te zien wat zijn hebben verzameld en belangrijk vinden.

Communicatie opties: wat verwacht u hiervan? Zou u meer of juist minder opties willen?

Veel gebruikers zouden gebruik willen maken van de nieuwsbrief en/of attentelingen. Wat betreft de nieuwsbrief wordt opgemerkt dat een optie waarmee aangegeven kan worden of je de brief per mail, analoog per post of in een persoonlijke folder op het portaal gewenst is.

Overige opmerkingen

- Naamgeving KICH niet prettig
- Stratificatie (paradigma) is belangrijke als structurering van de informatie. Het gaat nadrukkelijk om een inhoudelijke structurering.
- Adriaan Haartsen is bezig met een identiteitsatlas van Nederland waarbij hij de diversiteit van Nederland analyseert aan de hand van verschillende kaarten en kaartlagen. Dhr. Wijchers heeft contact met Adriaan Haartsen gehad over het KICH project. Het is wellicht een goed idee om eens contact op te nemen of het interessant is om e.e.a te verbinden met het kich portaal
- Verder wordt opgemerkt dat bij de geraadpleegde gebruikers de doelgroep stedenbouwkundigen ontbreken, zij zouden hier eventueel vanuit hun perspectief aanvullingen kunnen doen.
- Ambitiesessie was niet erg nuttig
- Programma van ambitiesessie en (afgelaste) gebruikerssessie niet erg aantrekkelijk.
- Maak het niet te ingewikkeld

2.2.4 Conclusies

De wensen van de potentiële gebruikers zijn vergeleken met het programma van eisen van het webportaal en eventuele acties die noodzakelijk zijn om programma van eisen aan te passen aan de gebruikerswensen worden beschreven. Normaal gesproken zouden eerst de gebruikers geraadpleegd moeten worden voordat het programma van eisen opgesteld kan worden. In dit project is dit niet gebeurd door in de eerste paragraaf beschreven onduidelijkheden over de taakverdeling.

Over het algemeen kwam de gebruikerswens overeen met het programma van eisen van het webportaal. De gebruikers legden de hoogste prioriteit bij het ontsluiten van de bronbestanden en dit komt overeen met de prioriteitstelling zoals deze is gedaan in het programma van eisen. De prioriteitstelling van het programma van eisen is dan ook niet gewijzigd naar aanleiding van de resultaten van de enquête.

Veel opmerkingen van de potentiële gebruikers betraf de content van het webportaal:

Een aantal gebruikers spraken de vrees uit dat het aanbod dat geboden wordt op het webportaal niet overeen zal komen met de wens van de gebruiker. Ook vreesde een aantal potentiële gebruikers dat de kwaliteit van de bronbestanden te wensen zou overlaten. Verder werd gewaarschuwd voor het gebruik van te veel jargon. Gezien de breedte van het Cultuurhistorische werkveld heeft men te maken met verscheidene daaraan gerelateerde groepen professionals. Iedere groep gebruikt zo zijn eigen jargon. Uitgekeken moet worden dat op het webportaal niet alleen het jargon van de aanbieders wordt gebruikt, want dat zou tot gevolg kunnen hebben dat een aantal groepen geen aansluiting zouden kunnen vinden. Andere wensen met betrekking tot de content waren:

- De mogelijkheid tot downloaden van de data
- Beschrijvingen en foto's bij cultuurhistorische objecten
- Toegang tot de 'pure data'
- Informatie over de status en wettelijke beperkingen behorende bij cultuurhistorische objecten
- De informatie ontsluiten met behulp van kennisniveaus
- Toeristische informatie ontsluiten bij de cultuurhistorische objecten
- Resolutie: objectniveau/kadastraal/gemeentelijk, maar ook overzichten op nationaal niveau

Deze opmerkingen en wensen hebben betrekking tot de content en zijn voor het project webportaal (realiseren van technische infrastructuur) wat minder van belang. Aan de andere kant zal de 0-versie van het webportaal niet alleen op functionaliteit maar ook op content beoordeeld worden. Het is dus van belang dat de wensen betreffende content overgebracht worden naar de juiste instanties en personen, zodat de juiste maatregelen hiervoor gemaakt kunnen worden.

Wat betreft de gebruikerswensen voor de functionaliteit:

De keuze voor de geboden zoekingen wordt volledig ondersteund. Een extra wens betraf de mogelijkheid om op coördinaat te kunnen zoeken. Dit is een relatief eenvoudig te realiseren functionaliteit en zal dus ook worden toegevoegd.

De functionaliteit voor het aanbieden van eigen data is gewenst. Een aantal gebruikers wenst extra functionaliteit om hun eigen gegevens goed tot hun recht te laten komen. Dit betref:

- Vrijheid in opbouwen van legenda's.
- Aanbieden van autorisatieniveaus.
- Aanbieden van webservices
- Onderhoud van data bij bron.
- Goede printfunctionaliteit.

Op het eerste item na (de uitvoer van deze wens is complex en borgt minder een eenduidige presentatie van de geboden informatie) worden deze allemaal al meegenomen in het functionele model van in ieder geval versie 1. Wat de

mogelijkheden zijn voor het vrij kunnen opbouwen van legenda's zal in deel 2 van het project meegenomen worden.

Bij de mogelijkheid van het aanbieden van eigen data werd door verschillende gebruikers de kantekening geplaatst dat voordat dit mogelijk wordt er een goede richtlijn opgesteld moet worden over eigendoms- en gebruiksrecht. Ook is het van belang een richtlijn op te stellen voor de minimale kwaliteitseisen van de aan te bieden data om te voorkomen dat de controle over de kwaliteit van de data op het webportaal verloren wordt. In deel 2 van het project zal specifiek aandacht worden besteed aan het opstellen van specificaties over eigendoms- en gebruiksrecht en minimum kwaliteitseisen.

De gebruikers hebben duidelijk aangegeven dat de prioriteit volgens hen bij het ontsluiten van de bronbestanden lag en dat men voor MyKICH en de functionaliteit voor de ontmoetingsplaats (forum en prikbord) minder warm liep. Als er vervolgens nog een volgorde in prioriteit aangegeven moet worden dan krijgt MyKICH met de personalisatie-, bewaar- en communicatie-opties de hoogste prioriteit, vervolgens het prikbord en als laatste het forum.

Bij de personalisatieopties wordt gewaarschuwd dat het benauwend kan werken als het niet op een intelligente manier gebeurt. Personalisatie is een onderdeel van de aan te schaffen portaal software. Bij de selectie van de portaalsoftware zal dit meegenomen worden.

Wat betreft de nieuwsbrief werd aangegeven dat het op prijs zou worden gesteld als mensen de optie hebben om de nieuwsbrief per mail, analoog of niet (nieuwsberichten online lezen) te ontvangen. De keuze e-mail of niet worden al aangeboden. De keuze analoog zal besproken worden.

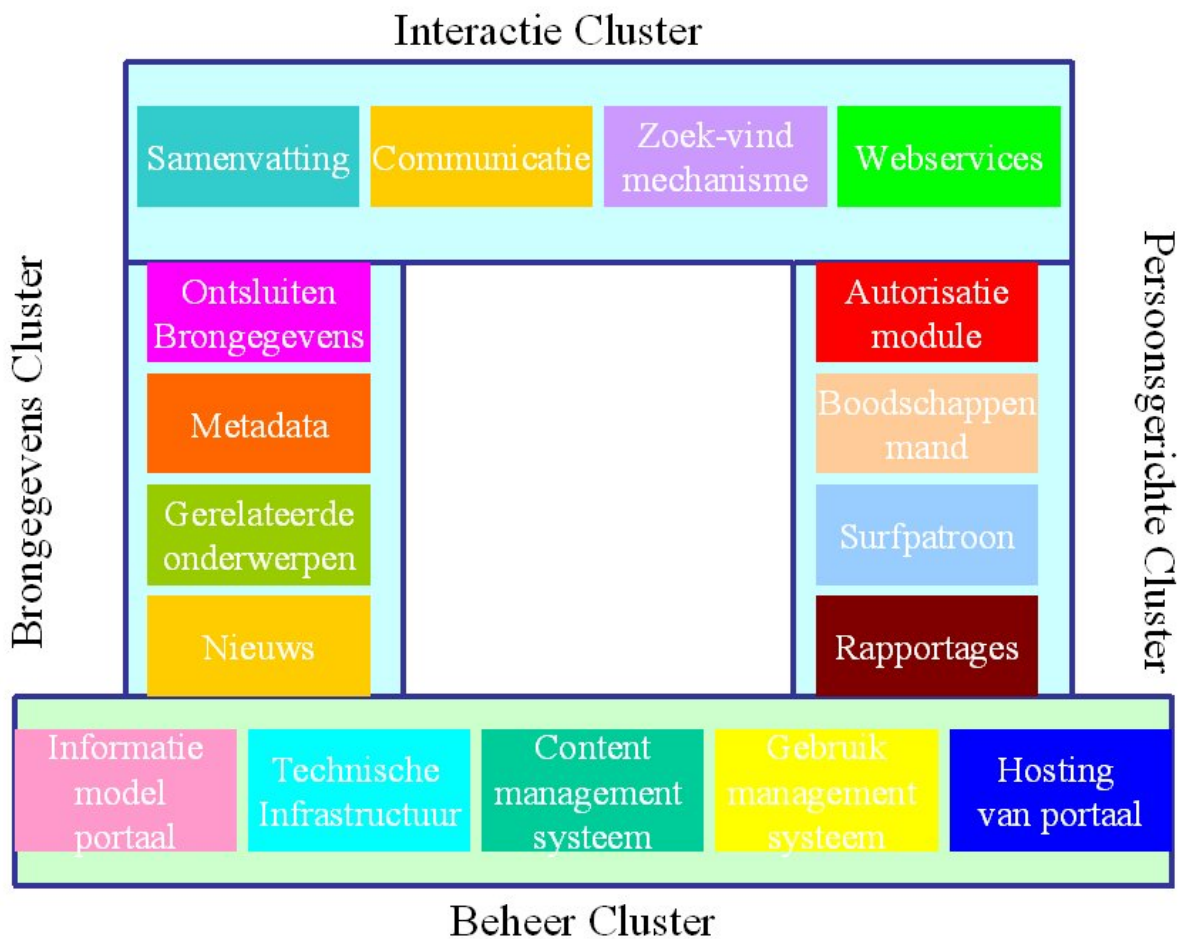
2.3 Notitie: Programma van Eisen

2.3.1 Introductie

Als onderdeel van de informatie analyse wordt in dit document het programma van eisen voor de bronbestandenmodule van het KICH portaal beschreven. De eisen worden beschreven per cluster (brongegevens, persoonsgericht, interactie en beheer (fig 2.3)) vanuit drie perspectieven:

1. Gebruikers
2. Portaal
3. Financieel

De eisen worden beschreven aan de hand van een aantal functionaliteiten. Deze functionaliteiten zijn onderverdeeld aan de hand van KANO in de volgende categorieën: 1) “must be”, 2) “the more the better” en 3) “delighters”.

Figuur 2.3. 4 clusters van het webportaal

2.3.1.1 Afbakeningen

Bij het opstellen van de eisen voor de bronbestandenmodule is uitgegaan van de volgende uitgangspunten:

Het programma van eisen gaat uit van het eindproduct dat aan het einde van het project “Bouw van het webportaal” zal worden opgeleverd.

Gezien de huidige ontwikkelingen binnen het KICH project is aangegeven welke functionaliteit in de “nul-versie” van het portaal zal worden gerealiseerd (einde van het project “Ontwerp van het webportaal”). Als belangrijkste doel voor deze versie is gedefinieerd: “het ontsluiten van de bron-gegevens van de vier direct betrokken organisaties”. Het betreft hier dus voornamelijk de implementatie van de module “brongegevens” uit de brongegevens cluster van het portal (zie PID).

De resultaten van de te houden bijeenkomst met de technische klankbordgroep en de IMKICH workshop zullen als input dienen voor een verdere uitwerking van de eisen.

Of eisen uiteindelijk gerealiseerd worden in versie 1 hangt af van de gebruikers en van de budgettaire middelen en de doorlooptijd.

Deze notitie betreft alleen de functionaliteit van het webportaal. Er wordt nog niet aangegeven hoe de functionaliteit wordt geïmplementeerd. In het logisch model zal uitgewerkt worden hoe een bepaalde functionaliteit wordt geïmplementeerd en in hoeverre de betreffende functionaliteit in geheel of gedeeltelijk vorm automatisch zal worden uitgevoerd.

2.3.2 Brongegevens Cluster

Het gebruikersperspectief beschrijft de eisen die gesteld worden aan de brongegevens, metadata en gerelateerde onderwerpen met betrekking tot de gebruiker. Vanuit het portaalperspectief worden de eisen beschreven die gesteld worden aan de mogelijkheden die het portaal te bieden heeft met betrekking tot de brongegevens, metadata en gerelateerde onderwerpen. Het financiële beheer beschrijft summier de eisen die gesteld worden aan de aan te schaffen licenties, hardware en capaciteit systeem- en applicatiebeheer met betrekking tot de brongegevensmodule.

Functionele eisen Brongegevens-gebruikersperspectief (sg)

functionaliteiten	omschrijving	KANO cat.			0-versie
		1	2	3	
sg 1	Bronbestanden gebruikersvriendelijk bevroagbaar	*			*
sg 2	Metadata gebruikersvriendelijk bevroagbaar	*			
sg 3	Gerelateerde onderwerpen gebruikersvriendelijk bevroagbaar	*			
sg 4	Almanak gebruikersvriendelijk bevroagbaar	*			*

sg1: De vier basisbestanden ontsluiten

Gebruikersvriendelijke zoek-vind functionaliteit voor bronbestanden ontwikkelen (zie functionele eisen interactie cluster)

Sg2: De metadata behorende bij de bronbestanden ontsluiten

Gebruikersvriendelijke zoek-vind functionaliteit voor metadata ontwikkelen (zie functionele eisen interactie cluster)

Sg3: De gerelateerde onderwerpen ontsluiten

Gebruikersvriendelijke zoek-vind functionaliteit voor gerelateerde onderwerpen ontwikkelen (zie functionele eisen interactie cluster)

Sg4: De almanak behorende bij de bronbestanden ontsluiten

Gebruikersvriendelijke zoek-vind functionaliteit voor almanak ontwikkelen (zie functionele eisen interactie cluster)(voor nul-versie wordt hier uitgegaan van de applicatie die wordt opgeleverd door Nieuwland, als deze niet geheel aan de eisen voldoet dan zal dat in het project 'Bouw van webportaal' worden aangepast)

Functionele eisen Brongegevens -portaal (sp)

functionaliteit	omschrijving	KANO cat.			0-versie
		1	2	3	
sp1	Bronbestanden thematisch bevroagbaar	*			*
sp 2	Bronbestanden geografisch bevroagbaar	*			*
sp 3	Bronbestanden temporeel bevroagbaar	*			*
sp 4	Metadata thematisch bevroagbaar	*			
sp 5	Metadata geografisch bevroagbaar	*			
sp 6	Metadata temporeel bevroagbaar	*			
sp 7	Gerelateerde onderwerpen thematisch bevroagbaar	*			
sp 8	Gerelateerde onderwerpen geografisch ¹ bevroagbaar	*			
sp 9	Gerelateerde onderwerpen temporeel bevroagbaar	*			
Sp 10	Almanak thematisch bevroagbaar ²	*			*
sp11	Almanak geografisch bevroagbaar ¹²	*			*
Sp 12	Almanak temporeel bevroagbaar ²	*			*

Functionele eisen Brongegevens -financieel (sf)

Vanuit dit perspectief zijn geen functionele eisen voor het brongegevenscluster vastgesteld.

2.3.3 Interactie Cluster

Het gebruikersperspectief beschrijft de eisen die gesteld wordt aan de interactie van de gebruiker met de brongegevens, de site, andere gebruikers, de beheerder/producent en externe webservices. Vanuit het portaalperspectief worden de eisen beschreven die gesteld worden aan de interactie mogelijkheden die het portaal te bieden heeft met de gebruikers en de beheerder/producent. Het financiële perspectief beschrijft summier de eisen die gesteld worden aan de aan te schaffen licenties, hardware en capaciteit systeem- en applicatiebeheer met betrekking tot de interactiemodule.

Functionele eisen interactie gebruikers (ig)

functionaliteit	omschrijving	KANO cat.			0-versie
		1	2	3	
Zoek-vind					
ig1	Zoeken/vind mechanisme op niveau van brongegevens op basis van geografie	*			*

¹ relatie wordt gelegd op thematisch niveau met bestaande geografische referentielag

² voor nul-versie wordt hier uitgegaan van de applicatie die wordt opgeleverd door Nieuwland, als deze niet geheel aan de eisen voldoet dan zal dat in het project 'Bouw van webportaal' worden aangepast

ig2	Zoeken/vind mechanisme op niveau van brongegevens op basis van thematiek	*	*
ig3	Zoeken/vind mechanisme op niveau van brongegevens op basis van tijdsperiode	*	*
Ig4	Gecombineerd zoek/vind mechanisme op niveau van brongegevens op basis van zowel geografie, thematiek en tijdsperiode	*	
Ig5	Zoeken/vind mechanisme op niveau van almanak	*	* ³
Ig6	Zoeken/vind mechanisme op niveau van andere gegevens in de site	*	
Ig7	Zoeken/vind mechanisme op niveau van webportaal	*	*
Ig8	Zoeken/vind mechanisme op niveau van internet		*
selecteren			
Ig9	Informatie opvragen van objecten	*	
Ig10	Enkelvoudige selecties uitvoeren	*	
Ig11	Meervoudige selecties over verschillende lagen heen uitvoeren	*	
communicatie			
ig12	Communicatie mogelijkheden tussen gebruikers (prikbord en forum)	*	
Ig13	Communicatie mogelijkheden tussen gebruikers en beheerder/producent (nieuwsbrief)	*	
Samenvatting			
Ig14	Samenvatting: overzicht aan bieden aan gebruiker waarin duidelijk is waar de gebruiker zich thematisch, temporeel en geografisch gezien bevindt	*	

Ig1: Zoeken aan de hand van geografie:

Interactief een deelgebied kunnen selecteren (met zoomen) en dit meenemen als selectiecriteria
Een gemeentenaam, provincienaam, postcodes en/of streeknaam (bijv. de Veluwe) kunnen selecteren waarna via de geometrie een zoekactie op de actieve laag uit wordt gevoerd.

Ig2: Zoeken aan de hand van thematiek

Via een sleutelwoordenlijst (met verschillende abstractieniveaus)

Via een zelf in te typen zoekwoord

Ig3: zoeken aan de hand van een tijdsperiode

Via een sleutelwoordenlijst (met verschillende abstractieniveaus)

Via een zelf in te typen zoekwoord

Ig4: zoeken met combinatie van tijd, thematiek en geografie:

Het kunnen uitvoeren van Ig1 t/m ig3 na elkaar (steeds kleinere deelselectie) of gelijktijdig (uitvoeren van meervoudige selecties)

Ig5: zoeken in almanak naar expertisebron

Geografisch: via gemeente, provincies, postcodes en streken (bijv. de Veluwe) een zoekactie op de actieve laag uit te kunnen voeren.

Geografisch: Interactief een deelgebied kunnen selecteren (met zoomen) en dit meenemen als selectiecriteria

Thematisch: Via een sleutelwoordenlijst (met verschillende abstractieniveaus)

Thematisch: Via een zelf in te typen zoekwoord

Temporeel: Via een sleutelwoordenlijst (met verschillende abstractieniveaus)

Temporeel: Via een zelf in te typen zoekwoord

Ig6: zoeken in andere gegevensbronnen zoals gerelateerde documenten

In principe wordt op de zelfde manier gezocht als bij de almanak: geografisch, temporeel en thematisch.

Ig7: Zoeken op webportaal niveau

³ Voor 0-versie wordt waarschijnlijk gebruik gemaakt van door Nieuwland gebouwde applicatie. Als deze niet aan eisen voldoet zal deze in project "Bouw" verder uitgebreid worden.

Via sleutelwoordenlijst
 Via een zelf in te typen zoekwoord
 Via een plattegrond van het portaal
 Ig8: Zoeken op internet
 Via een lijst met relevante links
 Ig9: Interactieve selectie van objecten
 Interactief, met muis aanwijzen of met selectiebox meerdere tegelijk selecteren van 1 of meerdere objecten op de kaart.
 Interactief, met muis, selecteren van 1 of meerdere objecten in de tabel
 Op deze twee manieren objecten toe kunnen voegen bij selectie of er uit kunnen halen.
 Op deze twee manieren informatie per 1 of meerdere object op kunnen vragen,
 Geselecteerde objecten worden gehighlight zowel op de kaart als in de tabel, zodat de link tussen objecten in de kaart en de tabel duidelijk is
 Ig10: Selecteren mbv van enkelvoudige selectievragen
 Via een selectievraag balk selectiecriteria op kunnen stellen met als doel een deelselectie van de actieve laag te kunnen selecteren.
 Operatoren alleen laten zien als ze op bepaalde veld van toepassing zijn
 Ig11: Selecteren mbv van meervoudige selectie
 Via een selectievraag balk selectiecriteria op kunnen stellen met als doel een deelselectie van de actieve laag te kunnen selecteren.
 Meerdere selectiecriteria kunnen achterelkaar worden opgesteld (mbv operatoren AND en OR) en over verschillende lagen.
 Een selectiecriteria moet gewist kunnen worden
 Operatoren alleen laten zien als ze op bepaalde laag van toepassing zijn
 Ig12: communicatiemiddelen tussen gebruikers
 Via een forum de gebruikers mogelijkheid bieden om met elkaar een discussie te voeren
 Via een prikbord de gebruikers de mogelijkheid bieden om berichten en objecten/diensten voor verkoop/koop aan te bieden.
 Ig13: communicatiemiddelen tussen gebruikers en beheerder/producent
 Gebruikers kunnen zich opgeven voor nieuwsbrief
 Gebruikers kunnen thematisch/geografisch/temporele voorkeur uitspreken voor inhoud van nieuwsbrief.
 Ig14: Samenvatting
 Gebruikers kunnen ten alle tijden via samenvatting zien waar ze zicht op geografisch, thematisch en temporeel gebied bevinden.

Functionele eisen interactie portaal (ip)

functionaliteit	omschrijving	KANO cat.			0-versie
		1	2	3	
ip1	Samenvatting: overzicht aan bieden aan gebruiker waarin duidelijk is waar de gebruiker zich thematisch en geografisch gezien bevindt		*		
ip2	Koppelingen maken met externe webservices			*	
ip3	Communicatie forum aanbieden		*		
ip4	Communicatie prikbord aanbieden		*		
ip5	Mogelijkheid tot inschrijven voor ontvangen nieuwsbrief		*		

Functionele eisen financieel (if)

Functionaliteit	omschrijving	KANO cat.			0-versie
		1	2	3	
if1	Voor generieke modules uitgaan van COTS bij zoek/vind mechanisme		*		*

If1: COTS

Onder COTS wordt verstaan ‘Commercial Of-The-Shelf’, hiermee worden producten/componenten bedoeld die al bestaan. Voorkeur gaat uit naar hergebruik van bestaande componenten/producten, mits ze flexibel zijn en de prijs zo dat opnieuw maken niet voordeliger is.

Bij generieke modules wordt gedacht aan zoek/vind mechanisme, forum, samenvatting, prikbord

2.3.4 Persoonsgerichte Cluster

Het gebruikersperspectief beschrijft de eisen die gesteld wordt aan de persoonsgerichte module door de gebruiker op het gebied van de autorisatie niveaus, boodschappenmand, surfpatroon en rapportages. Vanuit het portaalperspectief worden de eisen beschreven die gesteld worden aan de persoonsgerichte mogelijkheden die het portaal te bieden heeft. Het financiële beheer beschrijft summier de eisen die gesteld worden aan de aan te schaffen licenties, hardware en capaciteit systeem- en applicatiebeheer met betrekking tot de persoonsgerichtemodule.

Functionele eisen persoonsgericht-gebruikersperspectief (pg)

functionaliteiten	omschrijving	KANO cat.			0-versie
		1	2	3	
Autorisatie					
Pg 1	Toegang krijgen tot delen van de site door autorisatie rechten die gebaseerd zijn op gebruikersgroepen die zijn ingesteld door de beheerder	*			*
Personificatie					
pg 2	Het webportaal moet aangepast kunnen worden aan de wensen van de gebruiker op basis van thematiek, geografie en tijdsperioden	*			
pg 3	Op basis van informatie over de gebruiker worden gebruikersprofielen opgesteld		*		
pg 4	Een kaart kunnen bewaren op “mijn KICH”	*			
pg 5	Thematische, geografische, en/of temporele selectiecriteria als default op kunnen geven.	*			
Gebruikerssessie					
pg 6	Duidelijkheid over meerwaarde van inloggen		*		
Pg 7	Snelle en automatische communicatie met gebruikers over login/password	*			*
Pg 8	Eenvoudige procedure om login en password te verkrijgen	*			*
Pg 9	Makkelijk stappen terug kunnen zetten binnen een sessie	*			
rapportage					
Pg10	Eenvoudig thematische rapportages uitprinten		*		
Pg11	Eenvoudig thematische rapportages downloaden naar word/excel		*		

Pg1: Autorisatie

dit heeft tot doel het kunnen afscheiden en beveiligen van delen van de site door de beheerder

De beheerder stelt de gebruikersgroepen in (zie eisen beheer autorisatie)

Pg2: Personificatie van portaal

Gebruiker kan op basis van thematiek, geografie of tijdsperiode voorkeur aangeven voor vullen van portaal: nieuws, nieuwsbrief, almanak, default kaart,

Pg3: gebruikersprofielen zijn gebaseerd op

Informatie verstrekt door de gebruiker (actief)
 Informatie verkregen door het “loggen” van de gebruiker (passief)
 Pg4: kaarten bewaren
 De gebruiker kan kaarten bewaren op “mijn KICH”
 De gebruiker kan een bewaarde kaart hernoemen
 De gebruiker kan een bewaarde kaart openen
 De gebruiker kan een zoekvraag bewaren
 De gebruiker kan een resultaat van een zoekvraag bewaren
 Pg5: default kaart
 Een bewaarde kaart (eventueel gebaseerd op thematische, geografische en/of temporele criteria) kan door de gebruiker ingesteld worden als default.
 Pg6: meerwaarde van inloggen
 In help en bij inlogscherm moet duidelijk worden gemaakt wat de meerwaarde is van het inloggen
 Pg7: Communicatie over login/password
 Gebruiker dient zsm nadat hij/zij zich aangemeld heeft een e-mail met login en password te krijgen
 Pg8: Eenvoudige aanmeldingsprocedure
 Gebruikers moeten eenvoudig zich zelf aan kunnen melden en een login/password toegezonden krijgen
 De procedure moet helder beschreven staan
 Vergeten passwords moet eenvoudig hervonden kunnen worden/opnieuw uitgegeven
 Pg9 stappen terugzetten binnen een sessie
 Gebruiker dient eenvoudig stappen terug te kunnen zetten binnen een sessie
 Gebruiker dient ook eenvoudig stappen terug te kunnen zetten met betrekking tot kaartsettings
 Pg10: Thematische rapporten printen
 Eenvoudig thematische rapportage generen
 Kiezen voor tekst, tabel of kaart formaat of combinatie
 Op printvriendelijke wijze aanbieden van rapportage
 Pg11: Thematische rapporten downloaden
 Eenvoudig thematische rapportage generen
 Kiezen voor tekst, tabel of kaart formaat
 Kiezen voor formaat (xcl, doc, etc)

Functionele eisen Persoonsgericht-portaalperspectief (pp)

functionali teiten	omschrijving	KANO cat.			0-versie
		1	2	3	
pp1	Surfprofiel van gebruiker vasthouden binnen sessie.	*			
pp 2	Gegevens over gebruiker vastleggen over sessies heen		*		
pp 3	Geografische overzichten printvriendelijk uitprinten		*		
pp 4	Thematische overzichten printvriendelijk uitprinten		*		
Pp5	Identificatie en authenticiteit	*			*
Pp6	Autorisatie (toekennen van rechten aan gebruikers en gebruikersgroepen) en afscherming van delen van het portaal voor niet ingelogde gebruikers en ingelogde gebruikers die niet de juiste rechten hebben.	*			*
Pp7	Personalisatie op basis van gebruikersprofiel		*		

Pp5: Identificatie en authenticiteit
 Onder identificatie wordt verstaan het vastleggen van de identiteit van de gebruiker en onder authenticiteit wordt verstaan het verifiëren van de juistheid van de identiteit.

Functionele eisen persoonsgericht-financieel perspectief(pf)

functionali teiten	omschrijving	KANO cat.			0-versie
		1	2	3	
pf1	Voor generieke modules uitgaan van COTS		*		

2.3.5 Beheer Cluster

De eisen aan het beheer worden beschreven vanuit vier perspectieven:

1. beheer autorisatie (ba)
2. beheer portaal (ba)
3. beheer infrastructuur (ba)
4. beheer financieel (ba)

Het beheerders perspectief beschrijft de eisen die gesteld wordt aan de registratie, validatie, autorisatie en beheer van gebruikers van het portaal. Het beheer portaal beschrijft de eisen die gesteld worden aan het beheer van de ontsluiting van de informatiebronnen zelf, en het onderhoud van het portal. Beheer infrastructuur beschrijft de eisen aan het beheer van de hardware en de netwerkomgeving. Het financiële beheer beschrijft summier de eisen die gesteld worden aan de aan te schaffen licenties, hardware en capaciteit systeem- en applicatiebeheer.

Eisen beheer autorisatie (ba)

Functionaliteit	omschrijving	KANO cat.			0-versie
		1	2	3	
ba1	Toevoegen nieuwe gebruiker door beheerder	*			*
ba2	Verwijderen bestaande gebruiker door beheerder	*			*
ba3	Aanpassen gebruikers gegevens door beheerder	*			*
ba4	Aanmelding nieuwe gebruiker via beheerder via contact formulier in portal	*			*
ba5	Opsturen verloren password via beheerder	*			*
ba6	Blokkeren van gebruiker door beheerder	*			*
ba7	Single sign-on procedure	*			*
ba8	Instellen autorisatie niveaus	*			
ba9	Instellen van autorisatie niveau voor een gebruiker door de beheerder	*			
ba10	Mogelijkheid voor instelling gast account		*		
ba11	Inschrijven voor toegang door gebruiker zelf				*
ba12	Uitschrijven voor toegang door gebruiker zelf				*
ba13	Wijzigen gebruikers gegevens door gebruiker				*
ba14	Automatisch wachtwoord recovery				*
ba15	Web-based betalingssysteem voor gebruikers			*	
ba16	Toegang tot delen van site kunnen instellen a.d.h.v de autorisatie groepen door beheerder	*			

ba1-ba4: Nieuwe aanmeldingen

Het betreft hier aanmelding via e-mail, telefoon of analoge post waarna de beheerder een account voor de nieuwe gebruiker aanmaakt.

ba5: wachtwoord

Wachtwoord wordt opgestuurd na verzoek een gebruiker.

ba6: Blokkeren van gebruiker

In geval van misbruik, betalingsachterstand moet het eenvoudig mogelijk zijn de toegang te blokkeren zonder de gebruikers en accountgegevens te verwijderen.

ba7: Single Sign On

Verbinding naar eventuele externe bronnen in het portal die autorisatie vereisen dient transparant voor de gebruiker te verlopen. Deze hoeft alleen zijn accountgegevens op te geven bij het inloggen in de portal.

ba8-ba9: Autorisatie niveaus

afhankelijk van de organisatie waar een gebruiker werkt of zijn abonnement moet een bepaald autorisatie niveau kunnen worden ingesteld.

ba10: Gast account

Via een gast account kan tijdelijk iemand toegang worden gegeven tot de portal zonder dat hiervoor een aanmelding nodig is. Dit kan bijvoorbeeld voor demonstraties handig zijn. Het wachtwoord voor dit gast account verloopt na een veraf ingestelde zodat misbruik ervan moeilijker wordt.

ba12-ba13: Wijzigen gegevens door gebruiker

Self-service deel waar de gebruiker zijn n.a.w. gegevens, inloggegevens, betalingsgegevens en abonnementsgegevens zelf kan wijzigen.

ba15: Betalingsstelsel

betaling van eventuele diensten (toegang tot bepaalde bronnen of kaarten) via een web-based betalingssysteem)

ba16: Toegang tot (delen van) site

Afhankelijk van het autorisatieniveau (zie ba8-ba9) moet het mogelijk zijn op de niveau van data bronnen, informatie eenheden en pagina's de toegang te kunnen instellen voor een gebruiker.

Eisen beheer portaal (bp)

funct. punt	omschrijving	KANO cat.			0-versie
		1	2	3	
bp1	importeren van ESRI bestanden door beheerder	*			*
bp2	importeren van GML bestanden door beheerder		*		
bp3	importeren geo-tiff door beheerder	*			*
bp4	compatible met het te ontwikkelen informatie model KICH (IMKICH)		*		
bp5	aanmaken van internet kaart presentaties door beheerder	*			*
bp6	aanpassen van internet kaart presentaties door beheerder	*			*
bp7	verwijderen van internet kaart presentaties door beheerder	*			*
bp8	linken van externe informatie bronnen aan kaart presentaties door beheerder ⁴	*			*
bp9	aanpassing van links naar externe informatie bronnen door beheerder	*			*
bp10	verwijderen gelinkte externe informatie bronnen door beheerder	*			*
bp11	configureren/registreren van IMKICH adapters naar externe informatie bron door beheerder	*			
bp12	invoer van meta-informatie externe informatie-bron door beheerder		*		
bp13	aanpassen van meta-informatie externe informatie bron door beheerder		*		
bp14	verwijderen van meta-informatie externe informatie bron door beheerder		*		
bp15	secure connection voor gevoelige delen van de site		*		
Bp16	Nette foutafhandeling	*			*

bp1-bp3: Importeren

⁴ Onder externe informatie bronnen vallen op dit moment alleen de brongegevens zoals geïnventariseerd en beschreven in de notitie: "structuur huidige brongegevens".

Het geo-deel van de portaal dient coverages, shape, sde-layer en geo-tiff formaten te kunnen verwerken.

bp4: Informatiemodel

Data van derden dient via in het IMKICH datamodel kunnen worden aangeleverd. Het webportaal moet IMKICH data kunnen verwerken.

bp5-bp7: internet kaart presentaties

Kaart presentaties dienen op gebruikersvriendelijke wijze te kunnen worden aangepast, verwijderd of aangemaakt

bp8-bp11: Externe databronnen

Via converters moet de externe databronnen kunnen worden gelinkt aan het portaal eventueel via een datawarehouse. In de toekomst via de IMKICH standaard

bp12-bp14 : metadata van databronnen

Metainformatie over de aanwezige databronnen moet kunnen worden ingevoerd door de beheerder.

Eisen beheer infrastructuur (bi)

funct. punt	omschrijving	KANO cat.			0-versie
		1	2	3	
bi1	gebruik standaard internet technologie	*			*
bi2	gebruik webstandaarden	*			*
bi3	COTS oplossingen		*		*
bi4	schaalbaar	*			
bi5	beheer dient mogelijk zijn door bestaand system-management van hostende organisatie		*		*
bi6	compatibiliteit met al in gebruik zijnde standaarden en systemen binnen hostende organisatie		*		*
bi7	gebruikte portaal software dient compatible te zijn met het gebruikte cms		*		
bi8	aansluiten bij, of compatible met bestaande cms in gebruik bij deelnemende bronhouders		*		
bi9	aansluiten bij, of compatible met bestaande portals in gebruik bij de deelnemende bronhouders		*		
bi10	aansluiting met bestaande back-up procedures		*		*
bi11	helpdesk gedurende werkdagen			*	
bi12	dedicated servers voor data en applicaties	*			*
bi13	pageview overzichten + verblijftijden kunnen opvragen per tijdsperiode, browser	*			
bi14	logs applicatie errors/waarschuwingen	*			
bi15	automatisch notificatie system failure via email of sms (systeem)beheerder		*		
bi16	notificatie van ongewoon gebruik/toegang tot het portal			*	
bi17	scheduled mirroring van de brongegevens bij de bronhouders			*	
bi18	onderhouds meldingen voor delen van site kunnen activeren door beheerder	*			*
bi19	automatische load balancing applicatie en dataservers			*	

bi3: Commercial of the Shelf.

Hieronder vallen niet componenten die ontwikkeld zijn in het kader van een specifiek project of voor het KICH portaal zelf.

bi5-bi6: Aansluiting zoeken bij systemen van hostende organisatie

bi7-bi8: Aansluiten CMS en portal systemen bij deelnemende organisaties

voor die delen van het portal waarbij een cms nodig is omdat externe bronnen informatie op de portal willen plaatsen/updaten.

Niet noodzakelijk voor de ontsluiting van de geo-data.

Bi15: Onder system failure worden fouten van server en services verstaan.

Functionele eisen beheer financieel (bf)

funct. punt	omschrijving	KANO cat.			0-versie
		1	2	3	
bf1	zo mogelijk benutten bestaande licenties		*		*
bf2	gebruik dedicated servers		*		*
bf3	budget voor onderhoud 1 jaar nul versie		*		*
bf4	budget voor hosting		*		*
bf5	budget voor adequate service contracten hardware		*		*
bf6	budget voor adequate ondersteuning voor de gebruikte COTS software		*		*

bf2: (test)servers

indien mogelijk voor de nul versie.

bf3: Onderhoudsbudget

zowel voor technische als functioneel beheer.

bf4-bf6: budget voor hardware

in eerste aanvang voor een periode van 1 jaar.

2.4 Globale Architectuur

2.4.1 Inleiding

Dit document bevat een beschrijving van de globale architectuur die nodig is voor het KICH webportaal. De naam globale architectuur zegt het al: alleen de hoofdlijnen worden beschreven. De benodigde detaillering wordt in de latere ontwerpfasen aangebracht.

De volgende server-functies worden onderscheiden:

- Application server
- Database server
- Mapserver

De verschillende serverfuncties kunnen op separate hardware worden geplaatst. Ook is het mogelijk een aantal serverfuncties op één machine onder te brengen. De uiteindelijke keuze wordt bepaald door de verwachte belasting, de kracht van de server, de kosten en de mate van integratie van de verschillende onderdelen van de gekozen oplossing. De server-functies worden beschreven in paragraaf 2.4.2.

Voor koppeling met externe gegevensbronnen en externe systemen zal worden aangesloten bij bestaande open standaarden. De mogelijkheden zijn in paragraaf 2.4.3 op een rijtje gezet.

Paragraaf 2.4.4 bevat een diagram van de globale architectuur van het KICH-webportaal.

De weergegeven globale architectuur beschrijft de gewenste situatie voor de lange termijn. Voor de korte termijn – de nulversie van het KICH-webportaal – moeten hier op enkele punten van worden afgeweken, omdat de omgeving waarin het project KICH webportaal invulling moet krijgen (nog) niet voldoet aan de gewenste lange termijn situatie. Op deze punten zullen ad-hoc oplossingen worden gerealiseerd. Dit neemt niet weg dat het KICH-webportaal op de toekomst zal zijn voorbereid en ook de nulversie gebouwd wordt met de gewenste lange termijn architectuur in het achterhoofd.

2.4.2 Server-functies

2.4.2.1 Application server

De application server vormt het hart van het webportaal. De ingebouwde webserver voorziet in het afhandelen van web requests, waarbij de application server de verschillende typen requests bewerkt en doorsluisst naar de onderliggende applicaties. Voor een goed functioneren van de application server en voor het beheer van de server worden de volgende componenten onderscheiden:

- Webserver

- Portaalsoftware, voorziet in het ontsluiten van applicaties en databronnen, en (in meerdere of mindere mate) in een aantal standaardfaciliteiten als autorisatie, personalisatie en communicatie. De meeste portaalsoftware beschikt over een eigen repository waarvoor database-functionaliteit vereist is.
- Applicatie platform, voorziet in de mogelijkheid om additionele functionaliteit in het webportaal op te nemen. Het kan daarbij gaan om third-party software componenten, of om maatwerk. Microsoft levert hiervoor asp en asp.net. Alle overige application servers ondersteunen Java 2 Enterprise Edition (J2EE). Tenzij bij voorbaat voor een volledige Microsoft-oplossing wordt gekozen is aansluiting bij de J2EE-standaard de enige reële optie. In tegenstelling tot Microsoft of andere propriaty-oplossingen garandeert J2EE en brede ondersteuning vanuit de markt, flexibiliteit, platform-onafhankelijkheid en een state-of-the-art oplossing.
- Content Management, voorziet in het onderhouden en beheren van de inhoud van de website.

2.4.2.2 Mapserver

Een mapserver verzorgt de presentatie van kaarten in de webapplicatie en verwerkt gebruikerscommando's op die kaart (zoals in- en uitzoomen, pannen, uitvoeren van selecties etc.). Leveranciers leveren standaardproducten en interfaces die het mogelijk maken requests naar eigen inzicht af te handelen. Het in fase I opgestelde rapport 'Inventarisatie brongegevens KICH en Portaal Software' geeft een overzicht van de beschikbare systemen.

Database server

De database server verzorgt de opslag van gegevens en het biedt faciliteiten voor het beheren van de gegevens en voor het snel en eenvoudig zoeken in de gegevens. De bronbestanden voor de nul-versie van het webportaal worden aangeleverd in shape/dbf-formaat. Om meerdere redenen is het aan te bevelen ze in een geo-database onder te brengen:

- Voor een geïntegreerde ontsluiting
- Voor een snelle ontsluiting
- Vanwege betere beheersmogelijkheden
- Voor het realiseren van een hogere mate van beschikbaarheid

Er dient een voorlopig centraal informatiemodel te worden ontwikkeld. De vier bronbestanden worden hierin opgenomen. Hiervoor wordt voor ieder bronbestand een aparte inleesmodule ontwikkeld. Dit zijn de initiële adapters uit het rapport 'Inventarisatie brongegevens KICH en Portaal Software' (1.2.2).

2.4.3 Koppelingen met externe gegevensbronnen en externe systemen

Voor de koppeling met externe gegevensbronnen en externe systemen zal worden aangesloten bij bestaande open standaarden.

Er zijn meerdere manieren waarop externe bronnen gekoppeld kunnen worden aan het KICH-webportaal:

- doorlinken naar andere websites
- koppeling met externe gegevensbron
- aanroepen van extern gerealiseerde functionaliteit: webservices
- opnemen van extern gerealiseerde functionaliteit
- realisatie van eigen functionaliteit op externe gegevensbron

Het doorlinken naar andere websites is de meest eenvoudige koppeling. Van een geïntegreerd systeem of een geïntegreerde ontsluiting is dan echter geen sprake, waardoor deze mogelijkheid vaak niet volstaat.

In de globale architectuur is voorzien in een koppeling met externe gegevensbronnen: Op basis van het informatiemodel KICH wordt een interface aangeboden waar derden door middel van de XML- en GML-standaarden op aan kunnen sluiten. Op dit punt is voor de nulversie een ad-hoc oplossing nodig: IMKICH is nog niet gereed, en de bronhouders beschikken nog niet over de mogelijkheid om hun gegevens in XML en GML aan te leveren.

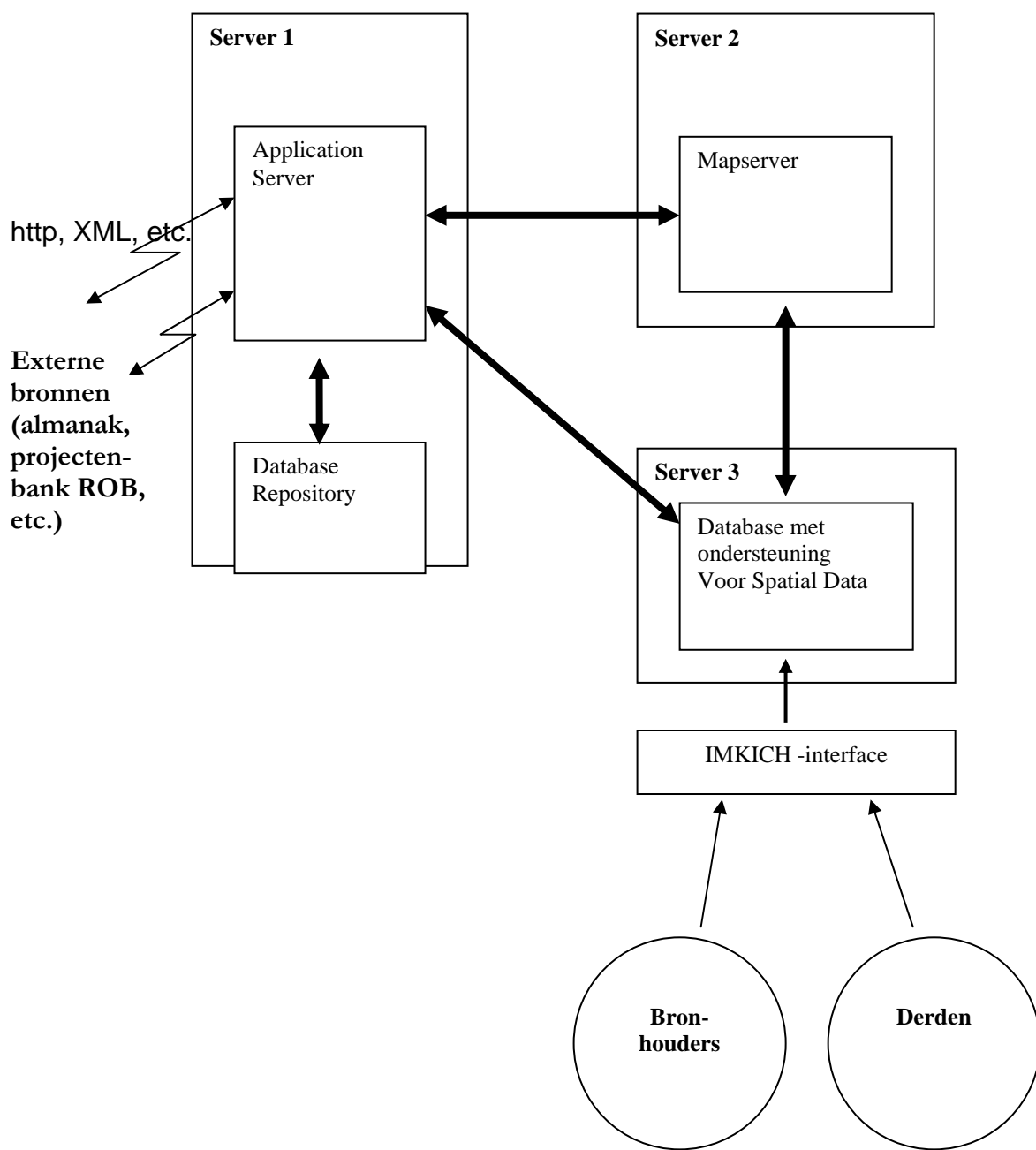
Voor het aanroepen van extern gerealiseerde functionaliteit gaat de architectuur uit van webservices. Voor de data-uitwisseling werken web-services met XML. Op deze manier zijn acties op externe gegevensbronnen mogelijk.

Een andere mogelijkheid is het opnemen van extern gerealiseerde functionaliteit in het KICH webportaal. Door anderen gebouwde software-componenten worden dan gesitueerd in de application server van het KICH-webportaal. Standaarden als J2EE en dotNet ondersteunen dit.

Tenslotte is er de mogelijkheid om eigen functionaliteit te bouwen die gebruik maakt van gegevens uit een externe bron. Die gegevens van die externe bron moeten dan beschikbaar zijn voor het KICH-webportaal. Dat kan door opname in het portaal, of door een real-time koppeling naar de gegevensbron via een webservice of anderszins.

2.4.4 Diagram globale architectuur KICH webportaal

Onderstaand diagram geeft de architectuur weer voor de lange termijn. Voor de nulversie van het KICH webportaal is het IMKICH-interface nog niet beschikbaar, en zal voor de bronbestanden van elk van de vier bronhouders een separate invoermodule worden ontwikkeld (de initiële adapter).

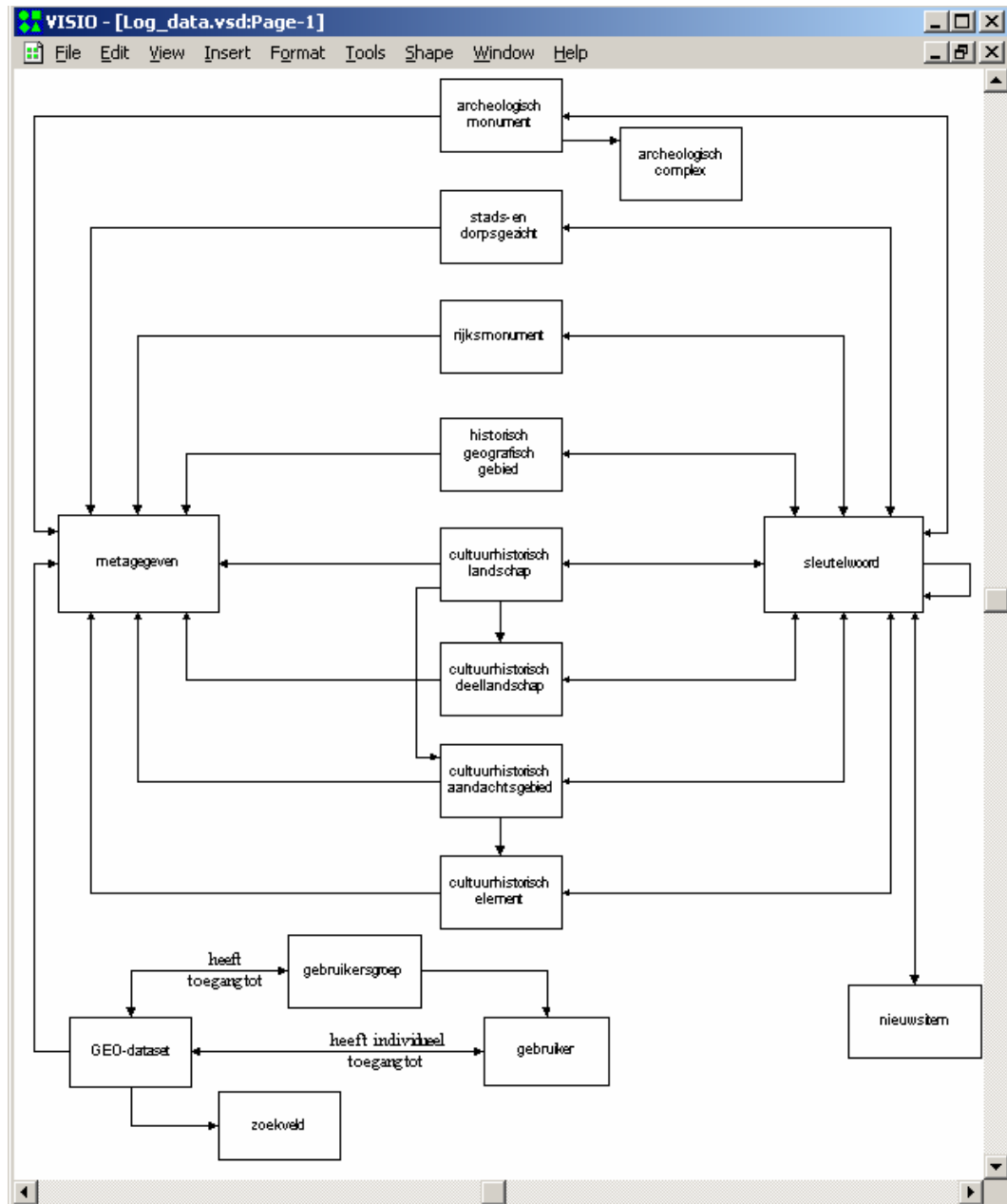

Figuur 2.4. globale architectuur webportaal

3 Logisch Ontwerp

3.1 Logisch gegevensmodel voor de nulversie

Figuur 3.1 toont het Entiteit Relatie Diagram voor de nulversie van het KICH webportaal.

figuur 3.1. ERD logisch gegevensmodel nulversie KICH webportaal

De te ontsluiten brongegevens zijn beschreven in het rapport 'Inventarisatie Brongegevens KICH en Portaal Software'.

Voorlopige monumentenkaart

Een geobestand waarin alle rijksmonumenten (situatie 1 jan 2001) als puntobject zijn vastgelegd. Naast de coördinaten is slecht weinig informatie beschikbaar

- Coördinaten (eigenlijk: het zwaartepunt van de contour)
- Naam
- Type object volgens CBS-categorieën
- Betrouwbaarheid (van de locatie) varieert van 100% tot 0%. De 0% monumenten zijn echter niet gepubliceerd.

Kaart met beschermde stads- en dorpsgezichten

Dit is een kaart met polygonen van beschermde stads-/dorpsgezichten

- Polygoon
- Naam
- De betrouwbaarheid van deze objecten is wisselend. Een klein aantal is 'zeker', maar van een groot gedeelte is de ligging in meer of mindere mate onzeker. Je moet wel iets met die betrouwbaarheid (bijvoorbeeld laten blijken in de kaartview door vage contouren o.i.d.)

Archeologische Monumentenkaart

De Archeologische Monumentenkaart is een geobestand waarin alle archeologische terreinen als polygoon zijn opgenomen. Aan de terreinen is (1:n) informatie gekoppeld over de complexen die binnen het betreffende terrein vallen en (1:n) een aantal tekstregels met beschrijvende informatie over het terrein. Er is een classificatie gekoppeld aan de terreinen (archeologische waarde, incl. eventueel de status beschermd).

Er is een gegevensdubbeling met het RDMZ basisregistratiesysteem, want de genoemde 1400 beschermde terreinen zijn als zodanig ook opgeslagen in ODB.

Indicatieve kaart van Archeologische waarden

IKAW geeft de 'trefkans' van een archeologisch object in een gebied verdeeld in land, water en niet gekarteerd). Deze kaart geeft ruimtelijk de kans weer dat in een gebied (verdeeld in land, water en niet gekarteerd) archeologische resten aanwezig zijn. Het bestand is opgezet als een rasterbestand, waarbij elke cel voor een gebied van 50x50 meter weergeeft (dmv een kleur) hoe groot de kans is om bij uitvoering van plannen op archeologische resten te stuiten.

Door het besluit de kaart te vectoriseren en als referentielaag op te nemen is het mogelijk de trefkans op het vinden van archeologisch interessante overblijfselen als zoekingang op te nemen.

CultGis

CultGis registreert cultuurhistorisch waardevolle elementen en gebieden. Dit kunnen losstaande elementen zijn, zoals buitenplaatsen, waterwerken etc. Waar kenmerkende elementen en patronen te onderscheiden zijn, zijn aandachtsgebieden gedefinieerd.

De elementen en de aandachtsgebieden zijn de belangrijkste lagen die CultGis kent. Van ieder element is naam, type en periode bekend. Per aandachtsgebied is een uitgebreide beschrijving beschikbaar. De elementen en gebieden worden geëxporteerde op deellandschappen en op landschappen. Ook deze zijn beschreven.

Op landelijk niveau zijn de Belvédèregebieden onderkend aangevuld met een aantal aandachtsgebieden rond de Wadden. Tevens zijn er zijn belangwekkende losstaande elementen opgenomen. In totaal gaat het landelijk om ruim 70 aandachtsgebieden en ruim 6000 elementen. De informatie is opgenomen in de volgende shape-files met bijbehorende tabellen:

- CultGis Elementen
- CultGis Aandachtsgebieden
- CultGis Deellandschap
- CultGis Landschap

HistLand

In het kader van het HistLand systeem is er landsdekkend informatie verzameld over cultuurhistorische waarden. Daarbij wordt vanuit het huidige landschap gekeken naar het verleden. Deze informatie is vastgesteld in een GIS-bestand. Het HistLand-bestand is technisch eenvoudig, maar inhoudelijk ingewikkeld. Er hoort een toelichting bij hoe het geïnterpreteerd moet worden, en dan nog is het bestand eigenlijk alleen voor historisch geografen te begrijpen.

De basis van HistLand wordt gevormd door de landsdekkende topografische kaart uit 1850. Deze is opgedeeld in topografische eenheden (aan de hand van de 1:100.000 kaart).

Er is een indeling gemaakt in 11 categorieën, die aangeven hoe de grond gebruikt werd. Dit is "HistLand 11". Deze 11 categorieën zijn weer onderverdeeld in subcategorieën. In totaal zijn er 50 subcategorieën. Dit is HistLand "50". Voor de provincie Gelderland is weer een verdere onderverdeling gemaakt. Voor Brabant gaat een dergelijk project waarschijnlijk binnen afzienbare tijd starten.

Op basis van de kaart uit 1850 is voor elk gebied in kaart gebracht in welke mate c.q. op welke wijze het gebied aan verandering onderhevig is geweest. Ook hier is een legenda voor gemaakt, zodat er een landsdekkende kaart is die de mate en de wijze van verandering sinds 1850 aangeeft. Dit geeft een indicatie voor de cultuurhistorische waarde van een gebied.

Tot zover de beschrijving van de brongegevens uit het rapport 'Inventarisatie Brongegevens KICH en Portaal Software'. Naast de brongegevens zijn er nog een aantal entiteiten onderscheiden. Deze worden hieronder beschreven

Metagegevens

In het logisch gegevensmodel is een entiteit 'metagegeven' opgenomen. Hierin kunnen metadata van verschillende niveau's worden opgenomen: metadata van een

dataset, metadata van een attribuut (b.v. de definitie van een set domeinwaardes) of metadata van een object.

Sleutelwoorden

De entiteit 'sleutelwoord' bevat sleutelwoorden die door het hele KICH-werkveld heen gebruikt worden. Het idee is dat er in de toekomst op basis van deze sleutelwoorden gezocht kan worden in alle deelsystemen: in de basisregistraties, in de almanak, in de documentaire systemen en in de parels. Voorwaarde is dat alle objecten gelinkt worden aan deze sleutelwoorden. De sleutelwoorden worden ook gebruikt bij de attendering van nieuwsberichten.

Nieuwsberichten

De entiteit 'Nieuwsberichten' bevat de nieuwsitems zelf en aanvullende informatie als titel, publicatiedatum en vervaldatum.

Gebruikersregistratie en autorisatie

Tot slot bevat het gegevensmodel entiteiten voor registratie en autorisatie van gebruikers en gebruikersgroepen, en voor de definitie van zoekmogelijkheden. Rechten kunnen op groepsniveau en op gebruikersniveau worden toegekend of ingetrokken.

3.2 Overzicht functionele componenten nulversie

Onderstaand overzicht laat zien welke functionaliteiten in de nulversie worden gerealiseerd en welke niet worden gerealiseerd. Dit rapport is niet uitgebracht in kleur met als gevolg dat uit onderstaande paragraaf niet alle gewenst informatie is te halen. In de elektronische versie die te downloaden is op <http://www.alterra.wur.nl/NL/prodpubl/rapporten/zoeken+in+rapporten.htm> is de informatie wel beschikbaar.

Zwart: wordt gerealiseerd

Rood: wordt niet gerealiseerd in 0-versie

Groen: Opmerking bij te realiseren functionaliteit

Blauw: opmerking bij niet te realiseren functionaliteit (b.v. eenvoudig alternatief)

- Navigeer component
 - Homepage
 - Inloggen
 - inlog component (incl. autorisatie)
 - Nieuws
 - Nieuws component (voorstel: via eenvoudige tabel)
 - Cultuurhistorisch objecten
 - Kaartcomponent
 - Zoomin component
 - Pan component
 - Identify – (de)selecteer component
 - Kaartlagen component
 - Selectielijst component
 - CH Objectenlijst component
 - Resultatenlijst component
 - Metadata componenten
 - Begrippenlinker
 - Begrippenlinker component
 - Parels (alleen een link naar de projectendatabank)
 - parels component
 - Selectielijst component
 - Resultatenlijst component (tav parels)
 - Evt. CH objectenlijst component
 - Experts (alleen een link naar de Almanak applicatie)
 - almanak component
 - Selectielijst component
 - Resultatenlijst component (tav experts)
 - Evt. CH objectenlijst component

- Documentaire systemen (alleen links naar doc. Systemen)
 - documentaire systemen component
 - Selectielijst component
 - Resultatenlijst component (tav documentaire systemen)
 - Evt. CH objectenlijst component
 - MyKich (alleen nieuwsbrief ja/nee en gebruikersgegevens wijzigen)
 - Links
 - Collecties
 - Link collecties component
 - Communicatie
 - Prikbord
 - Prikbord component
 - Forum (voorstel: COTS)
 - Forum component
 - Over deze site (info over deelnemers, opmerkingenformulier)
- Algemene items (die door de hele site toegankelijk zijn)
 - Help
 - Contact
 - Sitemap
 - Sitemap component
 - Zoek
 - entiteitencomponent ook met kaart?
 - Selectielijst component
 - Resultatenlijst componenten
 - CH objectenlijst component
 - Beheer
 - Gebruikers beheer (iAS standaard componenten)
 - Gebruikersbeheer component
 - Gebruikersgroep beheer (iAS standaard componenten)
 - Gebruikersgroepbeheer component
 - Beheer referentiegegevens
 - Beheer sleutelwoorden component
 - Nieuwsbrief
 - Nieuws component (onderhoud) (via eenvoudige tabel + eenv. onderhoudsfunctie)
 - Nieuwsbrief / Attenderings component (alleen nieuwsbrief)

3.3 Beschrijving functionele componenten

Dit hoofdstuk geeft een beschrijving van alle componenten. Dit zijn zowel de gerealiseerde componenten in de 0-versie als de componenten die niet gerealiseerd zijn. Dit rapport is niet uitgebracht in kleur met als gevolg dat uit onderstaande paragraaf niet alle gewenst informatie is te halen. In de elektronische versie die te downloaden is op <http://www.alterra.wur.nl/NL/prodpubl/rapporten/zoeken+in+rapporten.htm> is de informatie wel beschikbaar.

- **BLAUW**: gebruiker kan een waarde invullen (vrij invulveld/keuzeveld/boolean keuze)
- **ORANJE**: actie (een actie wordt uitgevoerd o.a. een selectie-uitvoeren, openen of sluiten van een window)
- **GROEN**: inhoud
- **BRUIN**: mogelijke muis-acties op de kaart
- **ROZE**: openstaande vragen

3.3.1 Homepage component

- **Sitemap** => sitemap component
- **Disclaimer** => disclaimer wordt getoond
- **Inloggen of uitloggen** => inlogcomponent

3.3.2 Sitemap component

- **Overzichtsschema met links naar de pagina's van de site**

3.3.3 Samenvatting component (niet in 0-versie)

- Klein kaartje met heel Nederland. Hierop moet dmv een polygo(o)n(en) of een punt, duidelijk zijn waar de gebruiker zich op dat moment geografisch bevindt. Dit wordt alleen getoond
 - als de gebruiker heeft gezocht op geografisch gebied (let op: er kan ook gezocht zijn op meerdere geografische gebieden)
 - als gebruiker 1 object/document dat een geografische attribuut heeft, open heeft staan (let op: je moet zorgen dat er altijd maar 1 document open kan staan).
 - Anders is kaartje niet relevant en wordt bv. grijs.Als de grote kaart openstaat kan op deze overzichtskaart ook de huidige extent van de grote kaart worden getoond. Het zou mooi zijn als deze kaart ook 'clickable' is om naar een andere plek in Nederland te gaan.

- Tijdsaanduiding die aangeeft in welke periode de gebruiker nu zit (e.g. met tijdsbalk die verschuift en waarvan je alleen het deel ziet waarin gebruiker zit. Het is onmogelijk om alle perioden tegelijk te laten zien). Dit wordt alleen getoond
 - als de gebruiker heeft gezocht op tijdsperiode (let op: er kan ook gezocht zijn op meerdere perioden. Wat wordt getoond als gebruiker heeft gezocht op bronstijd en nieuwste tijd?)
 - als gebruiker 1 object/document dat een temporeel attribuut heeft, open heeft staan (let op: je moet zorgen dat er altijd maar 1 document open kan staan).
 - Anders is tijdsaanduiding niet relevant en wordt bv grijs.
- Thematische aanduiding die op dat moment relevant zijn worden getoond. Dit wordt alleen getoond
 - als de gebruiker thematisch heeft gezocht (let op: er kan ook gezocht zijn op meerdere thematische sleutelwoorden die in feite niets met elkaar te maken hebben)
 - als gebruiker 1 object/document dat een thematisch attribuut heeft, open heeft staan (let op: je moet zorgen dat er altijd maar 1 document open kan staan).
 - Anders is thematische aanduiding niet relevant en wordt bv grijs.

3.3.4 Inlog component

- Gebruikersnaam invullen
- Password invullen
- OK => gebruikersnaam en paswoord worden gecontroleerd. Als correct is ingevoerd, kan gebruiker bij MyKICH. Anders nette melding dat er een verkeerd logginnaam en/of password is ingevuld en geeft een nieuw leeg loginvelden.
- Registreren => registreren component
- Vergeten password => als gebruikersnaam bekend is, zal paswoord naar het bijbehorende e-mail worden versturend, anders komt er een melding dat gebruiker niet bekend is.
- Tekst die de meerwaarde van inloggen beschrijft

3.3.5 Evt. Uitlog component

- Uitloggen
- Evt. Wijzigen gegevens

3.3.6 Registreren component

- Gebruikersnaam
- Voornaam

- Achternaam
- organisatie (optioneel)
- adres
- postbus (optioneel)
- postcode
- plaats
- e-mailadres
- OK
- Annuleren

3.3.7 Kaart component

- Kaart
- Schaal
- Labels aan/uit
- Legenda => legenda wordt getoond
- **Kaartmenu component**
 - Zoomin => afhankelijk van status wordt zoomin ge(de-)activeerd, zie **zoomin component**
 - Zoomin naar selectie => als er een selectie is uitgevoerd, dan wordt ingezoomd naar de selectie anders wordt een melding gegeven dat er geen selectie is (of knop wordt disabled).
 - Zoomin naar geografisch gebied =>
 - Keuze uit provincie, gemeente, plangebied, postcode of streken
 - Keuzelijst op basis van bovenstaande keuze (e.g. namen van gemeenten) => de kaart zoomt in op het gekozen gebied en de grens van het gebied wordt opgelicht.
 - Zoomuit => er wordt direct uitgezoomd
 - Pan => afhankelijk van status wordt pan ge(de-)activeerd, zie **pan component**
 - Noord/Oost/Zuid/West pannen => kaart wordt verplaatst in aangegeven richting
 - Heel Nederland (full extent) => heel Nederland wordt getoond
 - Identify - (de)selecteer => afhankelijk van status wordt identify-(de)selecteer ge(de-)activeerd, zie identify-(de)selecteercomponent
 - Selecteer binen cirkel => afhankelijk van status wordt selecteer binnen cirkel ge(de-)activeerd, zie **selecteer binnen cirkel component**
 - Invullen grootte van straal van selectiecirkel

3.3.8 Zoomin component

- **Op kaart vierkant trekken** => er wordt ingezoomd naar dat gebied
- **Klikken op centrum gebied**

3.3.9 Pan component

- **Kaart een kant uitslepen**
- **Klikken op kaart** => geklikt punt wordt middelpunt

3.3.10 Identify-(de)selecteer component

- **Op kaart vierkant trekken** => de objecten (van alle thema's waarbij selecteer 'aan' staat) binnen vierkant worden getoond in de 'identifylijst' (zie 'identify **CH objectenlijst component**'). In deze lijst kan gebruiker aangeven of er objecten toegevoegd moeten worden aan selectie of er uitgehaald moeten worden. Aan geïdentificeerde punten wordt geen andere kleur gegeven.
- **Op kaart klikken** => de objecten (van alle thema's waarbij selecteer 'aan' staat) nabij geklikt punt worden getoond in identifylijst. In deze lijst kan gebruiker aangeven of er objecten toegevoegd moeten worden aan selectie of er uitgehaald moeten worden.

3.3.11 selecteer binnen cirkel component

- **Klikken op kaart** => Dit is middelpunt van een cirkel met straal r waarbinnen, alle punten aan selectie worden toegevoegd.

3.3.12 Kaartlagenlijst component

Betreft de volgende 9 themalagen

1. Voorlopige monumentenkaart
2. Stads- en dorpsgezichten
3. Archeologische monumentenkaart
4. CultGis elementen
5. CultGis aandachtsgebieden
6. CultGis deellandschappen
7. CultGis landschappen
8. Histland
9. Indicatieve kaart van archeologische waarden (rasterkaart)

En de volgende Referentielagen

1. Provincies
2. gemeenten
3. postcode

4. streek

- Per kaartlaag
 - Naam kaartlaag
 - Toon aan/uit => als toon aan staat bij themalagen dan wordt op deze lagen gezocht bij de selectievraag.
 - Actief aan/uit => Op actieve kaartlagen zal worden gezocht en labels van die lagen staan aan.

3.3.13 Selectie-lijst component.

De Selectielijst wordt getoond als er op 'tabel' wordt geklikt bij de selectievraag of na een 'Voer uit' bij de Identifylijst. Of de Selectielijst wordt ververst na een 'Voer uit' bij de Selectielijst zelf. De Selectielijst geeft **alle** geselecteerde dataobjecten. (als er niet gezocht is op een bepaalde entiteit, is dat desbetreffende tabblad grijs of niet zichtbaar).

- **Cultuurhistorische objecten** => tabblad met **CH objectenlijst component**
- **Parels** => tabblad met **Resultatenlijst component**
- **Documentaire systemen** => tabblad met **Resultatenlijst component**
- **Almanak** => tabblad met **Resultatenlijst component**

3.3.14 Identify-lijst component.

De Identifylijst wordt getoond na een identify-(de)selecteer actie. Het verschil met de Selectielijst component is dat met de muis is bepaald welke objecten worden getoond en dat alleen het tabblad betreffende de CH objecten wordt getoond. Sommige van die objecten kunnen in de selectie zitten en andere weer niet.

- **CH Objectenlijst component**
- **Check all** => alle objecten worden gecheckt, zodat ze allemaal aan selectie worden toegevoegd na 'Voer uit'.

3.3.15 CH Objectenlijst component

- **Per object checkbox** (gecheckt als object in selectie zit. Dus als Selectielijst component geopend wordt, zijn alle checkboxen gecheckt).
- **Per object informatie van gemeenschappelijke attributen** (= id, naam, bron, bronhouder)
- **Per object een button naar meta-informatie (alleen indien extra metadata voor dat object aanwezig is) => Toon metadata bij object component .**
- **Per object Highlight** => dit object wordt zowel op de kaart als in de CH objectenlijst gehighlight. Het maakt niet uit of het object wel of niet geselecteerd is. Als dit punt niet binnen huidige extent valt, komt

er een melding dat het punt buiten de extent valt en of je er heen moet zoomen. (Let op: Om te highlighten moet wel altijd een request naar de server worden gestuurd, dus het highlighten kost tijd.).

- Per datacollectie een link/tabblad naar resultatentabel => **Resultatenlijst component**
- Voer uit => de veranderde checkboxen worden doorgevoerd in de selectie (de objecten worden dus uit de selectie gehaald of toegevoegd aan de selectie) en een geupdate kaart wordt getoond. De Selectielijst wordt ververst, want de selectie is veranderd.
- Annuleren => de veranderde checkboxen worden ongedaan gemaakt

3.3.16 Resultatenlijst component

Per datacollectie (Datacollectie = bronbestand, parels, experts, of documentaire systemen) komt er een specifieke resultatenlijst, omdat elke datacollectie zijn eigen kenmerken (of wel attributen) heeft. In de resultatenlijst zullen ook id en/of naam voorkomen om te weten om welk dataobject het gaat.

- Naam van datacollectie (bron/parels/almanak/documentaire systemen) waartoe objecten behoren Deze naam linkt naar de metadata over deze datacollectie. => **Toon metadata bij dataset component**
- De naam van elk relevant kenmerk(in de header rij). Deze naam linkt naar metadata over het domein. => **Toon metadata bij domein component** Onderstaande lijst geeft relevante kenmerken per datacollectie (aanvullen).
 - Voorlopige Monumentenkaart
 - Naam
 -
 - Stads- en dorpsgezichten
 - Naam
 -
 - Archeologische monumentenkaart
 - Naam
 -
 - CultGis elementen
 - Naam
 -
 - CultGis aandachtsgebieden
 - Naam
 - CultGis deellandschappen
 - Naam
 -
 - CultGis landschappen
 -
 - Histland
 - Naam

-
- Documentaire systemen
 - Naam
 - hyperlink naar het betreffend (web ontsloten) documentaire informatiesysteem. De betreffende site/pagina wordt dan in een nieuw window geopend.
-
- Parels
 - Naam
-
- Almanak
 - Naam organisatie/persoon
 - Adres
 - Expertises
- Per object informatie van de relevante kenmerken

3.3.17 Toon metadata bij object component

- Object kenmerk (id, naam) + extra metadata informatie van dat object.

3.3.18 Toon metadata bij dataset component

- Dataset kenmerk (naam) + extra metadata informatie van die dataset.

3.3.19 Toon metadata bij domein component

- Domein kenmerk (naam) + extra metadata informatie van dat domein.

3.3.20 Entiteiten-zoek component

- (indien al een selectievraag al is uitgevoerd) **selectievraag**
- **Zoek in** (niet in 0-versie)
 - Cultuurhistorische objecten** (let op: selectie heeft alleen betrekking op de themalagen die getoond worden)
 - Experts**
 - Documentaire systemen**
 - Parels**
- **Zoek binnen**
 - **Heel Nederland**
 - **Huidige extent**
- **Opbouwen selectievraag component** (let op: zonder zoeken op kenmerken, omdat kenmerken altijd maar tot 1 datacollectie behoren)

- **Voer uit** => selectie wordt getoond in de kaart (alleen de cultuurhistorische objecten, van de andere entiteiten zijn geen kaartlagen). Selectievraag wordt geupdate en getoond. Regel wordt toegevoegd om nieuw selectievraag uit te breiden.
- **Wis selectie** => de selectie en selectievraag worden gewist. De kaart wordt ververst. De selectielijst wordt gesloten, indien die open stond.
- **Tabel** => de Selectielijst wordt getoond

3.3.21 Selectievraag component

(deze opzet is met comboboxen. Het kan natuurlijk ook op een andere manier worden geïmplementeerd: e.g. geografie/thema/tijd/tekst/Kenmerken als losse onderdelen).

Combobox of radiobuttons	Combobox1	Combobox 2 ¹	Combobox 3	Combobox 4
AND OR ⁷	Geografie	Gemeente Provincie Postcode Streek	Is gelijk aan Is niet gelijk aan	Lijsten (met provincies, gemeente, of waterschappen)
	Thema	Trefwoord	Bevat	Lijst met thematische sleutelwoorden
	Tijd	Periode Jaartal	Bevat Is gelijk aan Groter dan	Lijst met perioden of vrij invoer veld (bij >, <)
	Tekst		bevat	Vrij invoerveld
	Kenmerken ⁶ (alle overige relevante attributen bij een dataobject)	Dynamisch opgebouwde lijst van relevante attributen (waaronder gegevens zoals bronbestand, bronhouder) van dataobject afhankelijk van keuze in welke datacollectie gezocht wordt. Als attribuut behoort bij 1 dataset dan staat dat er tussen haakjes bij.	Idem	Lijst met bijbehorende waarden of vrij invoerveld

¹Technisch gezien zijn alle elementen in combobox 2 attributen bij een dataobject. Combobox 1 wordt gebruikt om ze te groeperen in gebruikersvriendelijke groepen.

3.3.22 CH objecten zoekcomponent

- (indien al een selectievraag al is uitgevoerd) **selectievraag**
- **Zoek binnen** ²
 - Heel Nederland
 - Huidige extent
- **Opbouw selectievraag component**
- **Voer uit** => Met de selectievraag wordt gezocht binnen alle CH objecten en worden getoond dmv **CH objectenlijst component**.

Selectievraag wordt geupdate en getoond. Regel wordt toegevoegd om nieuw selectievraag uit te breiden.

- **Wis selectie** => de selectie en selectievraag worden gewist. De resultatenlijst wordt gesloten, indien die open stond.
- **Resultaat** => **CH objectenlijst component**

3.3.23 Almanak component (niet in 0-versie)

- Browsefunctionaliteit wordt geïmplementeerd via de **resultatenlijst component** (zonder selectie criterium).
- (indien al een selectievraag al is uitgevoerd) **selectievraag**
- (indien al een selectievraag is uitgevoerd elders op de site) **Zoek experts/organisaties bij geselecteerde cultuurhistorische objecten** => selectievraag/context wordt gebruikt om experts/organisaties te selecteren uit Almanak. **Almanak werkt alleen met AND, hoe gaan we hiermee om? (of in selectievragen niet mogelijk maken om AND of NOT/'niet gelijk aan' te gebruiken of melding geven dat huidige context/selectievraag niet gebruikt kan worden voor het zoeken in de Almanak).**
- **Wilt u een nieuwe selectievraag samenstellen** => **Opbouw selectievraag component**
- **Voer uit** => Selectie vraag wordt verzonden naar de Almanak en de door de Almanak geretourneerde informatie aan de gebruiker te tonen dmv **selectielijst component**. Selectievraag wordt geupdate en getoond. Regel wordt toegevoegd om nieuw selectievraag uit te breiden.
- **Wis selectie** => de selectie en selectievraag worden gewist. De resultatenlijst wordt gesloten, indien die open stond.
- **Resultaat** => **Resultatenlijst component**

3.3.24 Documentaire systemen component (niet in 0-versie)

- Browsefunctionaliteit wordt geïmplementeerd via de **resultatenlijst component** (zonder selectie criterium).
- **Opbouw selectievraag component**
- (indien al een selectievraag al is uitgevoerd) **selectievraag**
- **Voer uit** => Met de selectievraag wordt gezocht binnen het webportal geregistreerde documentaire systemen (dus niet naar inhoud van systemen) en de documentaire systemen worden getoond dmv **selectielijst component**. Selectievraag wordt geupdate en getoond. Regel wordt toegevoegd om nieuw selectievraag uit te breiden.
- **Wis selectie** => de selectie en selectievraag worden gewist. De resultatenlijst wordt gesloten, indien die open stond.
- **Resultaat** => **Resultatenlijst component**

3.3.25 'Parels' component (niet in 0-versie)

- Browsefunctionaliteit wordt geïmplementeerd via de **resultatenlijst component** (zonder selectie criterium).
- (indien al een selectievraag al is uitgevoerd) **selectievraag**
- **Opbouw selectievraag component**
- **Voer uit** => Met de selectievraag wordt gezocht binnen het webportal geregistreerde parels en de parels systemen worden getoond dmv **Resultatenlijst component**. Selectievraag wordt geupdate en getoond. Regel wordt toegevoegd om nieuw selectievraag uit te breiden.
- **Wis selectie** => de selectie en selectievraag worden gewist. De resultatenlijst wordt gesloten, indien die open stond.
- **Resultaat** => **Resultatenlijst component**

3.3.26 Link collecties component

- **Collecties** => de cultuurwijzer.nl wordt geopend in een nieuw scherm.

3.3.27 Nieuws component

Via de nieuwscomponent worden nieuwsitems in een component in het webportaal getoond. Een nieuwsbericht is een content item dat door een beheerder als nieuws is geclassificeerd.

- **Actuele Nieuwsberichten lijst**
 - Toont een lijst met actuele nieuwsberichten die gesorteerd zijn op relevantie voor de gebruiker. De lijst toont per nieuwsitem een titel, de publicatiedatum en een samenvatting van het nieuwsbericht. In deze lijst staan ook de nieuwsberichten die door de beheerder als attentie zijn gekenmerkt. Deze zijn via een icoontje (b.v. een uitroepteken) herkenbaar.
 - **Titel (URL)** => Via de titel kan het scherm met **detailinformatie attentie** worden geopend.
 - Een nieuwsbericht is actueel vanaf het moment van publiceren tot aan een default of door de beheerder aangegeven expiry-date.
 - Een nieuwsbericht is 'relevant' voor een gebruiker indien de aan dat bericht gekoppelde sleutelwoorden een match hebben met tenminste een van de door de gebruiker in zijn profiel opgegeven sleutelwoorden. Indien een gebruiker geen sleutelwoorden aan zijn profiel heeft gekoppeld, worden alle nieuwsberichten getoond.
- **Detailinformatie nieuwsbericht**

- Toont een individueel nieuwsbericht. De titel, publicatiedatum en de volledige content van het nieuwsbericht worden getoond.
- Sluiten => het nieuwsbericht scherm wordt gesloten en de nieuwsberichtenlijst wordt weer actief.
- **Nieuwsarchief**
 - Toont de volledige nieuwsberichtenlijst, dus inclusief de niet aktuele, en de voor de gebruiker niet relevante nieuwsberichten.
- **Zoeken in Nieuws (niet in nul-versie)**
 - Een scherm waarin de gebruiker in een textbox een begin- en/of einddatum en/of vrij zoekcriterium kan invullen.
 - Voer Uit => er wordt full-text gezocht op de inhoud van het complete nieuwsarchief, waarbij alleen het opgegeven zoekcriterium leidend is (dus geldige en niet geldige berichten en zowel relevante als niet relevante berichten). Begin- en einddatum worden gematcht met de publicatiedatum, vrije zoektermen full-text met de nieuws tekst. De zoekresultaten worden in een attenderingenlijst getoond.
 - Wis => de huidige zoekvraag wordt gewist.
- **Op sleutelwoorden zoeken in nieuws (niet in nul-versie)**
 - De gebruiker heeft de mogelijkheid om een zoekvraag te formuleren aan de hand van de lijst met sleutelwoorden. Via de opbouw selectievraag component of een vergelijkbare functionaliteit wordt de zoekvraag samengesteld. NB: Of hier de opbouw selectievraag component wordt ingezet of een andere implementatie (of beide?) hangt met name af van de keuze ten aanzien van de implementatie van dergelijke functionaliteit in versie 1. Het is goed mogelijk dat bijvoorbeeld een CMS hiervoor kant en klare functionaliteit levert.
 - Voer uit => de zoekvraag wordt uitgevoerd. De zoekresultaten worden in een attenderingenlijst getoond.
 - Wis => de huidige zoekvraag wordt gewist.

3.3.28 Nieuwsbrief / attenderingen component

Via de nieuwsbrief / attenderingen component worden nieuwsitems en attenderingen per e-mail verzonden naar gebruikers. Een attendering is een nieuwsbericht dat door de portaalbeheerder is gekenmerkt als attendering. Nieuwsbrief: Bevat alle relevante nieuwsitems vanaf een datum in het verleden (de verzenddatum van de vorige nieuwsbrief) tot aan de systeemdatum en wordt periodiek verzonden. De frequentie van verspreiding is laag, b.v. 1x per maand Attendering: Bevat alle nog niet verzonden relevante attenderingen en wordt periodiek verzonden. De frequentie van verzenden is hoog, b.v. 1x per dag of 1x per uur.

- **Nieuwsbrief / attenderingen verzender**

- De nieuwsbrief / attenderingen verzender is een proces dat (automatisch) periodiek de nieuwsbrief aanmaakt en verzend naar de gebruikers die zich daarvoor via hun gebruikersprofiel hebben opgegeven. Hetzelfde proces mailt periodiek de attenderingen naar de gebruikers die zich daarvoor via hun gebruikersprofiel hebben opgegeven.
- De nieuwsbrieven en attenderingen worden over het algemeen per gebruiker gegenereerd, omdat de inhoud afhankelijk is van het gebruikersprofiel van de gebruiker. Een nieuwsbericht of attendering wordt opgenomen indien de aan dat bericht gekoppelde sleutelwoorden een match hebben met tenminste een van de door de gebruiker in zijn profiel opgegeven sleutelwoorden. Indien een gebruiker geen sleutelwoorden aan zijn profiel heeft gekoppeld, worden alle nieuwsberichten getoond.
- De nieuwsbrief bevat alle nieuwsberichten met een publicatiedatum die groter is dan de aanmaakdatum van de vorige nieuwsbrief en kleiner dan de systeemdatum.
- Een attendering bevat alle attenderingen met een publicatiedatum die groter is dan de verzenddatum van de vorige attendering en kleiner dan de systeemdatum.
- De nieuwsbrief wordt verzonden naar elke gebruiker die zich geregistreerd heeft voor het ontvangen van een nieuwsbrief. Een attendering wordt verzonden naar elke gebruiker die zich geregistreerd heeft voor het ontvangen van attenderingen. Er wordt verzonden naar het bij de gebruiker in het gebruikersprofiel vastgelegde e-mail adres.
- **Nieuwsbrief / Attendering**
 - Heeft de vorm van een e-mail bericht. Toont in de body een lijst met geldige, voor de gebruiker relevante nieuwsberichten ofwel attenderingen. De lijst toont per nieuwsitem een titel, de publicatiedatum en een samenvatting van het nieuwsbericht. De titel is een URL naar het scherm detailinformatie nieuwsbericht voor het betreffende item
 - Titel (URL) => het betreffende URL wordt in een nieuw browser window geopend.
- **Detailinformatie nieuwsbrief / attendering item**
 - Toont een nieuwsbericht. De titel, de publicatiedatum en de volledige content van het nieuwsbericht worden getoond.
 - Sluiten => het nieuwsbericht wordt gesloten. In dit geval wordt het betreffende browser window gesloten
 - NB: In feite wordt hier gebruik gemaakt van de functionaliteit van de component detailinformatie attendering

3.3.29 Forum component (niet in 0-versie)

De forums worden door een beheerder aangemaakt en onderhouden. Een forum heeft een specifiek aandachtsgebied. Binnen een individueel forum kunnen door gebruikers topics (onderwerpen) worden aangemaakt. Een topic bestaat uit een of meerdere items. De gebruiker die het topic aanmaakt voegt daarmee ook het 'startitem' toe aan de topic. Vervolgens kunnen gebruikers reageren en daarmee items toevoegen aan het topic.

De forumcomponent biedt de gebruiker van het webportaal toegang tot de door de beheerder aangemaakte forums.

- **Forumlijst**
 - Toont de lijst met beschikbare fora. In deze lijst is de forumtitel een hyperlink naar de Forum topic lijst van het betreffende forum.
 - Forum titel (URL) => De forum topiclijst van het betreffende forum wordt geopend.
 - NB: Willen we meerdere fora ondersteunen of heeft KICH maar 1 forum?
- **Forum topic lijst**
 - Toont de lijst met topics (onderwerpen) die in het via de forumlijst geselecteerde forum aanwezig zijn. Toont eventueel een subset indien de lijst is geopend vanuit de functie 'zoeken in forums'.
 - Topic titel => is een hyperlink naar het toon topic scherm van het betreffende topic.
 - Open nieuw topic => een gebruiker kan een nieuw onderwerp aanmaken binnen het forum. Het nieuw topic scherm wordt geopend
- **Nieuw topic scherm**
 - Een scherm waarin de gebruiker een topic titel en een topic tekst kan invullen.
 - Voeg topic toe => de gebruiker maakt het opgegeven onderwerp aan met de opgegeven tekst als startitem. Het scherm wordt gesloten
 - Annuleren => het topic wordt niet aangemaakt en het scherm wordt gesloten
- **Toon topic scherm**
 - Toont een lijst met alle items van het betreffende topic. De topic titel wordt getoond met daaronder een lijst met door gebruikers toegevoegde teksten.
 - Reageer op topic => een reactie kan worden toegevoegd aan het topic. Het reageer op topic scherm wordt geopend.

- **Reageer op topic scherm**
 - Een scherm waarin de gebruiker aan een bestaand topic een reactie kan toevoegen. Het scherm toont de titel van de betreffende topic en een tekstveld waarin de reactie kan worden ingevuld
 - Voeg reactie toe => de gebruiker voegt zijn reactie toe aan het betreffende topic. Het scherm wordt gesloten
 - Annuleren => de reactie wordt niet aangemaakt en het scherm wordt gesloten

- **Zoeken in Forums**
 - Toont een scherm waarin de gebruiker een forum (of alle forums) kan selecteren en in een textbox een vrij zoekcriterium kan invullen.
 - Voer uit => er wordt full-text gezocht op de inhoud van het geselecteerde forum. De forum topic lijst wordt geopend. De zoekresultaten worden getoond in een Forum topic lijst, waarbij alleen de topics die voldoen aan de gestelde zoekvraag worden getoond.

3.3.30 Prikbord component

Het prikbord stelt gebruikers in staat om berichten op het webportaal achter te laten, waar andere gebruikers op kunnen reageren. Reacties worden doorgestuurd naar de berichteigenaar en niet op het prikbord gepubliceerd. Vanuit privacy overwegingen bepaald de gebruiker zelf op hij al of niet anoniem wil blijven.

- **Prikbord/Berichtenlijst**
 - Toont de lijst met berichten (het prikbord) gegroepeerd per onderwerp. Zowel de bericht titel als bericht tekst worden geheel getoond. Van een niet-anonieme gebruiker wordt ook de naam getoond.
Toont eventueel een subset indien de lijst is geopende vanuit de functie 'zoeken in prikbord berichten'.
 - Reageer => Via de per bericht beschikbare reageer functie kan op een bericht worden gereageerd. Het reageer op bericht scherm wordt geopend
 - Nieuw bericht => Via de per onderwerp getoonde nieuw bericht functie kan bij dat onderwerp een nieuw bericht worden toegevoegd. Het maak nieuw bericht scherm wordt geopend.

- **Maak nieuw bericht scherm**
 - Toont een scherm waarin de gebruiker een bericht titel en een bericht tekst kan invullen. Uit een combobox kan het onderwerp gekozen worden waaraan het bericht moet

- worden toegevoegd. Met een checkbox kan aangegeven worden of de gebruiker anoniem wil blijven.
 - Voeg bericht toe => Via de functie voeg bericht toe maakt de gebruiker het opgegeven bericht aan binnen het opgegeven onderwerp. Het scherm wordt gesloten en de berichtenlijst wordt ververst en toont het toegevoegde item.
 - Annuleren => het bericht wordt niet aangemaakt en het scherm wordt gesloten.
- **Reageer op bericht scherm**
 - Toont de titel van het gekozen bericht. De gebruiker kan in een textbox zijn reactie invullen.
 - Reageer => de ingevulde tekst wordt als reactie naar de eigenaar van het bericht gemaïld. De mail bestaat uit de titel van het originele bericht als subject en de reactietekst als body. In de body wordt ook het e-mail adres van de reagerende gebruiker opgenomen.
 - Annuleren => de reactie wordt niet aangemaakt en het scherm wordt gesloten.
 - Het reageren op een bericht vindt plaats via een scherm, dus niet direct in een mailitem. Zo wordt voorkomen dat e-mail adressen van gebruikers voor iedereen zichtbaar zijn.
- **Zoeken in Prikbord (niet in 0-versie)**
 - Toont een scherm waarin de gebruiker in een textbox een vrij zoekcriterium kan invullen.
 - Voer uit => Er wordt full-text gezocht op de inhoud van het prikbord. De zoekresultaten worden in de berichtenlijst getoond.

3.3.31 MYKICH component

- **Onderhoud van persoonlijke instellingen**
 - Systeem toont een scherm met controls voor het instellen van de persoonlijke instellingen
 - Er is een checkbox voor 'nieuwsbrief ontvangen' en voor 'attendingen ontvangen'. Via een listbox kan de gebruiker uit een aantal standaard pagina's kiezen welke daarvan zijn default KICH startpagina wordt.
 - Voer uit => de aangegeven instellingen worden doorgevoerd in de gebruikersrepository
 - Annuleren => de wijzigingen worden niet doorgevoerd
- **Onderhoud van interessevelden**

- Systeem toont een scherm met 3 categorieën/lijsten (geografie, tijd en thematiek) met interessevelden. Elk interesseveld wordt voorafgegaan door een checkbox.
- De gebruiker kiest interessevelden uit de categorieën/lijsten geografie, tijd en thematiek.
- Voer uit => de aangegeven interessevelden worden doorgevoerd in de gebruikersrepository en het scherm wordt gesloten
- Annuleren => de wijzigingen worden niet doorgevoerd en het scherm wordt gesloten

- **Onderhoud van persoonsgegevens**
 - Systeem toont een scherm waarin de gebruiker zijn persoonsgegevens (zoals opgegeven bij het registreren) kan wijzigen.
 - De volgende velden kunnen worden ingevuld:
 - Gebruikersnaam
 - Voornaam
 - Achternaam
 - organisatie (optioneel)
 - adres
 - postbus (optioneel)
 - postcode
 - plaats
 - e-mail adres
 - Voer uit => de wijzigingen worden doorgevoerd in de gebruikersrepository van het KICH webportaal. Het scherm wordt gesloten en de gebruiker krijgt de melding dat zijn gegevens zijn doorgevoerd.
 - Annuleren => de ingevoerde wijzigingen worden niet doorgevoerd, het scherm wordt gesloten

- **Opslaan/beheer van selecties (niet in 0-versie)**
 - Het systeem toont een scherm waarin de lijst met bewaarde selecties van de gebruiker wordt getoond. Per selectie is de functie Wijzig en Verwijder beschikbaar. Ook zijn er invoervelden waarmee de gebruiker de naam en omschrijving voor de huidige, te bewaren selectie kan invullen
 - De gebruiker vult de naam van de te bewaren selectie in het tekstveld.
 - Voer uit => de huidige selectie wordt toegevoegd aan de lijst met opgeslagen selecties. De lijst wordt ververs en getoond. Indien er geen selectie actief is wordt een foutmelding getoond.
 - Annuleren => De wijzigingen worden niet doorgevoerd. De invoervelden worden leeggemaakt.

- De gebruiker selecteert een item uit de lijst met opgeslagen selecties
- Verwijder => de geselecteerde selectie wordt verwijderd uit de lijst met opgeslagen selecties. Via een messagebox wordt gevraagd om bevestiging van de gebruiker. Bij OK wordt de selectie verwijderd uit de lijst. De lijst wordt ververs en getoond.
- Wijzig => een scherm voor wijzigen van een selectie wordt geopend.
- **Wijzigen van een selectie (niet in 0-versie)**
 - Het systeem toont een (single record) scherm waarin de huidige selectie wordt getoond.
 - Er zijn invoervelden waarmee de gebruiker de naam en omschrijving voor de huidige, te bewaren selectie kan wijzigen.
 - Voer uit => de wijziging wordt doorgevoerd. Het scherm wordt gesloten.
 - Annuleren => De wijziging wordt niet doorgevoerd. Het scherm wordt gesloten.

3.3.32 Begrippenlinker component (niet in 0-versie)

- **Begrippenlink pagina**
 - In de begrippenlink pagina kan een begrip worden geselecteerd uit een lijst met in het systeem aanwezige begrippen. Het scherm toont naast het begrip een korte beschrijving en de aan het begrip gerelateerde hogere en lagere orde begrippen.
 - Gerelateerde begrippen => Het systeem opent het gerelateerde begrippenscherm
 - Synoniemen => Het synoniemenscherms wordt geopend.
 - Verwijzingen => Het verwijzingscherm wordt geopend.
 - Afbeeldingen => Het afbeeldingscherm wordt geopend.
 - Begripnaam => Overal waar in de begrippenlinker begrippen worden getoond, is het betreffende begrip een hyperlink. Via de hyperlink wordt het betreffende begrip het nieuwe geselecteerde begrip (en worden uiteraard de inhoud van alle andere componenten aangepast)
- **Gerelateerde begrippen scherm**
 - Toont de aan het geselecteerde begrip gerelateerde begrippen op hetzelfde hiërarchische niveau
 - Begripnaam => het betreffende begrip wordt het nieuwe geselecteerde begrip

- Sluiten => Het gerelateerde begrippenscherf wordt gesloten
- **Synoniemen scherm**
 - Toont de synoniemen van het geselecteerde begrip
 - Begripnaam => het betreffende begrip wordt het nieuwe geselecteerde begrip
 - Sluiten => Het synoniemenscherf wordt gesloten
- **Afbeeldingen scherm**
 - Toont de afbeeldingen bij het geselecteerde begrip
 - Sluiten => Het afbeeldingscherf wordt gesloten
- **Verwijzingen scherm**
 - Toont de aan het geselecteerde begrip gerelateerde verwijzingen. Dit zijn verwijzingen die zelf niet als begrip voorkomen in het systeem, maar wel van belang zijn bij het geselecteerde begrip (denk aan bijvoorbeeld literatuurverwijzingen, links naar webpagina's etc.)
 - Verwijzing naam => Indien de verwijzing via een URL verwijst, wordt de betreffende URL in een nieuw browser window geopend.
 - Sluiten => Het verwijzingscherf wordt gesloten

3.3.33 Gebruikersgroep beheer component (niet in 0-versie)

NB: De beschrijving van de gebruikersgroepbeheer component is bewust kort gehouden omdat het hier zeer waarschijnlijk gaat om standaardfunctionaliteit in een gebruikte omgeving.

- **Toevoegen nieuwe gebruikersgroep**
 - Naam en omschrijving van de gebruikersgroep kunnen worden ingevuld en vervolgens kan de gebruikersgroep worden toegevoegd.
- **Verwijderen gebruikersgroep**
 - Een gebruikersgroep kan worden geselecteerd en vervolgens worden verwijderd. Voor het verwijderen wordt om een bevestiging gevraagd. Aan deze gebruikersgroep gekoppelde gebruikers verliezen daarmee de rechten behorend bij die gebruikersgroep.
- **Aanpassen rechten gebruikersgroep**
 - NB: nog uitwerken. Hoe gaan we om met autorisatie!!! Je hebt autbes voor autorisatie van bestanden. Daarnaast wil je autoriseren op functionaliteiten en ook nog eens op content (in versie 1).

3.3.34 Gebruikersbeheercomponent (niet in 0-versie)

NB: De beschrijving van de gebruikersbeheer component is bewust kort gehouden omdat het hier zeer waarschijnlijk gaat om standaardfunctionaliteit in een gebruikte omgeving.

- **Toevoegen nieuwe gebruiker**
 - De username en overige attributen van een gebruiker kunnen worden ingevuld, waarna een gebruiker met de betreffende kenmerken wordt toegevoegd aan het gebruikersbestand. Een password wordt daarbij automatisch gegenereerd. Controles op bedrijfsregels worden uitgevoerd. Als onderdeel van de transactie wordt een e-mail verzonden waarin de gebruiker op de hoogte wordt gesteld van zijn gebruikersgegevens.
- **Onderhoud bestaande gebruiker**
 - De attributen van een bestaande gebruiker kunnen worden aangepast en worden doorgevoerd naar het gebruikersbestand. Controles op bedrijfsregels worden daarbij uitgevoerd. Via deze functionaliteit kan ook het password van de gebruiker worden ge-hergenereerd. Als onderdeel van de transactie wordt een e-mail verzonden waarin de gebruiker op de hoogte wordt gesteld van zijn nieuwe gebruikersgegevens.
- **Verwijderen gebruiker**
 - Een gebruiker kan (fysiek) worden verwijderd uit het gebruikersbestand. Voor het verwijderen wordt om een bevestiging gevraagd. Als onderdeel van de transactie wordt een e-mail verzonden waarin de gebruiker op de hoogte wordt gesteld van het feit dat hij als gebruiker is verwijderd.
- **Autorisatie gebruiker wijzigen**
 - Deze functionaliteit is bereikbaar vanuit de functionaliteit voor het aanmaken van nieuwe gebruiker en vanuit onderhoud van bestaande gebruikers.
 - Er kunnen gebruikersgroepen worden gekoppeld aan de betreffende gebruiker, waarmee de gebruiker automatisch de rechten van de betreffende gebruikersgroep krijgt. Hiervoor is een keuzelijst met beschikbare gebruikersgroepen beschikbaar.
 - Aan een gebruiker gekoppelde gebruikersgroepen kunnen worden verwijderd. De gebruiker verliest daarmee de rechten die gelden voor de betreffende gebruikersgroep.
 - Via een aparte button/link kan een gebruiker gedeactiveerd worden. Een gebruiker verliest daarmee al zijn via gebruikersgroepen toegewezen rechten. Technisch moet dit dusdanig opgelost worden dat een gedeactiveerde gebruiker

wel zijn rollen/gebruikersgroepen behoudt (die bij activering weer actief worden)

- Via een aparte button/link kan een gebruiker geactiveerd worden. Hij krijgt dan weer de autorisatie zoals deze volgens zijn gebruikersgroepen geldt.

3.3.35 Beheer sleutelwoorden component (niet in nul-versie)

- **Browse sleutelwoorden**
 - Toont de (alfabetische) lijst met sleutelwoorden. Per sleutelwoord is een link beschikbaar naar het scherm voor wijzigen van een sleutelwoord en voor verwijderen van een sleutelwoord. Ook is er een link (maar dan 1 voor het hele scherm) naar de schermen voor toevoegen van een sleutelwoord en koppelen van sleutelwoorden.
 - Wijzig sleutelwoord => Opent het scherm voor wijzigen van sleutelwoorden. Het sleutelwoord waarachter de link is aangeklikt wordt getoond.
 - Verwijder sleutelwoord => Er wordt een messagebox getoond waarmee de gebruiker een bevestiging geeft. Indien OK dan wordt het betreffende sleutelwoord verwijderd, indien Annuleren dan wordt er niet verwijderd.
 - Voeg sleutelwoord toe => Opent het scherm voor toevoegen van sleutelwoorden.
 - Koppel sleutelwoorden => Opent het scherm voor koppelen van sleutelwoorden.
 - Sluiten => Het scherm wordt gesloten.
- **Toevoegen nieuw sleutelwoord**
 - Toont een (single record) scherm waarin een nieuw sleutelwoord toegevoegd kan worden.
 - De gebruiker kan de velden naam en omschrijving invullen. Via een keuzelijst kan ook het 'bovenliggende' sleutelwoord worden gekozen, zodat een sleutelwoord in een hiërarchische structuur kan worden gehangen.
 - Voeg toe => Het ingevulde sleutelwoord wordt toegevoegd aan de sleutelwoordenlijst.
 - Annuleer => Nieuwe gegevens worden niet doorgevoerd, het scherm wordt gesloten.
 - Sluiten => Het scherm wordt gesloten. Indien er niet doorgevoerde gegevens aanwezig zijn wordt via een messagebox gemeld dat eerst uitgevoerd moet worden
 - Koppel sleutelwoorden => Het scherm voor koppelen van sleutelwoorden wordt geopend met het nieuw toegevoegde object als geselecteerd object.
- **Wijzigen nieuw sleutelwoord**

- Toont een (single record) scherm waarin een bestaand sleutelwoord gewijzigd kan worden.
- De gebruiker kan de velden naam en omschrijving wijzigen. Via een keuzelijst kan ook het 'bovenliggende' sleutelwoord worden vervangen, zodat een sleutelwoord op een andere plaats in de sleutelwoorden hiërarchie kan worden gehangen.
- NB: Willen we een sleutelwoord wel kunnen 'verhangen'? Dit heeft mogelijk ongewenste bijeffecten voor de gebruikers.
- Voer uit => De wijzigingen worden doorgevoerd.
- Annuleer => De wijzigingen worden niet doorgevoerd, het scherm wordt gesloten.
- Sluiten => Het scherm wordt gesloten. Indien er niet doorgevoerde gegevens aanwezig zijn wordt via een messagebox gemeld dat eerst uitgevoerd moet worden
- Koppel sleutelwoorden => Het scherm voor koppelen van sleutelwoorden wordt geopend met het huidige object als geselecteerd object.

- **Koppelen van sleutelwoorden**

- NB: De hier beschreven implementatie is een relatief eenvoudige. Het kan natuurlijk gebruikersvriendelijker. De vraag is of de benodigde inspanning opweegt tegen de toegevoegde waarde.
- Toont een lijst of combobox met via sleutelwoorden indexeerbare objecten. Uit deze lijst kan één object worden geselecteerd. Toont daaronder een lijst alle sleutelwoorden, waarbij bij elk sleutelwoord een checkbox getoond wordt waarmee de koppeling met het object kan worden aangegeven. De al gekoppelde sleutelwoorden zijn initieel aangevinkt.
- Selecteer een object => De lijst met sleutelwoord-checkboxen wordt ververs en toont de koppelingen met het gekozen object
- Check/Uncheck een sleutelwoord => Er gebeurt niets, pas met voer uit worden de koppelingen gewijzigd.
- Voer uit => De op dit moment aangevinkte sleutelwoorden worden gekoppeld. Voor niet aangevinkte sleutelwoorden die momenteel gekoppeld zijn wordt de koppeling verwijderd.
- Annuleer => De aangebrachte wijzigingen worden niet doorgevoerd. Het scherm wordt gesloten
- Sluiten => Het scherm wordt gesloten. Indien er niet doorgevoerde gegevens aanwezig zijn wordt via een messagebox gemeld dat eerst uitgevoerd moet worden

3.4 Functioneel ontwerp

	AA: Navigeren door site	Gerealiseerd in 0-versie	precondition	postcondition
AA1. Ga naar de website	De gebruiker opent de browser en typt de URL www.KICH.NL in. De home-pagina van het webportaal KICH verschijnt.	geheel		Home-pagina KICH verschijnt. (1)
AA2. Maak menu keuze	Op de home-pagina van webportaal KICH zijn een aantal menu keuzes zichtbaar. De gebruiker selecteert een bepaalde menu-item, vervolgens wordt de bijbehorende pagina geopend.	geheel	(1)	Gewenste pagina in website verschijnt (1a)
AA3. Overzicht van site	Gebruiker opent de siteplan en het systeem geeft een overzicht van hoe het webportaal eruit ziet en hoe je op bepaalde pagina's kan komen.	geheel		Overzicht van webportaal verschijnt (1b)
AA4 samenvatting	De gebruiker ziet ten aller tijden waar hij zich bevindt in de site op gebied van thematiek, geografie en tijd. Het systeem geeft op ieder scherm hiervan een overzichtje, het gaat dus niet om een siteplan van het portaal, maar om een inhoudelijke overzicht	niet		Overzicht van waar de gebruiker zich inhoudelijk bevindt. (1c)
AA5 disclaimer	De gebruiker kan ten alle tijden de disclaimer oproepen door op bijv. een icoontje te drukken. Er verschijnt dan bijv. een pop-up-je met de disclaimer.	geheel		Disclaimer oproepbaar (1d)
case	A: inloggen		precondition	postcondition
A1: Aanmelden voor inloggen	Gebruiker geeft aan dat hij zich wil aanmelden om in te loggen. Het systeem laat een invulformulier verschijnen, waarin gevraagd wordt naar de naam, achternaam, organisatie (optioneel), postadres, e-mailadres. De gebruiker vult de velden in. Het systeem geeft aan dat de gebruiker een loginnaam en password toegezonden zal krijgen. Het systeem maakt de gebruiker aan en voegt hem toe aan een gebruikersgroep. Vervolgens stuurt het systeem de inloggegevens door naar de gebruiker.	geheel		Gebruiker ontvangt Loginnaam en password (2)
A2: Inloggen	Het systeem laat het inlogschermb zien. De gebruiker vult de loginnaam en password in. Het systeem	Geheel		Gebruiker is ingelogd (3)

	controleert welke rechten de gebruiker heeft en geeft toegang tot de betreffende bestanden. Het systeem verleent ook toegang tot het "mijn Kich".			
A3: Paswoord vergeten	De gebruiker kan niet meer inloggen, omdat hij zijn paswoord vergeten is. De gebruiker gebruikt bijvoorbeeld de 'paswoord vergeten' knop bereikbaar vanaf het inlogscherf en het systeem stuurt een nieuw paswoord naar de gebruiker.	geheel		
A4: Verkeerd inloggen	De gebruiker heeft een verkeerd password of logginnaam ingevuld. Het systeem geeft een nette melding dat er een verkeerd logginnaam en/of password is ingevuld en geeft een nieuw leeg loginvelden.	geheel		
A5:Meerwaarde inloggen	Gebruiker wilt weten wat de voordelen zijn aan inloggen.OP het inlogscherf is een tekst zichtbaar waarin de voordelen zichtbaar worden (eventueel meer rechten, myKICH).	geheel		
case	B: selecteren object	Gerealiseerd in 0-versie	precondition	postcondtion
B1.Selecteer het gebied	De gebruiker bepaalt de ingang voor geografisch zoeken. Hij heeft hiervoor de keuze uit: Gemeente, provincie, Plangebied, postcodegebied, streken. De gebruiker geeft 1 of meerdere van bovenbeschreven ingangen aan en het systeem laat een combobox met de betreffende opties zien. Een andere mogelijkheid is dat de gebruiker interactief een gebied selecteert door de inzoom knop aan te zetten en met de muis een vierkant te trekken rond het gewenste gebied. Tevens kan door de inzoomknop aan te zetten en telkens op het centrum van het gewenste gebied te drukken ingezoomd worden tot op het gewenste niveau.	Geheel		Gewenste gebied is geselecteerd (4)
B2.Selecteer objecten	De gebruiker kan objecten selecteren door 1 of meerdere objecten met de muis aan te klikken op de kaart (bijv. control ingedrukt houden om een extra object te (on)selecteren of een vierkant trekken) (voor versie 1 zal bekeken worden in hoeverre het mogelijk is om het selecteren onafhankelijk te maken van het	geheel, hierbij zal het alleen mogelijk zijn om te selecteren op de actieve laag.	(2)	Objecten zijn geselecteerd (5)

actief zijn van een bepaalde kaartlaag. Ook kan de gebruiker op deze manier objecten selecteren in de lijst. Tevens kan de gebruiker dmv een of meerdere selectievragen criteria (thematisch, geografische, temporeel) opstellen waarmee een subset van objecten wordt geselecteerd. Ook kan de gebruiker een of meerdere thematisch klasse kiezen (bijv. monumenten) of een of meerdere tijdsperioden (bijv. prehistorie). Zodra de gebruiker zijn keuze heeft gemaakt worden de geselecteerde objecten gehighlight.

- Interactief op de kaart/lijs
- Met selectie criterium
- Interactief in lijs

case	C:Tonen informatie object		precondition	postcondition
C1:Toon detail info	De gebruiker bepaald welke type detailinformatie hij wil zien van de geselecteerde objecten door het aanklikken van het type in bijv. een combobox. Vervolgens toont het systeem een tabel met de gevraagde informatie. Als de gebruiker niet ingelogd is dan wordt de informatie getoond die voor het publiek toegankelijk is. Als een gebruiker ingelogd is dan kan het zijn dat hij gerechtigd is om meer informatie te zien. De gebruiker kan door individuele objecten in de tabel en op de kaart aan te klikken zien welke bij elkaar horen. Als een object op de kaart is geselecteerd (gehighlight) dan is deze ook geselecteerd (gehighlight) in de tabel. Het systeem toont de detail informatie van het betreffende object(en) op overzichtelijke wijze	geheel	(2)(3)	Detail info zichtbaar (6)
case	D: leveren CH-objecten		precondition	postcondition
D1:Bepaal hoe de objecten	De gebruiker wil de geselecteerde objecten buiten het systeem gebruiken en vraagt om levering van deze	niet	(2)(3)(6)	Geselecteerde objecten zijn

worden binnengehaald indien ingelogd.	<p>objecten. Het systeem controleert of de gebruiker ingelogd is (adres en e-mail is ook van belang, maar dat zijn verplichte velden bij aanmelden, dus als is ingelogd dan zijn deze gegevens bekend). Het systeem vraagt de gebruiker een keuze te maken tussen een on-line en off-line levering. De gebruiker maakt de keuzen en vervolgens vraagt het systeem in welk formaat de gebruiker de levering wil ontvangen. De gebruiker specificeert dit. Het systeem geeft een overzicht van de bestelling en het adres waarna het gestuurd zal worden (inloggegevens) en vraagt om een bevestiging. De gebruiker bevestigt.</p> <ul style="list-style-type: none"> • On-line <ul style="list-style-type: none"> ○ Electronisch --> TUF ○ Printen??? • Off-line <ul style="list-style-type: none"> ○ Electronisch --> TUF ○ analoog 		aangevraagd (7)
D2:Bepaal hoe de objecten worden binnengehaald indien niet ingelogd	De gebruiker wil de geselecteerde objecten buiten het systeem gebruiken en vraagt om levering van deze objecten. Het systeem geeft aan dat de gebruiker niet is ingelogd en eerst dient in te loggen alvorens om een levering te vragen. Het inlog scherm verschijnt. De gebruiker geeft loginnaam en password en het systeem verifieert de rechten. Vervolgens gaat het verder zoals beschreven in vorige case	niet	Geselecteerde objecten zijn aangevraagd (7)
D3:betalen	<ul style="list-style-type: none"> • prijs • betalingswijze 	niet	
D4:verzenden	Zip & ship	niet	

case	E:Linken naar expertise (almanak)		precondition	postcondition
E1:Experts opvragen bij geselecteerde	De gebruiker vraagt naar experts die meer weten van de geselecteerde objecten door. Het systeem opent de almanak en zoekt met de zoekcriteria, extent of	niet	(2)(3)	Experts gevonden (8)

objecten	objectkarakteristieken naar experts. Het systeem geeft de namen en kenmerken van de gevonden experts in volgljsten.		
E2:Experts zoeken bij specifieke thematiek.	De gebruiker opent almanak. De gebruiker geeft aan dat hij wil zoeken op thematiek. Het systeem geeft bijv.een combobox met alle mogelijke opties. De gebruiker selecteert 1 of meerdere thematische kenmerken. De gebruiker geeft aan dat hij de daarbij behorende experts wil zien. Het systeem geeft een lijst met gevonden experts. Het systeem laat ook de optie zien om de zoektocht te verfijnen.	Geheel indien applicatie van Nieuwland dit ondersteund	Experts gevonden (8)
E3: Experts zoeken bij specifieke tijdsperiode.	De gebruiker opent almanak. De gebruiker geeft aan dat hij wil zoeken op tijdsperiode. Het systeem geeft bijv.een combobox met alle mogelijke opties. De gebruiker selecteert 1 of meerdere tijdsperiodes. De gebruiker geeft aan dat hij de daarbij behorende experts wil zien. Het systeem geeft een lijst met gevonden experts. Het systeem laat ook de optie zien om de zoektocht te verfijnen.	Geheel indien applicatie van Nieuwland dit ondersteund	Experts gevonden (8)
E4:Experts zoeken bij specifiek gebied	De gebruiker opent almanak. De gebruiker geeft aan dat hij wil zoeken op geografie. Het systeem geeft bijv. een combobox met alle mogelijke opties (gemeente, streek, provincie e.d.). De gebruiker selecteert 1 of meerdere optie en bijv. een combobox verschijnt met de opties die hierbij horen. De gebruiker selecteert de gewenste optie. De gebruiker geeft aan dat hij de daarbij behorende experts wil zien. Het systeem geeft een lijst met gevonden experts. Het systeem laat ook de optie zien om de zoektocht te verfijnen.	Geheel indien applicatie van Nieuwland dit ondersteund	Experts gevonden (8)
E5: Experts zoeken op sleutelwoord	De gebruiker opent almanak. De gebruiker geeft aan dat hij wilt zoeken op sleutelwoord. Het systeem geeft een leeg veld waarin de gebruiker de gewenste sleutelwoord(en) typt. De gebruiker geeft aan dat hij de daarbij behorende experts wil zien. Het systeem matched deze woorden met de domeintabellen voor	Geheel indien applicatie van Nieuwland dit ondersteund	Experts gevonden (8)

case	F: WebPortaal Wizard		precondition	postcondition
	thematiek, geografie en tijdsperiode. Het systeem geeft een lijst met gevonden experts. Het systeem laat ook de optie zien om de zoektocht te verfijnen.			
F1 wizard voor leken voor 'ingewikkelde' delen van site	Voor wat ingewikkeldere delen van de site kan een gebruiker een wizard gebruiken. Als er een wizard aanwezig is is dit zichtbaar door een herkenbare icoon. Een gebruiker kan door het aanklikken van de icoon de wizard activeren. De wizard geeft een stapsgewijze begeleiding met eenduidige aanwijzingen en illustraties. Wizard zullen voor de meeste use case modellen beschikbaar zijn, behalve inloggen en beheercases.		Niet (zal later verder worden uitgewerkt)	
G: Linken metadata op dataset niveau (metadata is informatie over informatie op dataset niveau)				
G1:metadata opvragen bij geselecteerde objecten	De gebruiker vraagt naar metadata behorende bij de geselecteerde objecten (=bij de dataset waar de objecten bijhoren). Het systeem geeft een overzicht van de metadata	geheel	(2)(3)	metadata op dataset niveau gevonden (8)
G2:Metadata zoeken bij specifieke thematiek.	De gebruiker geeft aan dat hij wil zoeken op metadata. Vervolgens geeft de gebruiker aan dat hij wil zoeken op thematiek. Het systeem geeft bijv. een combobox met alle mogelijke opties. De gebruiker selecteert 1 of meerdere thematische kenmerken. De gebruiker geeft aan dat hij de daarbij lijst met metadata wilt zien. Het systeem laat ook de optie zien om de zoektocht te verfijnen.	niet		metadata op dataset niveau gevonden (8)
G3: metadata zoeken bij specifieke tijdsperiode.	De gebruiker geeft aan dat hij wil zoeken op metadata. Vervolgens geeft de gebruiker aan dat hij wil zoeken op thematiek. Het systeem geeft bijv. een combobox met alle mogelijke opties. De gebruiker selecteert 1 of meerdere tijdsperiodes. De gebruiker geeft aan dat hij de daarbij lijst met metadata wilt zien. Het systeem laat ook de optie zien om de zoektocht te verfijnen.	niet		metadata op dataset niveau gevonden (8)
G4:Metadata	De gebruiker geeft aan dat hij wil zoeken op metadata.	niet		metadata op

zoeken bij specifiek gebied	Vervolgens geeft de gebruiker aan dat hij wil zoeken op geografie. Het systeem geeft bijv. een combobox met alle mogelijke opties (gemeente, streek, provincie e.d.). De gebruiker selecteert 1 of meerdere optie en een combobox verschijnt met de opties die hierbij horen. De gebruiker selecteert de gewenste optie. De gebruiker geeft aan dat hij de daarbij behorende metadata wilt zien. Het systeem geeft een lijst(e) met gevonden metadata. Het systeem laat ook de optie zien om de zoektocht te verfijnen.			dataset niveau gevonden (8)
G5: Metadata zoeken op sleutelwoord	De gebruiker geeft aan dat hij wil zoeken op metadata. Vervolgens geeft de gebruiker aan dat hij wil zoeken op sleutelwoord. Het systeem geeft een leeg veld waarin de gebruiker de gewenste sleutelwoord(en) typt. De gebruiker geeft aan dat hij de daarbij behorende metadata wilt zien. Het systeem matched deze woorden met de domeintabellen voor thematiek, geografie en tijdsperiode. Het systeem geeft een lijst(e) met gevonden metadata. Het systeem laat ook de optie zien om de zoektocht te verfijnen.	niet		metadata op dataset niveau gevonden (8)
H: Linken metadata op objectniveau				
H1:metadata opvragen bij geselecteerde objecten	De gebruiker vraagt naar metadata behorende bij de geselecteerde objecten. Het systeem geeft een overzicht van de metadata	geheel	(2)(3)	metadata op objectniveau gevonden (8a)
H2:Metadata zoeken bij specifieke thematiek.	De gebruiker geeft aan dat hij wil zoeken op metadata. Vervolgens geeft de gebruiker aan dat hij wil zoeken op thematiek. Het systeem geeft bijv. een combobox met alle mogelijke opties. De gebruiker selecteert 1 of meerdere thematische kenmerken. De gebruiker geeft aan dat hij de daarbij lijst met metadata wilt zien. Het systeem laat ook de optie zien om de zoektocht te verfijnen.	niet		metadata op objectniveau gevonden (8a)
H3: metadata zoeken bij specifieke	De gebruiker geeft aan dat hij wil zoeken op metadata. Vervolgens geeft de gebruiker aan dat hij wil zoeken op thematiek. Het systeem geeft bijv. een combobox	niet		metadata op objectniveau gevonden (8a)

tijdsperiode.	met alle mogelijke opties. De gebruiker selecteert 1 of meerdere tijdsperiodes. De gebruiker geeft aan dat hij de daarbij lijst met metadata wilt zien. Het systeem laat ook de optie zien om de zoektocht te verfijnen.			
H4:Metadata zoeken bij specifiek gebied	De gebruiker geeft aan dat hij wil zoeken op metadata. Vervolgens geeft de gebruiker aan dat hij wil zoeken op geografie. Het systeem geeft bijv. een combobox met alle mogelijke opties (gemeente, streek, provincie e.d.). De gebruiker selecteert 1 of meerdere optie en een combobox verschijnt met de opties die hierbij horen. De gebruiker selecteert de gewenste optie. De gebruiker geeft aan dat hij de daarbij behorende metadata wilt zien. Het systeem geeft een lijst(e) met gevonden metadata. Het systeem laat ook de optie zien om de zoektocht te verfijnen.	niet		metadata op objectniveau gevonden (8a)
H5: Metadata zoeken op sleutelwoord	De gebruiker geeft aan dat hij wil zoeken op metadata. Vervolgens geeft de gebruiker aan dat hij wil zoeken op sleutelwoord. Het systeem geeft een leeg veld waarin de gebruiker de gewenste sleutelwoord(en) typt. De gebruiker geeft aan dat hij de daarbij behorende metadata wilt zien. Het systeem matched deze woorden met de domeintabellen voor thematiek, geografie en tijdsperiode. Het systeem geeft een lijst(e) met gevonden metadata. Het systeem laat ook de optie zien om de zoektocht te verfijnen.	niet		metadata op objectniveau gevonden (8a)
HI: Documentaire systemen				
HI1:documentaire systemen opvragen bij geselecteerde objecten	De gebruiker vraagt naar documentaire systemen behorende bij de geselecteerde objecten. Het systeem geeft een overzicht van de metadata	geheel	(2)(3)	documentaire systemen gevonden (8b)
HI2: documentaire systemen zoeken bij specifieke	De gebruiker geeft aan dat hij wil zoeken op documentaire systemen. Vervolgens geeft de gebruiker aan dat hij wil zoeken op thematiek. Het systeem geeft bijv. een combobox met alle mogelijke	niet		documentaire systemen gevonden (8b)

thematiek.	opties. De gebruiker selecteert 1 of meerdere thematische kenmerken. De gebruiker geeft aan dat hij de daarbij behorende lijst met documentaire systemen wil zien. Het systeem laat ook de optie zien om de zoektocht te verfijnen.		
HI3: documentaire systemen zoeken bij specifieke tijdsperiode.	De gebruiker geeft aan dat hij wil zoeken op documentaire systemen. Vervolgens geeft de gebruiker aan dat hij wil zoeken op thematiek. Het systeem geeft bijv. een combobox met alle mogelijke opties. De gebruiker selecteert 1 of meerdere tijdsperiodes. De gebruiker geeft aan dat hij de daarbij behorende lijst met documentaire systemen wil zien. Het systeem laat ook de optie zien om de zoektocht te verfijnen.	niet	documentaire systemen gevonden (8b)
HI4: documentaire systemen zoeken bij specifiek gebied	De gebruiker geeft aan dat hij wil zoeken op documentaire systemen. Vervolgens geeft de gebruiker aan dat hij wil zoeken op geografie. Het systeem geeft bijv. een combobox met alle mogelijke opties (gemeente, streek, provincie e.d.). De gebruiker selecteert 1 of meerdere optie en een combobox verschijnt met de opties die hierbij horen. De gebruiker selecteert de gewenste optie. De gebruiker geeft aan dat hij de daarbij behorende lijst met documentaire systemen wil zien. Het systeem geeft een lijst met gevonden documentaire systemen. Het systeem laat ook de optie zien om de zoektocht te verfijnen.	niet	documentaire systemen gevonden (8b)
HI5: documentaire systemen zoeken op sleutelwoord	De gebruiker geeft aan dat hij wil zoeken op metadata. Vervolgens geeft de gebruiker aan dat hij wil zoeken op sleutelwoord. Het systeem geeft een leeg veld waarin de gebruiker de gewenste sleutelwoord(en) typt. De gebruiker geeft aan dat hij de daarbij behorende lijst met documentaire systemen wil zien. Het systeem matched deze woorden met de domeintabellen voor thematiek, geografie en tijdsperiode. Het systeem geeft een lijst(e) met	niet	documentaire systemen gevonden (8b)

gevonden documentaire systemen. Het systeem laat ook de optie zien om de zoektocht te verfijnen.

I: Begrippen linker				
I1: Informatie over een geselecteerd begrip opvragen	De gebruiker heeft een begrip in de tekst gevonden waarover hij meer wil weten. Hij selecteert dit woord en vraagt informatie op. De begrippen-link pagina wordt geopend en het geselecteerde begrip verschijnt op deze pagina. Vervolgens krijgt de gebruiker een overzicht van gerelateerde begrippen (synoniemen, hogere en lagere order begrippen). Tevens kan hij een definitie, toelichting, documentatie en plaatjes van het begrip opvragen.	niet		(9) Informatie van begrip opgevraagd
I2: Informatie over begrip opvragen	De gebruiker wil meer weten over een begrip. Hij opent de begrippen-link pagina. Hij typt het begrip in en de gebruiker krijgt een overzicht van verwante begrippen. Hij selecteert het gewenste begrip en dit begrip komt vervolgens op de begrippen-link pagina te staan. Vervolgens krijgt de gebruiker een overzicht van gerelateerde begrippen (synoniemen, hogere en lagere order begrippen). Tevens kan hij een definitie, toelichting, documentatie en plaatjes van het begrip opvragen.	niet		(9) Informatie van begrip opgevraagd
I3: Begrip hoppen	Als de gebruiker informatie over een begrip heeft opgevraagd kan hij door op een gerelateerd begrip (synoniemen, hogere en lagere order begrippen) te klikken een ander begrip centraal zetten en hiervan informatie opvragen	niet	(9)Informatie van begrip opgevraagd	(9) Informatie van begrip opgevraagd
J: Linken archieven en collecties (cultuurwijzer)				
J1: Informatie opvragen over collecties en archieven	De gebruiker wil informatie opvragen over collecties en/of archieven. De gebruiker gaat naar het item archieven/collecties. Het systeem linkt door naar www.cultuurwijzer.nl	Geheel (overnemen interface DEN)		(10) Informatie opgevraagd over archieven/collecties
K: Voorbeeld linker (parels/projectenbank)		(Parel= mooi voorbeeld van hoe een Cultuur historisch object is		

geïntegreerd in een R.O project)			
K1: Voorbeelden/parels bekijken	De gebruiker wil voorbeelden zien van hoe een CH object is geïntegreerd in een R.O. project. De gebruiker opent het item parels. De gebruiker selecteert willekeurig een parel. Het systeem laat de betreffende parel met bijbehorende informatie zien	Geheel (indien naar de projectenbank gelinkt kan worden)	(10) Parel bekeken
K2: Voorbeelden /parels zoeken op thematiek	De gebruiker wil voorbeelden zien van hoe een CH object is geïntegreerd in een R.O. project. De gebruiker opent het item parels. De gebruiker kan aangeven dat hij thematisch wil zoeken. Het systeem geeft bijv. een combobox met alle thematische sleutelwoorden. De gebruiker selecteert een of meerdere sleutelwoorden. Het systeem laat de betreffende parels met bijbehorende informatie zien.	niet	(10) Parel bekeken
K3: Voorbeelden /parels zoeken op geografie	De gebruiker wil voorbeelden zien van hoe een CH object is geïntegreerd in een R.O. project. De gebruiker opent het item parels. De gebruiker kan aangeven dat hij geografisch wil zoeken. Het systeem geeft bijv. een combobox met alle mogelijke opties (gemeente, streek, provincie e.d.). De gebruiker selecteert 1 of meerdere optie en een combobox verschijnt met de opties die hierbij horen. De gebruiker selecteert de gewenste optie. De gebruiker geeft aan dat hij de daarbij behorende parels wilt zien. Het systeem laat de betreffende parels met bijbehorende informatie zien.	niet	(10) Parel bekeken
K4: Voorbeelden /parels zoeken op tijdsperiode	De gebruiker wil voorbeelden zien van hoe een CH object is geïntegreerd in een R.O. project. De gebruiker opent het item parels. De gebruiker kan aangeven dat hij op tijdvak wil zoeken. Het systeem geeft bijv. een combobox met alle sleutelwoorden van tijdsperiodes. De gebruiker selecteert een of meerdere sleutelwoorden. Het systeem laat de betreffende parels met bijbehorende informatie zien.	niet	(10) Parel bekeken
L: MyKICH			
L1: Personalisatie	De gebruiker kan aangeven bij welke thematiek,	wel	(3) (11) Instellingen

thematisch	geografie en/of tijdsperiode zijn interesse ligt. Onder MyKICH waar de gebruiker via bijv. een combobox zijn interessevelden kan selecteren. Het systeem zal vervolgens de betreffende nieuwsitems, forumdiscussies, prikboarditems een hogere prioriteit geven en tevens de nieuwsbrief hierop aanpassen.			interessevelden
L2: communicatie	De gebruiker kan op MyKICH aangeven dat hij een nieuwsbrief wil ontvangen en dat hij attenderingen wilt ontvangen. Hierbij wordt uitgegaan van de voorkeuren die de gebruiker heeft opgegeven bij O1-O3	wel	(3) (11)	(12) Attendering/nieuwsbrief aan
L3: personalia wijzigen	De gebruiker wil persoonlijke gegevens wijzigen. Dit kunnen zowel gegevens zijn die bij het aanmelden zijn opgegeven of die bij L1/L2 zijn opgegeven. Het systeem laat alle persoonlijke gegevens zien (aanmeldgegevens, interessevelden, communicatievoorkeuren). De gebruiker kan wijzigingen doorvoeren en deze bewaren. Het systeem wijzigt de gegevens	wel	(3)(11)(12)	
L4: Gegevens bewaren	De gebruiker heeft na inloggen een gebiedje tot zijn beschikking waarin objecten, kaarten, e.d. opgeslagen kunnen worden. De gebruiker heeft bepaalde objecten geselecteerd en vervolgens kan hij deze bewaren. Het systeem vraagt om een naam waaronder het geselecteerde bewaard dient te worden. De gebruiker geeft een naam op en het systeem bewaart.	niet	(3)	(14) Gegevens bewaard
L5: Naam wijzigen van bewaarde gegevens	De gebruiker gaat naar MyKICH en selecteert de betreffende bewaarde gegevens. Vervolgens geeft de gebruiker aan dat hij de naam wil veranderen. Het systeem vraagt om een nieuwe naam. De gebruiker geeft een nieuwe naam. Het systeem wijzigt de naam	niet	(3) (14)	(15) Naam gewijzigd
L6: Bewaarde gegevens openen	De gebruiker gaat naar MyKICH en selecteert de betreffende bewaarde gegevens. Vervolgens geeft de gebruiker aan dat hij deze gegevens wil openen. Het systeem opent de betreffende pagina en de gegevens.	niet	(3) (14)	(15) Bewaarde gegevens geopend
L7: Bewaarde	De gebruiker gaat naar MyKICH en selecteert de	niet	(3) (14)	(16) Bewaarde

gegevens weggoaien	betreffende bewaarde gegevens. Vervolgens geeft de gebruiker aan dat hij deze gegevens wil weggoaien. Het systeem gooit de betreffende gegevens weg.			gegevens weggegooid
L9: Default pagina	De gebruiker kan op MyKICH aangeven welke pagina hij wil zien iedere keer als hij naar www.kich.nl gaat.	niet	(3)	(18) Default pagina
L10: stappen terug doen	De gebruiker kan op iedere willekeurig tijdstip gedurende een sessie stappen terug doen. Hierbij wordt onder een stap terug ook veranderingen van settings op 1 en dezelfde pagina bedoeld (bijv. inzomen op een kaart).	niet	(3)	
M: Communicatie (attendering/nieuwsbrief/forum/prikbord, etc)				
M1: attendering	De gebruiker wordt op de hoogte gesteld van nieuwe aanwinsten op de site indien deze binnen het interesseveld van de gebruiker vallen. De attendering bevat nieuwsflitsen en er kan worden doorgelinkt naar het gehele artikel op de site.	wel	(11)(12)	(19)Attendering en ontvangen
M2: nieuwsbrief	De gebruiker krijgt regelmatig de nieuwsbrief. Dit kan een algemene nieuwsbrief zijn of een nieuwsbrief met items die binnen het interesseveld van de gebruiker vallen. De nieuwsbrief bevat nieuwsitems en in sommige gevallen kan worden doorgelinkt naar grotere artikels/gerelateerde documenten op de site.	wel	(11)(12)	(20)Nieuwsbrief ontvangen
M3: forum	De gebruiker kan deelnemen aan verschillende discussies over verschillende onderwerpen. De Gebruiker gaat naar Forum. Het systeem genereert een lijst met onderwerpen waarover discussies gaande zijn. De gebruiker selecteert een onderwerp. Het systeem laat de discussie zien. De gebruiker levert een bijdrage aan de discussie.	Geheel, indien hiervoor een al bestaande component gebruikt kan worden	(11)(12)(13)	(21)Deelnemen aan forum
M4: berichtje op prikbord zetten	De gebruiker kan een berichtje op het prikbord zetten. De gebruiker gaat naar het prikbord. Hij geeft aan dat hij een bericht toe wil voegen. Het systeem opent een formulier. Hierin schrijft de gebruiker een bericht van max 50 woorden. Tevens geeft hij aan anoniem of niet en in welke	Geheel, indien hiervoor een al bestaande component gebruikt kan worden	(11)(12)(13)	(22)Bericht op prikbord

	thematische/geografische/temporele categorie het bericht valt.			
M4: reageren op berichtje op prikbord	De gebruiker kan reageren op een berichtje op het prikbord. De gebruiker gaat naar het prikbord. Hij gaat naar het bericht toe waarop hij wil reageren. Het systeem geeft aan welke manieren van communicatie de eigenaar van het berichtje heeft opgegeven (e-mail, postadres, telefoon, deze gegevens blijven ivm privacy onzichtbaar voor gebruiker) en indien e-mail is opgegeven opent het systeem een mailtje met het opgegeven e-mail adres en kopje van bericht als onderwerp van de e-mail.	Geheel, indien hiervoor een al bestaande component gebruikt kan worden	(11)	(22) Bericht op prikbord
M5: beheer/onderhoud van communicatiemiddelen	Beheerder kan op eenvoudige wijze berichten van het prikbord afhaken. De beheerder kan tevens als moderator optreden bij het forum en het forum opschonen indien nodig.	geheel		
N: Nieuws bekijken				
Nieuws bekijken	De gebruiker gaat naar het nieuws, leest de berichten en drukt eventueel op meer om de rest van het artikel te lezen.	Geheel		(23) Nieuws bekeken
Nieuws bekijken via attendering/nieuwsbrief	De gebruiker klikt op meer in de nieuwsbrief of attendering. Het systeem gaat naar de nieuwspagina en opent het betreffende artikel.	niet	(11)(12)	(23) Nieuws bekeken
Nieuwsberichten opzoeken in archief op datum	De gebruiker wil oude nieuwsberichten opzoeken. Hij geeft een tijdsperiode aan waarvan hij alle nieuwsberichten wil hebben (bijv. afgelopen jaar). Het systeem geeft een lijst met alle kopjes, bronvermelding en datum. De gebruiker kan op een kopje klikken en het betreffende bericht wordt in z'n geheel getoond door het systeem.	niet		Oude nieuwsberichten opgezocht (23a)
Nieuwsberichten opzoeken in archief onderwerp	De gebruiker wil oude nieuwsberichten opzoeken op onderwerp. Hij heeft de keus om op sleutelwoorden op thematisch, temporeel of geografisch gebied te zoeken. De gebruiker geeft de betreffende sleutelwoorden (door bijv. te selecteren mbv comboboxen) waarover hij alle nieuwsberichten wil	niet		Oude nieuwsberichten opgezocht (23a)

	hebben. Het systeem geeft een lijst met alle kopjes, bronvermelding en datum. De gebruiker kan op een kopje klikken en het betreffende bericht wordt in z'n geheel getoond door het systeem.		
O: Nieuws (beheer)			
O1: Nieuwsitems archiveren	De Beheerder logt in als beheerder en opent de nieuws beheer module. Hij selecteert een nieuwsitem en archiveert het. De beheerder kan ook de verwijderdatum invullen in de metadata. Als de verwijderdatum is ingevuld verplaatst het systeem het nieuwsitem als deze datum voorbij is naar het archief.	Het archiveren van nieuwsitems moet kunnen in 0-versie. Dit hoeft niet gefaciliteerd te worden. In deze versie volstaat het handmatig kunnen aanpassen van een internet pagina	(24) Nieuwsitems weggegooid
O2: Nieuwsitems toevoegen	De beheerder logt in als beheerder en opent de nieuws beheer module. Hij geeft aan een nieuw nieuwsitem te willen toevoegen. Het systeem opent een invulscherf waar de beheerder invoert waarmee hij het item kan 'uploaden', een naam kan geven, aangeven tot welke personificatie klasse (thematiek, temporeel, geografisch) het item behoort, bron, datum, datum wanneer bericht verwijderd moet worden. Het systeem voegt het nieuwsitem met bijbehorende metadata in. Als de verwijderdatum is ingevuld verwijderd het systeem het nieuwsitem als deze datum voorbij is.	Het weggooien van nieuwsitems moet kunnen in 0-versie. Dit hoeft niet gefaciliteerd te worden. In deze versie volstaat het handmatig kunnen aanpassen van een internet pagina	(25) Nieuwsitems toegevoegd
P: Update (beheer)			
P1 Bronbestand updaten	De beheerder ontvangt via email of telefoon het bericht dat er een nieuwe update voor een bronbestand aanwezig is bij een van de bronhouders. De beheerder logt in als beheerder in de beheermodule van het portal. De beheerder start een update procedure via de beheermodule van de portal. De update procedure download een XML (IMKICH) representatie van het bronbestand vanaf de locatie van de bronhouder. Vervolgens start de beheerder een controle procedure	De beheerder ontvangt via email of telefoon het bericht dat er een nieuwe update voor een bronbestand aanwezig is bij een van de bronhouders. De beheerder logt in als beheerder in de beheermodule van het portal. De beheerder vervangt handmatig het bronbestand en voert zonnodig routines uit om de database te synchroniseren.	(26) Bronbestand ge-update

	<p>via de beheermodule van de portal procedure die de integriteit en compleetheid en consistentie van de binnengehaalde gegevens vaststelt. Het resultaat is een acceptatie of verwerping van de update.</p> <p>Als de update is verworpen zal de bronhouder een gespecificeerd verzoek krijgen om zijn bronbestand aan te passen. Nadat dit gebeurd is zal P1 opnieuw uitgevoerd moeten worden</p> <p>Als de update geaccepteerd is kan de beheerder de invoeg procedure starten via de beheermodule van de portal. De invoeg procedure vervangt het bestaande bronbestand door de update.</p> <p>Indien deze procedure geslaagd is, is de update beschikbaar voor de overige gebruikers</p>			
P2 Melden van de nieuwe update en via attendering	Direct nadat de update is verwerkt maakt de beheerder een nieuwsbericht aan via de nieuwsbeheer module en de attendering. Hij meldt in het bericht welk bestand is geupdate, wanneer dit is gedaan en eventueel welke wijzigingen er zijn doorgevoerd.	geheel	(26)	(27) Nieuwsitem update bronbestand
Q: Uitbreiden (beheer)				
Q1 Aanvraag om opgenomen te worden op het KICH portaal	Nadat de beheerder een geaccordeerde aanvraag heeft ontvangen voor de opname van een nieuw bronbestand neemt hij contact op met de nieuwe bronhouder en zend hem de informatie met randvoorwaarden en vereisten om een databestand te laten opnemen in het portaal.	Niet van belang in 0-versie		(28) eisen bekend bij nieuwe bronhouder
Q2 Linken en Binnenhalen bronbestand	Nadat de nieuwe bronhouder heeft aangegeven akkoord te kunnen gaan met de vereisten legt de beheerder een dataverbinding met de bronhouder (eventueel via een imkich adaptor). De beheerder controleert de verbinding. Vervolgens logt hij in als beheerder in de beheermodule van de portal en start de update procedure en haalt een eerste versie van het nieuwe bronbestand. De update procedure download een XML (IMKICH) representatie van het	Niet van belang in 0-versie	(28)	(29) Eerste versie van nieuwe bronbestand

	<p>bronbestand vanaf de locatie van de bronhouder. Vervolgens start de beheerder een controle procedure die de integriteit en compleetheid en consistentie van de binnengehaalde gegevens vaststelt. Het resultaat is een acceptatie of verwerping van de update. Als het bronbestand is verworpen zal de bronhouder een gespecificeerd verzoek krijgen om zijn bronbestand aan te passen. Nadat dit gebeurt is zal de update en controle procedure opnieuw uitgevoerd moeten worden.</p>			
Q3 Updaten zoekingen	<p>De beheerder logt in als beheerder in de beheermodule. Vervolgens start hij de procedure voor het uitlezen en updaten van de meta-informatie op het portal op basis van het nieuwe bronbestand. Daarna start hij de procedure om de zoekingen uit te breiden aan de hand van de meta-informatie, objectinformatie, en eventueel aanvullende relaties met de bestaande brongegevens.</p>	Niet van belang in 0-versie	(29)	(30) Update van de zoekingen en metainformatie
Q4 Aanpassen van de presentatie op de mapserver	<p>De beheerder logt in op de beheermodule van de mapserver. Vervolgens breidt hij de legenda uit voor de objecten in het nieuwe bronbestand. Daarna controleert hij of de nieuwe objecten wat betreft positie goed liggen en er geen structurele afwijking in de gebruikte projectie en/of coördinaatsysteem zit.</p>	Niet van belang in 0-versie	(28)	(31) Aangepaste mapserver presentatie.
Q5 Aanpassing portaal	<p>De beheerder logt in op de beheermodule van de portal en voegt op de plaatsen waar dit nodig is verwijzingen naar het nieuwe bronbestand toe.</p>	Niet van belang in 0-versie	(30) (31)	(32) Aanpassing portal
Q6 Melden van het nieuwe bronbestand	<p>Direct nadat de update is verwerkt maakt de beheerder een nieuwsbericht aan via de nieuwsbeheer module. Hij meldt in het bericht welk bestand is toegevoegd, wanneer dit is gedaan en eventueel welke wijzigingen er zijn doorgevoerd.</p>	Niet van belang in 0-versie	(30)(31)(32)	(33) Nieuwsitem nieuw bronbestand
R: Gebruikersregistratie (beheer)				
R1	Via aanmeldingsformulier komt bij de beheerder een	Geheel (zoveel mogelijk		(34)

Aanvraag nieuwe gebruiker	<p>nieuwe aanvraag voor een gebruiker binnen. De beheerder controleert en verifieert deze gegevens aan de hand van de eisen die gesteld worden aan nieuwe gebruikers. Vervolgens logt beheerder in op de gebruikersbeheer van de portal opende de module “toevoegen nieuwe gebruiker” en voert in het vervolgscherm de gegevens voor de nieuwe gebruiker in en wijst de gebruiker toe aan een bepaalde groep. Nadat dit is gebeurd bevestigt de beheerder de ingevoerde gegevens door op “toevoegen” te klikken. Automatisch wordt een mail met inloggegevens naar de nieuwe gebruiker toegezonden.</p> <p>Standaard is de nieuwe gebruiker geactiveerd</p>	geautomatiseerd)	nieuwe actieve gebruiker
R2 Gebruiker(s) verwijderen	<p>Nadat de beheerder een verzoek heeft gekregen om een gebruiker te verwijderen hij in op gebruikersbeheer van de portal opende de module “beheer gebruiker”. Vervolgens selecteert hij een of meerder gebruikers uit de lijst en verwijdert deze door op de knop/link “verwijder” te klikken. De verwijderde gebruiker krijgt vervolgens een geautomatiseerde mail waarin hij op de hoogte gebracht wordt van de verwijdering. De beheerder kan zichzelf niet verwijderen.</p>	geheel	(35) gebruiker verwijderd
R3 Gebruiker(s) deactiveren	<p>Nadat de beheerder een verzoek heeft gekregen om een gebruiker te verwijderen hij in op gebruikersbeheer van de portal opende de module “beheer gebruiker”. Vervolgens selecteert hij een of meerdere gebruikers en deactiveert deze door op de knop/link “deactiveren” te klikken. De gebruiker krijgt vervolgens een geautomatiseerde mail waarin hij</p>	geheel	(37) (36) gedeactiveerde gebruiker(s)

	op de hoogte gebracht wordt van de de-activatie			
R4 Gebruiker(s) activeren	Nadat de beheerder een verzoek heeft gekregen om een gebruiker te activeren hij in op gebruikersbeheer van de portal opende de module “beheer gebruiker”. Vervolgens selecteert hij een of meerder gebruikers en activeert deze door op de knop/link “activeren” te klikken. De gedeactiveerd gebruiker krijgt vervolgens een geautomatiseerde mail waarin hij op de hoogte gebracht wordt van de activering	geheel	(36)	(37) geactiveerde gebruiker(s)
S: Gebruikers autorisatie (beheer)				
S1 Aanpassen autorisatieniveau	De beheerder krijgt een verzoek om het autorisatieniveau voor een gebruiker aan te passen. Hij logt in als beheerder in op gebruikersbeheer van de portal, clickt “toewijzen autorisatie” en selecteert in het vervolgscherm de gebruiker of gebruikers via een checkbox voor wie het autorisatieniveau moet worden aangepast. Vervolgens clickt hij op de link/button “autorisatieniveau aanpassen”. In een volgend scherm kies hij het gewenste groep en click aanpassen. De betrokken gebruikers krijgen vervolgens een geautomatiseerde mail waarin ze op de hoogte worden gesteld van de wijzigingen.	geheel		(39) aangepast autorisatienivea u voor een of meerder gebruikers
S2 Toevoegen autorisatie groep	De beheerder logt in op “gebruikersbeheer” van de portal en click “toevoegen nieuw groep” In het vervolgscherm moet hij een naam voor de nieuwe groep ingegeven en kan hij kiezen voor het kopiëren van het autorisatie profiel van een bestaande groep of het nieuw opzetten van een autorisatie groep. Indien hij niet kiest voor kopiëren zal er worden uitgegaan van een basis basis groep (read only autorisatie op de publieke schermen). Kies hij voor kopiëren bestaande autorisatieprofiel dan moet hij een bestaand groep kiezen uit een lijst. In het vervolgscherm moet de beheerder de toegangsrechten toekennen voor de verschillende delen van de site. Dit kan hij doen per cluster, per	geheel		(40) nieuwe autorisatiegroep

	pagina en/of per bron door gebruik te maken van een tree-interface Standaard staat de autorisatie op basis of op het niveau van de gekopieerde groep. Nadat de beheerder de toegangsrechten heeft toegekend click hij op “toevoegen”. Er zijn nog geen gebruikers toegekend aan deze groep.		
S3 Aanpassen autorisatie profiel van een autorisatie groep	De beheerder logt in op “gebruikersbeheer” van de portal en click “aanpassen groepen” In het vervolgscherm selecteert hij uit de lijst van aanwezige groepen de groep die moet worden aangepast en clickt op “wijzigen”. In het vervolgscherm kan de beheerder vervolgens toegangsrechten aanpassen en toekennen voor de verschillende delen van de site. Dit kan hij doen per cluster, per pagina en/of per bron door gebruik te maken van een tree-interface Nadat de beheerder de toegangsrechten heeft aangepast click hij op “aanpassen” waarna de het autorisatie profiel van de groep is aangepast.	geheel	(41) aangepaste autorisatie-groep
S4 Verwijderen autorisatie groep	De beheerder logt in op “gebruikersbeheer” van de portal en click “verwijderen groepen” In het vervolgscherm selecteert hij een of meerdere groepen die moeten worden verwijderd. Vervolgens click hij op “verwijderen” waarna de groepen worden verwijderd van het systeem. De gekoppeld gebruikers vallen automatisch terug op de basisgroep. Er zijn twee groepen die de beheerder niet kan verwijderen. Dit zijn de basisgroep en de beheerdersgroep.	geheel	(42) autorisatie groep verwijderd
	T: Waarde bepaler (analyse mbv referentiegegevens)		
	De gebruiker geeft aan dat hij een waardekaart wil genereren. Het systeem vraagt welke componenten hij wil betrekken in de analyse. De gebruiker geeft aan welke componenten (=tabellen) hij wil betrekken. Het systeem geeft een voor een de betreffende tabellen en selecteert de waardekolom die in iedere tabel aanwezig	Niet (verder uitwerken voor latere versie)	

is en maakt deze 'editable'. De gebruiker kan hier numerieke gewichten in plaatsen. Vervolgens voert het systeem de analyse uit en genereert een waardekaart op basis van de waardeskolommen van de betreffende tabellen.

U: Wet/regelgeving/voorschriften browser

Browsen vanuit geselecteerd gebied/thematiek	De gebruiker wil opzoeken welke wetten/regelgeving en voorschriften er gelden bijv. mbt tot bouwwerkzaamheden eventueel in een bepaald gebied en bij welke instantie hij daarvoor moet zijn. De gebruiker selecteert een bepaald gebied of bepaalde objecten en vraagt naar de wetten/regelgeving en voorschriften die gelden in het gebied of rond de objecten. Het systeem vraagt naar een reden/link waarop de wetten/regelgeving en voorschriften betrekking dienen te hebben. De gebruiker vult de reden/link in (bijv bouwwerkzaamheden), maar hoeft niet. Vervolgens laat het systeem alle wetten/regelgeving en voorschriften zien die betrekking hebben op het gebied/ objecten en de reden/link.	Niet (verder uitwerken voor latere versie)
--	--	--

V:Nieuwe kaart Nederland koppelen

	De gebruiker kan een koppeling maken met de Nieuwe Kaart van Nederland. De kaart kan als achtergrond kaart in de viewer gebruikt worden, maar deze kaart kan ook bevestigd worden.	Niet (verder uitwerken voor latere versie)
--	--	--

W: Beheer sleutelwoordenlijst

Toevoegen sleutelwoorden	De beheerder logt in als beheerder en gaat naar de sleutelwoorden module. Hij geeft aan dat hij een nieuw sleutelwoord in wil voeren. Er verschijnt een formulier waarin gegevens zoals: naam, omschrijving, links met andere sleutelwoorden e.d. ingevuld kan worden. Hier kan ook aangegeven worden dat een bepaald sleutelwoord door dit sleutelwoord wordt vervangen. Het systeem voegt het nieuwe sleutelwoord aan de lijsten toe. Het vervangt overal in	Voor lijst sleutelwoorden zal in nulversie uitgegaan worden van een aantal van de domeinlijsten van de vier bronbestanden.	Sleutelwoord toegevoegd
--------------------------	--	--	-------------------------

	de database eventueel oude sleutelwoorden met het nieuwe.		
Wijzigen Sleutelwoorden	De beheerder logt in als beheerder en gaat naar de sleutelwoorden module. De beheerder selecteert een bepaald sleutelwoord en geeft aan dat dit gewijzigd moet worden. Het systeem vraagt om een nieuwe naam. De beheerder vult de nieuwe naam in. Het systeem vervangt het oude sleutelwoord met het nieuwe sleutelwoord in de lijsten en databases.	niet	Sleutelwoord gewijzigd
Weggooien sleutelwoorden	De beheerder logt in als beheerder en gaat naar de sleutelwoorden module. De beheerder selecteert een bepaald sleutelwoord en geeft aan dat dit weggegooid moet worden. Indien dit sleutelwoord gebruikt is in de database, dan vraagt het systeem welk ander sleutelwoord gebruikt moet worden. De beheerder vult een ander sleutelwoord in. Het systeem vervangt het oude sleutelwoord met het nieuwe sleutelwoord in de databases.	niet	Sleutelwoord weggegooid

3.5 Systeemaafbakening nulversie KICH webportaal

3.5.1 Inleiding

Het KICH webportaal zal, zoals ook beschreven in de informatieanalyse en in dit logisch ontwerp, een groot aantal functionele componenten bevatten. Dit betekent echter niet dat ook al deze functionaliteit binnen het ontwikkeltraject KICH-webportaal gerealiseerd wordt. Een van de eigenschappen van een webportaal is dat er eenvoudig bestaande functionele componenten aan kunnen worden toegevoegd. Zo'n component kan ook een extern ontwikkelde component zijn, waarvan alleen de functionaliteit (as-it-is of via een zelf ontwikkelde gebruikersinterface) wordt ontsloten.

In deze systeemaafbakening wordt gedefinieerd welke van de functionaliteiten van het KICH webportaal al of niet als functionele componenten binnen het ontwikkeltraject worden ontwikkeld en welke systemen en componenten inhoudelijk geheel of deels buiten de systeemgrenzen van het project KICH webportaal vallen. Ook wordt beschreven op welke manier integratie van componenten in het KICH webportaal gaat plaatsvinden. Daarbij wordt onderscheid gemaakt tussen de nulversie en versie 1 en latere versies van het webportaal.

Het is overigens van belang om te stellen dat componenten waarvan hier wordt geconstateerd dat ze buiten de systeemgrenzen vallen over het algemeen wel degelijk hun plek krijgen in het KICH webportaal. Dit kan bijvoorbeeld doordat voor zo'n component een interface wordt ontwikkeld of door de component zelf direct via het webportaal ter beschikking te stellen.

3.5.2 Almanak

Het systeem KICH Almanak valt als systeemcomponent inhoudelijk buiten de verantwoordelijkheid van het ontwikkeltraject van de nulversie van het KICH webportaal. Ontwikkeling van de KICH Almanak vindt plaats in een apart deelproject. Wel is het zo dat functionele integratie van Almanak en webportaal van groot belang is. Daarom zal vanaf de initiële versie van het KICH webportaal deze functionaliteit beschikbaar zijn en zal de systeemcomponent Almanak op termijn ook integraal wordt opgenomen binnen de infrastructuur van het KICH webportaal

3.5.2.1 Nulversie

In het project KICH Almanak wordt als een van de onderdelen een webapplicatie op de Almanak ontwikkeld. De functionaliteit van die applicatie zal ongewijzigd worden opgenomen als onderdeel van de nulversie van het KICH webportaal.

Functionaliteit: Zoeken door en selecteren van personen/expertises uit de Almanak

De via het webportaal beschikbare directe zoek- en selectiemogelijkheden zijn degene die in de Almanak applicatie zijn geïmplementeerd.

Functionaliteit: Registreren als expert

De via het webportaal beschikbare functionaliteit voor registratie van experts is die, die in de applicatie KICH Almanak is geïmplementeerd.

3.5.2.2 Versie 1 of hoger

Naar de toekomst toe zal, door gebruik te maken van de (SOAP webservice) interface op de Almanak, een beter met de overige functionaliteit van het webportaal geïntegreerde functionele component worden ontwikkeld.

Functionaliteit: Automatisch contextafhankelijk tonen van personen/expertises

In het kader van beoogde portaalfunctionaliteit voor onder andere een samenvatting moeten afhankelijk van de context van de portaalgebruiker de matchende expertises/personen getoond worden. Het KICH webportaal zal deze contextafhankelijke interactie implementeren door gebruik te maken van de door de Almanak naar buiten toe geboden interface.

3.5.2.3 Buiten de scope van het KICH webportaal

Beheer van personen/expertises uit de Almanak

Het webportaal voorziet niet in het direct vanuit het webportaal beheren van de Almanak gegevens. De Almanak applicatie biedt wel beheerfuncties, maar deze worden niet opgenomen in het KICH webportaal.

3.5.3 Bronbestanden en basis registratiesystemen

De systemen voor basisregistratie zelf (dus de functionaliteit voor registreren en beheren van de brongegevens) van de 4 kennisinstituten vallen buiten de systeemgrenzen van het KICH webportaal. Dit betekent dat de functionaliteit van die systemen niet rechtstreeks beschikbaar is het KICH webportaal. We richten ons met het KICH webportaal in eerste instantie op ontsluiting van de bronbestanden en niet op ontsluiting van de functionaliteit van de systemen die deze bestanden onderhouden.

Het uitgangspunt van het KICH webportaal is dat de gegevens zoveel mogelijk aan de bron zullen worden beheerd. Dit betekent dat databestanden en content die specifiek onder de verantwoordelijkheid vallen van een van de 4 kennisinstituten of van derden die op het portaal aansluiten niet binnen de systeemgrenzen van het KICH webportaal vallen. In lijn met het hierboven beschrevene ten aanzien van de Almanak valt ook de Almanak database buiten de systeemgrenzen van het KICH webportaal.

De data en content die binnen de systeemgrenzen van het KICH webportaal valt, beperkt zich tot dat wat KICH webportaal specifiek is. Ten eerste zijn dit van de brongegevens afgeleide data. Zolang er geen live koppeling is met de externe databronnen, zullen de afgeleiden daarvan lokaal aanwezig moeten zijn als onderdeel van het KICH webportaal. Een tweede specifieke dataset is de overige niet direct onder een van de instituten of derde partijen vallende content die gepubliceerd wordt op het KICH webportaal. Te denken valt aan KICH specifieke nieuws items, de via fora en prikbord ingebrachte content etc. Als laatste worden ook lokaal, binnen het KICH webportaal, diverse metadatasets opgenomen. Het gaat dan onder andere om (geo)referentiebestanden en metadata ten aanzien van cultuurhistorische objecten (bijvoorbeeld afgeleid van het IMKICH datamodel)

Nulversie

De interfaces naar de basisregistratie systemen vallen wel binnen de systeemgrenzen van het KICH webportaal. Voor de nulversie betekent dit dat er een interface wordt geïmplementeerd naar de basis datasets in de bestandsvorm zoals die in het Rapport 'Inventarisatie brongegevens KICH en Portaal Software' zijn beschreven. Ze zijn alleen bedoeld voor het importeren en het periodiek verversen van de brongegevens vanuit dat specifieke formaat (zie ook de notitie 'benodigde interfaces webportaal')

De onderstaande brongegevens en datasets worden in de nulversie via het webportaal ontsloten. Voor een aantal daarvan geldt dat ook opslag van de data plaatsvindt in het webportaal.

Ontsluiting van de basisregistratie bestanden zoals beschreven in het rapport 'Inventarisatie brongegevens KICH en Portaal Software'

Opslag en ontsluiting van metadata en referentiebestanden voor zover deze nodig (en beschikbaar) zijn voor het implementeren van de in de nulversie op te nemen functionaliteit. Denk bijvoorbeeld aan metadata bij te ontsluiten datasets,

gebiedsindelingen of codelijsten betreffende relevante thematiek en temporele metadata.

Opslag en ontsluiting van portaal specifieke content, zoals bijvoorbeeld nieuws, voor zover deze nodig is in het kader van de functionaliteiten die in de nulversie worden gerealiseerd.

Opslag en ontsluiting van door gebruikers via bijvoorbeeld een forum of een prikbord ingebrachte content.

Opslag van gebruikersinformatie in een gebruikersprofiel (voor zover dit voor de functionaliteit in de nulversie van belang is).

Versie 1 en hoger

Naar de toekomst toe zullen de interfaces met de bronsystemen generieker, opener en volgens het IMKICH informatiemodel worden opgezet. Dit biedt de mogelijkheid om de bronsystemen op een directere manier te koppelen. In het Rapport 'Inventarisatie brongegevens KICH en Portaal Software' is beschreven hoe dat ontwikkelpad er naar de toekomst uitziet.

In versie 1 en hoger zullen naast de al genoemde brongegevens en datasets voor de nulversie ook de volgende datasets worden ontsloten:

Integratie van Almanak database met persoons- en expertisedata in het webportaal en ontsluiting daarvan.

Opslag en ontsluiting van metadata die niet direct noodzakelijk is voor het implementeren van de in de nulversie op te nemen functionaliteit (bijvoorbeeld de metadata vanuit het IMKICH informatiemodel).

Ontsluiting van (gedistribueerde) content die onder de verantwoordelijkheid valt van een van de 4 kennisinstellingen.

Ontsluiting van databestanden en content van derden (niet zijnde KICH webportaal gebruikers, denk aan organisaties zoals provincies, gemeenten etc.).

Buiten de systeemgrenzen van het KICH webportaal

Opslag van en onderhoud op de eigenlijke basisregistratie databestanden van de 4 kennisinstellingen (d.w.z. de productiebestanden en databases) en van bestanden van derden.

NB: Overigens biedt het webportaal wel de mogelijkheid om een via een registratiesysteem beschikbaar gestelde interface (zoals bijvoorbeeld een webservice) onderhoudsfuncties op de bronbestanden te implementeren. Indien daaraan behoefte is, is dit dus wel mogelijk.

3.5.4 Projecten databank

Het systeem projectendatabank (zoals dat wordt ontwikkeld door het ROB) valt functioneel buiten de scope van het KICH webportaal ontwikkeltraject. De projecten databank wordt wel als functionele component opgenomen in het KICH webportaal. Het kan als zodanig worden gezien als een voorschot op het publiceren van parels (voorbeeldprojecten etc.) via het webportaal.

Nulversie

Hoe de projectendatabank functionaliteit voor de nulversie wordt gekoppeld aan het KICH webportaal is momenteel nog niet duidelijk, omdat de structuur van dit systeem en de beschikbare interfaces naar de buitenwereld nog niet bekend is. Een mogelijkheid kan zijn om de webfunctionaliteit op de projectendatabank direct te gebruiken als onderdeel van het webportaal (zoals ook de Almanak in de nulversie ontsloten gaat worden). Ook zouden bijvoorbeeld de verschillende content items in de projectendatabank via een interface in het portaal (parel/projecten portlet) ontsloten kunnen worden.

Versie 1 of hoger

Naar de toekomst wordt de content uit meerdere databronnen (denk aan experts, parels, documentaire informatiesystemen etc.) via een generieke functionele component ontsloten. De projectenbank wordt daar dan integraal in meegenomen.

3.5.5 Documentaire systemen

Relevante documentaire systemen in het KICH werkveld vallen functioneel buiten de verantwoordelijkheid van het KICH webportaal systeem. Content uit deze systemen moet op termijn wel ontsloten kunnen worden via het KICH webportaal. Naar verwachting zal dit plaatsvinden via open interfaces, waarbij ook weer het uitgangspunt van beheer aan de bron zal worden gehanteerd.

Momenteel wordt als onderdeel van een ander KICH project een inventarisatie uitgevoerd van documentaire informatiesystemen in het werkveld. Op het moment dat deze studie is afgerond zal er een beter beeld zijn van de relevante systemen en de mogelijkheden om deze via het webportaal te ontsluiten.

Nulversie

Voor de nulversie is geen integratie van content uit documentaire systemen voorzien. Wel worden relevante systemen via in het portaal opgenomen links ontsloten. Welke systemen zullen worden ontsloten is afhankelijk van de uitkomsten van de genoemde inventarisatie.

Een documentair systeem dat wel ontsloten gaat worden in de nulversie (eenvoudig via een link in het webportaal) is de cultuurwijzer (www.cultuurwijzer.nl).

Versie 1 of hoger

Naar de toekomst toe is het mogelijk om content uit externe documentaire systemen via een open interface te ontsluiten. Voorwaarde is wel dat ook de aanleverende documentaire systemen de betreffende open interface ondersteunen.

Als voorbeeld kan de methodiek genoemd worden die door Digitaal Erfgoed Nederland (DEN) wordt gebruikt om collecties centraal te ontsluiten.

3.6 Benodigde interfaces webportaal

Dit document beschrijft de interfaces met externe informatiesystemen zoals ze voor de nulversie worden geïmplementeerd. Ook wordt beschreven hoe deze systemen naar de toekomst (versie 1 en hoger) toe zullen worden gekoppeld.

3.6.1 Interface webportaal – Almanak

3.6.1.1 Nulversie

Voor de nulversie wordt geen interface naar de Almanak geïmplementeerd. De Almanak applicatie is vanuit het KICH webportaal via een hyperlink als zelfstandige applicatie te benaderen.

Dit betekent dat de in de Almanak applicatie geïmplementeerde functionaliteit voor zoeken in de Almanak expertisebank en voor het registreren van expertises één op één via het KICH webportaal beschikbaar is.

3.6.1.2 Versie 1 en hoger

De interface tussen de Almanak en het KICH webportaal is de SOAP webservice zoals die door de Almanak beschikbaar wordt gesteld.

Voor de interactiefunctie in het webportaal is het van belang dat vanuit de context van het webportaal de bijpassende gegevens uit de Almanak kunnen worden opgevraagd. Harmonisatie van de referentiegegevens (sleutelwoorden) die gebruikt worden in het webportaal en de Almanak (volgens IMKICH) is van groot belang om aan deze functionaliteit een goede invulling te kunnen geven.

NB: De functionaliteit die vanuit het webportaal kan worden geboden is voor deze versies dus afhankelijk van de functionaliteit die door de Almanak via de webservice beschikbaar wordt gesteld. Minimale gewenste functionaliteit vanuit het webportaal is zoeken in de Almanak, waarbij de vrijheden die in het webportaal geboden worden (bijvoorbeeld koppelen van zoekcriteria via AND of OR operator) ondersteund moeten worden door de interface. Indien ook registratie van personen en expertises geboden moet worden, zal ofwel de webservice moeten worden uitgebreid, ofwel zal de functionaliteit (zoals in de nulversie) direct via de Almanak applicatie moeten worden benaderd.

3.6.2 Interfaces tussen webportaal en bronbestanden

3.6.2.1 Nulversie

De interface tussen de nulversie van het KICH webportaal en de diverse bronbestanden van de 4 kennisinstituten worden adapters die de vorm hebben van importrouines, waarmee het mogelijk is om de database (datawarehouse) onder de

nulversie van het webportaal initieel te vullen en indien noodzakelijk actualisaties van afzonderlijke bronbestanden uit te voeren.

De importroutines worden gebaseerd op de volgende uitgangspunten: het ondersteunde bestandsformaat is het formaat zoals vastgelegd in het rapport 'Inventarisatie brongegevens KICH en Portaal Software'.

Actualisatie van gegevens gaat uit van een compleet nieuw gegevensbestand, waarbij eerst alle oude gegevens worden verwijderd en vervolgens alle nieuwe gegevens worden ingelezen. Er vinden dus geen fysieke updates plaats.

De bestanden worden lokaal in het KICH webportaal geïmporteerd.

De respectievelijke adapters voor import van de brongegevens voorzien in de volgende functionaliteiten:

- Verwijderen van de metadata van het oude bestand.
- Verwijderen van afgeleide gegevens uit de webportaal database.
- Verwijderen van bestaande brongegevens met herkomst tijdelijk monumentenbestand uit de webportaal database.
- Toevoegen van de gegevens uit het brongegevens bestand aan de webportaal database.
- Hergenereren van de van de brongegevens afgeleide gegevens, inclusief het, voor zover mogelijk, automatisch koppelen van sleutelwoorden.
- Toevoegen van de metadata voor het betreffende bestand.

Er worden adapters geïmplementeerd voor de volgende bronbestanden:

- Voorlopige monumentenkaart
- Beschermdde stads- en dorpsgezichten
- Archeologische monumentenkaart (AMK)
- Indicatieve kaart van archeologische waarden (IKAW)
- CultGis elementen
- CultGis aandachtsgebieden
- CultGis deellandschappen
- CultGis landschappen
- Histland (Histland 11)

3.6.2.2 Versie 1 en hoger

Op het moment dat IMKICH inzetbaar is kan een start gemaakt worden met de implementatie van een generieke KICH-compliant interface naar het KICH webportaal. Ten aanzien van de interfaces met de bronbestanden van de 4 kennisinstituten, maar ook voor ontsluiting van bestanden van derden, zullen open standaarden als GML en het benaderen van bestanden en objecten via op GML gebaseerde WFS webservices een belangrijke rol spelen.

3.6.3 Interface tussen webportaal en projectendatabank

3.6.3.1 Nulversie

Voor de nulversie wordt geen interface geïmplementeerd. De projectendatabank is vanuit het KICH webportaal als zelfstandige applicatie te benaderen.

3.6.3.2 Versie 1 en hoger

In versie 1 en hoger kan de interface met de projectendatabank geïntegreerd worden met een te bouwen interface voor het ontsluiten van parels. De uitwerking van deze interface is sterk afhankelijk van de mogelijke ‘verschijningsvormen’ van parels. Zo zouden parels in het webportaal zelf kunnen worden opgeslagen, maar het kunnen zoals in de projectendatabank ook externe objecten zijn. Ook hier is het vanuit het oogpunt van integratie weer van belang dat er harmonisatie plaatsvindt via IMKICH ten aanzien van de referentiegegevens (sleutelwoorden).

3.6.4 Interface tussen webportaal en documentaire informatiesystemen

3.6.4.1 Nulversie

Voor de nulversie wordt geen interface geïmplementeerd. De relevante documentaire informatiesystemen zullen vanuit het KICH webportaal als zelfstandige applicaties benaderbaar zijn.

3.6.4.2 Versie 1 en hoger

Naar de toekomst toe wordt het mogelijk om content uit externe documentaire systemen via een open interface te ontsluiten. Voorwaarde is wel dat ook de aanleverende documentaire systemen de betreffende open interface ondersteunen. Als concreet voorbeeld van een interface kan de op het Dublin core model en XML gebaseerde methodiek genoemd worden die door Digitaal Erfgoed Nederland (DEN) wordt gebruikt om collecties centraal te ontsluiten (via www.cultuurwijzer.nl). Enerzijds liggen hier mogelijkheden om de nu al door DEN ontsloten collecties via het KICH webportaal beschikbaar te maken. Anderzijds kan de gebruikte methodiek mogelijk ook worden toegepast als basis voor een open interface op overige systemen in het KICH werkveld

4 Technisch ontwerp

4.1 Technisch gegevensmodel voor de nulversie

Bij het ontsluiten van GEO-datasets is performance in combinatie met de gewenste functionaliteit altijd een belangrijk aandachtspunt. Om de performance op peil te houden kunnen er voorbewerkingen in de database noodzakelijk zijn. Deze voorbewerkingen dienen zo beperkt mogelijk te worden gehouden omdat ze ten koste gaan van de flexibiliteit. Wat betreft de functionaliteit ligt er de eis dat de verschillende bronbestanden gezamenlijk bevroegd en getoond moeten kunnen worden.

Figuur 4.1 geeft het Entiteit Relatie Diagram van het technisch gegevensmodel weer. Op een aantal onderdelen wordt hieronder een toelichting gegeven.

4.1.1 Cultuurhistorische objecten

Om te beginnen is ervoor gekozen alle cultuurhistorische objecten samen te voegen in één tabel 'cultuurhistorisch GEO-object'. Dit wordt een tabel in Oracle Spatial, waarin ook de geometrische gegevens worden opgenomen. Overeenkomstige attributen uit de onderliggende bestanden kunnen in deze tabel worden samengebracht. In de praktijk blijken er overigens erg weinig overeenkomstige attributen te zijn. De adapters lezen de onderliggende bronbestanden in en plaatsen de gegevens in de tabel 'cultuurhistorisch GEO-object'. Via deze tabel zijn alle databestanden gezamenlijk te bevroegen. Bij het inlezen vinden er op beperkte schaal conversies plaats. De onderliggende GEO-datasets worden alleen nog gebruikt door de mapserver om de objecten in een kaart weer te geven. De gebruikte techniek van ArcIMS biedt de mogelijkheid om de GEO-datasets als SDE-laag in Oracle op te nemen, of om ze als shape-files te benaderen. Voor de te bouwen applicatie maakt dit verder geen verschil.

4.1.2 Conversies bij het inlezen door de adapters

Archeologische monumenten die een beschermde status hebben komen zowel voor in de Voorlopige Monumentenkaart van RDMZ als in de Archeologische Monumentenkaart van ROB. Het gaat om 1405 objecten. Bij het vullen van de tabel 'cultuurhistorisch GEO-object' zal deze dubbeling eruit worden gehaald, waarbij de beschikbare attributen uit beide bronbestanden in één rij terecht zullen komen.

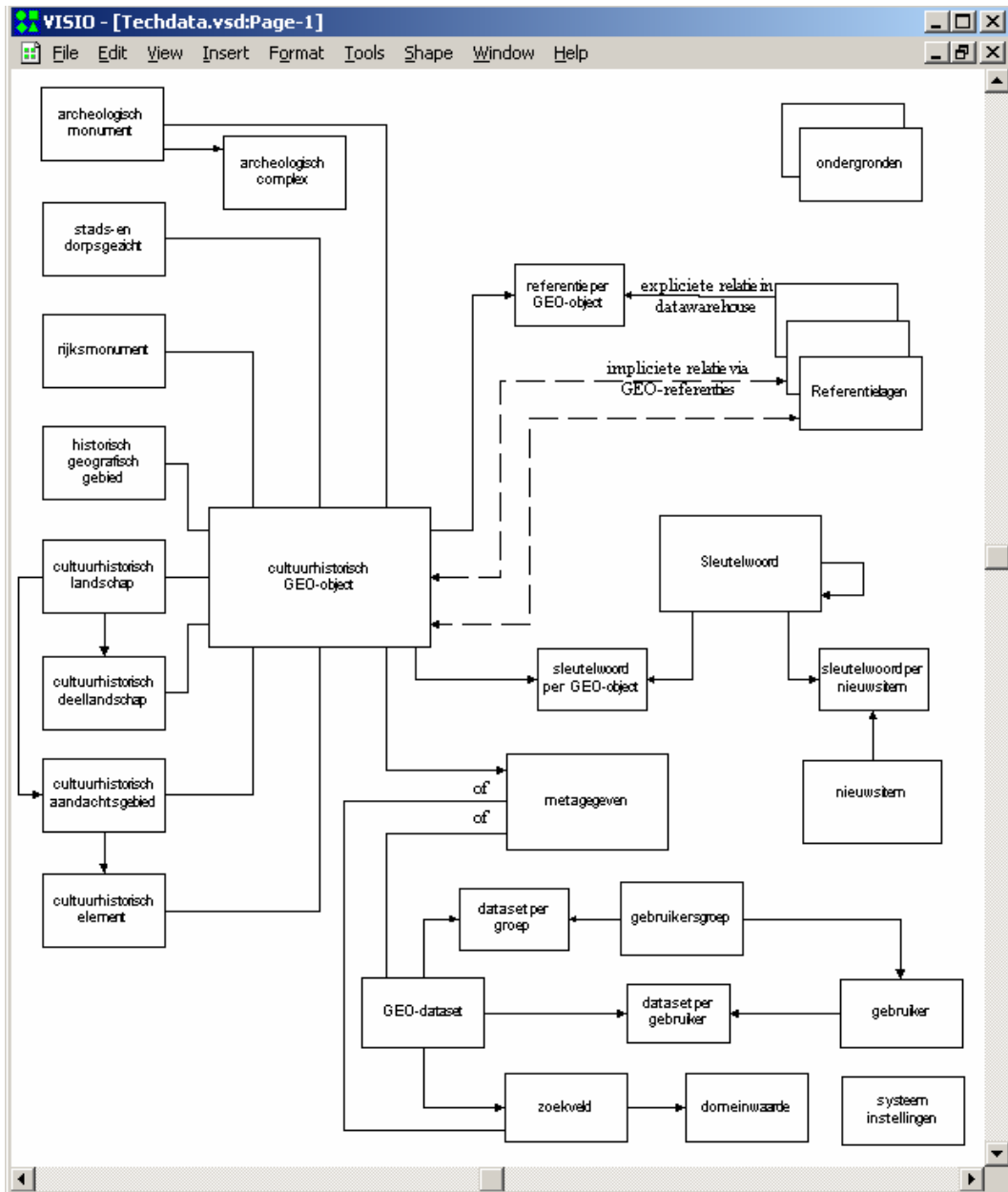
De tijdsaanduiding van de archeologische monumenten bestaat in de aangeleverde bestanden uit alfanumerieke velden, waarin zowel de jaartallen als de omschrijving staat. In de tabel 'cultuurhistorisch GEO-object' wordt dit over twee velden verdeeld: een numeriek veld met het jaartal, en een alfanumeriek veld met de

omschrijving. Hierdoor is het mogelijk om te zoeken op jaartallen of ranges van jaartallen.

De CultGis-elementen zijn verdeeld over zeven lijsten. Hiervoor is geen apart attribuut opgenomen. Tot welke lijst een element behoort is af te leiden uit de code. De tabel 'cultuurhistorisch GEO-object' krijgt een apart veld voor de lijst waar een CultGis-element toe behoort. De 7 in CultGis gebruikte lijsten zijn:

1. Agrarisch grondgebruik
2. Delfstoffen
3. Bovenregionale verkeersfunctie
4. Waterstaatsfunctie
5. Defensiefunctie
6. Historische buitenplaatsen
7. Internationaal zeldzame elementen en patronen

Ten behoeve van vrije-tekst zoeken in alle velden wordt één groot tekstveld opgenomen waarin alle attributen bij elkaar worden geplaatst.

figuur 4.1: ERD technisch gegevensmodel nulversie KICH webportaal

4.1.3 Referentielagen en ondergronden

Er wordt gedacht aan de volgende referentielagen:

- Provincie
- Plaats
- Viercijferig postcodegebied
- Streek
- Indicatieve kaart van archeologische waarden

Het zoeken over alle cultuurhistorische objecten zal met name gebeuren op basis van deze referentielagen: dit zijn bij uitstek de elementen die hits in iedere laag op kunnen leveren. Op zich is het niet noodzakelijk om expliciet de relaties tussen de tabel 'cultuurhistorisch GEO-object' en de referentielagen vast te leggen; deze relaties zijn impliciet aanwezig via de GEO-referenties. Ze zijn door middel van een Spatial Query te achterhalen. Hiervoor is een window-type overlay nodig. Met het oog op de performance is het noodzakelijk om de relaties voor sommige referentielagen in de database vast te leggen. Bepalend daarbij is de grootte van de polygonen waarmee de overlay gemaakt moet worden. Overlays met gemeentes en postcodegebieden gaan snel, omdat dit relatief kleine gebieden betreft die slechts een beperkt aantal hits op zullen leveren. Overlays met grotere gebieden als provincies en streken kunnen te traag worden om on-line uit te voeren. Voor deze referentielagen is het noodzakelijk de overlays na het laden van de data éénmalig uit te voeren en de resultaten vast te leggen in de database.

In het ERD zijn beide vormen weergegeven: de stippellijn tussen de tabel 'cultuurhistorisch GEO-object' en een referentielaag geeft een impliciete GEO-relatie weer; voor relaties die in de database worden vastgelegd is een koppeltabel opgenomen.

Naast de referentielagen kunnen er naar believen ondergronden worden opgenomen. Te denken valt aan elementen van de top10, of aan de CBS indeling van landgebruik.

4.1.4 Sleutelwoorden en metagegevens

Vanuit de tabel 'cultuurhistorisch GEO-object' wordt via een koppeltabel een n:m relatie met sleutelwoorden geïmplementeerd. Bij een cultuurhistorisch object kunnen één of meer rijen in de tabel 'metagegevens' worden vastgelegd.

Metagegevens kunnen ook worden gekoppeld aan een dataset, aan een zoekveld of aan een bij een zoekveld horend domein.

4.1.5 Nieuwsitems

Nieuwsitems worden vastgelegd in de database. Ten behoeve van de interessegebieden voor attendering worden de nieuwsitems gekoppeld aan de sleutelwoorden. Ook voor deze n:m relatie is een koppeltabel opgenomen.

4.1.6 Gebruikersregistratie en autorisatie

Per gebruikersgroep wordt vastgelegd welke rechten de groep heeft. Wanneer een nieuwe gebruiker zich aanmeldt wordt op basis van z'n e-mailextensie bepaald tot welke groep hij of zij behoort. De gebruiker krijgt dan automatisch de rechten van de groep. Op het niveau van de gebruiker kunnen rechten worden toegekend of ingetrokken. Voor het bijhouden van deze n:m relaties zijn er koppeltabellen tussen dataset en gebruikersgroep en dataset en gebruiker opgevoerd.

4.1.7 Applicatiesturing

De database beschikt over een aantal tabellen die de applicatie voor een gedeelte aansturen. De tabel 'systeeminstellingen' bevat een aantal algemene parameters. De tabel 'GEO-dataset' bevat de link naar de ArcIMS kaartlaag en het default gedrag, zoals welke kaartlagen initiëel zichtbaar c.q. actief moet zijn. Tenslotte wordt de zoekfunctionaliteit voor het thematisch zoeken gestuurd. Hiervoor wordt bij een 'GEO-dataset' bijgehouden op welke velden gezocht kan worden, en op welke wijze. Sommige zoekvelden worden als combobox aangeboden, andere velden betreffen een vrij invulveld, waarbij onderscheid wordt gemaakt naar veldtype: alfanumeriek of numeriek. In de bijlage A worden de thematische zoekmogelijkheden gedetailleerd uiteen gezet.

4.2 Advies voor inzet portaalomgeving en contentmanagement systeem

4.2.1 Samenvatting en Advies

Dit verslag beschrijft de resultaten van het in het kader van de ontwikkeling van het KICH webportaal uitgevoerde onderzoek naar portaalomgevingen en content management systemen. Het doorlopen traject heeft de betrokkenen een beter inzicht gegeven in de mogelijkheden en onmogelijkheden van portaal en CMS omgevingen en van de verschillende producten die op de markt zijn en de toegevoegde waarde die ze kunnen bieden. Daarnaast zijn een aantal belangrijke aspecten die ten grondslag liggen aan de keuze van de te gebruiken applicatiearchitectuur (in dit geval in het bijzonder invulling van een deel daarvan met portaal en/of CMS) gedurende het traject belicht. De belangrijkste daarvan worden in dit document beschreven.

De belangrijkste conclusies uit het onderzoek zijn hieronder als een drietal adviespunten samengevat:

Als beheer van data aan de bron een uitgangspunt is voor KICH heeft het gebruik van een CMS als onderdeel van het KICH webportaal weinig of geen toegevoegde waarde. Er is in dat geval eerder behoefte aan een ‘integratieplatform’. Een portaalomgeving kan als zo’n integratieraamwerk fungeren.

De inzet van een portaalomgeving en/of een CMS zal naar verwachting niet leiden tot substantieel minder implementatie-inspanning bij realisatie van versie 1 van het KICH webportaal. De meerwaarde ligt met name in het beschikbaar hebben van een framework waar KICH-onderdelen kunnen worden ingepast.

Op basis van het beschreven onderzoek bestaat er een lichte voorkeur voor Oracle Portal als portaalsoftware en Smartsite als CMS software.

Het gegeven dat CMS-software op de korte termijn nauwelijks of geen bijdrage levert in operationele zin voor KICH levert de aanbeveling op om op dit moment nog niet over te gaan tot de aanschaf van CMS-software.

4.2.2 Inleiding

In het kader van het ontwikkeltraject van het KICH webportaal is geconstateerd dat er mogelijk behoefte is aan een aantal ‘ondersteunende componenten’ in de applicatie infrastructuur. Deze componenten moeten een toegevoegde waarde bieden bij ontwikkeling, implementatie, beheer en onderhoud van het webportaal. Als raamwerk voor het webportaal kan daarvoor een portaalomgeving worden ingezet. Daarnaast (of mogelijk in plaats daarvan) zou een content managementsysteem (CMS) ingezet kunnen worden voor opslag en beheer van de content van het webportaal.

Parallel met het ontwikkelen van de nulversie van het webportaal is een traject gestart waarin is onderzocht of inzet van een portaalomgeving en/of CMS bij ontwikkeling van volgende versies van het KICH webportaal wenselijk is. Eerste doelstelling

daarbij was om helder te krijgen welke eisen aan een portaalomgeving en aan een CMS worden gesteld in het kader van het KICH webportaal. Een tweede doelstelling was om aan de hand van de vastgestelde eisen een aantal portaal en CMS producten te beoordelen en via demonstratiesessies een beter beeld te krijgen van de toegevoegde waarde die deze producten kunnen hebben.

Het doorlopen traject is opgedeeld in 2 fasen. In de eerste fase zijn eerst de eisen ten aanzien van de producten geformuleerd. Vervolgens is aan de hand van deze eisen een shortlist van producten opgesteld en is uit die shortlist een eerste selectie gemaakt van producten waarmee de tweede fase is ingegaan. In de tweede fase zijn de in fase 1 geselecteerde leveranciers uitgenodigd om de geselecteerde producten te demonstreren en toe te lichten.

Dit verslag start in hoofdstuk 2 met een korte beschrijving van de essentie van portaalomgevingen en contentmanagement systemen en de verschillen tussen deze omgevingen. Vervolgens wordt in hoofdstuk 3 het gevolgde selectietraject en een samenvatting van de resultaten daarvan beschreven. Tenslotte worden in hoofdstuk 4 vanuit de resultaten van het selectietraject en de verkregen inzichten een aantal voor de uiteindelijke beslissing relevante conclusies uitgewerkt.

4.2.3 Portaalomgeving of Content Management Systeem

Er is geen expliciet onderscheid te maken in portaalomgevingen en CMS-omgevingen. In de praktijk is het zo dat portaalomgevingen vrijwel altijd een (basale) functionaliteit hebben voor opslag en beheer van content en voor het ontwikkelen van toepassingen. Aan de andere kant bieden CMS-omgevingen naast functionaliteit voor het aanmaken, opslaan en beheer van content over het algemeen ook mogelijkheden om de content door middel van functionele componenten via het web te publiceren in een 'portaalachtige vorm'.

Hoewel er dus een 'overlap' bestaat in functionaliteit, gaat het wel degelijk om 2 fundamenteel verschillende typen systemen. In grote lijnen is het verschil tussen een portaalomgeving en een CMS als volgt te beschrijven:

Integratie van allerlei verschillende functionaliteiten en die op een uniforme manier ontsluiten naar de gebruikersgemeenschap is de hoofdfunctie van een portaalomgeving. Een portaal omgeving is het beste te bezien als een framework voor het ontwikkelen en web-enabled ontsluiten van zowel content als functionaliteit (toepassingen). Zo'n omgeving biedt de mogelijkheid om bestaande functionaliteiten te integreren en nieuwe functionaliteiten te ontwikkelen binnen een vastgesteld technisch raamwerk. Op die manier kunnen zeer verschillende, mogelijk ook gedistribueerde functionaliteiten als een logisch geheel (het portaal), met bijvoorbeeld ook een uniforme vormgeving, ter beschikking worden gesteld aan de gebruiker. Het gebruik van een dergelijk raamwerk biedt grote voordelen naar de gebruiker, vooral omdat een aantal generieke functionaliteiten integraal onderdeel zijn van het raamwerk en dus voor over alle deelfunctionaliteiten heen transparant kunnen

worden doorgevoerd. Hierbij kan worden gedacht aan zaken als authenticatie, single sign-on en autorisatie, gebruikersadministratie, vormgeving, zoekfunctionaliteit, personalisatie etc.

In tegenstelling tot een CMS staat in een portaalomgeving contentbeheer niet centraal. Hoewel vrijwel alle portaalomgevingen een (basale) ondersteuning bieden voor het aanmaken, opslaan, beheren en publiceren van content, is dit slechts een van de vele aspecten van een dergelijke omgeving.

Een content management systeem heeft als hoofdfuncties aanmaken, opslaan, beheren en publiceren van content. Een CMS biedt een structuur waarbinnen het maken, beheren, vormgeven en publiceren van content kan worden georganiseerd en kan worden afgestemd op de organisatie. Content kan worden aangemaakt, beheerd en vorm gegeven op de meest geschikte plek in de organisatie en door de daarvoor meest geschikte mensen (in plaats van bijvoorbeeld het klassieke centrale beheermodel via een 'webmaster'). Zo zouden organisatieonderdelen hun eigen content kunnen aanmaken en inhoudelijk kunnen onderhouden, kan autorisatie en publicatie plaatsvinden door de daarvoor bevoegde personen in de organisatie en kan de (uniforme) vormgeving bijvoorbeeld weer centraal beleg zijn. Het CMS ondersteunt de opzet van zo'n contentbeheer organisatie via onder andere een flexibel op te zetten contentstructuur, workflow, vormgeving en autorisatie.

Content kan allerlei vormen hebben: HTML-pagina's, allerlei soorten elektronische bestanden, data uit relationele databases, XML-data etc. Publiceren beperkt zich over het algemeen ook niet tot publicatie op het web, maar kan bijvoorbeeld ook publicatie naar filesystemen, CD's en andere informatiedragers betekenen. Uniforme vormgeving richt zich vooral op de content (opmaak, templates, metadata) en niet op vormgeving van functionaliteit.

Functionaliteit en ontwikkelmogelijkheden voor functionaliteit beperken zich over het algemeen tot datgene wat nodig is voor de genoemde hoofdfuncties. Voor het ontwikkelen van overige bredere functionaliteit wordt dan vaak een separate applicatie ontwikkelomgeving gebruikt. Over het algemeen biedt een CMS dan wel weer interfaces (API's), waarmee CMS-functies indien gewenst kunnen worden geïntegreerd in te ontwikkelen applicaties.

In tegenstelling tot bij een portaalomgeving staan functionaliteit en integratie in een CMS niet centraal. Zaken als bijvoorbeeld authenticatie, autorisatie, personalisatie en zoekmechanismen zullen over het algemeen wel ondersteund worden, maar zijn dan veelal beperkt tot het CMS systeem zelf, dus de in het CMS opgeslagen content en de met het CMS ontwikkelde functionaliteit.

4.2.4 Advies portaalomgeving en CMS

4.2.4.1 Fase 1: Opstellen plan van eisen en selectie op basis van RFI's

Opzet

In de eerste fase is aan de hand van beschikbare informatie uit het voortraject en de informatieanalyse van het KICH webportaal een lijst met functionele en technische

eisen opgesteld waaraan een in te zetten portaalomgeving, respectievelijk een CMS zou moeten voldoen. Vervolgens is een shortlist gemaakt van een aantal leverancier/product combinaties die naar verwachting kunnen voldoen aan deze in het kader van het KICH webportaal gestelde eisen.

Naast dit plan van eisen zijn een aantal algemene richtlijnen gehanteerd bij de samenstelling van de shortlist:

- Een evenwichtige verdeling van CMS leveranciers, portaal leveranciers en leveranciers die beide omgevingen leveren.
- Selectie van leveranciers/producten die een solide positie hebben in het betreffende marktsegment.
- In achtneming van de in het KICH werkveld al in gebruik zijnde omgevingen en producten.
- In achtneming van de voor de ontwikkeling van de nulversie van het KICH webportaal ingezette architectuur en ontwikkelomgeving.

Uiteindelijk is de volgende shortlist met product/leverancier combinaties opgesteld.

Leverancier	Product	Type
Macaw (Microsoft)	MS-Content Management Server	CMS
	MS-Sharepoint Server	Portaal
Oracle	Oracle Portal	Portaal / CMS
Smartsite	Smartsite (release 5)	CMS
Opentext	Livelink	CMS
	Livelink Portal	Portaal
Tridion	Tridion R5	CMS
IBM	Websphere Portal	Portaal
Broadvision	Broadvision Portal	Portaal

Om inzicht te krijgen in hoeverre de geselecteerde producten voldoen aan de gestelde functionele en technische eisen is zowel voor portaalomgeving als voor CMS-omgeving een RFI (request for information) opgesteld, waarin door een leverancier via een aantal open vragen en een aantal ja/nee vragen aangegeven kon worden aan welke requirements het aangeboden product kan voldoen.

De leveranciers op de shortlist is vervolgens gevraagd om deel te nemen aan de eerste fase van het selectietraject door deze RFI's te beantwoorden. De RFI's zoals die naar de leveranciers zijn gezonden zijn opgenomen in bijlage 6 (portaalomgeving) en 7 (CMS).

Op grond van scoring van de RFI antwoorden en de bijbehorende licentieprijzen zijn de 'meest veelbelovende' producten geselecteerd en zijn de betreffende leveranciers uitgenodigd om deel te nemen aan de tweede fase van het selectietraject.

Fase 1 is grotendeels uitgevoerd door het ontwikkelteam van het KICH webportaal als onderdeel van de fasen analyse en ontwerp van het KICH webportaal. Daarbij is op een aantal momenten de technische klankbordgroep gevraagd een review- of adviesrol te vervullen.

Resultaten fase 1

De volgende leverancier/product combinaties zijn uiteindelijk geselecteerd en uitgenodigd om deel te nemen aan fase 2 (uitnodiging in bijlage 8):

Leverancier	Product	Type
Macaw (Microsoft)	MS-Content Management Server	CMS
	MS-Sharepoint Server	Portaal
Smartsite	Smartsite (release 5)	CMS
Tridion	Tridion R5	CMS
Broadvision	Broadvision Portal	Portaal
Oracle (1)	Oracle Portal	Portaal / CMS

(1) Oracle Portal is gedurende fase 2 op verzoek van de beoordelende groep alsnog toegevoegd aan de lijst. Zie de toelichting hierover in de beschrijving van de tweede fase.

In bijlage 9 van dit document is een overzicht gegeven van de door de leveranciers voor de betrokken producten opgegeven licentie- en supportkosten.

4.2.4.2 Fase 2 – Productdemonstraties en evaluatie

Opzet fase 2

In de tweede fase van het selectietraject is de in fase 1 geselecteerde leveranciers gevraagd om door middel van een productdemonstratie de geschiktheid van hun product(en) voor inzet bij het KICH webportaal toe te lichten. Hiervoor is de leveranciers een case voorgelegd, waarin is gevraagd om een aantal voor het KICH webportaal van belang zijnde aspecten uit te werken en/of toe te lichten. De beschrijving van deze case is opgenomen als bijlage 2.

In deze fase is de technische klankbordgroep nadrukkelijk inhoudelijk betrokken geweest. De technische klankbordgroep leden zijn naast het projectteam en de gedelegeerde opdrachtgever als beoordelaar bij de demonstratiesessies betrokken. Zij hebben dan ook een mede bepalende rol gespeeld in het totstandkomen van dit advies.

Na het beluisteren en beoordelen van de presentaties van de geselecteerde leveranciers en het bediscussiëren van de voorlopige resultaten bestond er bij de beoordelende groep de behoefte om alsnog Oracle uit te nodigen voor een productpresentatie. Op dat moment was duidelijk dat geen van de leveranciers een oplossing kan bieden die implementatie van het KICH webportaal met relatief weinig inspanning mogelijk maakt. Voornaamste reden voor het afvallen van Oracle in fase 1 was het ogenschijnlijk minder goed matchen met de gevraagde requirements. Nu dit ook voor uitgenodigde leveranciers minder positief bleek dan vooraf gedacht, rechtvaardigden de relatief lage licentie- en supportkosten en het feit dat de Oracle producten goed passen binnen de gebruikte omgeving voor de nulversie een uitnodiging in tweede instantie.

Op basis van de presentaties zijn een aantal korte presentatieverslagen gemaakt. Deze zijn opgenomen in bijlage 3. Hieronder wordt per leverancier/product een beknopte samenvatting gegeven van de ervaringen. Bovendien is getracht om per onderdeel van de gegeven presentatie een waardering van 1 (voldoet niet of nauwelijks) tot 5

(voldoet) te geven voor de mate waarin per onderdeel de gevraagde functionaliteit uit de meegegeven case is gedemonstreerd ofwel toegelicht. De totale score moet dus gezien worden als een score voor de mate waarin aan de gevraagde case is voldaan, en uitdrukkelijk niet als een score van het product in relatie tot de complete set met requirements van het KICH webportaal.

Macaw/Microsoft (MS Sharepoint Portal Server)

Macaw adviseert voor het KICH webportaal om MS Sharepoint Portal te gebruiken (en dus niet gebruik te maken van MS Content Management Server). Opvallend is de vergaande integratie van beheerfunctionaliteit met MS-Office producten, die echter deels wegvalt als een organisatie niet gebruik maakt van de laatste versies van Office en Internet Explorer. De gevraagde integratieaspecten zijn niet of nauwelijks gedemonstreerd. De gedemonstreerde oplossing voor het koppelen van sleutelwoorden aan content lijkt niet geheel te voldoen. Een nadeel van dit product is dat de 'niet Microsoft standaarden' niet worden ondersteund. Ook wordt niet alle beschikbare functionaliteit ondersteund als niet (de laatste versie van) IE wordt gebruikt.

Onderdeel	Opmerking	Wrd
Contentbeheer	Uitgebreid. Voldoet aan gevraagde requirements.	5
Integr. ext. systemen	Contentontsluiting mogelijk. Open standaarden beperkt. Integratie security mogelijk, maar niet gedemonstreerd.	3
Integr. geocomponent	Niet aangetoond, maar technisch wel realiseerbaar	1
Communicatie	Voldoende. Sleutelwoorden/thesaurus oplossing niet geheel bevredigend	3
Groeimogelijkheden	Schaalbaarheid is voldoende. Integratie via open standaarden beperkt	3
Totaalscore		15

Smartsite (Smartsite release 5)

Smartsite is een Nederlands content management systeem met in Nederland een brede installed base. Smartsite is gebaseerd op Microsoft standaarden. Men biedt een J2EE bridge voor koppeling met het J2EE platform.

Ook bij Smartsite geldt dat alle (beheer) functionaliteit slechts beschikbaar is als er van IE versie 6 gebruik gemaakt wordt.

Te vermelden is dat Smartsite zich in vergelijking met andere leveranciers zeer goed heeft ingeleefd in de KICH problematiek. Zo heeft men als enige een aansprekende demonstratie gegeven van de gevraagde integratie van Smartsite met een geo-applicatie. Door aanwezig zijn werd de sessie unaniem als de beste presentatie beoordeeld.

Onderdeel	Opmerking	Wrd
Contentbeheer	Uitgebreid. Voldoet aan gevraagde requirements.	5
Integr. ext. systemen	Contentontsluiting mogelijk. Open standaarden beperkt. Integratie security beperkt.	3
Integr. geocomponent	Integratie van CMS functionaliteit in geo-applicatie aangetoond. Andersom technisch ook realiseerbaar	4
Communicatie	Uitgebreid, maar wel deels in extra aan te schaffen modules	4
Groeimogelijkheden	Schaalbaarheid is voldoende. Integratie via open standaarden beperkt	3
Totaalscore		19

Tridion (Tridion R5)

Tridion R5 is een puur CMS. Uit veel zaken blijkt dat het ontwikkelen van functionaliteit anders dan de standaard CMS functies buiten Tridion is belegd. Zo zijn er interfaces voor ontsluiting van content via J2EE en .Net en naar de belangrijkste portaalomgevingen.

Tridion is een relatief zware omgeving. De aspecten waarop Tridion zich onderscheidt (b.v. blueprinting, grote schaalbaarheid) lijken vooral interessant voor grote organisaties met veel organisatieonderdelen, locaties, websites en grote hoeveelheden content. In de demonstratiesessie leken de concepten van Tridion moeilijk te vertalen naar het KICH werkveld en werd weinig aangesloten op de gestelde vragen.

Onderdeel	Opmerking	Wrd
Contentbeheer	Uitgebreid. Voldoet aan gevraagde requirements. Editing vanuit de website haperde regelmatig	4
Integr. Ext. systemen	Beperkt en niet getoond. Uitgangspunt is opnemen van content in de eigen repository.	1
Integr. geocomponent	Niet getoond. Er is wel een concept getoond dat mogelijk bruikbaar is voor koppeling	1
Communicatie	Uitgebreid, veel componenten standaard beschikbaar	5
Groeimogelijkheden	Schaalbaarheid is hoog, integratie via API's uitgebreid.	4
Totaalscore		15

4.2.4.3 Broadvision (Broadvision Portal)

Broadvision Portal is een portaal ontwikkelomgeving met beperkte CMS functionaliteit. Broadvision lijkt een erg flexibele omgeving, waar veel aan geconfigureerd en zelfs geprogrammeerd kan (moet) worden. Integratieaspecten zijn niet of nauwelijks gedemonstreerd. Broadvision ondersteunt een relatief breed scala aan open standaarden. Uit de presentatie blijkt wel dat het product over het algemeen door grote organisaties, met veel sites wordt gebruikt.

Onderdeel	Opmerking	Wrd
Contentbeheer	Uitgebreid. Voldoet aan gevraagde requirements.	5
Integr. Ext. systemen	Broadvision biedt relatief veel integratiemogelijkheden voor zowel externe content als security aspecten. Veel open standaarden. Er is echter niets gedemonstreerd	3
Integr. geocomponent	Niet getoond. Dit zou moeten via implementatie in een portlet	1
Communicatie	Een aantal functionaliteiten standaard beschikbaar, echter niet getoond. Koppeling van sleutelwoorden aan content is mogelijk, thesaurus niet standaard.	3
Groeimogelijkheden	Schaalbaarheid is goed, integratie via API's en open standaarden is uitgebreid.	4
Totaalscore		16

Oracle (Oracle Portal)

De demonstratie werd verzorgd door Oracle in samenwerking met Oracle partner Cumquat. Oracle Portal is vooral een portaalomgeving en heeft slechts beperkte faciliteiten voor contentbeheer. Veel gewenste componenten (site-map, discussieforum) zijn als portlet gratis of tegen betaling verkrijgbaar. In de

productpresentatie wordt naast het portaalgedeelte van Oracle Portal een aantal door Cumquat leverbare CMS modules gedemonstreerd (document management, nieuws, forum etc.), die de CMS functionaliteit in Oracle Portal vervangen.

Onderdeel	Opmerking	Wrd
Contentbeheer	Uitgebreid. Voldoet aan gevraagde requirements.	5
Integr. ext. systemen	Geïntegreerde ontsluiting van gedistribueerde omgevingen met open standaarden is mogelijk	3
Integr. geocomponent	Niet getoond. Oracle Mapviewer is genoemd als een met de portal applicatieserver geïntegreerde mapservers.	2
Communicatie	Vrij groot aantal functionaliteiten standaard beschikbaar, en getoond. Meestal via de modules van Cumquat. Koppeling van sleutelwoorden aan content is mogelijk, thesaurus niet standaard.	4
Groeimogelijkheden	Schaalbaarheid is goed, integratie via API's en open standaarden is uitgebreid.	4
Totaalscore		18

4.2.5 Resultaten en Conclusies

4.2.5.1 Portaalomgeving of contentmanagement systeem

Een belangrijk aspect bij de bepaling of een portaalomgeving ofwel een CMS (of mogelijk beide) opgenomen moet worden als onderdeel van het KICH webportaal, is het aspect van de organisatie van het beheer van toepassingen, gegevens en content. Een uitgangspunt van KICH is altijd geweest dat de gegevens beheerd worden aan de bron en dat het KICH webportaal dientengevolge gedistribueerde content ontsluit en integreert. In deze situatie is aanmaak, opslag en beheer van content belegd bij de verschillende organisaties (al of niet in een eigen CMS) en heeft een CMS onder het webportaal weinig of geen toegevoegde waarde. Uniforme integratie van deze gedistribueerde content is dan een belangrijk aspect. Een portaalomgeving zou hierbij een ondersteunende rol kunnen vervullen. Een portaalomgeving integreert daarnaast ontwikkelde toepassingen binnen de context van het Framework dat door de portaalomgeving is opgezet.

Als beheer van data aan de bron een uitgangspunt is voor KICH heeft het gebruik van een CMS als onderdeel van het KICH webportaal weinig of geen toegevoegde waarde. Er is in dat geval eerder behoefte aan een 'integratieplatform'. Een portaalomgeving kan als zo'n integratieraamwerk fungeren.

4.2.5.2 Functionaliteit

Uit het uitgevoerde traject is gebleken dat er geen 'kant-en-klare' of zelfs bijna 'kant-en-klare' oplossing beschikbaar is voor implementatie van de functionaliteiten van het KICH webportaal. In het geval van alle in fase 2 gedemonstreerde leverancier/product combinaties blijkt het uiteindelijk toch noodzakelijk om een groot deel van de gewenste functionaliteit als maatwerk te ontwikkelen. Dit geldt in het bijzonder voor functionaliteit die gerelateerd is aan het ontsluiten van geo-

informatie. Echter ook voor functionaliteiten waarvan gedacht werd dat mogelijk out-of-the-box componenten zouden bestaan, blijkt in veel gevallen maatwerk, of in ieder geval ‘configuratie’ van componenten binnen de betreffende omgeving, noodzakelijk te zijn.

Daarnaast is het zo dat de introductie van een dergelijke omgeving ook vereist dat kennis over het werken met die omgeving aanwezig is bij ontwikkelaars en beheerders. Dit betekent dat er investeringen ten aanzien van opleiding en inwerken van medewerkers moeten plaatsvinden. Hoe groot die investeringen zijn hangt af van de geselecteerde omgeving, maar vooral ook van de wijze waarop de organisatie rond het KICH webportaal wordt vormgegeven (zie ook de volgende paragraaf)

De inzet van een portaalomgeving en/of een CMS zal naar verwachting niet leiden tot substantieel minder implementatie-inspanning bij realisatie van versie 1 van het KICH webportaal. De meerwaarde ligt met name in het beschikbaar hebben van een framework waar KICH-onderdelen kunnen worden ingepast.

4.2.5.3 Selectie portaalomgeving en CMS voor KICH

Uit het onderzoek is gebleken dat er geen omgevingen zijn die de voor het KICH webportaal gevraagde requirements dekken. Faciliteiten voor contentbeheer zijn over het algemeen voldoende aanwezig. Voor alle bekeken producten geldt dat voor met name de integratie van externe systemen en de integratie van geo-functionaliteit nog veel extra inspanning geleverd moet worden. Voor de functionaliteit op het gebied van communicatie zijn over het algemeen componenten (soms out-of-the-box, soms tegen extra betaling) beschikbaar. Daarbij moet wel rekening gehouden worden met aanvullend maatwerk en configuratie.

Verschillen zijn er met name op het gebied van de gebruikte technologie (J2EE of .NET). Uiteraard ligt functioneel de nadruk bij CMS producten anders dan bij portaalomgevingen. Grote verschillen zijn er ook voor wat betreft de prijzen voor licenties en support.

Op grond van de onderzoeksresultaten lijkt Oracle Portal een goede keuze als portaalomgeving. De beste kandidaat voor een CMS is Smartsite. Voor beide producten geldt dat ze relatief goed hebben gepresteerd in de demonstratie van de case. Bovendien onderscheiden deze producten zich door relatief lage licentie- en supportkosten. Aandachtspunt bij eventuele aanschaf van én Oracle Portal én Smartsite is het feit dat deze systemen op verschillende architectuur platforms zijn gebaseerd.

Op basis van het beschreven onderzoek bestaat er een lichte voorkeur voor Oracle Portal als portaalsoftware en Smartsite als CMS software.

Het gegeven dat CMS-software op de korte termijn nauwelijks of geen bijdrage levert in operationele zijn voor KICH levert de aanbeveling op om op dit moment nog niet over te gaan tot de aanschaf van CMS-software.

4.3 Ingebruikname en exploitatie van het KICH webportaal

Voor het in gebruik kunnen nemen en het exploiteren van het KICH webportaal zijn een aantal aspecten van belang. Deze aspecten maken geen onderdeel uit van het onderzoek naar CMS en portaalomgeving. We vinden het echter wel belangrijk om deze aspecten hier kort te benoemen.

4.3.1 Beheer en onderhoud

Applicatiebeheer en onderhoud

Hierbij valt te denken aan gebruikersbeheer, issue management, helpdesk, definiëren en doorvoeren van functionele aanpassingen, versiemangement etc.

Technisch beheer

Verzorgen van back-up procedures, upgrades, beschikbaarheid etc.

Content beheer

Onderhouden van KICH-nieuws, Partner-nieuws, Adresgegevens etc.

4.3.2 Infrastructuur (hosting)

ISP (Internet Service Provider)

de directe aansluiting op het internet

Productieomgeving

de centrale hardware + software omgeving om op het internet te publiceren

Beheeromgeving

de hardware + software om het beheer (ontwikkelen in het kader van onderhoud, testen en acceptatietesten van nieuwe versies) op uit te voeren

4.3.3 Licentiekosten

Software licenties

voor de te gebruiken standaardsoftware voor onder andere database, GIS, portaalomgeving en CMS moeten (eenmalig) licenties worden gekocht.

Software onderhoudscontracten

Over het algemeen is het verstandig om bij de softwarelicenties een (jaarlijks) supportcontract af te sluiten die recht geeft op ondersteuning en op nieuwe versies en patches.

Data kosten

voor het gebruik van gegevens van derden zijn vaak ook kosten verschuldigd.

Een aantal van de beschreven aspecten betreft pure kostenaspecten. De meeste genoemde punten hebben echter naast een kostenaspect ook een organisatorische component. Voor het slagen van het KICH webportaal als instrument om kennis over cultuurhistorie op een hoger plan te brengen is het daarom ook van het grootste belang dat het 'product' KICH webportaal is ingebed in een goede

organisatiestructuur. Het moet duidelijk zijn waar binnen en buiten de organisatie welke verantwoordelijkheden zijn belegd en welke procedures worden gehanteerd.

Het KICH webportaal wordt ontwikkeld in een projectorganisatie. Tijdens het project wordt getracht om een systeem te ontwikkelen dat aansluit op de huidige organisatiestructuur, uitgaande van de huidige randvoorwaarden. Daarnaast is het van belang dat het systeem mee kan groeien met de organisatieontwikkeling naar de toekomst. Feit is dat ergens in de tijd het project 'ontwikkeling webportaal' eindigt. Op dat moment moet het webportaal een integraal onderdeel vormen van de organisatie. Zaken als beheer (systeembeheer, applicatiebeheer, contentbeheer etc) en onderhoud moeten dan in de organisatie belegd zijn. Vooral de wijze van inbedding van het KICH webportaal in de organisatie, de randvoorwaarden die dit stelt aan de organisatie en het pad om te komen tot die inbedding zijn op dit moment nog onbekend.

Omdat op de korte termijn nog geen besluit over de organisatie van KICH is te voorzien is het voorstel om voor een beperkte periode van circa 2 a 3 jaar een tijdelijke voorziening te treffen. Dit is noodzakelijk omdat anders een tijdige oplevering van versie 1 van het Webportaal in het eerste kwartaal van 2005 niet realistisch is.

Advies:

In een Memorandum of Understanding verklaren de 5 KICH partijen tot het moment dat KICH als een zelfstandige rechtspersoon gaat bestaan het "samenwerkingsverband KICH" aan te gaan. Deze partijen zijn gezamenlijk verantwoordelijk voor en eigenaar van alles wat in dit KICH verband wordt gerealiseerd. Door hosting van KICH bij een van de partijen onder te brengen en gebruik te maken van bestaande licenties worden kosten bespaard die voor de realisatie van KICH efficiënter kunnen worden ingezet.

Voorstel is Hosting inclusief applicatie- en technisch beheer onder te brengen bij Alterra (afluiten van een SLA). Wordt het advies voor de software gevolgd zijn er praktisch geen licentiekosten hiervoor extra benodigd. Contentbeheer wordt aan de bron gedaan, vanuit het deelproject Communicatie wordt dit gecoördineerd

4.4 Kostenindicatie

Als handvat worden hier voor de 'harde kostenaspecten' indicaties gegeven van de omvang van de betreffende kostenposten (zowel de initiele kosten bij in gebruikname als de jaarlijks terugkerende kosten voor exploitatie)

4.4.1 Beheer en onderhoud

Onze inschatting is dat de activiteiten genoemd onder beheer en onderhoud voor een bedrag van 30.000,- per jaar uitgevoerd moeten kunnen worden.

NB:

Implementatie van functionele aanpassingen valt buiten deze inschatting
Alleen het registreren, autoriseren en publiceren van angeleverde content in het KICH webportaal valt onder de inschatting. Uitgangspunt is dat produceren, aanleveren en onderhouden van content bij de organisaties is belegd.

4.4.2 Infrastructuur (hosting)

Onze inschatting is dat de activiteiten genoemd onder beheer en onderhouden en infrastructuur (hosting) voor een bedrag van 10.000,-- per jaar uitgevoerd moeten kunnen worden.

NB:

Voor dit bedrag kan geen 24x7 up-time gegarandeerd worden. De precieze voorwaarden waaronder gehost wordt dienen te worden vastgelegd in een service level agreement.

4.4.3 Licentiekosten

Onderstaande tabel geeft een indruk van de te verwachten licentie- en supportkosten en de kosten voor gebruik van databestanden voor het KICH webportaal. Ze zijn gebaseerd op een omgeving die deels gebaseerd is op software die voor de nulversie is gebruikt (RDBMS, GIS) en deels op de in het onderzoekstraject voor portaalsoftware en CMS geadviseerde software.

Hierbij moet gesteld worden dat de mogelijkheid bestaat om op deze kostenposten te besparen, indien gebruik gemaakt kan worden van bestaande licenties bij één van de deelnemende organisaties.

Onderdeel	Licentie	Support	Opmerking
database software	12589,--	2770,--	gebaseerd op Oracle RDBMS (Standard Edition)
GIS software	11.119,--	2300,--	gebaseerd op ESRI ArcIMS
portaalomgeving	16.786,--	3.693,--	gebaseerd op Oracle Portal
CMS	35.000,--	4.200,--	gebaseerd op Smartsite
data	????	????	????

5 Resultaten acceptatietest

5.1 Introductie

Voor de acceptatietest zijn de leden van de technische klankbordgroep uitgenodigd deel te nemen. Zij hebben de website ter beschikking gekregen, met daarnaast het overzicht functionele componenten van het KICH webportaal. Van de testers zijn 3 reacties ontvangen (zie bijlagen 11, 12 en 13).

5.2 De bevindingen

Er is een indeling gemaakt van de commentaren naar een aantal categorieën. Deze zijn achtereenvolgens:

Algemeen

De algemene indruk bij de testers is positief als deze wordt gerelateerd aan het feit dat het hier de nulversie betreft. Dit betekent dat men vindt dat er nog veel moet gebeuren, dat er nog verbeterd kan worden aan kwaliteit, vulling en uitstraling. Toch is men van mening dat binnen de context al veel is bereikt.

Kaart

De kaart is het meest complexe onderdeel van het webportaal. Hier is dan ook uitvoerig naar gekeken. De kaart wordt veel te klein gevonden, de legenda niet duidelijk, de functionaliteit om met de kaart te interacteren complex en niet eenvoudig. Er moet nog veel gebeuren aan een goede interface om de gebruiker duidelijk te maken wat de mogelijkheden met de kaart zijn. Veel van de functionaliteit uit het overzicht met functionele componenten wordt wel aangetroffen maar zou in werking beter kunnen worden uitgevoerd. Met name een achtergrond als referentie (topografische ondergrond) wordt sterk gemist. Ook de schaalbalk wordt gemist.

Vormgeving

Over de kleurkeuze wordt opgemerkt dat er harde kleuren worden gebruikt zonder daar direct een oordeel aan te verbinden. Alleen de kleur rood wordt bezwaarlijk gevonden. De navigatie wordt niet altijd even duidelijk gevonden, de home knop zit op een onlogische plek, de functionaliteit van de knoppen/tabbladen is niet altijd even duidelijk. Het ‘kleine kaartje’ werkt niet en het ‘gele’ vlakje ‘doet niks’.

Specifiek

Er worden nog op enkele specifieke punten een opmerking gemaakt. Meestal gerelateerd aan het ontbreken of onvolledig zijn van de inhoud die geboden wordt of fouten in de bestanden. Ook wordt bepaalde gewenste specifiek functionaliteit er hier uitgelicht

De opmerkingen die uit de testrapportages worden hieronder kort opgesomd:

Algemeen:

- “sessie verlopen” melding → als gevolg van security instellingen browser mbt cookies
- Teksten dekken niet altijd de gehele lading (bv bibliotheek) of zijn voor leek onbekend (bv Histland)
- Gebruikte woorden en termen niet altijd eenduidig (eentalig bv username/gebruiker)
- Intro onhandig of weg of beter als info achteraan plaatsen
- Veel pagina’s sommige erg sober met weinig inhoud
- Help nog onvolledig

Kaart:

- Kaart veel te klein, matig van kwaliteit
- Kaart vernieuwen niet handig
- Geen schaalbalk
- Selectiekleur niet duidelijk
- Toon in kaart (lampje) niet duidelijk
- Legende AMK niet juist
- Kaartinterface ingewikkeld en (soms) en verwarrend
- Werking toon & actief niet duidelijk
- Symbolisatie/vlakvullingen kaartlagen niet goed

Vormgeving:

- Nieuwspagina rommelig, maar ook aantrekkelijk en overzichtelijk (?)
- Navigatie niet duidelijk
- Rood agressief letters gaan dansen → niet gebruiken

Functionaliteit:

- Geen echt grote fouten tegengekomen
- “Toon” werkt niet altijd goed
- Performance goed, kaartopbouw afhankelijk van verbinding enigszins traag

Specifiek:

- Geen uitlogmogelijkheid
- Sitemap erg primitief
- Nog geen metadata te vinden
- Inzoomen naar geselecteerde objecten is niet mogelijk
- Locatie archeologische monumenten lijkt niet altijd goed
- De directe ingang van de KICH URL www.kich.nl is niet in stijl met de nulversie

5.3 Conclusies en advies

We concluderen dat op hoofdlijnen de nulversie voldoet aan de specificaties die gesteld waren. Dit neemt niet weg dat er nog veel op valt aan te merken. Op basis van de bevindingen stelt het projectteam voor om de gemaakte opmerkingen in de realisatie van versie 1 te verwerken. Een aantal punten willen we wel nog voor de nulversie uitvoeren omdat dat met name voor het doel ervan, gebruikers te vragen op basis van deze versie hun input te geven, nog van belang zijn. Hieronder vallen de volgende activiteiten:

- Toevoegen van een topografische ondergrond
- Verhelpen van de “sessie verlopen” melding
- Wijzigingen van de pagina van de directe ingang www.kich.nl
- Aanpassen van de legenda van AMR
- Verhelpen van de locatiefout van objecten van de archeologisch monumenten.

De overige opmerkingen worden samen met en in samenhang met de resultaten van de usabilitytest die in een later stadium dan de acceptatietest is uitgevoerd voor versie 1 gebruikt.

6 Bevindingen Usability Test Nulversie website KICH

6.1 Introductie

De nulversie van het webportaal is door 6 gebruikers intensief getest op usability onder leiding van 2C Communication Consultancy. De testers zijn anderhalf uur bezig geweest om de site te bekijken en een aantal opdrachten uit te voeren. Bij iedere testsessie zijn mensen van het projectteam aanwezig geweest om te zien hoe de gebruikers het webportalen ervaren.

6.1.1 Doel van het onderzoek

Voor dit onderzoek is de gebruiksvriendelijkheid van een nulversie van de website van de Kennisinstructuur Cultuurhistorie (KICH) getest op gebruiksvriendelijkheid. Door in een vroegtijdig stadium de opzet voor de uiteindelijke versie te testen bij de daadwerkelijke eindgebruikers kunnen problemen vroegtijdig onderkent en verholpen worden.

6.1.2 Respondenten

Aan dit onderzoek hebben 6 respondenten deelgenomen. Deze respondenten zijn allen potentiële gebruikers van de website. Zij zijn onder andere werkzaam als landschapsarchitect, stedenbouwkundige of archeoloog. Daarnaast komen zij in hun dagelijkse werkzaamheden geregeld in contact met cultuurhistorie. Alle respondenten zijn man en variëren in leeftijd van 30 tot 47 jaar (bijlage 16).

6.1.3 Werkwijze

Alle respondenten hebben, voorafgaand aan het onderzoek enkele algemene vragen beantwoord over hun internetervaring, de manier waarop zij in hun werk normaal gesproken informatie ten aanzien van cultuurhistorie en landschapsindeling vergaren en hun verwachting ten aanzien van de website van het KICH (bijlage 14).

De respondenten hebben aan de hand van concrete opdrachten in de vorm van scripts (bijlage 15) gebruik gemaakt van de nulversie van de KICH website. Hierbij zijn onder andere het gebruik van de interactieve kaart, de navigatiemenu's en het zoeken naar experts aan de orde gekomen. Tijdens de test is informatie over de gebruiksvriendelijkheid achterhaald door te letten op het gedrag van de respondenten en de commentaren die zij hebben gegeven op de website en de werking ervan.

De tests hebben allen plaatsgevonden in het usability testlab van 2C. Het testlab bestaat uit twee gescheiden ruimtes. Hierdoor is het mogelijk de respondenten

ongestoord te laten werken, terwijl in de andere ruimte de test door meerdere personen (waaronder medewerkers het ROB, RdMz en Alterra) kan worden gevolgd.

6.1.4 Indeling rapport

Wij behandelen in dit rapport de verschillende aspecten van de nulversie van de KICH website. Hierbij is onderscheidt gemaakt tussen enkele algemene aspecten, de navigatie en de drie belangrijke onderdelen van de site; 'In kaart', 'Experts' en de overige content.

Bij de geconstateerde usability problemen geven wij zo concreet mogelijke aanbevelingen over hoe verbeteringen doorgevoerd kunnen worden. Alle aanbevelingen worden voorafgegaan door een pijl en zijn genummerd.

- Deze bullet geeft aan dat er een aanbeveling volgt (x.y).

Enkele aanbevelingen worden verduidelijkt met een grafisch voorbeeld. Alle aanbevelingen worden nogmaals opgesomd in paragraaf 6.7.

6.2 Algemeen

6.2.1 Bekendheid met KICH

Vijf van de zes respondenten geven aan dat zij voorafgaand aan het onderzoek reeds bekend waren met KICH. Meerdere van hen hebben in het verleden ook actief deelgenomen aan discussies rondom de inhoud van de website. De website zelf is echter voor alle respondenten onbekend. Het verbaast drie van de respondenten dat de website van KICH reeds in een dusdanig gevorderd stadium is.

Twee respondenten geven voorafgaand aan het onderzoek aan dat zij niet direct de meerwaarde van KICH inzien. Zij geven aan dat de nieuwe website duidelijk meerwaarde moet bieden ten opzichte van de bestaande leveranciers van cultuurhistorische informatie. Zij geven aan te twijfelen of KICH dit kan.

De overige vier respondenten zijn bijzonder enthousiast over de achterliggende gedachte van KICH. Zij geven aan dat het combineren van kaartlagen hen in staat zal stellen om eenvoudige alle cultuurhistorische informatie over een gebied of locatie te vergaren. Dit is iets wat zij nu ook dikwijls reeds doen, maar hiervoor moeten zij op dit moment meerdere bronnen raadplegen.

6.2.2 Algemeen oordeel over de Nulversie

De respondenten komen veel problemen tegen tijdens het werken met de nulversie van de KICH website. Deze problemen hebben met name betrekking op het gebruik

van de kaart, het maken van een selectievraag en het selecteren van Experts. Overige informatie wordt over het algemeen redelijk snel gevonden.

De respondenten geven aan dat de website op meerdere plaatsen onnodig complex op hen overkomt. Juist door het aanbieden van vrijwel alle mogelijk denkbare functionaliteiten, wordt het in sommige gevallen moeilijker om de gewenste informatie uit de website en de kaart te kunnen halen.

- Wij raden aan om niet alle functionaliteiten direct beschikbaar te maken, maar deze beschikbaar te maken als extra opties, zodat de eenvoud duidelijker op de gebruikers overkomt (6.2.1).
- Wij raden aan enkele functionaliteiten te laten vervallen (6.2.2).

Ondanks de vele problemen die de respondenten tijdens de test zijn tegengekomen, zijn alle respondenten, ook na uitvoerig met de website te hebben gewerkt, positief over de nulversie. Alle respondenten geven aan de website te zullen gaan gebruiken wanneer deze online toegankelijk wordt gemaakt, zeker wanneer de problemen die zij tegenkomen in de nieuwe versie zijn verholpen.

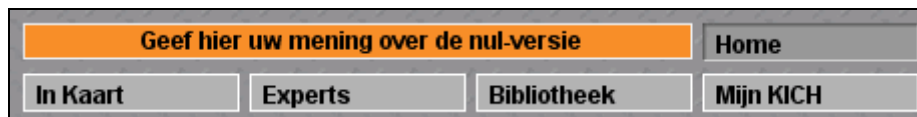
6.3 Navigatie

De hoofdnavigatie (afbeelding 6.1) wordt door de respondenten slecht als hoofdnavigatie gezien. De eerste navigatie die hen opvalt is de subnavigatie met tabbladen. Vier van de zes respondenten gebruiken in eerste instantie de subnavigatie om naar bepaalde informatie toe te gaan. Alle respondenten geven aan dat zij de hoofdnavigatie (Home, In kaart, Experts, Bibliotheek en Mijn KICH) duidelijker naar voren willen zien komen.

6.3.1 Hoofdnavigatie

De respondenten geven aan dat zij willen dat de hoofdnavigatie (afbeelding 3.1) meer opvalt en dat deze dezelfde kleur heeft als de achtergrond van de tabbladen die voor ieder onderdeel worden gebruikt.

- Wij raden aan om de hoofditems in de navigatie dezelfde kleursoort te geven als de subnavigatie, zodat de samenhang tussen hoofdnavigatie en subnavigatie beter duidelijk wordt (6.3.1).

Afbeelding 6.1. Hoofdnavigatie

Het hoofdnavigatie item 'Home' staat in het centrum van de bovenste navigatie balk. Dit is geen gebruikelijke plaats om een homeknop te plaatsen. Enkele respondenten zien de knop dan ook niet direct. Het eenvoudig kunnen terugkeren naar de homepage van een website is voor gebruikers een belangrijke houvast. Uitgangspunt is dat de Homeknop altijd linksboven op de website zit.

- Wij raden aan om de Homeknop aan de linkerkant van de hoofdnavigatie te plaatsen, daar waar de meeste bezoekers de homeknop verwachten (6.3.2).

6.3.2 Subnavigatie

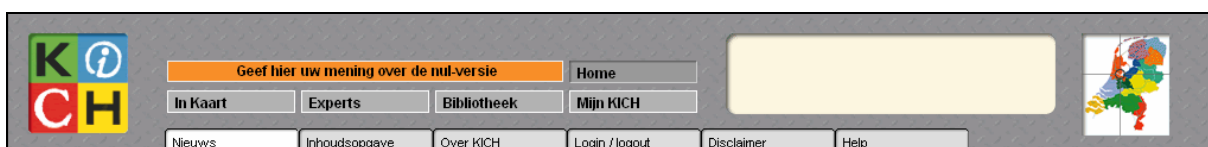
De meeste respondenten hebben moeite om de subnavigatie te gebruiken als onderdeel van een hoofdnavigatie item. Dikwijls klikken respondenten op het hoofdonderdeel waar zij informatie uit willen halen terwijl zij zich al in het betreffende hoofdonderdeel bevinden.

- Wij raden aan visueel beter zichtbaar te maken dat de subnavigatie een onderdeel is van de hoofdnavigatie door de subnavigatie als onderdeel de hoofdnavigatie weer te geven. Dit kan door bijvoorbeeld ook voor de hoofdnavigatie tabbladen te gebruiken en de subnavigatie hierbinnen te plaatsen (zie ook afbeelding 6.6) (6.3.3).

Afbeelding 6.2. Subnavigatie.

Enkele respondenten geven aan de subnavigatie enigszins klein te vinden. Alle respondenten geven echter aan de gehele bovenbalk (afbeelding 6.3) juist behoorlijk veel ruimte op de website inneemt.

Afbeelding 6.3. Gehele bovenbalk van de website.

- Wij raden aan de bovenbalk van de website kleiner te maken (6.3.4).
- Wij raden aan de knoppen van de subnavigatie iets groter te maken (6.3.5).

Alle respondenten geven aan dat het crème gele blok rechtsboven volgens hen beter kan worden verwijderd. Vier respondenten geven uit zichzelf aan dat zij hopen dat in het gele blok geen knipperende reclameboodschappen komen te staan.

- Wij raden aan het crème gele blok rechtsboven in de bovenbalk te verwijderen (6.3.6).

6.3.3 Werking van de navigatie

In sommige gevallen werkt de navigatie niet correct. Zo kan het voorkomen dat de navigatie niet voorzien is van knoppen (afbeelding 6.4) of dat via de 'inhoudsopgave' wel naar een pagina wordt genavigeerd, maar in de subnavigatie 'inhoudsopgave' actief blijft (afbeelding 6.5). Dit stoort de respondenten en dient verholpen te worden.

Afbeelding 6.4. Slecht functionerende navigatie.

Afbeelding 6.5. Subnavigatie van 'Home' onder 'In kaart'.

6.3.4 Logo

Het logo van KICH heeft op dit moment geen navigatie functie. Het is gebruikelijk dat het logo van een website verwijst naar de homepage van de website. Enkele respondenten proberen ook op het logo te klikken om naar de homepage terug te keren.

Wij raden aan om het KICH logo te laten verwijzen naar de homepage van het KICH (6.3.7).

6.3.5 Zoekfunctie

Een belangrijke manier om informatie op een website te vinden is met behulp van een zoekmachine. Op dit moment is er geen zoekmachine aanwezig. Uit onderzoek is gebleken dat gebruikers het prettig vinden als op elke pagina een zoekveld is geplaatst zodat zij direct de website kunnen doorzoeken.

- Wij raden aan om rechts naast de hoofdnavigatie een zoekfunctie te plaatsen die altijd zichtbaar is (6.3.8).

6.3.6 Voorstel Navigatie

De bovengenoemde aanbevelingen voor de navigatie zijn verwerkt in een grafisch voorbeeld (zie afbeelding 6.6).

Afbeelding 6.6. Voorstel voor navigatie en paginaopbouw.

6.4 Content

6.4.1 Homepage

De homepage (afbeelding 6.7) wordt door de respondenten erg druk gevonden. De grote hoeveelheid tekst aan zowel de linker als de rechter zijde wordt zeer beperkt gelezen.

De aanwezigheid van nieuws wordt op prijs gesteld. 'Nieuws' wordt door de meeste respondenten niet als de belangrijkste informatie op de KICH website gezien. Daarnaast geven zij aan dat de werking van het nieuws menu niet prettig wordt gevonden. Zij geven aan liever slechts enkele nieuws items te willen zien en hier alleen een zeer beknopte beschrijving of kop van willen zien. Wanneer zij een bepaald nieuws item geheel willen lezen doen zij dit vervolgens op een nieuwe pagina.

- Wij raden aan om de homepage slechts enkele nieuwsberichten zeer kort aan te bieden (6.4.1).
- Wij raden aan om gehele nieuwsberichten op een andere pagina te plaatsen (6.4.2).
- Wij raden aan een link te plaatsen naar een pagina met alle nieuws artikelen (6.4.3).

Afbeelding 6.7. Homepage.

Vier respondenten geven aan op de homepage graag een korte tekst te willen zien waaruit duidelijk wordt wat het KICH inhoudt, wat het doet en wat de meerwaarde is ten opzichte van bestaande informatievoorzieningen.

- Wij raden aan om op de homepage een zeer beknopte beschrijving te geven van KICH en wat de mogelijkheden zijn op de website. Dit hoeft niet perse door alleen tekst te plaats ook afbeeldingen van de kaart en het direct aanbieden van een inlogmogelijkheid geven aan dat er meer mogelijkheden zijn dan alleen nieuws (6.4.4).

6.4.2 Introductie teksten

De introductieteksten (zie afbeelding 6.8) op de eerste pagina's van ieder hoofditem worden niet of nauwelijks gelezen door de respondenten.

Afbeelding 6.8 Introductie tekst bij bibliotheken

De introductie teksten bevatten zeer weinig concrete informatie. Daarnaast zullen gebruikers ook niet uit zichzelf op introductie klikken, aangezien hier geen doelgerichte informatie op staat.

- Wij raden aan alle introductie teksten te verwijderen van de website (6.4.5).

Wanneer er wel belangrijke informatie op de intropagina staat raden wij aan deze informatie onder te brengen in een van de andere tabbladen of hiervoor een nieuw tabblad te creëren. Een duidelijk voorbeeld hiervan is de informatie op de intropagina van 'In kaart' waarop de verschillende bronnen voor de KICH kaart zijn vermeld.

- Wij raden aan een extra tabblad te maken in 'In kaart' en dit 'Bronkaarten' te noemen (6.4.6).

6.4.3 Help algemeen

De helpfunctie wordt door de respondenten niet of nauwelijks gebruikt. Wel wordt het gewaardeerd dat er op iedere pagina de mogelijkheid is om hulp te krijgen die betrekking heeft op een afzonderlijk deel van de website.

- Wij raden aan om ook op de homepage (of in het tabblad home) een helpfunctie aan te bieden en deze meer algemeen van aard te laten zijn en tevens een uitleg te laten bevatten over de helpfunctie in de verschillende onderdelen van de website (6.4.7).

6.4.4 Bibliotheek

De respondenten kunnen eenvoudig hun weg vinden in de bibliotheek. Bijna alle tabbladen zijn duidelijk voor de respondenten. Alleen het tabblad 'Documenten' is niet geheel duidelijk voor twee respondenten, zij geven aan dat de inhoud van artikelen in hun beleving niet overeenkomt met 'Documenten'.

- Wij raden aan om het tabblad 'Documenten' te hernoemen in 'Publicaties' (6.4.8).

Met name tijdens het werken in het onderdeel 'Bibliotheek' komt naar voren dat de respondenten het niet prettig vinden wanneer de achtergrond van tekst een gekleurd vlak is.

- Wij raden aan om als achtergrond geen gekleurde vlakken te gebruiken, maar eenvoudigweg zwarte tekst op een witte achtergrond te gebruiken (zie afbeelding 6.8) (6.4.9).

6.4.5 Mijn KICH

De respondenten verwachten bij Mijn KICH een persoonlijke omgeving. In deze persoonlijke omgeving worden de volgende mogelijkheden genoemd die de respondenten graag als functionaliteit zouden willen:

- Opslaan van kaarten (Mijn Kaarten).
- Het maken van een gebruikersprofiel zodat direct met een kaart kan worden gewerkt die voldoet aan bepaalde selectiecriteria (Mijn Kaarten).
- Het maken van een gebruikersprofiel waarmee bepaalde delen van de website kunnen worden uitgeschakeld (Mijn Profiel).
- Opslaan van zoekopdrachten (Mijn Zoekopdrachten).
- Opslaan van Experts (Mijn Contacten).
- Abonneren op nieuwsbrieven (Mijn Nieuws).
- Abonneren op news feeds, op basis van aangegeven criteria artikelen ontvangen via mail of direct in Mijn KICH (Mijn Nieuws).

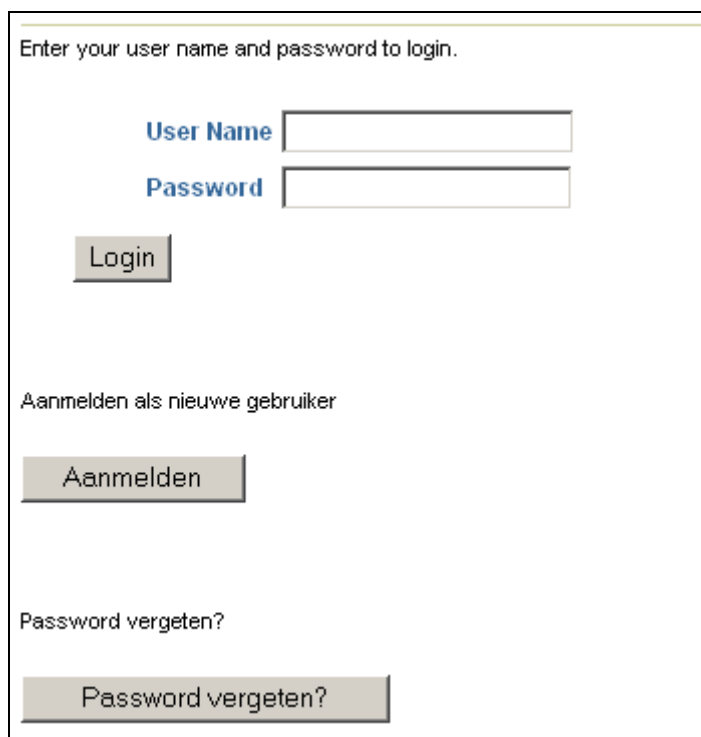
Enkele respondenten geven aan zich waarschijnlijk niet te zullen aanmelden voor 'Mijn KICH' aangezien zij de meerwaarde niet vinden opwegen het moeten aanmaken van 'nog een persoonlijke omgeving' waarvan het discutabel is wat deze omgeving meer kan dan de daadwerkelijke website.

- Wij raden aan om pas een persoonlijke omgeving te introduceren wanneer deze omgeving voldoende mogelijkheden bevat om bezoekers te interesseren. Wanneer van start wordt gegaan met zeer beperkte functionaliteit in de persoonlijke omgeving, kan dit er toe leiden dat gebruikers dit onderdeel als zinloos ervaren en niet meer gaan gebruiken, ook wanneer er wel meer functionaliteit in zit (6.4.10)

6.4.6 Inloggen

Het is voor de respondenten niet prettig dat er geen mogelijkheid tot inloggen wordt geboden in het onderdeel 'Mijn KICH' zelf. Inloggen kan alleen via het tabblad in 'Home'.

- Wij raden aan om in Mijn KICH een inlogmogelijkheid aan te bieden (6.4.11).

Enter your user name and password to login.

User Name

Password

Login

Aanmelden als nieuwe gebruiker

Aanmelden

Password vergeten?

Password vergeten?

Afbeelding 6.9 Loginmogelijkheid.

Het klikken op een knop in de subnavigatie leidt gewoonlijk niet tot het openen van een pop-up (in dit geval met loginmogelijkheid). In plaats daarvan verwachten gebruikers dat zij op een pagina terechtkomen waarbij het tabblad 'Login/ logout' actief is.

- Wij raden aan het inloggen niet via een pop-up te laten verlopen (6.4.12).

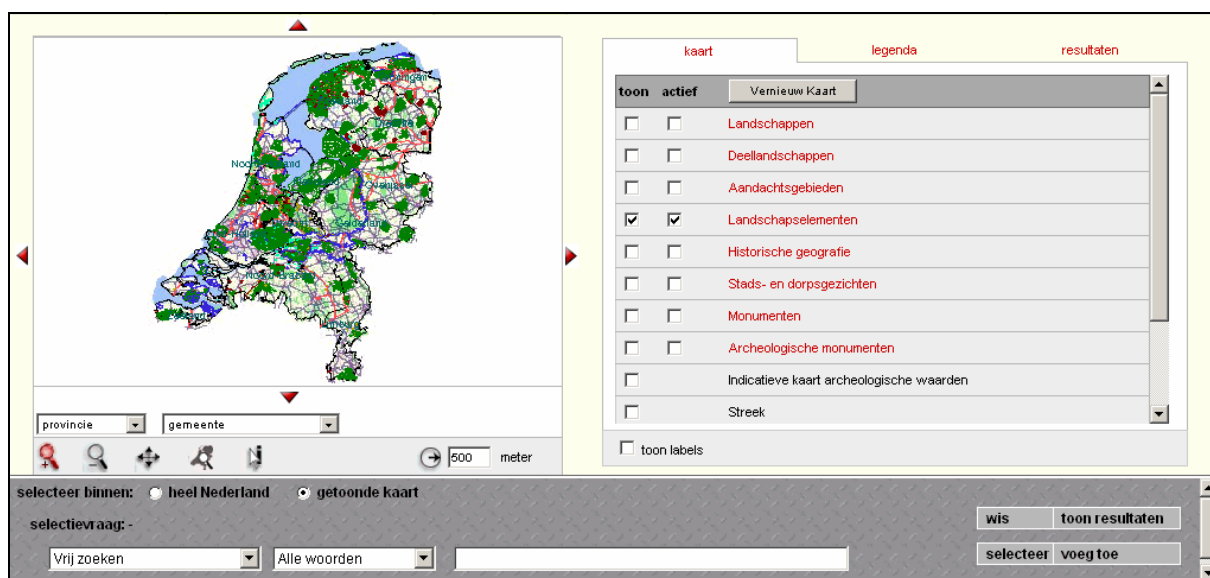
De respondenten geven aan dat zij het op prijs stellen wanneer zij direct op de homepage kunnen inloggen. Dit draagt ook direct bij aan het kenbaar maken van de mogelijkheden van de KICH website.

- Wij raden aan om direct op de homepage een inlogmogelijkheid aan te bieden voor 'Mijn KICH'. Dit kan door twee kleine velden voor gebruikersnaam en wachtwoord weer te geven (6.4.13).

6.5 In Kaart

Het belangrijkste onderdeel van de website is volgens alle respondenten de kaart met verschillende kaartlagen (zie afbeelding 6.10). Dit komt volgens vijf van de respondenten niet goed naar voren. De kaart kan pas bereikt worden na twee kliks. De respondenten geven aan dat dit sneller moet.

- Wij raden aan om direct op de homepage een link aan te brengen 'naar de KICH kaart'. Hiermee wordt ook de belangrijkste functionaliteit van de website direct op de homepage aangeboden (6.5.1).

Afbeelding 6.10. Begin van 'Zoek in de kaart'.

De introductietekst op de pagina 'In kaart' wordt door geen van de respondenten als zodanig begrepen. Vier van de respondenten denken aanvankelijk dat zij uit het lijstje met kaarten een kaart moeten selecteren, om vervolgens met deze kaart aan de slag te gaan.

Nadat zij een kaart hebben geselecteerd klikken zij op het tabblad 'Zoek in de kaart'. Enkelen van hen denken dat zij vervolgens met één specifieke kaart aan de slag gaan. Dit is een extra argument om de introductietekst te verwijderen (aanbeveling 6.4.5).

6.5.1 Gebruik van de kaart

Het gebruik van de kaart levert voor vijf van de zes respondenten structurele problemen op. Het belangrijkste probleem is het selecteren van de verschillende soorten kaarten door het plaatsten van vinkjes en deze in beeld krijgen met behulp van de knop 'vernieuw kaart'.

- Wij raden aan om de knop ‘Vernieuw Kaart’ te verplaatsen naar de onderkant van het kaartlagenselectie onderdeel (6.5.2).
- Wij raden aan om slechts één aanvinkmogelijkheid voor een bepaalde kaartlaag aan te bieden en deze in dat geval zowel te tonen als actief te maken. Dit gaat ten koste van functionaliteit, maar maakt het gebruik aanzienlijk eenvoudiger. Boven de vinkjes kan dan staan ‘selecteer kaartlaag’ om de gebruiker zo te helpen met het werken met de kaart (6.5.3).

Daarnaast leveren ook de bedieningsknoppen van de kaart zelf behoorlijk veel problemen op. Wanneer de respondenten de alt-teksten lezen die verschijnen wanneer de muis boven een specifiek knop wordt geplaatst, begrijpen zij de functies dikwijls aanzienlijk beter. De alt-teksten worden echter in zeer beperkte mate bekeken. Hierdoor hebben alle respondenten onder andere moeite om meer informatie te krijgen over één specifiek item op de kaart.

De respondenten geven aan de kaart graag te willen kunnen uitprinten met de gehele legenda daarbij zichtbaar.

- Wij raden aan om een kaart met legenda te kunnen uitprinten met behulp van een ‘Print kaart’ knop (6.5.4).

Naar aanleiding van problemen rondom het gebruik van de kaart en naastgelegen velden volgen nu een reeks aanbevelingen die het gebruik van de kaart zullen vereenvoudigen. Een belangrijk deel van de aanbevelingen zijn te zien in paragraaf 5.3 waar de aanbevelingen in een grafisch voorstel zijn verwerkt.

- Wij raden aan om de hyperlinks in het kaartlagenselectie onderdeel blauw en onderstreept weer te geven zodat het duidelijker is dat het hyperlinks zijn (6.5.5).
- Wij raden aan om ook de kaart te kunnen gebruiken zonder dat één kaartlaag actief is (6.5.6).
- Wij raden aan om de volgorde van de kaartlagen dusdanig aan te passen dat individuele objecten (bijvoorbeeld munumenten) altijd in de bovenste laag zitten en daarmee altijd zichtbaar zijn. Dit om te voorkomen dat ze overlapt worden door grote gebieden van archeologische waarde uit een andere laag (6.5.7).
- Wij raden aan om alt-teksten met verklarende tekst te genereren wanneer in de informatie modus over een bepaald object of landschap wordt bewogen (6.5.8).
- Wij raden aan om een schaal weer te geven bij de kaart (6.5.9).

- Wij raden aan om de niet kaartspecifieke informatie (Indicatieve kaart archeologische waarden, Streek, Provincie, Gemeente en Postcode) afzonderlijk van de verschillende kaartlagen te positioneren en de mogelijkheid labels te tonen hierbij weer te plaatsen (6.5.10).
- Wij raden aan om de legenda beschikbaar te maken met een link aan de onderzijde van de kaart (6.5.11).
- Wij raden aan om grotere knoppen rondom de kaart weer te geven (5.12).
- Wij raden aan om de termen ‘Oost’, ‘West’ ‘Noord’ en ‘Zuid’ weer te geven bij de knoppen rondom de kaart, zodat de werking van de knoppen direct duidelijk wordt (6.5.13).
- Wij raden aan om ook op de hoeken van de kaart navigatie knoppen te plaatsten zodat de gebruiker direct naar het Noord-Oosten of Zuid-Westen kan navigeren (6.5.14).
- Wij raden aan om de kaart meer gescheiden te plaatsen van de provincie- en gemeenteselectie (6.5.15).
- Wij raden aan om eerst de gemeente te plaatsen en daarna de provincie , om zo te voorkomen dat gebruikers denken eerste een provincie te moeten selecteren alvorens zij een gemeente kunnen selecteren (6.5.16).
- Wij raden aan om de functie ‘Toon geheel Nederland’ meer apart te plaatsen van de andere functionaliteiten (6.5.17).
- Wij raden aan om de functionaliteiten van de kaart op een eenduidige manier te laten werken. Laat bijvoorbeeld het uitzoomen pas plaatsvinden wanneer op de kaart wordt geklikt (6.5.18).
- Wij raden aan knopnamen dusdanig te kiezen dat deze ook duidelijk zijn zonder de alt-teksten te lezen: ‘Zoom in’, ‘Zoom uit’, ‘Verschuif’ en ‘Informatie’ (6.5.19).
- Wij raden aan om te overwegen in de ‘Informatie modus’ individuele objecten individueel aanklikbaar te maken, waarbij ook rondom het individuele object kan worden geklikt en waarbij een ‘muishandje’ verschijnt wanneer over een specifiek object wordt bewogen (6.5.20).

6.5.2 Mouse pointer

Wanneer de respondenten gebruik maken van de kaart verschijnt altijd dezelfde muis pointer. Hierdoor is het voor de gebruikers niet goed vast te stellen welke functionaliteit actief is.

- Wij raden aan om de muis aanwijzer per functionaliteit te laten veranderen en hiervoor de meest standaard muispointer vormen te gebruiken (zie tabel 6.1) (6.5.21).

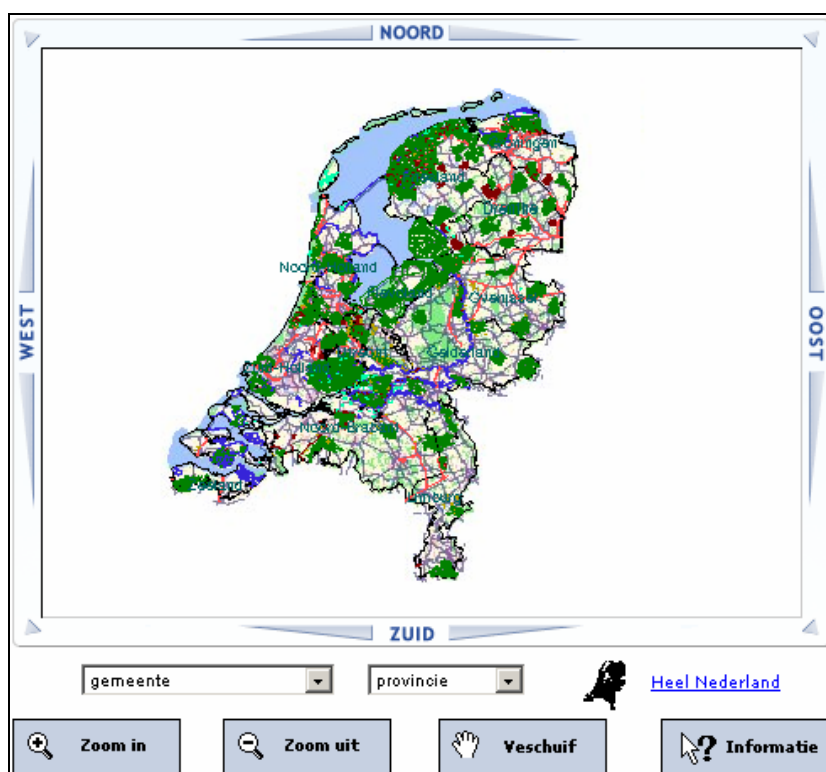
De weergave van de muis in de kaart kan als volgt worden gebruikt:

Inzoomen	
Uitzoomen	
Verschuiven	
Verschuiven aangeklikt	
Infomodus	

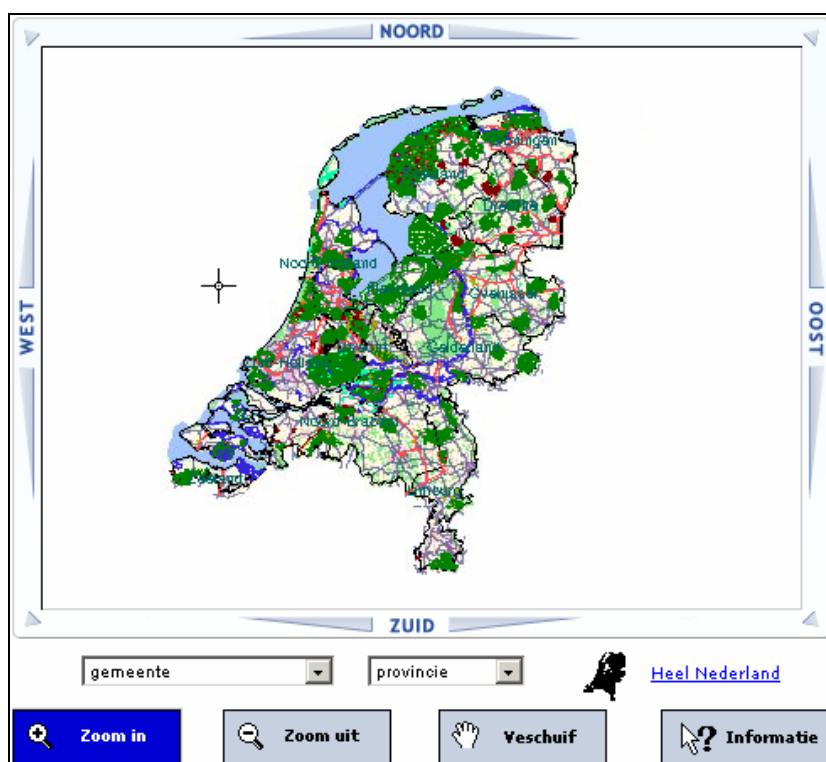
Tabel 6.1 Voorstel voor te gebruiken muis pointers.

6.5.3 Voorstellen weergave kaart

Een deel van de bovengenoemde aanbevelingen voor weergave en gebruik van de kaart zijn verwerkt in een aantal voorbeelden (zie afbeelding 6.11 en 6.12).

Afbeelding 6.11. Voorstel weergave kaart.

Afbeelding 6.12. Voorstel weergave kaart met inzoomen actief.

6.5.4 Selectievraag

Geen van de respondenten kan zonder hulp een goede selectievraag maken. Dit is met name te wijten aan de complexe structuur van pulldown-menu's en zoekvelden en de gebruikte terminologie in de knoppen aan de rechterzijde.

- Wij raden aan om de selectievraag in eerste instantie alleen met een open zoekveld te laten plaatsvinden (6.5.22).

Het combineren van kaartgegevens met de resultaten van de selectievraag levert ook veel problemen op. De respondenten hebben niet goed door dat het resultaten tabblad overeenkomt met de gegeven zoekopdracht.

- Wij raden aan het derde tabblad 'zoekresultaten' te noemen en dit automatisch te openen wanneer op 'Zoek' wordt geklikt (6.5.23).
- Wij raden aan om het aantal zoekresultaten duidelijk weer te geven, zowel op de plaats van de zoekopdracht als boven de resultaten in het laatste tabblad (6.5.24).
- Wij raden aan om een link 'uitgebreid zoeken' toe te voegen en deze te laten verwijzen naar een aantal extra zoekmogelijkheden; alle woorden, een exacte woordcombinatie en met één van de ingegeven woorden (6.5.25).

- Wij raden aan om het uitgebreid zoek te openen met de ingegeven term waarop in eerste instantie is gezocht, aangezien gebruikers meestal pas uitgebreid gaan zoeken als een bepaalde zoekopdracht niet het gewenste resultaat oplevert (6.5.26).
- Wij raden aan om nog uitgebreidere zoekmogelijkheden te verwijderen als zoekmogelijkheid (6.5.27).

De respondenten hebben problemen met het formuleren van een selectie vraag omdat de gebruikte termen in dit onderdeel niet dagelijks door hen worden gebruikt. Door het verwijderen van verschillende knoppen zal het eenvoudiger worden voor de respondenten om een zoekopdracht te formuleren. Zelf spreken de respondenten structureel over een zoekopdracht in plaats van een selectie vraag.

- Wij raden aan om te spreken over ‘Zoeken’ in plaats van ‘Selectievraag’ (6.5.28).

In de huidige opzet is het in sommige gevallen onduidelijk hoe de zoekfunctie zich verhoudt ten opzichte van de actieve kaartlagen. Nieuw onderzoek zal moeten uitwijzen of deze problemen zich ook voordoen wanneer de zoekfunctie aanzienlijk versimpeld is.

6.5.5 Voorstellen selectievraag

De bovengenoemde aanbevelingen voor de selectievraag zijn verwerkt in een aantal grafische voorbeelden (zie afbeelding 6.13 t/m 6.16).

The screenshot shows a search bar with the text 'Zoek in:' followed by two radio buttons: 'heel Nederland' (unselected) and 'de getoonde kaart' (selected). Below the radio buttons is a search input field containing an empty space. To the right of the input field is a 'zoek' button and a link labeled 'Uitgebreid zoeken'.

Afbeelding 6.13. Voorstel zoekmachine.

The screenshot shows the search interface with the text 'Geen resultaten' in red above the search bar. The search bar contains the text 'kasteel'. The 'Zoek in:' options are the same as in the previous image. The 'zoek' button and 'Uitgebreid zoeken' link are also present.

Afbeelding 6.14. Voorstel geen resultaat na zoekopdracht.

The screenshot shows the search interface with the text '384 resultaten' above the search bar. The search bar contains the text 'kasteel'. The 'Zoek in:' options are the same as in the previous images. The 'zoek' button and 'Uitgebreid zoeken' link are also present.

Afbeelding 6.15. Voorstel resultaten na zoekopdracht.

The screenshot shows a search interface with the text 'Uitgebreid zoeken' on the left. Below it are three radio buttons: 'Met alle zoekwoorden' (selected), 'Met exacte woordcombinatie', and 'Met één van deze woorden'. To the right of these radio buttons are three search input fields. Further right is the 'Zoek in:' section with 'heel Nederland' (unselected) and 'de getoonde kaart' (selected) radio buttons. At the bottom right is a 'zoek' button.

Afbeelding 6.16. Voorstel uitgebreid zoeken.

6.5.6 Help bij 'In kaart'

Het tabblad 'Help' bij 'In kaart' wordt door twee respondenten kort bekeken. Eén van deze respondenten klikt het direct weg omdat de helpfunctie te druk overkomt op deze respondent.

- Wij raden aan om in de help pagina door middel van tekstlinks een aantal help onderwerpen aan te bieden die de gebruikers kunnen raadplegen wanneer zij een probleem hebben met de kaart (6.5.29).

6.6 Experts

Het onderdeel experts wordt door de respondenten snel gevonden. Ook hier valt op dat de aangeboden teksten niet of nauwelijks worden gelezen. De respondenten gaan vrij snel naar 'Zoeken'. Ook hiervoor geldt dat de respondenten aangeven dat zij dit liever niet in een pop-up te zien krijgen. Geen van de respondenten heeft gelezen dat dit in een toekomstige versie ook niet meer het geval zal zijn.

6.6.1 Expert zoeken

Bij het zoeken in de KICH Almanak (afbeelding 6.1) beginnen de respondenten allen direct met het selecteren van een locatie, ook wanneer dit niet specifiek aan hen gevraagd wordt.

The screenshot shows the search interface for the KICH Almanak. It features a search bar with a dropdown menu set to '- geen voorkeur -'. Below the search bar are six filters: 'L locatie', 'P periode', 'T thema', 'A aard van kennis', 'D discipline', and 'Z zoekterm'. Each filter has a dropdown menu with '- geen voorkeur -'. The 'Z zoekterm' filter has a text input field. At the bottom are 'zoeken' and 'reset' buttons.

Afbeelding 6.17. Expert zoeken.

Het valt slechts één respondent op dat er in sommige gevallen een extra pulldown-menu verschijnt (zie afbeelding 6.17) wanneer een bepaalde selectie is gemaakt. Alle andere respondenten moeten op deze extra selectie mogelijkheid worden gewezen.

- Wij raden aan geen extra pulldown-menu's te laten verschijnen nadat een keuze voor een locatie, thema of periode is gemaakt (6.1).

De respondenten geven echter aan het aantal selectiemogelijkheden bijzonder groot te vinden (Locatie, thema, discipline, periode, aard van de kennis en zoekterm).

- Wij raden aan om te overwegen het aantal mogelijkheden in de zoekfunctie van de Almanak te beperken, zodat de keuzes eenvoudiger te overzien zijn (6.2).

Zoeken in de KICH Almanak

Kies een aantal kernwoorden of vul het vrije zoekveld in.

L — locatie

Drenthe

- geen voorkeur -

P — periode

historische tijd

- geen voorkeur -

T — thema

landelijk

- geen voorkeur -

A — aard van kennis

toepassing van CH kennis

D — discipline

Architectuur en bouwkunde

Z — zoekterm

>

zoeken

reset

Afbeelding 6.18. Expert zoeken met diverse extra pull-down-menu's.

De respondenten begrijpen de werking van de zoekfunctie. Zij geven aan normaal gesproken in eerste instantie vrij te willen zoeken op een naam of term.

- Wij raden aan om te overwegen 'Experts zoeken' in eerste instantie alleen met één zoekveld aan te bieden en voor de overige zoekcriteria 'Uitgebreid zoeken' aan te bieden (6.6.3).

Indien er voor wordt gekozen om toch direct een combinatie aan te bieden van zoekcriteria en een zoekveld is het van belang dat het zoekveld hier meer uitspringt dan in de huidige opzet het geval is.

- Wij raden aan het veld met de zoekterm meer gescheiden van de andere zoekcriteria te plaatsen, bijvoorbeeld direct onder de criteria (6.6.4).

Wanneer de respondenten zoeken op meerdere termen (bijvoorbeeld 'de Jong') verschijnen alle mogelijke resultaten met één van de gebruikte zoektermen in de resultatenpagina (zie afbeelding 6.19). Dit vinden de respondenten niet prettig.

- Wij raden aan om de zoekmachine standaard te laten zoeken op een combinatie van alle woorden, zodat niet zeer veel experts worden gevonden wanneer op 'van' of 'de' wordt gezocht, dit is ook de gebruikelijke manier van zoeken op internet (6.6.5).

Een respondent klikt per abuis op de knop 'reset'. Gebruikers klikken over het algemeen direct na een zoekopdracht op de eerste knop die hen opvalt na de zoekopdracht.

- Wij raden aan de 'reset' knop te verwijderen en een tekst link 'reset zoekformulier' onderaan het formulier toe te voegen (6.6.6).

The screenshot shows a search results page with the following elements:

- Resultaat** (Result) header in the top left.
- 1 - 10 van 51 resultaten. (1 - 10 of 51 results) in the top right.
- Gezocht op:** jong Drenthe;landelijk;Architectuur en bouwkunde;historische tijd;toepassing van CH kennis (Searched for: young Drenthe; rural; Architecture and construction; historical time; application of CH knowledge).
- A table with 10 rows, each containing a number and a name with a blue link:

Titel	
1.	Drs. R. de Jong
2.	ir E.M.J. Blok
3.	Ir. R. Apell
4.	drs Marijke Beek
5.	drs Jeroen Westerman
6.	ir Okko Kloosterman
7.	ir. L.J. Keunen
8.	drs Adriaan Haartsen
9.	drs D.M. Purmer
10.	drs. J.P.A.M. Corten

- Below the table, there is a horizontal line with a dot on the left and a button labeled **volgende** (next) with a right-pointing arrow icon.
- At the bottom left, there is a link: [Terug naar het Zoekformulier](#) (Back to the search form).

Afbeelding 6.19. Resultaten expert zoeken.

Drie respondenten denken in eerste instantie dat hun zoekopdracht 10 resultaten oplevert. Het duurt enige tijd voordat zij zien dat er meerdere pagina's zijn en hoe zij deze kunnen bereiken.

- Wij raden aan om het aantal zoekresultaten groot weer te geven en direct onder het lijstje met namen te plaatsen (6.6.7).
- Wij raden aan een duidelijke knop 'Volgende' gebruiken onderaan de zoekresultaten pagina voor experts (6.6.8).

Wanneer in de zoekresultaten een expert wordt aangeklikt verschijnt een informatie pagina over de betreffende expert (zie afbeelding 6.20).

KICH
Kennisinstructuur CultuurHistorie

Zoeken
aanmelden | contact | colofon

[Voorlopige inschrijving](#)

Ronald Wiemer

Kernwoorden
toepassing van CH kennis, Archeologie,

Functies

Titel	Functie
Rijksdienst voor het Oudheidkundig Bodemonderzoek	Informatiemanager

[terug](#)

Toevoegen aan mandje
U kunt Ronald Wiemer tijdelijk bewaren in [uw persoonlijke mandje](#). Personen en organisaties in uw mandje zijn vanaf het openingsscherm eenvoudig bereikbaar.

[toevoegen](#)

Afbeelding 6.20. Expert pagina.

Wanneer de respondenten een expert willen toevoegen aan hun persoonlijke mandje klikken alle respondenten op de link “uw persoonlijk mandje” en niet op de knop ‘toevoegen’.

- Wij raden aan om een link ‘toevoegen aan uw persoonlijke mandje’ toe te voegen (6.6.9).
- Wij raden aan de knop ‘toevoegen’ te verwijderen (6.6.10).
- Wij raden aan om de link ‘uw persoonlijke mandje’ te veranderen in ‘toon persoonlijk mandje’ (6.6.11).

Tijdens het gebruik van de Almanak kunnen de respondenten dikwijls niet terug keren naar de vorige pagina. Hierdoor moeten zij in sommige gevallen de gehele zoekopdracht herhalen om bij het gewenste resultaat te komen.

- Wij raden aan om op iedere pagina binnen het zoekonderdeel van de Almanak een ‘terug’ knop te plaatsen (6.6.12).

6.6.2 Aanmelden als expert

Wanneer de respondenten zich willen aanmelden als expert verschijnt een pagina met zeer veel tekst. Deze tekst wordt niet gelezen. De respondenten moeten hun e-mail

adres invullen en vervolgens kunnen zij met behulp van een link in een mailtje het volledige registratieproces voltooien.

- Wij raden aan de hoeveelheid tekst op de eerste pagina van ‘Aanmelden’ als expert, drastisch te beperken (6.6.13).

Het aanmeldscrem past niet geheel in de pop-up, waardoor de respondenten horizontaal moeten scrollen om de gehele pagina te zien. Het stappenplan aan de linkerkant waarop kan worden gezien in welke stap de gebruiker zich bevindt en hoeveel stappen hij nog moet doorlopen wordt bijzonder goed gewaardeerd door de respondenten.

- Wij raden aan om de informatie die wordt getoond wanneer op ‘aanmelden’ wordt geklikt in het scherm te laten passen, zodat bezoekers niet horizontaal hoeven scrollen (6.6.14).

De weg naar het aanmeldformulier wordt zowel op de homepage van het KICH als op het zoekformulier van experts eenvoudig gevonden.

6.7 Opsomming aanbevelingen

6.7.1 Hoofdstuk 2, Algemeen

- 6.2.1 Wij raden aan om niet alle functionaliteiten direct beschikbaar te maken, maar deze beschikbaar te maken als extra opties, zodat de eenvoud duidelijker op de gebruikers overkomt.
- 6.2.2 Wij raden aan enkele functionaliteiten te laten vervallen.

6.7.2 Hoofdstuk 3, Navigatie

- 6.3.1 Wij raden aan om de hoofditens in de navigatie dezelfde kleursoort te geven als de subnavigatie, zodat de samenhang tussen hoofdnavigatie en subnavigatie beter duidelijk wordt.
- 6.3.2 Wij raden aan om de Homeknop aan de linkerkant van de hoofdnavigatie te plaatsen, daar waar de meeste bezoekers de homeknop verwachten.
- 6.3.3 Wij raden aan visueel beter zichtbaar te maken dat de subnavigatie een onderdeel is van de hoofdnavigatie door de subnavigatie als onderdeel van de hoofdnavigatie weer te geven. Dit kan door bijvoorbeeld ook voor de hoofdnavigatie tabbladen te gebruiken en de subnavigatie hierbinnen te plaatsen (zie ook afbeelding 3.6).
- 6.3.4 Wij raden aan de bovenbalk van de website kleiner te maken.
- 6.3.5 Wij raden aan de knoppen van de subnavigatie iets groter te maken.
- 6.3.6 Wij raden aan het crème gele blok rechtsboven in de bovenbalk te verwijderen.
- 6.3.7 Wij raden aan om het KICH logo te laten verwijzen naar de homepage van het KICH.
- 6.3.8 Wij raden aan om rechts naast de hoofdnavigatie een zoekfunctie te plaatsen die altijd zichtbaar is.

6.7.3 Hoofdstuk 4, Content

- 6.4.1 Wij raden aan om de homepage slechts enkele nieuwsberichten zeer kort aan te bieden.
- 6.4.2 Wij raden aan om gehele nieuwsberichten op een andere pagina te plaatsen.
- 6.4.3 Wij raden aan een link te plaatsen naar een pagina met alle nieuws artikelen.
- 6.4.4 Wij raden aan om op de homepage een zeer beknopte beschrijving te geven van KICH en wat de mogelijkheden zijn op de website. Dit hoeft niet perse door alleen tekst te plaatsen ook afbeeldingen van de kaart en het direct aanbieden van een inlogmogelijkheid geven aan dat er meer mogelijkheden zijn dan alleen nieuws.
- 6.4.5 Wij raden aan alle introductie teksten te verwijderen van de website.
- 6.4.6 Wij raden aan een extra tabblad te maken in 'In kaart' en dit 'Bronkaarten' te noemen.

- 6.4.7 Wij raden aan om ook op de homepage (of in het tabblad home) een helpfunctie aan te bieden en deze meer algemeen van aard te laten zijn en tevens een uitleg te laten bevatten over de helpfunctie in de verschillende onderdelen van de website.
- 6.4.8 Wij raden aan om het tabblad 'Documenten' te hernoemen in 'Publicaties'.
- 6.4.9 Wij raden aan om als achtergrond geen gekleurde vlakken te gebruiken, maar eenvoudigweg zwarte tekst op een witte achtergrond te gebruiken (zie afbeelding 3.6).
- 6.4.10 Wij raden aan om pas een persoonlijke omgeving te introduceren wanneer deze omgeving voldoende mogelijkheden bevat om bezoekers te interesseren. Wanneer van start wordt gegaan met zeer beperkte functionaliteit in de persoonlijke omgeving, kan dit er toe leiden dat gebruikers dit onderdeel als zinloos ervaren en niet meer gaan gebruiken, ook wanneer er wel meer functionaliteit in zit.
- 6.4.11 Wij raden aan om in Mijn KICH een inlogmogelijkheid aan te bieden.
- 6.4.12 Wij raden aan het inloggen niet via een pop-up te laten verlopen.
- 6.4.13 Wij raden aan om direct op de homepage een inlogmogelijkheid aan te bieden voor 'Mijn KICH'. Dit kan door twee kleine velden voor gebruikersnaam en wachtwoord weer te geven.

6.7.4 Hoofdstuk 5, In Kaart

- 6.5.1 Wij raden aan om direct op de homepage een link aan te brengen 'naar de KICH kaart'. Hiermee wordt ook de belangrijkste functionaliteit van de website direct op de homepage aangeboden.
- 6.5.2 Wij raden aan om de knop 'Vernieuw Kaart' te verplaatsen naar de onderkant van het kaartlagenselectie onderdeel.
- 6.5.3 Wij raden aan om slechts één aanvinkmogelijkheid voor een bepaalde kaartlaag aan te bieden en deze in dat geval zowel te tonen als actief te maken. Dit gaat ten koste van functionaliteit, maar maakt het gebruik aanzienlijk eenvoudiger. Boven de vinkjes kan dan staan 'selecteer kaartlaag' om de gebruiker zo te helpen met het werken met de kaart.
- 6.5.4 Wij raden aan om een kaart met legenda te kunnen uitprinten met behulp van een 'Print kaart' knop.
- 6.5.5 Wij raden aan om de hyperlinks in het kaartlagenselectie onderdeel blauw en onderstreept weer te geven zodat het duidelijker is dat het hyperlinks zijn.
- 6.5.6 Wij raden aan om ook de kaart te kunnen gebruiken zonder dat één kaartlaag actief is.
- 6.5.7 Wij raden aan om de volgorde van de kaartlagen dusdanig aan te passen dat individuele objecten (bijvoorbeeld munumenten) altijd in de bovenste laag zitten en daarmee altijd zichtbaar zijn. Dit om te voorkomen dat ze overlapt worden door grote gebieden van archeologische waarde uit een andere laag.

- 6.5.8 Wij raden aan om alt-teksten met verklarende tekst te genereren wanneer in de informatie modus over een bepaald object of landschap wordt bewogen.
- 6.5.9 Wij raden aan om een schaal weer te geven bij de kaart.
- 6.5.10 Wij raden aan om de niet kaartspecifieke informatie (Indicatieve kaart archeologische waarden, Streek, Provincie, Gemeente en Postcode) afzonderlijk van de verschillende kaartlagen te positioneren en de mogelijkheid labels te tonen hierbij weer te plaatsen.
- 6.5.11 Wij raden aan om de legenda beschikbaar te maken met een link aan de onderzijde van de kaart.
- 6.5.12 Wij raden aan om grotere knoppen rondom de kaart weer te geven.
- 6.5.13 Wij raden aan om de termen 'Oost', 'West' 'Noord' en 'Zuid' weer te geven bij de knoppen rondom de kaart, zodat de werking van de knoppen direct duidelijk wordt.
- 6.5.14 Wij raden aan om ook op de hoeken van de kaart navigatie knoppen te plaatsten zodat de gebruiker direct naar het Noord-Oosten of Zuid-Westen kan navigeren.
- 6.5.15 Wij raden aan om de kaart meer gescheiden te plaatsen van de provincie- en gemeenteselectie.
- 6.5.16 Wij raden aan om eerst de gemeente te plaatsen en daarna de provincie , om zo te voorkomen dat gebruikers denken eerste een provincie te moeten selecteren alvorens zij een gemeente kunnen selecteren.
- 6.5.17 Wij raden aan om de functie 'Toon geheel Nederland' meer apart te plaatsen van de andere functionaliteiten.
- 6.5.18 Wij raden aan om de functionaliteiten van de kaart op een eenduidige manier te laten werken. Laat bijvoorbeeld het uitzoomen pas plaatsvinden wanneer op de kaart wordt geklikt.
- 6.5.19 Wij raden aan knopnamen dusdanig te kiezen dat deze ook duidelijk zijn zonder de alt-teksten te lezen: 'Zoom in', 'Zoom uit', 'Verschuif' en 'Informatie'.
- 6.5.20 Wij raden aan om te overwegen in de 'Informatie modus' individuele objecten individueel aanklikbaar te maken, waarbij ook rondom het individuele object kan worden geklikt en waarbij een 'muishandje' verschijnt wanneer over een specifiek object wordt bewogen.
- 6.5.21 Wij raden aan om de muis aanwijzer per functionaliteit te laten veranderen en hiervoor de meest standaard muispointer vormen te gebruiken (zie tabel 5.1).
- 6.5.22 Wij raden aan om de selectievraag in eerste instantie alleen met een open zoekveld te laten plaatsvinden.
- 6.5.23 Wij raden aan het derde tabblad 'zoekresultaten' te noemen en dit automatisch te openen wanneer op 'Zoek' wordt geklikt.
- 6.5.24 Wij raden aan om het aantal zoekresultaten duidelijk weer te geven, zowel op de plaats van de zoekopdracht als boven de resultaten in het laatste tabblad.
- 6.5.25 Wij raden aan om een link 'uitgebreid zoeken' toe te voegen en deze te laten verwijzen naar een aantal extra zoekmogelijkheden; alle woorden, een exacte woordcombinatie en met één van de ingegeven woorden.

- 6.5.26 Wij raden aan om het uitgebreid zoek te openen met de ingegeven term waarop in eerste instantie is gezocht, aangezien gebruikers meestal pas uitgebreid gaan zoeken als een bepaalde zoekopdracht niet het gewenste resultaat oplevert.
- 6.5.27 Wij raden aan om nog uitgebreidere zoekmogelijkheden te verwijderen als zoekmogelijkheid.
- 6.5.28 Wij raden aan om te spreken over 'Zoeken' in plaats van 'Selectievraag'.
- 6.5.29 Wij raden aan om in de help pagina door middel van tekstlinks een aantal help onderwerpen aan te bieden die de gebruikers kunnen raadplegen wanneer zij een probleem hebben met de kaart.

6.7.5 Hoofdstuk 6, Experts

- 6.6.1 Wij raden aan geen extra pulldown-menu's te laten verschijnen nadat een keuze voor een locatie, thema of periode is gemaakt.
- 6.6.2 Wij raden aan om te overwegen het aantal mogelijkheden in de zoekfunctie van de Almanak te beperken, zodat de keuzes eenvoudiger te overzien zijn.
- 6.6.3 Wij raden aan om te overwegen 'Experts zoeken' in eerste instantie alleen met één zoekveld aan te bieden en voor de overige zoekcriteria 'Uitgebreid zoeken' aan te bieden.
- 6.6.4 Wij raden aan het veld met de zoekterm meer gescheiden van de andere zoekcriteria te plaatsen, bijvoorbeeld direct onder de criteria.
- 6.6.5 Wij raden aan om de zoekmachine standaard te laten zoeken op een combinatie van alle woorden, zodat niet zeer veel experts worden gevonden wanneer op 'van' of 'de' wordt gezocht, dit is ook de gebruikelijke manier van zoeken op internet.
- 6.6.6 Wij raden aan de 'reset' knop te verwijderen en een tekst link 'reset zoekformulier' onderaan het formulier toe te voegen.
- 6.6.7 Wij raden aan om het aantal zoekresultaten groot weer te geven en direct onder het lijstje met namen te plaatsen.
- 6.6.8 Wij raden aan een duidelijke knop 'Volgende' gebruiken onderaan de zoekresultaten pagina voor experts.
- 6.6.9 Wij raden aan om een link 'toevoegen aan uw persoonlijke mandje' toe te voegen.
- 6.6.10 Wij raden aan de knop 'toevoegen' te verwijderen.
- 6.6.11 Wij raden aan om de link 'uw persoonlijke mandje' te veranderen in 'toon persoonlijk mandje'.
- 6.6.12 Wij raden aan om op iedere pagina binnen het zoekonderdeel van de Almanak een 'terug' knop te plaatsen.
- 6.6.13 Wij raden aan de hoeveelheid tekst op de eerste pagina van 'Aanmelden' als expert, drastisch te beperken.
- 6.6.14 Wij raden aan om de informatie die wordt getoond wanneer op 'aanmelden' wordt geklikt in het scherm te laten passen, zodat bezoekers niet horizontaal hoeven scrollen.

Bijlage 1 Schematisch overzicht gegevensaanbod

	Onderliggend bronbestand	Aantal	Kwaliteitsaanduiding	Actualiteit gegevens	Gebruik in KICH	GIS-attributen	Formaat
RDMZ tijdelijke monumentenkaart	ODB; straks MonArch	52.000, waaronder ook de 1.400 beschermde archeologische monumenten	-	Situatie van 1 januari 2001	Ja	X-Y coördinaten; zwaartepunt van het contour, met betrouwbaarheid	Shape / DBF MonArch wordt Oracle
RDMZ stads- en dorpsgezichten		345	-		Ja	Polygoon	Shape / DBF
ROB archeologische monumentenkaart	ARCHIS II; straks MonArch	13.000 terreinen, waarvan 1.400 beschermd	Aanduiding archeologische waarde: * normaal * hoog * zeer hoog * zeer hoog, beschermd * nog niet gewaardeerd	Iedere 6 maanden ververs	Ja	Polygoon	Naar keuze: Shape / DBF of AutoCAD of MapInfo MonArch wordt Oracle
ROB indicatieve kaart archeologische waarden		Landsdekkende gebiedsindeling	Aanduiding trefkans archeologische vondst * hoog * middelhoog * laag * zeer laag * niet gekarteerd		Ja	Rasterkaart	TIFF
EC-LNV CultGis	Landelijk Belvederebestand	6000 elementen, ruim 70 aandachtsgebieden	-		Ja	Polygoon	Shape / DBF
EC-LNV CultGis	Provincies Nrd-Holland en Utrecht	5500 elementen, 19 aandachtsgebieden	-		Wellicht	Polygoon	Shape / DBF
Alterra HistLand		Landsdekkende	Mate van verandering sinds		Ja, in	Polygoon	Shape / DBF

	Onderliggend bronbestand	Aantal	Kwaliteitsaanduiding	Actualiteit gegevens	Gebruik in KICH	GIS-attributen	Formaat
		gebiedsindeling	1850		aangepaste vorm		
RDMZ Monumenten Inventarisatie 1850-1940		200.000 objecten	-	bevroren	Nee	X-Y coördinaten, meestal leeg	MS Access
RDMZ Wederopbouw database		100.000 objecten	-	Wordt nu gevuld	Nee	-	MS Access (?)
RDMZ Digitaal foto-archief		Onbekend	-		Zo mogelijk	-	Image formaten
ROB Globale archeologische kaart van het Continentaal Plat			Aanduiding trefkans archeologische vondst * hoog * middelhoog * laag		Advies van ROB: niet zinvol voor KICH.	Polygonen in UTM-coördinaten	Naar keuze: Shape / DBF of MapInfo

Bijlage 2 Bestandsbeschrijvingen basisregistraties

2A – Bestandsbeschrijving voorlopige monumentenkaart versie 1.0

2B – Bestandsbeschrijving stads- en dorpsgezichten kaartlaag

2C – Logisch gegevensmodel Archis 2

2D – Beschrijving Archeologische Monumentenkaart

2E - Beschrijving Indicatieve Kaart van Archeologische Waarden

2F – Bestandsstructuur belangrijkste CultGis bestanden

2A – Bestandsbeschrijving voorlopige monumentenkaart versie 1.0

Veld-naam	Veld-type	Veld-breedte	Beschrijving
Shape	Shape Point	6	Type ruimtelijk object (ten behoeve van ArcView)
Objrijksnr	Numeriek	11	Rijksmonumentnummer
Objectnaam	Tekst	35	Naam van het object ¹⁾
Provco2000	Tekst	2	Tweeletterige afkorting van de provincie waarin het object lag op 31-12-2000
Gemnm2000	Tekst	32	Naam van de gemeente waarin het object lag op 31-12-2000
Gemnr2000	Numeriek	6	CBS gemeentenummer van de gemeente waarin het object lag op 31-12-2000
Cbs_tekst	Tekst	20	CBS typering van het object (typering bestaand uit 13 categorieën)
Type	Tekst	30	Door AMR voor eigen doeleinden gemaakte typering van het object (met name t.b.v. kaartlegenda's). Zo hebben b.v. alle onderdelen van complexen als type 'Complex' gekregen en is het type 'Archeologisch monument' toegevoegd.
Soort_obj	Tekst	15	AMR uitwerking van de drie CBS categorieën: 'Weg- en waterwerken', 'Verdedigingswerken' en 'Losse objecten niet eerder genoemd'. De uitwerking is gedestilleerd uit de redengevende omschrijving in de Objecten Databank
Straatnaam	Tekst	43	Straatnaam van het hoofdadres van het object
Huisnummer	Numeriek	11	Huisnummer van het hoofdadres van het object
Toevoeging	Tekst	6	Toevoeging aan het huisnummer van het hoofdadres van het object
Situering	Tekst	2	Situering van het object ten opzichte van het voor het object vermelde adres; 'BY' = bij, 'TO' = tegenover
Postcode	Tekst	7	Postcode van het hoofdadres van het object
Woonplaats	Tekst	24	Plaats van het hoofdadres van het object
X	Numeriek	6	X-coördinaat van het monument conform het Rijksdriehoeksmeting stelsel (in meters)
Y	Numeriek	6	Y-coördinaat van het monument conform het Rijksdriehoeksmeting stelsel (in meters)
Comrijksnr	Numeriek	11	Rijksmonumentnummer van het monumentencomplex als het object deel uitmaakt van een complex ²⁾
Comnaam	Tekst	35	Naam van het complex als het object deel uitmaakt van een complex
Hoofd_obj	Tekst	1	'J' als het object het hoofdobject is van een complex. Anders 'N' ²⁾
Ligging	Tekst	20	Ligging van de vermelde x- en y-coördinaten.

Ligging

Aandeel in totale aantal objecten

'XY in het pand':	79,7%
'XY in het perceel':	17,4%
'XY bij de straat':	2,1%
'XY in 4 positie postcode', 'XY in de gemeente' & 'onbekend':	0,8% ³⁾

Betrouwbhd	Numeriek	3	Betrouwbaarheid van de x- en y-coördinaten. Kans dat de voor het object vermelde x- en y-coördinaten behoren bij het object.
------------	----------	---	--

Betrouwbaarheid	Aantal objecten	Aandeel in totale aantal objecten
95%	26758	50,2%
90%	4776	9,0%
80%	3441	6,5%
70%	5092	9,5%
50%	6699	12,6%
10%	6130	11,5%
0% ³⁾	425 ³⁾	0,8%

Toelichting

De voorlopige monumentenkaart is begin 2002 als tussentijds product door het project Actualisering Monumentenregister (AMR) opgeleverd aan de Rijksdienst voor de Monumentenzorg (RDMZ) en de Rijksdienst voor het Oudheidkundig Bodemonderzoek (ROB). In het project AMR werken de RDMZ en de ROB samen om de gegevens over gebouwde en archeologische monumenten, vastgelegd in het Monumentenregister, duurzaam op orde te brengen.

Formeel gesproken bevat de Voorlopige Monumentenkaart alle vervaardigde zaken waarop de Monumentenwet 1988 onherroepelijk van toepassing is.

De Voorlopige Monumentenkaart bevat de monumenten op de peildatum 1-1-2001. Dit betekent b.v. dat MSP-monumenten die na deze datum zijn aangewezen niet in de kaart zijn opgenomen.

De Voorlopige Monumentenkaart wordt geleverd als ArcView puntenkaartlaag in het Shape formaat (*voorlopige_monumentenkaart_1_0_point.shp*). De hieraan gekoppelde attribuuftabel is in dBASE formaat (*voorlopige_monumentenkaart_1_0_point.dbf*). In deze tabel zijn de x- en y-coördinaten als velden opgenomen. Als een GIS de Shape kaartlaag niet kan inlezen, kan waarschijnlijk wel de dBASE tabel worden ingelezen. De x- en y-coördinaatvelden kunnen dan worden gebruikt om de objecten te geocoderen.

Disclaimer

De Rijksdienst voor de Monumentenzorg (RDMZ) staat, ondanks het feit dat aan de ontwikkeling van de voorlopige monumentenkaart grote zorg is besteed, niet in voor eventuele daarin voorkomende fouten. De RDMZ aanvaardt geen enkele aansprakelijkheid voor welke schade dan ook veroorzaakt door fouten of onjuistheden in de voorlopige monumentenkaart.

Voetnoten

- 1.) Een object in de Voorlopige Monumentenkaart is een rijksmonument of een onderdeel daarvan. Sommige rijksmonumenten zijn opgedeeld in onderdelen. In dat geval wordt het monument een complex genoemd. Alle individuele complexonderdelen zijn apart in de Voorlopige Monumentenkaart opgenomen. Let wel: een complex wordt maar als één monument gezien en geteld ²⁾.
- 2.) Een complexonderdeel is herkenbaar aan het feit dat het veld Comrijksnr groter is dan nul. Alle onderdelen van een complex hebben als Comrijksnr hetzelfde rijksmonumentnummer. Er is geen apart record opgenomen voor het complex als geheel. Wel is één complexonderdeel aangemerkt als hoofdoject. Alleen bij dit complexonderdeel heeft het veld Hoofd_obj de waarde 'J'. Dat is het enige complexonderdeel dat de RDMZ meetelt bij het tellen van rijksmonumenten. Dit betekent dat het aantal rijksmonumenten wordt geteld met behulp van de volgende selectie: (Comrijksnr = 0) OR (Comrijksnr > 0 AND Hoofd_obj = "J").
- 3.) Er zijn 425 objecten (279 monumenten) niet in de Voorlopige Monumentenkaart opgenomen omdat de betrouwbaarheid van de coördinaten te laag was (namelijk 0%). Voor deze objecten moet aanvullend onderzoek van AMR uitsluitel geven.

Rijksdienst voor de Monumentenzorg
Afd. Cultuurwaardenonderzoek
Postbus 1001
3700 BA Zeist
www.monumentenzorg.nl

Contactpersoon:
H.C. de Groot
Specialist Geo-informatie
Tel.: 030-6983363
E-mail: H.deGroot@monumentenzorg.nl

RIJKSDIENST VOOR DE MONUMENTENZORG

2B – Bestandsbeschrijving stads- en dorpsgezichten kaartlaag

Veld-naam	Veld-type	Veld-breedte	Decimaal posities	Beschrijving
Shape	Shape Polygon	8		Type ruimtelijk object (ten behoeve van ArcView)
Naam	Tekst	50		Naam van het stads- of dorpsgezicht
In_procedu	Datum	8		Datum waarop de procedure is gestart (ex artikel 35 van de Monumentenwet 1988) ter aanwijzing van het gebied als rijksbeschermd stads- of dorpsgezicht
Aangewezen	Datum	8		Datum waarop het gebied is aangewezen als rijksbeschermd stads- of dorpsgezicht
Record_id	Numeriek	16	0	Record-nummer in het attribuutbestand
Geogemut	Datum	8		Datum waarop de locationele informatie recentelijk voor het laatst is gewijzigd. Dit veld is ten behoeve van interne RDMZ processen.
Attgemut	Datum	8		Datum waarop de attribuutinformatie recentelijk voor het laatst is gewijzigd. Dit veld is ten behoeve van interne RDMZ processen.
Procstatus	Numeriek	4	0	Status van het gebied: 3 gebied is in procedure 4 gebied is aangewezen als rijksbeschermd stads- of dorpsgezicht 5 gebied is ingetrokken als rijksbeschermd stads- of dorpsgezicht
Ingetrok	Datum	8		Datum waarop de rijksbescherming van het stads- of dorpsgezicht is ingetrokken
Reflkigbkn	Boolean	5		Aanduiding of bij het digitaliseren van de begrenzing van het gebied de GBKN en de kadastrale percelen uit het LKI als referentieondergronden zijn gebruikt
Opperv_km2	Numeriek	10	3	Oppervlakte van het in de kaart als stads- of dorpsgezicht opgenomen vlak (in vierkante kilometers)
Centroid_x	Numeriek	18	5	X-coördinaat (in meters) conform het Rijksdriehoeksmeting stelsel, van het geografisch zwaartepunt van het in de kaart als stads- of dorpsgezicht opgenomen vlak
Centroid_y	Numeriek	18	5	Y-coördinaat (in meters) conform het Rijksdriehoeksmeting stelsel, van het geografisch zwaartepunt van het in de kaart als stads- of dorpsgezicht opgenomen vlak

Toelichting

De stads- en dorpsgezichtenkaartlaag bevat alle gebieden waarvoor (recent of langer geleden) de procedure is gestart om het gebied aan te wijzen als rijksbeschermd stads- of dorpsgezicht (ex artikel 35 van de Monumentenwet 1988). Dit betekent dat de kaartlaag niet alleen de gebieden bevat waarvoor de procedure nog loopt en waarvoor de procedure heeft geresulteerd in een aanwijzing als rijksbeschermd stads- of dorpsgezicht maar ook waarvoor de aanwijzing inmiddels is ingetrokken. Zie het veld Procstatus.

Kwaliteit van de gegevens

Wat de kwaliteit van de gegevens betreft dient een onderscheid gemaakt te worden tussen de locationele informatie (de ligging van de begrenzing van het gebied) en de attribuutinformatie (de beschrijvende gegevens die aan het gebied gekoppeld zijn).

Kwaliteit locatonele informatie

De kwaliteit van de locatonele informatie in de stads- en dorpsgezichtenkaartlaag is wisselend. Deze kwaliteit is het beste voor de gebieden waarbij bij het digitaliseren van de begrenzing de GBKN en de kadastrale percelen uit het LKI als referentieondergronden zijn gebruikt. Voor deze gebieden kan gegarandeerd worden dat de begrenzing wat ligging betreft identiek is aan de begrenzing die op de officiële (papieren) kaart staat die bij het aanwijzingsbesluit en -toelichting is gevoegd. De waarde van het veld Reflkgbkn is voor deze gebieden 'True'.

De locatonele informatie van de gebieden in de provincies Friesland en Limburg is recentelijk visueel gecontroleerd en waar nodig verbeterd. Dit is gedaan door de stads- en dorpsgezichtenkaartlaag over de topografische kaart op schaal 1:10.000 (TOP10vector) te leggen en vervolgens de begrenzingen van de gebieden te vergelijken met die in de aanwijzingskaarten. De verbeteringen hebben de kwaliteit van de locatonele informatie verhoogd maar nemen niet het risico weg dat de ligging van de begrenzingen mogelijk tot maximaal zo'n 20 meter afwijkt van die op de officiële aanwijzingskaarten.

Voor de overige provincies is deze controle niet uitgevoerd. De kwaliteit van de locatonele informatie is voor deze provincies onduidelijk. Op basis van de ervaringen opgedaan tijdens het werken met de kaartlaag en bij de controle van de gebieden in Friesland en Limburg, kan de maximale afwijking in de ligging van de begrenzing worden ingeschat op ongeveer 100 meter.

Voor de gebieden waarvoor de kwaliteit van de locatonele informatie niet kan worden gegarandeerd zal binnen het project Actualisering Monumentenregister (AMR) de begrenzing eenduidig worden vastgesteld. In dit project werken de Rijksdienst voor de Monumentenzorg (RDMZ) en de Rijksdienst voor het Oudheidkundig Bodemonderzoek (ROB) samen om de gegevens over gebouwde en archeologische monumenten, vastgelegd in het Monumentenregister, duurzaam op orde te brengen. AMR wordt naar verwachting in 2005 afgerond.

Kwaliteit attribuut informatie

De attribuut informatie is recentelijk voor de gehele stads- en dorpsgezichtenkaartlaag gecontroleerd en waar nodig verbeterd. De kwaliteit van deze gegevens kan worden gegarandeerd. Hierop vormen de velden Opperv_km2, Centroid_x, Centroid_y een uitzondering omdat de gegevens in die velden zijn afgeleid uit de locatonele informatie.

Leveringsformaat

De stads- en dorpsgezichtenkaartlaag wordt geleverd als ArcView vlakkenkaartlaag in het Shape formaat (*stadsendorpsgezichten_vlakken.shp*). De hieraan gekoppelde attribuut tabel is in dBASE formaat (*stadsendorpsgezichten_vlakken.dbf*). In deze tabel zijn ook de x- en y-coördinaten van het geografisch zwaartepunt van de gebieden opgenomen (zie de velden Centroid_x en Centroid_y). Als een GIS de Shape kaartlaag niet kan inlezen, kan waarschijnlijk wel de dBASE tabel worden ingelezen. De x- en y-coördinaatvelden kunnen dan worden gebruikt om de gebieden op een kaart te representeren als een punt.

Disclaimer

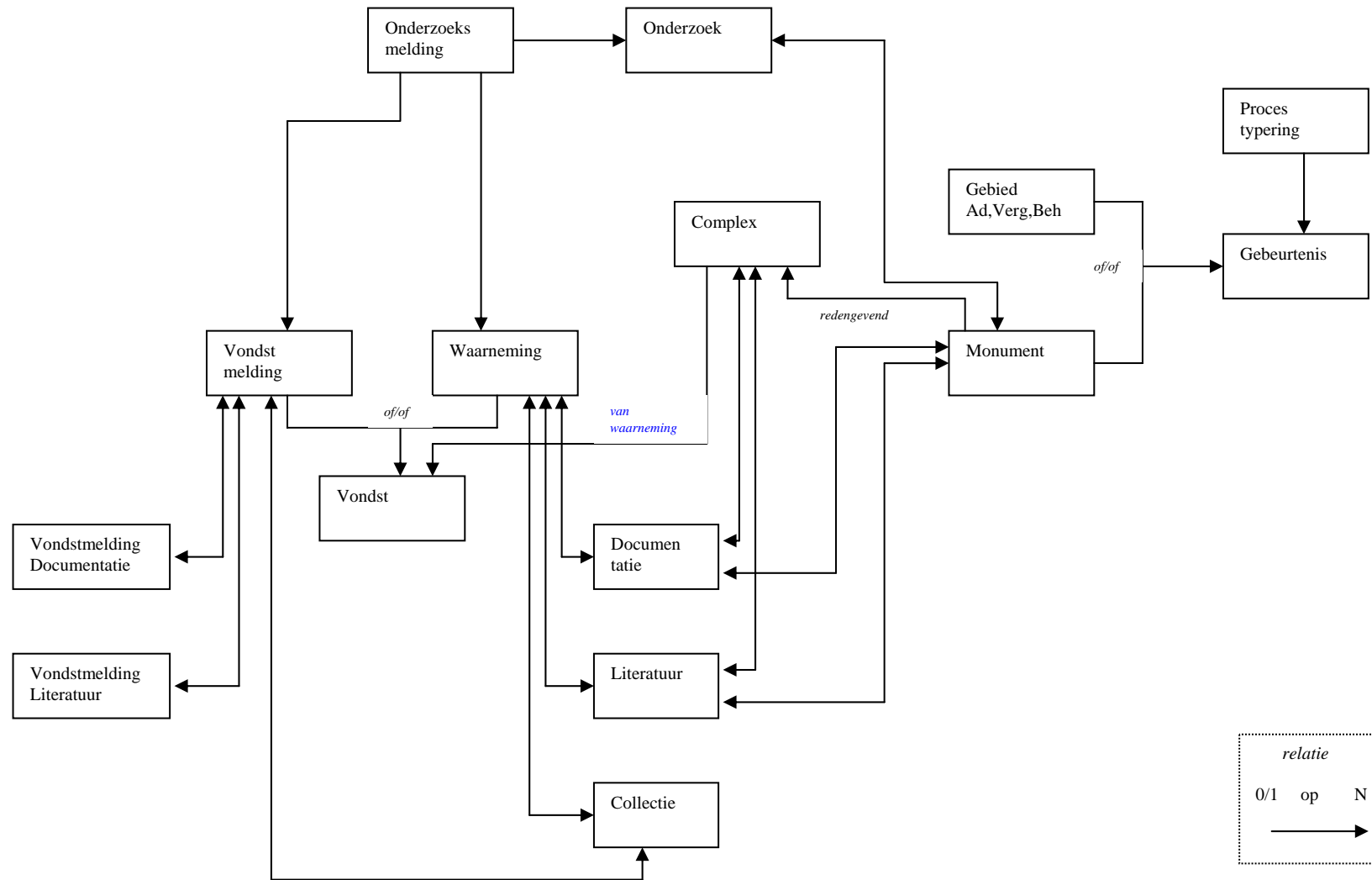
De Rijksdienst voor de Monumentenzorg (RDMZ) staat, ondanks het feit dat aan de ontwikkeling van de stads- en dorpsgezichtenkaartlaag grote zorg is besteed, niet in voor eventuele daarin voorkomende fouten. De RDMZ aanvaardt geen enkele aansprakelijkheid voor welke schade dan ook veroorzaakt door fouten of onjuistheden in de stads- en dorpsgezichtenkaartlaag.

Rijksdienst voor de Monumentenzorg
Afd. Cultuurwaardenonderzoek
Postbus 1001
3700 BA Zeist
www.monumentenzorg.nl

Contactpersoon:
H.C. de Groot
Specialist Geo-informatie
Tel.: 030-6983363
E-mail: H.deGroot@monumentenzorg.nl

RIJKSDIENST VOOR DE MONUMENTENZORG

2D – Beschrijving Archeologische Monumentenkaart

Kaart en catalogus

De digitale archeologische monumentenkaart bestaat uit een kaart met een bijbehorende catalogus. De catalogus geeft een overzicht van de terreinen. Men vindt er gegevens over de locatie (coördinaten, plaats en toponiem), beschrijving, datering en waardebeoordeling. De kaart wordt geleverd in meerdere GISformaten (zie hieronder), de catalogus heeft de vorm van 3 dBase bestanden.

Toelichting bij de geleverde bestanden

De geometrie van de terreinen (de entiteiten die als polygoon beschreven zijn) krijgt u in een uitwisselingsformaat. Hierin zijn ook opgenomen de velden Monumentnr (uniek nummer waaronder het monument in Archis is geregistreerd) en Waarde (de waardering van het archeologische monument)

De naamgeving voor de bestanden is als volgt:

formaat naamgeving

Mapinfo Monumenten.dat,
Monumenten.id,
Monumenten.map,
Monumenten.tab

AutoCAD DXF Monumenten.dxf

ArcView shape Monumenten.shp,
Monumenten.shx,
Monumenten.dbf

De tekstuele informatie (de catalogus) is in een drietal dBase bestanden opgenomen, te weten:

MONUMENT.DBF bevat administratieve informatie m.b.t. de monumenten

COMPLEX.DBF bevat de archeologische betekenisvolle eenheden binnen de monumenten

TOELICHT.DBF bevat toelichting op monument

Omdat een monument meerdere archeologische complexen kan bevatten, is er een 1 op N relatie tussen MONUMENT.DBF en COMPLEX.DBF. De relatie tussen deze twee wordt gevormd door het veld MONUMENTNR. Op dezelfde wijze is het bestand MONUMENT.DBF gerelateerd aan TOELICHT.DBF. Ook hier bestaat een 1 op N relatie. De koppeling met de geometrie vindt eveneens via het veld MONUMENTNR plaats. In de dBase bestanden zijn per monument de volgende rubrieken onderscheiden:

Tabel: Monument.dbf (Administratieve en topografische beschrijving van het monument)

Rubriek *Toelichting*

Monumentnr Een uniek nummer waaronder het monument in Archis is geregistreerd.

Kaartblad Het nummer van het topografische kaartblad (1:25.000), waarop een monument (al of niet gedeeltelijk) is gesitueerd.
 Code Een volgnummer van het monument binnen het desbetreffende Kaartblad.
 Kaartblad. Het kaartblad en het volgnummer vormen samen het zgn. CMA-nr. van het monument.
 Waarde De waardering van het archeologische monument.
 X-coördinaat De X- coördinaat van de centrale coördinaat van het monument volgens het systeem van de Rijksdriehoeksmeting (RD-net).
 Y-coördinaat De Y- coördinaat van de centrale coördinaat van het monument volgens het systeem van de Rijksdriehoeksmeting (RD-net).
 Provincie Naam van de provincie.
 Gemeente Naam van de gemeente.
 Plaats Naam van de dichtstbijzijnde plaats (stad/dorp/buurtschap) binnen de betreffende gemeente.
 Toponiem Nadere plaatsbepaling (veldnaam).

Tabel: Complex.dbf (1 of meer archeologisch betekenisvolle eenheden binnen het monument)

<i>Rubriek</i>	<i>Toelichting</i>
Monumentnr	Zie boven.
Complexid	Uniek identificatienummer waaronder het complex in Archis is geregistreerd.
Complex	Beschrijving van het complex.
Begin-periode	Begin datering van het complex
Eind-periode	Eind datering van het complex

Tabel: Toelicht.dbf (Een nadere toelichting op het monument in de vorm van 1 of meer regels vrije tekst)

2E - Beschrijving Indicatieve Kaart van Archeologische Waarden

De digitale IKAW wordt geleverd als ongecomprimeerd TIFF bestand. De kaart is namelijk het resultaat van een aantal transformatie technieken die uitsluitend in rasterformaat kunnen worden uitgevoerd.

Voor gebruik in ArcView en Mapinfo is voor het TIFF bestand een worldfile toegevoegd waarin de begrenzingen en de resolutie van de kaart zijn opgenomen.

Om de kaart binnen andere GISsystemen te kunnen gebruiken heeft u de volgende gegevens nodig.

Begrenzingen gebied:

Noord	628000
Zuid	303000
Oost	283000
West	-9000
Resolutie	50

2F – Bestandsstructuur belangrijkste CultGis bestanden

1. Cultgis_elementen

Columns

Name	Type	Size
NAAM	Text	68
BEGIN	Double	8
EINDE	Double	8
AEE_TYPE	Text	36
AEE_SUBTYP	Text	38
KENMERKEND	Text	38
HECTARES	Double	8
CODE	Double	8
ATLASCODE	Double	8
ELEMENT_ID	Double	8
AEE_ID	Double	8
AGG_AGG_ID	Text	15
LEGEND	Double	8

2. Aandachtsgebieden

Columns

Name	Type	Size
AREA_FEET	Double	8
PERIMETER_	Double	8
CODE	Double	8
HECTARES	Double	8
AGG_ID	Double	8
NAAM	Text	241
LANDSCHAPS	Text	241
WAARDERING	Double	8
TEXTFILE	Text	25
ATLASCODE	Double	8
ACRES	Double	8

3. Deellandschap

Columns

Name	Type	Size
AREA	Double	8
PERIMETER	Double	8
LANDTYPE_	Double	8
LANDTYPE_I	Double	8
TYPE	Double	8
TEXTFILE	Text	50
NAAMTYPE	Text	100

4. Landschap

Columns

Name	Type	Size
AREA	Double	8
PERIMETER	Double	8
LANDTYPE_	Double	8
LANDTYPE_I	Double	8
TYPE	Double	8
NAAMTYPE	Text	30
TEXTFILE	Text	50

Bijlage 3 Geinventariseerde portalen en sites

www.monumenten.nl

Doelstelling

Ter beschikking stellen van informatie over monumenten en cultuurhistorie. 'Brengh liefhebbers bijeen'.

Doelgroep

De doelgroep is een breed publiek van geïnteresseerden in monumenten en cultuurhistorie, monumentenbezitters, professionals etc.
Er is weinig overlap met de KICH webportaal doelgroep.

Functionaliteiten

Dit portaal heeft ten aanzien van interactiviteit en communicatie een aantal functionaliteiten die ook in het KICH webportaal worden beoogd.

Nieuws

Zoeken

Enquête

Highlights

Adviesprogramma

FAQ

Evenementenkalender

Prikbord

Adressen / links

Kennis/Informatie

Biedt veel interessante informatie over (bouwkundige) monumenten en is mogelijk een site om mee te nemen in het KICH webportaal als te ontsluiten site.

Interactiviteit/communicatie:

De site biedt veel mogelijkheden tot interactie en communicatie.

Zoek/vind functionaliteit:

De zoek/vind functionaliteit is zeer basaal. Er is alleen een zoekingang voor eenvoudig zoeken.

Personalisatie

Na registratie krijgt een gebruiker toegang tot een aantal extra informatie-ingangen. Het betreft een adviesprogramma, toegang tot een prikbord, de mogelijkheid om vragen te stellen aan deskundigen en een nieuwsbrief.

Integratie databronnen

Is hier niet van toepassing, de aangeboden content is vooral tekstueel / documentair.

NB: Het loont de moeite om na te gaan welke portaalsoftware voor deze site wordt gebruikt.

www.archeologienet.nl

Doelstelling

Deze site geeft informatie over archeologie, archeologische terreinen in Nederland en bijvoorbeeld over 'archeologische' wandel- en fietsroutes.

Doelgroep

Doelgroep is vooral het grote publiek dat is geïnteresseerd in archeologie en verschilt dus van de doelgroep voor het KICH webportaal.

Kennis/Informatie

De geboden content is niet of nauwelijks relevant voor de voor het KICH webportaal beoogde doelgroepen.

Interactiviteit/communicatie

De site biedt een aantal interessante mogelijkheden voor interactie. Deze betreffen vooral de zoek/vind functionaliteit

Zoek/vind functionaliteit:

De zoek/vind functionaliteit is interessant, omdat een aantal 'alternatieve' zoekingen wordt geboden:

periode/tijdvak

De gebruiker kiest een periode op een tijdbalk en krijgt de aan die periode gerelateerde informatie

gebied/locatie

Een gebruiker kan via een kaart van Nederland naar informatie over op die kaart aangegeven objecten en gebieden/landschappen.

thema

Via een zoekfunctie kan gecombineerd gezocht worden op thema's, periodes en vrije trefwoorden.

Personalisatie

Deze site biedt geen personalisatie

Integratie databronnen

Geografische en thematische informatie over vindplaatsen en archeologische landschappen is toegankelijk. Er is ook informatie over archeologische routes beschikbaar

www.nieuwekaart.nl

Doelstelling

Geeft toegang tot de nieuwe kaart van Nederland. Doelstelling is het vastleggen van en inzicht krijgen in ruimtelijke toekomstplannen.

Doelgroep

Eenzijds overheidsinstellingen en professionals en anderzijds burgers die geïnformeerd willen worden over ruimtelijke planvorming.

Instanties kunnen informatie over nieuwe plannen toesturen. Deze wordt (als aan bepaalde voorwaarden wordt voldaan) geïmplementeerd in de onderliggende database.

Er is overlap met de doelgroepen van het KICH webportaal.

Kennis/Informatie:

Vinden en bekijken van ruimtelijke plannen via een mapinterface.

Een kaart van Nederland met zoekingen op postcode, plaatsnaam en plannaam en de mogelijkheid om kaartlagen te selecteren van plannen met een combinatie van een bepaald type instantie (rijks, provincie, gemeente etc.) en een bepaald aandachtsgebied (b.v. wonen, werken, natuur en recreatie etc.).

Bestellen van kaarten (wandkaart, GIS-bestand of kaartbladen)

Discussieforum

Interactiviteit/communicatie:

De site biedt een forum en de mogelijkheid jezelf te abonneren op een nieuwsbrief.

Te publiceren plannen kunnen via mail/post worden aangeleverd.

Zoek/vind functionaliteit:

Er is geen standaard thematische zoekingang op de site. Voor het zoeken naar plannen is via een interactieve kaart geografisch of op naam van het plan te zoeken.

Personalisatie:

Er is geen personalisatie.

Integratie databronnen

Ontsluiting van geografische informatie over ruimtelijke plannen, inclusief documentaire informatie per plan.

www.meetnetlandschap.nl

Doelstelling

Het ter beschikking stellen van informatie verzameld in het kader van het meetnet landschap. Daarmee wordt beoogd de kwaliteit van het landschap vast te leggen en de veranderingen daarin te volgen.

Er zijn 9 meetdoelen waaronder het meetdoel cultuurhistorie (= ontsluiting van CultGis).

Doelgroep

Doelgroepen zijn vooral lagere overheden, terreinbeherende instanties en andere professionals. Er is dus overlap met de doelgroepen van het KICH webportaal.

Kennis/Informatie:

Biedt vooral veel geografische informatie over de diverse meetdoelen / gemeten objecten. Via een mapviewer kunnen de meetresultaten geografisch inzichtelijk gemaakt worden.

Functionaliteiten

Er kunnen een aantal standaard kaartbewerkingen uitgevoerd worden. Kaartlagen (waaronder de CultGis lagen voor historische elementen, aandachtsgebieden en landschappen) kunnen worden aan- en uitgezet.

Interactiviteit/communicatie

Er is een interactieve kaartinterface.

Zoek/vind functionaliteit

Er wordt een interactieve kaartinterface ter beschikking gesteld waarmee uitgebreid kan worden geklied en geselecteerd via verschillende ingangen. Verschillende manieren van zoeken op categorieën, gebieden, periode, trefwoord etc. kunnen worden toegepast op de kaart.

Personalisatie

Er is geen personalisatie.

Integratie databronnen

De site ontsluit de onderliggende databronnen van de individuele meetdoelen. Hoewel deze niet geïntegreerd in 1 kaart zijn te benaderen, kun je wel van meetdoel naar meetdoel switchen met behoud van het geselecteerde mapextent. (De werking van deze site is overigens niet optimaal).

NB: ten tijde van de inventarisatie was de site met het kaartmateriaal van lancewad 'under construction'.

Doelstelling

Het inventariseren en waarderen van het landschap en het culturele erfgoed. Het verrichten van onderzoek naar de belevingswaarde van het gebied. Het doen van voorstellen voor duurzaam behoud, benutting en beheer.

Doelgroep

Doelgroep zijn betrokkenen in het gebied die zich bezighouden met ruimtelijk beleid, inrichtingsplannen, beschermingsbeleid, vormgeving, landschapsbeheer, toeristische routes en regionaal en lokaal onderzoek.

Kennis/Informatie

Content en kaartmateriaal over landschap en cultureel erfgoed in het waddenzegebied.

Functionaliteiten

Er is algemene informatie beschikbaar en een kaartapplicatie. Deze is echter om eerder genoemde reden niet onderzocht.

Interactiviteit/communicatie

Er wordt een mogelijkheid geboden om zelf informatie over landschapselementen en cultureel erfgoed aan te leveren. Het is niet duidelijk welke mogelijkheden de kaartinterface biedt.

Zoek/vind functionaliteit

De hoofdsite waddenzee.nl biedt naast een eenvoudige zoekfunctie op trefwoord ook een (daaraan gekoppelde) visuele zoekmogelijkheid (aquabrowser) waarin via een netwerk van termen naar gerelateerde termen kan worden genavigeerd.

De waddenzee site zelf biedt een interactieve kaartinterface waarmee kaartinformatie van veel thema's (natuur, landschap, recreatie, ruimtelijke ordening etc.) interactief is te benaderen. Daarnaast is er een mogelijkheid om bij een geo-element gerelateerde informatie te zoeken (nieuws, documenten). Een dergelijke functionaliteit is mogelijk bruikbaar voor de functionaliteit 'gerelateerde informatie' van het KICH webportaal.

Personalisatie

Er is geen personalisatie

Integratie databronnen

Hierover is geen uitspraak te doen. Te verwachten is dat de kaartinterface verschillende databronnen op het gebied van cultuurhistorie in het waddenzegebied ontsluit.

Sites van de diverse provincies

Opvallend is dat een aantal provincies al een (al of niet interactieve) kaart ter beschikking stelt waarin diverse aspecten van de provinciale cultuurhistorie worden gecombineerd. Meestal gaat het dan om combinaties van gegevens van het RDMZ en ROB over respectievelijk bouwkundige en archeologische monumenten en eigen provinciale informatie. In sommige gevallen worden ook cultuurhistorische waardenkaarten ontsloten.

Groningen

Heeft weinig relevante informatie beschikbaar

Friesland

Cultuurhistorische kaart Friesland (CHK)
advieskaarten archeologie
kaarten historische geografie (CultGis-achtig, maar zelf samengesteld)
bouwhistorie

Drenthe

Heeft weinig relevante informatie beschikbaar

Overijssel

Heeft een systeem met als insteek een gebiedenkaart waarmee een thematisch overzicht, inclusief een foto, van monumenten kan worden opgevraagd via een selectiemechanisme.
(www.atlas-cultuurhistorie.nl)

Gelderland

Veel interactief kaartmateriaal beschikbaar (via de 'kaartmachine'). O.a. een digitale monumentenatlas (geodata.prv.gelderland.nl/km/monumenten) met monumenten verzameld door het Gelders genootschap en archeologische terreinen van ROB
Er is een directe link met Archis voor het opvragen van informatie bij archeologische monumenten (Deze link is overigens zonder toestemming/medewerking van ROB opgezet).

Noord-Holland

Heeft een cultuurhistorische waardenkaart (chw.noord-holland.nl) waarin informatie over rijksmonumenten, bouwkundige objecten, historisch geografische objecten en archeologische objecten. De gegevens komen o.a. van ROB, RDMZ, Landview en het eigen bureau monumenten en archeologie.
Is niet bedoeld als beleidskaart (maar als 'bron van inspiratie')

Zuid-Holland

Heeft een digitale kaart in opbouw (chs.zuid-holland.nl) waarin slechts 1 gebied al is uitgewerkt. De geo-informatie betreft kenmerken en waarden op het gebied van archeologie, landschap en nederzettingen.

Flevoland

Heeft weinig relevante informatie beschikbaar. Er is wel een informatieve site over Flevoland en archeologie (www.flevolandbovenwater.nl)

Utrecht

Er is geen relevante informatie te vinden

Zeeland

Heeft geen relevante informatie beschikbaar

Noord-Brabant

Heeft een interactieve kaartapplicatie met een cultuurhistorische waardenkaart van Noord-Brabant (<http://cultuur.brabant.nl/waardenkaart>). Hierop o.a. informatie afgeleid van AMK, IKAW, RDMZ-gegevens en informatie van de provincie zelf ten aanzien van historisch groen en historische geografie.

Limburg

Heeft basiskaarten Limburgse cultuurhistorie van bijvoorbeeld monumenten, archeologie etc. Voor zover te achterhalen zijn de kaarten alleen in pdf-formaat beschikbaar en niet interactief te benaderen.

Bijlage 4 Deelnemerslijst telefonische enquête

Naam	Bedrijf
Dhr. Kruijger	BugelHajema
Dhr. T. Klink	DHV Adviesbureau
Dhr. M. Wispelweij	Gemeente Apeldoorn
Dhr. M. Purmer	Vereniging Natuurmonumenten
Dhr. J. Kadijk	Nirov
	Rijksdienst voor het Oudheidkundig Bodemonderzoek
Dhr. A. Haytsma	(ROB), systeem Archis
	Rijkswaterstaat Dienst Weg- en Waterbouwkunde (RWS-DWW)
Mw. Dr. E. Gehasse	Cultureel erfgoed Noord-Holland
Dhr. J. van der Veen	Nederlands bureau voor Toerisme en Recreatie
Dhr. W. Weijers	Gelders Genootschap
Mw. C. Rudolphie	ADC Heritage
Dhr. M.H. Kocken	H+N+S Landschapsarchitecten
Dhr. P. Schengenga	Vestigia b.v. /MER
Dhr. W. Hessing	Provincie Friesland
Mw. M. Fermo	Provincie Gelderland
Dhr. ing. M. den Boef	Provincie Zuid-Holland
Dhr. M. Koenders	Gemeente Utrecht
Dhr. E.M. Kylstra	Oversticht Zwolle
Drs. J.P. Postma	Architectenbureau Big House
Dhr. J. Lonsdale	DLG
M.C. van den Berg	VROM
Dhr. J. Wychers	VROM
Mw. G. Fenten	VROM

Bijlage 5 Toelichting en vragenlijst

KICH: MEER DAN DE SOM DER DELEN

webportaal

Op dit moment is kennis van en informatie over cultuurhistorie moeilijk (digitaal) toegankelijk en vooral sterk versnipperd. Er zijn vele thematisch en geografisch opgebouwde informatiebronnen te vinden. Bronnen die elkaar, zowel in schaal als in aandachtsgebied, overlappen en/of elkaar aanvullen. Een wildgroei aan informatie- en kenniseilanden dus. Voor doelgroepen die kennis en informatie nodig hebben bij de ruimtelijke (her)inrichting vormt dit geen goede basis.

Wat nodig is, is een centraal digitaal ontsluitingssysteem (virtueel loket en webapplicatie) dat de beschikbare kennis en informatie laagdrempelig, gebundeld en makkelijk bruikbaar ontsluit. De versnipperde kennis en informatie wordt zo aaneen geregen.

De vier kennisinstituten op het gebied van cultuurhistorie, Rijksdienst voor het Oudheidkundig Bodemonderzoek (ROB), Rijksdienst voor de Monumentenzorg (RDMZ), het Expertise Centrum van het Ministerie van Landbouw Natuurbeheer en Visserij (EC-LNV) en Alterra, hebben samen met projectbureau Belvedere de noodzaak tot het realiseren van een gezamenlijke kennisinfrastructuur erkend. Als resultaat hiervan is het programma KennisInfrastructuur Cultuur Historie (KICH) opgestart.

Bij het opzetten en uitvoeren van KICH is het uitgangspunt steeds geweest dat de vijf initiatiefnemers op rijksniveau de aanzet geven voor de infrastructuur en de bouw van een structuur voor hun rekening nemen. Daarna zal KICH zichzelf moeten bewijzen in het cultuurhistorische veld. KICH is immers niet exclusief, maar moet een instrument worden voor iedereen die zich bezighoudt met ruimtelijke ordening en cultuurhistorie. KICH is een groeimodel en in principe oneindig. Dat betekent concreet dat vanuit KICH dus intensieve gesprekken worden gevoerd met allerlei partijen en potentiële belanghebbenden om mee te gaan werken aan KICH.

KICH start in eerste instantie voor de professionele gebruikers. Denk hierbij aan beleidsmedewerkers op het terrein van ruimtelijke ordening, planologie en cultuurhistorie bij provincies en gemeenten, stedenbouwkundige bureaus en architecten, landschapsarchitecten en waterschappen.

Hoewel KICH geen expliciete publieksdoelstelling heeft, is het duidelijk dat breder cultuurhistorisch toegankelijke informatie ook beschikbaar moet kunnen komen bij het bredere, geïnteresseerde publiek. Voor wat betreft het verzamelen en koppelen van data vanuit KICH is dit geen probleem; alle partijen delen immers dezelfde data. Wat hierbij verschilt is de vorm van toegang tot die data. Overigens zullen voor een verdere uitbouw van de publiekscant aparte financiële middelen moeten worden gegenereerd.

Binnen het programma KICH wordt een aantal projecten uitgevoerd. Een ervan is het project Webportaal. Het doel van dit project is om de technische infrastructuur neer te zetten die nodig is om de kennis infrastructuur op te kunnen bouwen.

Wat heeft de kennis infrastructuur cultuurhistorie u te bieden?

Wij zien de kennis infrastructuur cultuur historie als een plaats van samenkomst voor de cultuurhistorie. Niet alleen worden hier de cultuurhistorische gegevens van de vier kennisinstituten samengebracht en in geïntegreerde vorm gepresenteerd. Ook wordt de mogelijkheid geboden dat andere organisaties, instituten en individuen hun cultuurhistorische gegevens en kennis op dit portaal kunnen aanbieden. Tevens wordt het webportaal ingericht als ontmoetingsplaats voor mensen, zowel professionals als leken, met een voorliefde voor cultuurhistorie.

Dit kan natuurlijk niet in een keer; het KICH webportaal moet dan ook gezien worden als een groeimodel. In eerste instantie (31 mei 2004) wordt een KICH webportaal neergezet dat een aantal kennisbronnen van de vier instituten ontsluit en beperkte functionaliteit heeft. In een tweede fase (31 december 2004) zal in overleg met een uitgebreide gebruikersgroep het webportaal verder worden ingericht. Het zal zo worden opgesteld dat het flexibel en uitbreidbaar is, zodat er gemakkelijk andere kennisbronnen aan toegevoegd kunnen worden.

Welke informatie is er beschikbaar op het KICH webportaal?

In eerste instantie zal informatie uit de volgende kennisbronnen voor heel Nederland aangeboden worden:

- Cultuurhistorische objecten (uit de bronbestanden van de vier instituten)
- Voorlopige monumentenkaart
- Stads-en dorpsgezichten
- Archeologische monumentenkaart
- CultGIS elementen
- CultGIS aandachtsgebieden
- CultGIS deellandschappen
- CultGIS landschappen
- Histland
- Indicatieve kaart van archeologische waarden (rasterkaart)
- Experts (uit de almanak)
- Documenten met relatie tot de cultuurhistorie (beginnen met een kleine verzameling)
- Collecties en projecten (links naar bestaande sites met collecties en projecten)
- Nieuwsberichten

De meerwaarde van het KICH webportaal is dat de kennis en informatie geïntegreerd wordt gepresenteerd en dus niet per definitie per discipline, bronbestand of kennisinstituut.

Wat kunt u met deze kennisbronnen?

Het vinden van specifieke gegevens van deze vier kennisbronnen wordt gefaciliteerd via drie ingangen. Er kan gezocht worden op geografie (provincie, gemeente, waterschap, streken, e.d.), op tijdsperiode (prehistorie, ijzertijd, middeleeuwen e.d.) en op thematiek (grafheuvels, stadsgezichten, kastelen, e.d.). Informatie uit de kennisbronnen kan op verschillende manieren worden gecombineerd. De zoekresultaten kunnen worden bekeken via interactieve kaarten en tabellen.

Kan u of uw organisatie eigen informatie en kennis aanbieden?

Ja, graag zelfs, want het webportaal KICH is niet bedoeld als aanbodgerichte portaal vanuit de vier instituten maar moet groeien naar een vraag en aanbod portaal vanuit het hele werkveld van de cultuurhistorie. Gezien de keuze om uit te gaan van een groeimodel kan in de eerste versie het aanbieden nog niet. In de versie die aan het einde van 2004 wordt opgeleverd kan het wel, mits uw gegevens worden aangeleverd conform het informatiemodel kennis infrastructuur cultuur historie zoals dat momenteel wordt opgesteld.

Hoe kan ik andere mensen ontmoeten op KICH webportaal?

Het webportaal wordt voorzien van fora en een prikbord. Op de fora kunt u deelnemen aan discussies over verschillende onderwerpen of uw eigen onderwerp inbrengen voor een nieuwe discussie. Op het prikbord kunt u berichtjes, mededelingen of andere meldingen kwijt. Ook kunt u op het webportaal zoeken naar experts voor bepaalde interessevelden.

Wat kunt u nog meer met KICH webportaal?

Na aanmelding krijgt u de beschikking over MyKICH, een eigen 'map' waar u zoekvragen en bijbehorende resultaten eenvoudig op kan slaan en op een later tijdstip weer kan openen. Op MyKICH kunt u ook het webportaal een persoonlijk tintje geven. U kunt bijvoorbeeld aangeven welke onderdelen u altijd op de openingspagina wilt hebben staan, van welke interessevelden. Tevens kunt u op MyKICH aangeven of u nieuwsbrieven en attendering wilt ontvangen en in welke vorm. U kunt bijvoorbeeld instellen dat u alleen een attendering wilt ontvangen als die uw interesseveld betreft.

Vragenlijst

Algemeen:

Onderschrijft u het plan voor het project KICH zoals boven beschreven?

Ziet u uzelf als een potentiële gebruiker?

Voor welke informatie zou u het webportaal willen raadplegen?

Welk detailniveau verwacht u bij deze informatie?
Welke zaken vindt u overbodig?

Kennisbronnen:

Welke kennisbron zou u als eerste toe willen voegen?
Vindt u de geboden zoekingen voldoende? Indien nee welke mist u?

Aanbieden van eigen data:

Zou u eigen data willen aanbieden?
Wat soort data?
Welke functionaliteit verwacht u dan van het portaal voor actualiseren en voor het bekijken van uw eigen data?

Ontmoetingsplaats:

Zou u hier gebruik van maken?
Vindt u de aangeboden vormen (fora en prikbord) voldoende of wilt u andere toevoegen?

MyKICH:

Zou u hier gebruik van maken en zo ja van welke componenten (personalisatie, bewaren gegevens, communicatieopties)?
Personalisatie: wat verwacht u hiervan? Zou u meer of juist minder opties willen?
Bewaren gegevens: wat verwacht u hiervan? Zou u meer of juist minder opties willen?
Communicatie opties: wat verwacht u hiervan? Zou u meer of juist minder opties willen?

Bijlage 6 Verslagen van de telefonische enquêtes

Interviewer: Jandirk Bulens

Datum: 050404

Personalia
Naam dhr Kruiger
Organisatie Bugel Hajema
Functie adviseur ruimtelijke ordeing
Algemeen
1. Onderschrijft u het plan voor het project KICH zoals boven beschreven?
ja
2. Ziet u uzelf als een potentiële gebruiker?
ja
3. Voor welke informatie zou u het webportaal willen raadplegen?
Met name de informatie in de cultuurhistorisch objecten en dan de stads- en dorpsgezichten, in mindere mate bijv de experts. Belangrijk voor de gebruikersgroep zijn de wettelijke beperkingen en dergelijke, de status van de cultuurhistorische objecten.
4. Welk detailniveau verwacht u bij deze informatie?
Informatie tot op het kadastrale niveau, geldt zeker ten aanzien van de juridische status van de objecten (de monumenten) Over de andere zaken is het plezierig om er over te beschikken, maar de status is wel het belangrijkste. Scheid de hoofdzaken en bijzaken.
5. Welke zaken vindt u overbodig?
Het gaat vooral om de hoofdzaken zo concreet mogelijk dus bijv in Friesland is een cultuurhistorische kaart met archeologie gebruikt in een planologische ontwerp en dan is bij raadplegen als informatie “nader onderzoek nodig” vermeld. Informatie op deze wijze opgenomen is in dit geval overbodig.
Kennisbronnen
6. Welke kennisbron zou u als eerste toe willen voegen?
Indeling van de drieslag is wel handig
7. Vindt u de geboden zoekingen voldoende? Indien nee welke mist u?
De drie zoekingen zijn dekkend.
Aanbieden van eigen data
8. Zou u eigen data willen aanbieden?
Weet ik niet, vanuit onze invalshoeks is deze vraag niet goed te beantwoorden. Het is meer de specifieke invalshoek vanuit de CH en die is bij ons niet altijd aanwezig.
9. Wat soort data?
Ons materiaal is geen materiaal dat direct in databestanden is te vatten, wat eventueel wel

kan is informatie die geschikt is voor een discussieplatform o.i.d.
10. Welke functionaliteit verwacht u dan van het portaal voor actualiseren en voor het bekijken van uw eigen data?
nvt
Ontmoetingsplaats
11. Zou u hier gebruik van maken?
Is wel leuk, wil wel gebruik van willen maken (zie vorig blokje het discussieplatform)
12. Vindt u de aangeboden vormen (fora en prikbord) voldoende of wilt u andere toevoegen?
nvt
MyKICH
13. Zou u hier gebruik van maken en zo ja van welke componenten (personalisatie, bewaren gegevens, communicatieopties)?
Lijkt wel iets dat handig kan zijn. Is moeilijk in te schatten of het iets is dat wordt gebruikt.
14. Personalisatie: wat verwacht u hiervan? Zou u meer of juist minder opties willen?
Profiel is wel handig zeker als dat een ingang kan zijn voor de zoekvragen die worden gesteld
15. Bewaren gegevens: wat verwacht u hiervan? Zou u meer of juist minder opties willen?
Wel op de eigen omgeving downloaden en vervolgens in de eigen omgevingen verder verwerken en gebruiken.
16. Communicatie opties: wat verwacht u hiervan? Zou u meer of juist minder opties willen?
Wel to the point om daar te komen waar je wil zijn. Verwijzingen moeten dan wel zodanig zijn dat je daar ook kunt komen.

Algemene opmerking: Maak het niet te ingewikkeld!

Interviewer: Wies Vullings

Datum: 7 april 2004

Personalia
Naam
Dhr. T. Klink
Organisatie
DHV adviesbureau
Functie
Senior adviseur op het gebied water, natuur en ruimte
Algemeen
1. Onderschrijft u het plan voor het project KICH zoals boven beschreven?
Het is erg ambitieus, maar de vraag is wat het straks feitelijk opleverd. Mijn vrees is dat het te technische zal zijn en niet aansluit bij wat de gebruiker wil. Mijn vraag is of integratie van data wel nodig is. Deze integratieslag wordt al gemaakt en aangeboden door provincies. Het lijkt me dat als je dit voor heel Nederland gaat ontsluiten dat er dan zoveel informatie vrij komt dat je uiteindelijk niet meer kan vinden wat je zoekt. Het is erg belangrijk dat de bronbestanden in ieder geval goed ontsloten zijn.
2. Ziet u uzelf als een potentiële gebruiker?
Ja
3. Voor welke informatie zou u het webportaal willen raadplegen?
Wij zouden graag toegang hebben tot het volledige archisbestand. Nu moeten we per project informatie aanvragen. Hier zouden we graag volledig toegang toe hebben.
4. Welk detailniveau verwacht u bij deze informatie?
Het detailniveau van het bronbestand.
5. Welke zaken vindt u overbodig?
Belangrijkste is het ontsluiten van data en het zelf aanbieden van data ook. Het snel kunnen zoeken is het grootste belang. Of een ontmoetingsplaats gaat werken hangt af van het verloop. Het lijkt me niet de hoofdfunctie. Het zelfde geldt voor MyKICH.
Kennisbronnen
6. Welke kennisbron zou u als eerste toe willen voegen?
Provinciale informatie: de cultuurhistorische waardenkaarten en objectbestanden van alle provincies. Verder het volledig archis bestand. Een andere goede toevoeging lijkt me dat alle belvedere projecten en studies ook gelijk ontsloten moeten worden. Daarmee zijn in ieder geval geen probleem met eigendomsrechten e.d.
7. Vindt u de geboden zoekingen voldoende? Indien nee welke mist u?
Belangrijkste is de geografie, maar zou het ook kunnen op coördinaten. Tijdsperiode is arbitrair, want het verschilt per instituut/organisaties. Thematiek is erg handig. Verder rechtstreeks toegang tot bronbestanden.
Aanbieden van eigen data

8. Zou u eigen data willen aanbieden?
Vaak maken wij rapportages in opdracht van gemeenten, dus de beslissing over het toegankelijk maken van deze informatie ligt bij de opdrachtgever. Verder vraag ik mij af hoe het werkt met eigendomsrechten en afsprakelijkheid?
9. Wat soort data?
Bijvoorbeeld cultuurhistorische hoofdstructuur van provincies en gebiedsgerichte studie.
10. Welke functionaliteit verwacht u dan van het portaal voor actualiseren en voor het bekijken van uw eigen data?
-
Ontmoetingsplaats
11. Zou u hier gebruik van maken?
Daar zouden wij beperkt gebruik van maken
12. Vindt u de aangeboden vormen (fora en prikbord) voldoende of wilt u andere toevoegen?
-
MyKICH
13. Zou u hier gebruik van maken en zo ja van welke componenten (personalisatie, bewaren gegevens, communicatieopties)?
Daar zouden wij beperkt gebruik van maken.
14. Personalisatie: wat verwacht u hiervan? Zou u meer of juist minder opties willen?
15. Bewaren gegevens: wat verwacht u hiervan? Zou u meer of juist minder opties willen?
16. Communicatie opties: wat verwacht u hiervan? Zou u meer of juist minder opties willen?

Meneer Klink wil betrokken blijven bij het project. Wel een duidelijk en concreet programma. Hij wil wel komen naar een bijeenkomst, maar dan moet het wel interessant zijn en ook iets te bieden hebben.

Interviewer: Wies Vullings

Datum: 6 april 2004

Personalia
Naam
Dhr. Wispelwey
Organisatie
Gemeente Apeldoorn
Functie
Algemeen
1. Onderschrijft u het plan voor het project KICH zoals boven beschreven?
Ja. Ik zie het webportaal als een verzameling van zoveel mogelijk informatie, en ben er een voorstander van om het zo slim mogelijk te doen. Momenteel is iedereen nog voor zichzelf bezig en nog niet zo zeer met het verspreiden van data. Het webportaal is een mooi medium om informatie te verkrijgen. Ik ben heel benieuwd naar het aanbod. De informatie die is nu aangeboden zal worden via KICH is al openbaar of is al in bezit. AMR is binnenkort nieuw, maar zal ook wel openbaar worden. Mijn vraag is of er ook andere data verkregen worden of in ieder geval geraadpleegd? Zou ook goed zijn als trekker. Bijvoorbeeld op de woonomgeving: kadastrale kaart van 1832 is niet downloadbaar, maar wel raadpleegbaar. Het zou mooi zijn als er meer van dit soort producten in de etalage gezet zouden worden en die dan het liefst op goedkope manier aangeschaft kan worden of in ieder geval raadpleegbaar. Verder stel ik me voor dat dezelfde informatie/links als op archeologie.nl toegankelijk is/zijn ook toegankelijk worden op het webportaal, zodat archeologie.nl als het ware niet meer benaderd hoeft te worden. In eerste instantie is het mooi dat de grote instellingen meedoen en hopelijk komen de andere dan ook.
2. Ziet u uzelf als een potentiële gebruiker?
Ja,
3. Voor welke informatie zou u het webportaal willen raadplegen?
Alles wat met landschap, natuur historie en archeologie te maken heeft.
4. Welk detailniveau verwacht u bij deze informatie?
Afhankelijk van de gegevens, grootste detailniveau dat mogelijk is per product.
5. Welke zaken vindt u overbodig?
Van de ontmoetingsplaats zou ik persoonlijk geen gebruik van maken. Archeologie is al een kleine wereld. Ik weet wel dat er vaak wel gebruik gemaakt wordt van bijv. fora, maar ik heb daar zelf geen interesse in.
Kennisbronnen
6. Welke kennisbron zou u als eerste toe willen voegen?
Actueel hoogtebestand Nederland. Gebiedje selecteren en dan downloaden.
7. Vindt u de geboden zoekingen voldoende? Indien nee welke mist u?

Aanbieden van producten (niet alleen data, maar ook producten die nodig zijn voor het uitvoeren van werk mbt Cultuur historie) a la gouden gids.
Aanbieden van eigen data
8. Zou u eigen data willen aanbieden?
De beslissing hierover ligt niet bij mij, maar op een hoger niveau in de gemeente. Vooralnog hebben wij op intranet al heel verschillende thematische kaarten over gemeente Apeldoorn. Het is mogelijk om deze in de toekomst via internet aan te bieden en dan kan die data via een link aangeboden worden op het webportaal.
9. Wat soort data?
Allerlei informatie op gemeentelijk niveau
10. Welke functionaliteit verwacht u dan van het portaal voor actualiseren en voor het bekijken van uw eigen data?
Via een link de informatie aanbieden, dus dat kan gewoon bezocht worden. Er is geen extra functionaliteit nodig
Ontmoetingsplaats
11. Zou u hier gebruik van maken?
nee
12. Vindt u de aangeboden vormen (fora en prikbord) voldoende of wilt u andere toevoegen?
-
MyKICH
13. Zou u hier gebruik van maken en zo ja van welke componenten (personalisatie, bewaren gegevens, communicatieopties)?
Ja, van de personalisatie opties en het bewaren van default kaart.
14. Personalisatie: wat verwacht u hiervan? Zou u meer of juist minder opties willen?
Het kunnen aangeven van interessevelden. Nieuws dat interessant is voor mij graag opslaan in een persoonlijke folder. Deze kan dan bij bezoeken geraadpleegd worden.
15. Bewaren gegevens: wat verwacht u hiervan? Zou u meer of juist minder opties willen?
Wel het bewaren van een default kaartje zodat ik altijd direct Apeldoorn in beeld heb.
16. Communicatie opties: wat verwacht u hiervan? Zou u meer of juist minder opties willen?
Niet per e-mail ivm overkill van informatie. Wel graag de nieuwsbrief en attenteringen opbergen in persoonlijke map die ik dan als het mij uitkomt kan bekijken.

De heer Wispelwey wil betrokken blijven bij het project.

Interviewer: Jandirk Bulens

Datum: 050404

Personalia
Naam: dhr M. Purmer
Organisatie: Natuurmonumenten
Functie: beleidsmedewerker Cultuurhistorie
Algemeen
1. Onderschrijft u het plan voor het project KICH zoals boven beschreven?
ja
2. Ziet u uzelf als een potentiële gebruiker?
ja
3. Voor welke informatie zou u het webportaal willen raadplegen?
Voorlopig is het belangrijkste de informatie van de 4 deelnemende organisaties zeker ook in de onderlinge combinatie. Interactie met deze informatie is belangrijk, zeker ook de geografische representatie in een kaart omdat niet iedereen GIS op z'n bureau tot z'n beschikking heeft
4. Welk detailniveau verwacht u bij deze informatie?
Op perceelsniveau (toponiemen); kadastraal maar ook gemeente en andere aggregatieniveaus, maar in ieder geval tot op het kadastrale perceel
5. Welke zaken vindt u overbodig?
Niet alle dingen worden evenveel gebruikt maar ze zijn niet echt overbodig
Kennisbronnen
6. Welke kennisbron zou u als eerste toe willen voegen?
Provinciale waardekaarten met de beleidsmatige doorvertalingen, (worden nu afzonderlijk geraadpleegd) Hiermee wordt ook de beleidstatus En bijv. ook het weergeven van de laag met de belvedere gebieden.. Zeker ook nu speelt de vorming van de nationale landschappen, iets dat op dit moment nogal in "wording" is, het webportaal kan hier goed een invulling aangeven
7. Vindt u de geboden zoekingen voldoende? Indien nee welke mist u?
De drie zoekingen zijn goed, voordeel is dat deze ingangen goed dekkend zijn en daarmee toereikend zijn, er geen toevoegingen nodig.
Aanbieden van eigen data
8. Zou u eigen data willen aanbieden?
Hangt af van onze eigen data, is niet landsdekkend, en op dit moment nog niet actueel maar kan toekomstig wel degelijk relevant.
9. Wat soort data?
Met CH-specifieke zaken als de landschapselement, landgoederen e.d.

10. Welke functionaliteit verwacht u dan van het portaal voor actualiseren en voor het bekijken van uw eigen data?
Data bij de bron, bevoegdheid voor actualiseren ook bij de bron, bij NM. Een “live link” met de brondata bij de eigenaar is een goede manier om de meest actuele informatie beschikbaar te hebben.
Ontmoetingsplaats
11. Zou u hier gebruik van maken?
Moelijk in te schatten, is niet de eerste gedachte als gebruiksmogelijkheid, (dat is meer naslag en raadplegen)
12. Vindt u de aangeboden vormen (fora en prikbord) voldoende of wilt u andere toevoegen?
Discussiegroep, kan ik me incidenteel wel voorstellen
MyKICH
13. Zou u hier gebruik van maken en zo ja van welke componenten (personalisatie, bewaren gegevens, communicatieopties)?
Ik zal er niet vaak gebruik van maken, is meer een naslag, soms wel tijdelijk is opslaan, maar zal niet frequent zijn
14. Personalisatie: wat verwacht u hiervan? Zou u meer of juist minder opties willen?
Profiel niet echt werkzaam, omdat ik breed in het werkveld bezig ben en geïnteresseerde in alle aangeboden informatie binnen de Cultuurhistorie.
15. Bewaren gegevens: wat verwacht u hiervan? Zou u meer of juist minder opties willen?
Heel soms
16. Communicatie opties: wat verwacht u hiervan? Zou u meer of juist minder opties willen?
Aanbod van bureaus voor onderzoeken, bij nu met het vrijgeven van de archeologische onderzoeken voor bureaus. Zeg maar advertenties voor het vinden van bureaus en ook voor het uitwisselen van ervaringen. Scherp houden dat het een hoekje is wat commercieel is en niet waarde vrij. Op deze manier kun je wel snel up to date raken met ontwikkeling die recent plaats vinden.

Interviewer: Jandirk Bulens

Datum: 050404

Personalia
Naam dhr. J. Kadijk
Organisatie NIROV
Functie: hoofd communicatie/ projectleider nieuwe kaart
Algemeen
1. Onderschrijft u het plan voor het project KICH zoals boven beschreven?
Ja
2. Ziet u uzelf als een potentiële gebruiker?
Incidenteel als het gaat om het zoeken van expert/expertise. Ruimtelijke informatie wel interessant, vooral in het kader van de nieuwe kaart
3. Voor welke informatie zou u het webportaal willen raadplegen?
Redelijk algemeen. Vooral gebruikt voor mensen die plannen maken (RO-ers)
4. Welk detailniveau verwacht u bij deze informatie?
Landsdekkend is interessant. Wet en regelgeving maar vooral ook de ruimtelijke aspecten van de informatie als ligging etc.
5. Welke zaken vindt u overbodig?
Beetje moeilijk te doorgronden, pas op voor te veel jargon of “inside” termen/begrippen (bijv. Cultgis e.d. zegt niet iedereen wat)
Kennisbronnen
6. Welke kennisbron zou u als eerste toe willen voegen?
Ruimtelijke informatie bijv gebiedsnaam van het RIVM → meer richting clearinghouse, maar behalve de meta-informatie ook de data zelf laten zien. De nieuwe kaart linken aan de KICH data. Dmv integratie in een kaartbeeld koppeling met IMRO (nieuwe kaart is in IMRO). Verwachting is dat als de koppeling goed gelegd wordt de integratie van dat goed gemaakt kan worden. Dat is dan de meerwaarde van het webportaal met een uniforme ontsluiting.
7. Vindt u de geboden zoekingen voldoende? Indien nee welke mist u?
Ja.
Aanbieden van eigen data
8. Zou u eigen data willen aanbieden?
ja
9. Wat soort data?
De nieuwe kaart, (de wijze waarop zoals bijv bij bridgis), vrij toegankelijk maar er zijn wel voorwaarden. Bijv de toeleveranciers van data hebben automatisch ook toegang daartoe en

mogen deze ook gebruiken. Het gaat vooral om het goed toegankelijk maken van de data. Voor KICH en De Nieuwe Kaart moeten hier ook mogelijkheden zijn (of komen) om deze voorwaarden dit verder netjes uit te werken..
10. Welke functionaliteit verwacht u dan van het portaal voor actualiseren en voor het bekijken van uw eigen data?
Uitleverfrequentie halfjaarlijks, (nu zelfs driemaandelijks intern). Liefst als dienst, op dit moment wordt de Nieuwe Kaart volgend de OpenGis standaarden WFS/WMS opgezet en moeten zo ook bereikbaar zijn voor “derden”..
Ontmoetingsplaats
11. Zou u hier gebruik van maken?
Niet in het dagelijks werk, vanwege het eigen werkterrein, wel incidenteel, ben wel wat sceptisch over het gebruik van dergelijke fora.
12. Vindt u de aangeboden vormen (fora en prikbord) voldoende of wilt u andere toevoegen?
Misschien meer verenigingen gelegenheid bieden om persoonlijk contacten te leggen, dwz het digitaal communiceren als ondersteuning voor eigen activiteiten
MyKICH
13. Zou u hier gebruik van maken en zo ja van welke componenten (personalisatie, bewaren gegevens, communicatieopties)?
Heb geen verwachtingen hierover
14. Personalisatie: wat verwacht u hiervan? Zou u meer of juist minder opties willen?
idem
15. Bewaren gegevens: wat verwacht u hiervan? Zou u meer of juist minder opties willen?
idem
16. Communicatie opties: wat verwacht u hiervan? Zou u meer of juist minder opties willen?
idem

Interviewer: Wies Vullings

Datum: 7 april 2004

Personalia
Naam
Dhr Haytsma
Organisatie
ROB
Functie
Ontwerper adviseur archeologische monumentenzorg, betrokken bij inrichtingsprojecten waarbij er iets moet gebeuren met een monument, behalve opgraven.
Algemeen
1. Onderschrijft u het plan voor het project KICH zoals boven beschreven?
Ik kan het onderschrijven. Het lijkt mij een gemak om 1 adres te hebben waarbinnen je kan zappen en informatie kan combineren en kaarten overelkaar kan leggen. Het kunnen combineren van verschillende bronnen lijkt me handig. Ik vraag me wel af of KICH gaat voldoen aan de verwachting van de doelgroep. De doelgroep is inrichters en ontwerpers het beeld van KICH dat ik heb is dat bestaande kennisbronnen zullen worden ontsloten en die bestaan uit pure data en ik vraag me af of je hier de mensen een plezier mee doet. Het lijkt me dat je voor deze doelgroep de gegevens op een geredigeerde manier moet aanbieden door middel van bijvoorbeeld het instellen van kennisniveaus. Bijvoorbeeld landschapsarchitecten hebben vaak alleen maar oppervlakkige gegevens nodig en zouden het moeilijk vinden dat soort data te vinden in de databases zoals die nu worden ontsloten.
2. Ziet u uzelf als een potentiële gebruiker?
Ja, en ook als aanbieder van data
3. Voor welke informatie zou u het webportaal willen raadplegen?
Ik ben geïnteresseerd in de geschiedenis van een plek. Wij worden altijd geroepen bij een probleem bij een plek. Dan is onze vraag wat is er gebeurt, wat is er nu en wat was er. De geografische zoekingang is dan heel belangrijk, omdat je meestal gebiedsgericht wilt zoeken.
4. Welk detailniveau verwacht u bij deze informatie?
In feite verwacht ik een indtroducitiemodus in de vorm van beschrijvingen en daarachter de detail informatie van KICH (de bronbestanden). Verder is het gewenst dat data op Kadastraal niveau beschikbaar komt.
5. Welke zaken vindt u overbodig?
Niet echt. Ik weet niet of ik me in een community ga bewegen. Het zoeken naar informatie is het belangrijkste. Ik ben wel erg visueel ingesteld, dus ik zou graag foto's en afbeeldingen zien.
Kennisbronnen
6. Welke kennisbron zou u als eerste toe willen voegen?
Alle historische kaarten van Nederland, want dat is een belangrijke bron voor inrichtingsprojecten. Verder gespecialiseerde bibliotheken, om meer documenten te vinden

en ervaringen van mensen, iets verder dan wat een experts te bieden hebben.
7. Vindt u de geboden zoekingen voldoende? Indien nee welke mist u?
De thematiek die nu wordt gebruikt is voornamelijk het jargon dat door de aanbieders gebruikt wordt. Stedenbouwkundige en landschapsarchitecten gebruiken bijvoorbeeld een heel ander jargon, zij zullen zichzelf moeilijk herkennen in de gebruikte terminologie.
Aanbieden van eigen data
8. Zou u eigen data willen aanbieden?
Wij hebben de website archeologienet.nl gemaakt. Deze geeft oppervlakkige informatie over archeologische landschappen en specifieke terreinen. Het is een webgis, en het is bedoeld als een eerste introductie. Ook hebben wij de projectenbank geproduceerd.
9. Wat soort data?
Geredigeerde data en ervaringsinformatie. Ik vind dat geredigeerde informatie niet specifiek publieksinformatie is, maar het is bedoeld als een introductieniveau voor professional binnen de RO.
10. Welke functionaliteit verwacht u dan van het portaal voor actualiseren en voor het bekijken van uw eigen data?
Weet ik niet.
Ontmoetingsplaats
11. Zou u hier gebruik van maken?
Niet onmiddellijk, maar voor de projectenbank organiseren we wel veel soortgelijke activiteiten eromheen om het bekend te maken. Ik kan me wel voorstellen dat er gebruik van gemaakt zal worden. Professioneel gezien misschien wel.
12. Vindt u de aangeboden vormen (fora en prikbord) voldoende of wilt u andere toevoegen?
Als je regelmatig een portaal bezoekt dan past het portaal in sommigen gevallen zich aan. Het kan aardig zijn, maar het kan ook te selectief zijn. Ik kan er geen uitspraak over doen.
MyKICH
13. Zou u hier gebruik van maken en zo ja van welke componenten (personalisatie, bewaren gegevens, communicatieopties)?
Ik kan hier niet echt een uitspraak over doen. Het kan hinderlijk zijn, maar soms ook handig.
14. Personalisatie: wat verwacht u hiervan? Zou u meer of juist minder opties willen?
Voor mijn werk wil ik graag inspiratie opdoen ook van buiten mijn werkveld (archeologie), dus graag alles van Nederland en cultuur historie te zien. Maar als het portaal op een intelligente wijze kan voorzien waar ik in geïnteresseerd ben dan is dat wel handig. Dit is niet hetzelfde als een favorieten rijtje instellen, want het lijkt me juist dat dat benauwend werkt.
15. Bewaren gegevens: wat verwacht u hiervan? Zou u meer of juist minder opties willen?

Ja, handig. Nu gebruik ik het nog niet, maar het zou wel handig zijn.

16. Communicatie opties: wat verwacht u hiervan? Zou u meer of juist minder opties willen?

Ja. Onder dezelfde voorwaarden als bij het personaliseren. Op basis van de zoekhistorie binnen KICH op een intelligente manier samengestelde nieuwsbrief of attenderingen lijken mij handig.

Meneer Haytsma wil graag betrokken blijven bij het project.

Interviewer: Wies Vullings

Datum: 8 april 2004

Personalia
Naam
Mevr. E. F. Gehasse
Organisatie
RWS-DWW
Functie
Projectleider archeologie en infrastructuur: implementeren verdrag Malta en nota Belvedere binnen Rijkswaterstaat.
Algemeen
1. Onderschrijft u het plan voor het project KICH zoals boven beschreven?
Ja. Het streven zoals het op papier staat omschreven is zeer zinvol.
2. Ziet u uzelf als een potentiële gebruiker?
Ja, maar wat RWS betreft zit ik meer te denken aan projectleiders van de Regionale Directies die met aanlegprojecten bezig zijn. Voor mensen die met een wegproject in de planfase bezig zijn, is het handig om standaard even op KICH te kunnen kijken voor een eerste indruk van wat er op cultuurhistorisch vlak speelt binnen het project.
3. Voor welke informatie zou u het webportaal willen raadplegen?
In eerste instantie heel breed: welke cultuurhistorische objecten zijn er binnen mijn project. Ook is het prettig om experts op te kunnen zoeken: wie zou ik waarvoor kunnen consulteren.
4. Welk detailniveau verwacht u bij deze informatie?
Verschillende niveaus, zodat je in kan zoomen. In eerste instantie wil je weten wat er in een bepaald gebied is, daarna wat meer diepgang op het niveau van de geïnteresseerde leek, dus het verhaal bij de plek. Daarna verwijzen naar de achtergrond documentatie (bijv. wetenschappelijke rapporten).
5. Welke zaken vindt u overbodig?
Geen, het een is wel interessanter dan het ander afhankelijk van de gebruiker. Pas als het systeem echt bestaat, weet je hoe en of je zaken ook echt gaat gebruiken .
Kennisbronnen
6. Welke kennisbron zou u als eerste toe willen voegen?
Belvedere gebieden (als die er al niet inzitten) en provinciale cultuur historische kaarten.
7. Vindt u de geboden zoekingen voldoende? Indien nee welke mist u?
Ook graag kunnen zoeken op status: is het wettelijk beschermd, provinciaal monument, Belvederegebied? En daarbij de verwijzing naar monumentnummer, beleidsnota e.d. kunnen zien.
Aanbieden van eigen data
8. Zou u eigen data willen aanbieden?

Op dit moment niet. Informatie die wij op cultuurhistorisch gebied verzamelen wordt al standaard doorgegeven aan betreffende instanties zoals ROB en RDMZ.
9. Wat soort data?
-
10. Welke functionaliteit verwacht u dan van het portaal voor actualiseren en voor het bekijken van uw eigen data?
-
Ontmoetingsplaats
11. Zou u hier gebruik van maken?
Ik denk het wel, als ik op zoek ben naar bepaalde dingen of mensen zou het handig kunnen zijn.
12. Vindt u de aangeboden vormen (fora en prikbord) voldoende of wilt u andere toevoegen?
Voldoende, geen andere toevoegen. .
MyKICH
13. Zou u hier gebruik van maken en zo ja van welke componenten (personalisatie, bewaren gegevens, communicatieopties)?
Heel handig, vooral voor projectleiders die zo bijvoorbeeld hun projectgebied kunnen afbakenen.
14. Personalisatie: wat verwacht u hiervan? Zou u meer of juist minder opties willen?
Zie boven.
15. Bewaren gegevens: wat verwacht u hiervan? Zou u meer of juist minder opties willen?
Nuttig om het te kunnen bewaren, zeker als het niet kan worden gedownload (zie opmerking aan eind van interview).
16. Communicatie opties: wat verwacht u hiervan? Zou u meer of juist minder opties willen?
De mogelijkheid is wel prettig.

Is het mogelijk om gegevens te downloaden? Daardoor wordt het namelijk mogelijk om eigen overlays te maken.

Mevrouw Gehasse zou graag betrokken blijven bij het project.
Meneer R. Bentvelzen zou ook graag uitgenodigd worden voor de presentatiebijeenkomst. AGI, Postbus 5023, 2600 GA Delft.

Interviewer: Wies Vullings

Datum:07 april 2004

Personalia
Naam
Dhr J. Van der Veen
Organisatie
Cultureel erfgoed N.H
Functie
Directeur
Algemeen
1. Onderschrijft u het plan voor het project KICH zoals boven beschreven?
Ik heb het doorgelezen het spreekt me erg aan.
2. Ziet u uzelf als een potentiële gebruiker?
Ja, wij als steunpunt zullen erg zeker gebruik van maken.
3. Voor welke informatie zou u het webportaal willen raadplegen?
Ik ken nog niet alle onderdelen, dus mijn keuzes zijn daardoor beïnvloed. Wij zullen zeker gebruik maken van de stads- en dorpsgezichten, archeologische monumentenkaart, historische geografisch landschappen, IKAW, documenten met relatie met CH en ook collecties en projecten. Alle onderdelen van CultGIS toegespitst op Noord Holland
4. Welk detailniveau verwacht u bij deze informatie?
Liefst zo gedetailleerd mogelijk. In ieder geval op gemeentelijk niveau.
5. Welke zaken vindt u overbodig?
De nieuwsbrief ontvang ik liever analoog per post. Voor de overige onderdelen, wil ik het eerst even uit proberen, want ik ken niet alles en dan kan ik er nu nog niets over zeggen.
Kennisbronnen
6. Welke kennisbron zou u als eerste toe willen voegen?
Goede Belvedere voorbeelden
7. Vindt u de geboden zoekingen voldoende? Indien nee welke mist u?
Nee, lijkt me voldoende
Aanbieden van eigen data
8. Zou u eigen data willen aanbieden?
Ik weet niet of dat mogelijk is. Wij produceren rapporten in opdracht van gemeenten. In overleg met de gemeenten zou het kunnen, maar ik weet niet zeker of dat interessant is voor anderen. Het zou op zich wel handig kunnen zijn, zodat je voor het uitvoeren van een onderzoek kan nagaan of er al andere onderzoeken op het gebied zijn uitgevoerd.
9. Wat soort data?
Rapporten op het gebied van de monumentenzorg, archeologie en historische geografie

10. Welke functionaliteit verwacht u dan van het portaal voor actualiseren en voor het bekijken van uw eigen data?
Geen extra functionaliteit
Ontmoetingsplaats
11. Zou u hier gebruik van maken?
Monumneten.nl heeft ook die optie, maar ik het er nog nooit gebruik van gemaakt. Ik heb me wel voorgenomen dit een keer uit te proberen, maar ik denk dat ik er tijdens mijn werk niet veel aan toe zal komen om het te gebruiken.
12. Vindt u de aangeboden vormen (fora en prikbord) voldoende of wilt u andere toevoegen?
-
MyKICH
13. Zou u hier gebruik van maken en zo ja van welke componenten (personalisatie, bewaren gegevens, communicatieopties)?
Ik zou het wel uit willen proberen.
14. Personalisatie: wat verwacht u hiervan? Zou u meer of juist minder opties willen?
Ideaal, want dan heb je snel de informatie die je wilt, maar het heeft ook nadelen, want dan ga je waarschijnlijk selectief gebruik maken van het portaal.
15. Bewaren gegevens: wat verwacht u hiervan? Zou u meer of juist minder opties willen?
Het zou handig zijn om altijd gelijk provincie NH in beeld te hebben.
16. Communicatie opties: wat verwacht u hiervan? Zou u meer of juist minder opties willen?
Nieuwsbrief zou ik graag analoog per post ontvangen, maar van de optie attendering zou ik wel gebruik willen maken.

Meneer van der Veen wil betrokken blijven.

Ambitie sessie is niet zo zinvol gevonden. Daarom ook niet opgegeven voor laatste bijeenkomst.

Interviewer: Wies Vullings

Datum: 5 april 2003

Personalia
Naam
Dhr. W. Weijers
Organisatie
Nederlands Bureau voor Toerisme en congressen
Functie
Productontwikkeling, senior consultant, specialisatie Cultuur en stedelijk toerisme
Algemeen
1. Onderschrijft u het plan voor het project KICH zoals boven beschreven?
In grote lijnen.
2. Ziet u uzelf als een potentiële gebruiker?
Particulier wel, in onze organisatie redactie die praatjes en plaatjes samenstelt voor de toeristisch eindconsument is het net iets te specialistisch.
3. Voor welke informatie zou u het webportaal willen raadplegen?
Achtergrond informatie van dingen waar ik al wel wat van weet of om nieuwe ideeën op te doen om ergens heen te gaan.
4. Welk detailniveau verwacht u bij deze informatie?
Waar gaat het om, wat is het verhaal dat er achter zit bijvoorbeeld: Rembrandthuis: wat is het, wat kan ik er zien en praktische informatie zoals locatie, de kosten, openingstijden en toegankelijkheid (kinderen, 65+) etc.
5. Welke zaken vindt u overbodig?
Echt specialistische zaken niet tenzij het daardoor uniek wordt, want dan is het juist een bezoekargument.
Kennisbronnen
6. Welke kennisbron zou u als eerste toe willen voegen?
Vanuit toeristisch oogpunt een routeplanner.
7. Vindt u de geboden zoekingen voldoende? Indien nee welke mist u?
Voor webbezoeker ook zaken zoals openingstijden toegankelijkheid met kinderen, 65+.
Aanbieden van eigen data
8. Zou u eigen data willen aanbieden?
Kan ik niks over zeggen. Zou wel kunnen. Met DEN hebben we eens een project gedaan waarin toeristische gegevens gekoppeld werden aan hun gegevens.
9. Wat soort data?
Toeristische informatie. Wat is er in de buurt, zodat mensen ook tochtjes langs verschillende objecten/monumenten e.d. kunnen plannen.

10. Welke functionaliteit verwacht u dan van het portaal voor actualiseren en voor het bekijken van uw eigen data?
De drie zoekcategorieën voldoen wel voor het uitvoeren van een zoekactie.
Ontmoetingsplaats
11. Zou u hier gebruik van maken?
nee
12. Vindt u de aangeboden vormen (fora en prikbord) voldoende of wilt u andere toevoegen?
-
MyKICH
13. Zou u hier gebruik van maken en zo ja van welke componenten (personalisatie, bewaren gegevens, communicatieopties)?
Voor de eindgebruiker lijkt het me wat minder van belang, voor professionals kan het handig zijn. Voor toerisme weet ik niet of hier interesse voor is.
14. Personalisatie: wat verwacht u hiervan? Zou u meer of juist minder opties willen?
-
15. Bewaren gegevens: wat verwacht u hiervan? Zou u meer of juist minder opties willen?
-
16. Communicatie opties: wat verwacht u hiervan? Zou u meer of juist minder opties willen?
-

Functie wordt binnenkort opgeheven en betrokken blijven bij dit project is niet relevant.

Interviewer: Wies Vullings

Datum: 6 april 2004

Personalia
Naam
Mevr. C. Rudolphie
Organisatie
Gelders Genootschap
Functie
documentalist
Algemeen
1. Onderschrijft u het plan voor het project KICH zoals boven beschreven?
Ja, ik denk dat daar ook behoefte aan is
2. Ziet u uzelf als een potentiële gebruiker?
ja
3. Voor welke informatie zou u het webportaal willen raadplegen?
Met name voor het opzoeken van gedetailleerde beschrijvingen, letterlijke teksten en afbeeldingen van rijksmonumenten, archeologische monumenten en beschermde stads en dorpgezichten,
4. Welk detailniveau verwacht u bij deze informatie?
Letterlijke tekst en afbeeldingen Kadastraal niveau
5. Welke zaken vindt u overbodig?
Voor mij zelf is het portaal als ontmoetingsplaats niet zo nodig
Kennisbronnen
6. Welke kennisbron zou u als eerste toe willen voegen?
Ik heb hier niet echt een idee voor een specifiek bestand. Op zich graag informatie op gemeentelijke niveau.
7. Vindt u de geboden zoekingen voldoende? Indien nee welke mist u?
Zoeken op adres
Aanbieden van eigen data
8. Zou u eigen data willen aanbieden?
Wij werken in opdracht van gemeenten, dus de beslissing ligt bij de gemeente. NB: Als het portaal zich openstelt voor iedere aanbieder van informatie, bestaat het gevaar dat dit gepaard zal gaan met grote verschillen in kwaliteit in data die op de site zal worden aangeboden. Is hierover al nagedacht?

9. Wat soort data?
Indien de gemeente toestemmen: Gemeentelijke monumenten beschrijvingen
10. Welke functionaliteit verwacht u dan van het portaal voor actualiseren en voor het bekijken van uw eigen data?
Op kaart zien waar de gemeentelijke en rijksmonumenten en archeologische vindplaatsen liggen. Het aanbieden van verschillende autorisatie niveaus is dan van belang zodat per gebruikersgroep bepaald kan worden wie welke data mag zien en wat de gebruiker ermee mag doen (bijv. kopiëren).
Ontmoetingsplaats
11. Zou u hier gebruik van maken?
Nee, persoonlijk niet, misschien voor andere wel
12. Vindt u de aangeboden vormen (fora en prikbord) voldoende of wilt u andere toevoegen?
-
MyKICH
13. Zou u hier gebruik van maken en zo ja van welke componenten (personalisatie, bewaren gegevens, communicatieopties)?
Kan ik niet zo goed zeggen, dat ligt aan welke informatie aangeboden wordt en welke selecties er mogelijk zijn, maar ik zal wel gaan kijken hoe dat werkt.
14. Personalisatie: wat verwacht u hiervan? Zou u meer of juist minder opties willen?
Ik zie het als een extra service, zonder kan ook, maar het bied extra gebruiksvriendelijke toegang
15. Bewaren gegevens: wat verwacht u hiervan? Zou u meer of juist minder opties willen?
Nee, zou ik niet snel gebruik van maken. Ik zou het portaal gebruiken voor snelle opzoekacties en dan hoeft dat niet bewaard te blijven
16. Communicatie opties: wat verwacht u hiervan? Zou u meer of juist minder opties willen?
Ik ben wel geïnteresseerd in de e-mail nieuwsbrief en de attendering

Mevrouw Rudolphie wil graag betrokken blijven bij het project.

Interviewer:

Datum: 8 april 2004

Personalia
Naam:
Dhr M.H.J.M. Kocken
Organisatie:
ADC Heritage BV
Functie:
Directeur
Algemeen
1. Onderschrijft u het plan voor het project KICH zoals boven beschreven?
Ja
2. Ziet u uzelf als een potentiële gebruiker?
Ja: nu al een gebruiker van de verschillende bronnen zoals genoemd binnen KICH.
3. Voor welke informatie zou u het webportaal willen raadplegen?
Alle bronbestanden zoals die nu genoemd worden.
4. Welk detailniveau verwacht u bij deze informatie?
Liefst zo gedetailleerd mogelijk. In ieder geval informatie over het object op objectniveau. Verder is dit ook een beetje afhankelijk van de persoon en de soort informatie.
5. Welke zaken vindt u overbodig?
Wellicht dat het onderdeel "mensen ontmoeten" voor de professionele gebruiker wat minder interessant is. Veelal kennen die het werkveld al goed en gebruiken het eigen netwerk om vragen te beantwoorden en beantwoord te krijgen. Is even afwachten of dit een nuttige functionaliteit is.
Kennisbronnen
6. Welke kennisbron zou u als eerste toe willen voegen?
Eigenlijk alle standaard bronnen die nu al als basis in het document staan vermeld. Dit is het startpakket. Luchtfoto's van gebieden zou er nuttig zijn. Alterra heeft ze deels al beschikbaar en verder zijn verschillende provincies bezig met het ontsluiten van eigen foto's. Wellicht zijn ook de historische luchtfoto's nuttig om te ontsluiten. Daarnaast is een 'beeldbank' een bruikbare kennisbron. Hierin kunnen onder andere beelden van bijvoorbeeld prehistorische huisplaatsen, Romeinse villa's e.d. maar ook visualisaties van (landschap) architectonische begrippen worden getoond. Een andere nuttige bron is het AHN. Als het om documenten gaat, zouden bijvoorbeeld alle Belvederestudies als pdf kunnen

worden opgenomen. Die zijn nu slecht toegankelijk.
7. Vindt u de geboden zoekingen voldoende? Indien nee welke mist u?
Op zicht zijn zoekingen voldoende. Het gebruik van de term thematiek is echter niet helemaal juist. Thematiek is bijvoorbeeld: historische bouwkunde of archeologie. Wat nu genoemd is onder thematiek zijn meer trefwoorden/object aanduidingen. Daarnaast zou het zoeken op vorm van de informatie handig zijn. Denk hierbij onder andere aan het zoeken op powerpoint (ppt), collecties, documenten (zoals rapporten, verslagen...).
Aanbieden van eigen data
8. Zou u eigen data willen aanbieden?
ADC biedt haar archeologische gegevens al indirect aan in de vorm van toelevering aan ARCHIS (MONARCH). Daarnaast wil ze in de toekomst wel rapporten en beeldmateriaal toeleveren afkomstig van eigen onderzoek.
9. Wat soort data?
Rapporten en beeldmateriaal. Daarnaast objectinformatie zoals die nu al wordt toegeleverd aan ARCHIS.
10. Welke functionaliteit verwacht u dan van het portaal voor actualiseren en voor het bekijken van uw eigen data?
-
Ontmoetingsplaats
Zou u hier gebruik van maken?
Hang een beetje af van de vorm. Veelal worden vragen opgelost via eigen netwerk. Tijd ontbreekt soms ook om actief deel te nemen aan discussie. Ziet prikbord bijvoorbeeld wel gebruik voor aankondigingen van stage-plaatsen en dat soort dingen. Het is niet direct de meest interessante functie van het portaal. Kern blijft toch het ontsluiten van de bronbestanden.
11. Vindt u de aangeboden vormen (fora en prikbord) voldoende of wilt u andere toevoegen?
Wacht even af hoe het er uit gaat zien.
MyKICH
12. Zou u hier gebruik van maken en zo ja van welke componenten (personalisatie, bewaren gegevens, communicatieopties)?
Ja: in het bijzonder het bewaren van gegevens (zoekvragen).

13. Personalisatie: wat verwacht u hiervan? Zou u meer of juist minder opties willen?
Positief, werkomgeving inrichting naar eigen wensen.
14. Bewaren gegevens: wat verwacht u hiervan? Zou u meer of juist minder opties willen?
Het bewaren van zoekvragen en wellicht als het niet te zwaar is voor de server ook de resultaten. Hieraan dan wel een limiet aan stellen wat betreft de tijd dat er wordt bewaard. Gebruiker netjes attenderen dat zijn zoekvraag bijvoorbeeld na 3 maanden niet gebruiken verwijderd wordt van het systeem.
15. Communicatie opties: wat verwacht u hiervan? Zou u meer of juist minder opties willen?
Zie ook opmerkingen ontmoetingsplaats. Wil dit graag proefondervindelijk vaststellen.

Interviewer: Wies Vullings

Datum: 8 april 2004

Personalia
Naam
Dhr. Schengenga
Organisatie
H+N+S Landschapsarchitecten
Functie
Landschapsarchitect
Algemeen
1. Onderschrijft u het plan voor het project KICH zoals boven beschreven?
Die onderschrijf ik zeker
2. Ziet u uzelf als een potentiële gebruiker?
Zeker.
3. Voor welke informatie zou u het webportaal willen raadplegen?
Zoveel mogelijk cultuur historische informatie. Zo feitelijk mogelijk, liefst geen interpretaties, wij willen echt door kunnen dringen tot de bron.
4. Welk detailniveau verwacht u bij deze informatie?
Een schaal van 1:25 000 voor landelijk gebied en 1:10 000 voor stedelijk. Het is wenselijk dat de data gerelateerd is aan TOPkaarten Voor regionaal ontwerp kan 1:50 000 ook voldoende zijn.
5. Welke zaken vindt u overbodig?
Ik zou weinig gebruik maken van ontmoetingsfuncties. Het hoofddoel is voor mij het zoeken en vinden van de informatie
Kennisbronnen
6. Welke kennisbron zou u als eerste toe willen voegen?
Provinciale gegevens: kenmerken en waardenkaarten (Brabant en ZHolland hebben hele goede kaarten). Deze provinciale gegevens doen vaak veel meer uitspraken over structuur en elementen van de landschappen en bebouwd gebied. Het probleem is wel dat de kaarten heel erg verschillen per provincie, ze zijn niet eenduidig en verschillend in schaalniveau.
7. Vindt u de geboden zoekingen voldoende? Indien nee welke mist u?
Lijkt me goed. Zou handig zijn om een hiërarchie aan te brengen in de thematiek.
Aanbieden van eigen data
8. Zou u eigen data willen aanbieden?
Voor een deel. Het ontwerp-deel van ons werk is waarschijnlijk niet zo interessant voor KICH, maar we produceren ook atlassen, waarin we gegevens interpreteren. Zoals de wateratlas voor Texel. Deze bevat een kaart over de Genese van het landschap en deze geeft de link weer tussen water, RO en CH. Het is als het ware een interpretatie laag voor de

bronbestanden.
9. Wat soort data?
Zie boven
10. Welke functionaliteit verwacht u dan van het portaal voor actualiseren en voor het bekijken van uw eigen data?
Voor geïnterpreteerde kaarten is vrijheid in het opbouwen van legenda van belang. Verder geldt voor grafische producten dat ze getoond moeten worden zoals ze zijn gemaakt en bedoeld (zelfde symbolen, lijndikte e.d.). Een ander probleem is dat een webportaal vaak werkt met een klein scherm en dan is het minder eenvoudig om het geheel te overzien en de juiste uitsnede te maken. Dit kan worden ondervangen door een goede printfunctie voor goede uitsnedes met juist legenda.
Ontmoetingsplaats
11. Zou u hier gebruik van maken?
Beperkt gebruik
12. Vindt u de aangeboden vormen (fora en prikbord) voldoende of wilt u andere toevoegen?
MyKICH
13. Zou u hier gebruik van maken en zo ja van welke componenten (personalisatie, bewaren gegevens, communicatieopties)?
.
14. Personalisatie: wat verwacht u hiervan? Zou u meer of juist minder opties willen?
Gebiedsgericht. Van de geografische personalisatie zou ik wel gebruik maken. Wel moet het dan mogelijk zijn om meerdere opties of selecties tegelijk te kunnen hebben.
15. Bewaren gegevens: wat verwacht u hiervan? Zou u meer of juist minder opties willen?
Zie boven.
16. Communicatie opties: wat verwacht u hiervan? Zou u meer of juist minder opties willen?
Nieuws en dergelijke graag in een persoonlijke folder ipv een nieuwsbrief of attendering Zal het webportaal Macintosh-compatible zijn? Graag mogelijk om brongegevens te kunnen downloaden. Contact met instituten over de gegevens blijft van groot belang. Binnen KICH wordt gesproken over 1 loket en dat zou handig kunnen zijn.

Meneer Schengenga wil graag betrokken blijven bij het project.

Interviewer: Wies Vullings

Datum: 7 april 2004

Personalia
Naam
Dhr. W. Hessing
Organisatie
Vestigia bv <i>Archeologie & cultuurhistorie</i> : archeologische assessments. Gebiedsgerichte inventarisaties. MERS
Functie
Directeur
Algemeen
1. Onderschrijft u het plan voor het project KICH zoals boven beschreven?
In principe wel. Het op brede vlak ontsluiten van gegevens onderschrijf ik. Ik heb wel het gevoel dat als de individuele databases niet goed op orde zijn en niet ontsloten kunnen worden het integreren en samenbrengen niet het gewenste resultaat zal geven. Op dit moment ondervinden het veld bijvoorbeeld grote problemen met ARCHIS II, waarop door de ROB onvoldoende serieus mee omgegaan wordt. De kwaliteit (en toegankelijkheid) van de huidige, individuele sets bepaalt uiteindelijk de meerwaarde van KICH en als die niet goed genoeg is, zal er geen meerwaarde zijn.
2. Ziet u uzelf als een potentiële gebruiker?
Ja.
3. Voor welke informatie zou u het webportaal willen raadplegen?
Eerste raadpleging, want de bestanden zoals die in eerste instantie ontsloten zullen worden zijn nog erg basaal. De eerste raadpleging is een eerste stap in het kader van de projecten die wij doen. Het werk dat wij doen vereist meer diepgang en dan willen we toch graag naar de bestanden die er achter liggen
4. Welk detailniveau verwacht u bij deze informatie?
Uiteindelijk zouden we graag willen dat ARCHIS en cultgis tot in de details toegankelijk worden. Een probleem dat we momenteel hebben met archis2 is dat primaire informatie moet worden aangeleverd per vindplaats en niet per dataset. Er is ook een probleem bij het opvragen van data, want je kan het alleen krijgen in pdf formaat en dan kan je de data niet verder gebruiken en verwerken. Dat is niet erg gebruiksvriendelijk. Dit zijn voor ons hele basale problemen en als die niet worden opgelost dan is voor ons het nut en de toegevoegde waarde van KICH niet duidelijk.
5. Welke zaken vindt u overbodig?
Bij MyKICH en ontmoetingsplaats kan ik me nog niet zoveel voorstellen.
Kennisbronnen
6. Welke kennisbron zou u als eerste toe willen voegen?
Meer diepgang, ik zou ook graag de achterliggende bestanden willen raadplegen. Verder zijn er op lokaal niveau heel veel waardekaarten en inventarisaties gedaan. Daar zou ik in ieder

geval graag een overzicht van hebben.
7. Vindt u de geboden zoekingen voldoende? Indien nee welke mist u?
Zoeken op coördinaten.
Aanbieden van eigen data
8. Zou u eigen data willen aanbieden?
In principe wel. Alle nieuwe informatie die wij genereren willen wij graag toegankelijk en openbaar maken en dat doen we nu meestal ookal via Archis. Natuurlijk alleen in overleg met de opdrachtgever
9. Wat soort data?
Archeologische inventarisaties en cultuurhistorische assessments
10. Welke functionaliteit verwacht u dan van het portaal voor actualiseren en voor het bekijken van uw eigen data?
Niets specifiek, maar dat vind ik nog moeilijk te overzien.
Ontmoetingsplaats
11. Zou u hier gebruik van maken?
Eventueel wel om bedrijfsinformatie kwijt te kunnen en daarna door te kunnen linken naar de eigen website. Het is het volgens mij echter niet waard om dit daarvoor als primaire functionaliteit aan te bieden. Mijn ervaring is dat deze functionaliteit nooit echt goed gebruikt wordt.
12. Vindt u de aangeboden vormen (fora en prikbord) voldoende of wilt u andere toevoegen?
-
MyKICH
13. Zou u hier gebruik van maken en zo ja van welke componenten (personalisatie, bewaren gegevens, communicatieopties)?
Nee.
14. Personalisatie: wat verwacht u hiervan? Zou u meer of juist minder opties willen?
15. Bewaren gegevens: wat verwacht u hiervan? Zou u meer of juist minder opties willen?
Meer: op dit moment bestaat in ons land geen centrale digitale archivering van archeologische onderzoeksgegevens en literatuurverwijzingen. Misschien zou KICH zich juist hierop kunnen richten ipv op het organiseren van slechts een eerste basisvoorziening
16. Communicatie opties: wat verwacht u hiervan? Zou u meer of juist minder opties willen?

Meneer Hessing wil graag betrokken blijven bij het project.

Interviewer: Wies Vullings

Datum: 7 april

Personalia
Naam
Mevr. M. F. Fermo
Organisatie
Provincie Friesland
Functie
Beleidsmedewerker bij het TEAM erfgoed wonen en vernieuwing.
Algemeen
1. Onderschrijft u het plan voor het project KICH zoals boven beschreven?
Ik vind het een goed plan. Het is mij niet onbekend. Ik ben vanaf het begin op de hoogte geweest van KICH en ben ook o.a.. bij de bijeenkomst in Amersfoort geweest.
2. Ziet u uzelf als een potentiële gebruiker?
Ik denk van wel.
3. Voor welke informatie zou u het webportaal willen raadplegen?
Informatie zoals de rijksmonumenten hebben we al. Het zou handig zijn als er informatie op stond die we nu nog niet zo eenvoudig kunnen verkrijgen. Bijvoorbeeld informatie over cultuur landschap, historisch geografische informatie.
4. Welk detailniveau verwacht u bij deze informatie?
Overzichts informatie met beschrijvingen en dwarsverbanden. We hebben al wel intergemeentelijke verbanden, maar op nationaal niveau niet hebben we dat niet, dat zou voor ons meerwaarde hebben.
5. Welke zaken vindt u overbodig?
Van een aantal zaken weet ik niet wat het is. En van bijvoorbeeld de ontmoetingsplaats weet ik niet of dat gaat werken. Het kan heel constructief zijn.
Kennisbronnen
6. Welke kennisbron zou u als eerste toe willen voegen?
Onderzoeken op landelijk niveau zouden al gelijk ontsloten moeten worden. Worden toekomstige resultaten ook gelijk erin verwerkt? Dat zou heel handig zijn. Dan hoeft het niet opnieuw uitgevonden te worden. Verder lijkt het me handig om links te leggen bij verschillende welstandszorgen en bijvoorbeeld gemeenten of de VNG.
7. Vindt u de geboden zoekingen voldoende? Indien nee welke mist u?
Is voldoende.
Aanbieden van eigen data
8. Zou u eigen data willen aanbieden?
In principe wel, indien toegelaten door het bestuur. De gegevens zijn al openbaar en als ze op een goede manier worden geplaatst is het geen probleem.

9. Wat soort data?
We hebben veel verschillende databestanden. Een ervan is de cultuurhistorische kaart fryslân (o.a. GIS bestand). Dit is opgebouwd uit verschillende lagen. Het staat al op het internet (niet interactief). Er is al wel een versie op CD-rom die wel interactief is. Aan dit bestand zijn geen waardering gehangen, dus waardevrije gegevens. Het betreft verschillende lagen, bouwhistorische laag (zoals jongere Monumenten laag aangevuld met regionale gegevens en foto's), . Voor de archeologie hebben we een advieskaart opgesteld, dis is ook een laag. Er is ook een aardkundige laag. Binnenkort willen we een laag met waarderingen eraan toevoegen. het bestuur heeft hierover nog geen besluit genomen.
10. Welke functionaliteit verwacht u dan van het portaal voor actualiseren en voor het bekijken van uw eigen data?
Gis functionaliteit
Ontmoetingsplaats
11. Zou u hier gebruik van maken?
Misschien wel. Ik weet het nog niet. Eerst zien en kijken hoe het werkt.
12. Vindt u de aangeboden vormen (fora en prikbord) voldoende of wilt u andere toevoegen?
Bij de ontwikkeling van interprovinciaal beleid voor het waddengebied hebben ze ook zoiets. Daar zijn "kamers" ontwikkeld, deze geven ook de mogelijkheid om te discussieren, zij lijken een beetje op forum. Het valt en staat bij de inbreng van mensen. Een prikbord is in ieder geval handig
MyKICH
13. Zou u hier gebruik van maken en zo ja van welke componenten (personalisatie, bewaren gegevens, communicatieopties)?
Ik weet niet zeker of het zo belangrijk is om het te personaliseren.
14. Personalisatie: wat verwacht u hiervan? Zou u meer of juist minder opties willen?
-
15. Bewaren gegevens: wat verwacht u hiervan? Zou u meer of juist minder opties willen?
Moeilijk reële voorstelling van maken.
16. Communicatie opties: wat verwacht u hiervan? Zou u meer of juist minder opties willen?
Attendering en nieuwsbrief lijken mij heel zinnig. Een plek om activiteiten en nieuwe producten te vermelden zou heel handig zijn.

Mevrouw Fermo zou graag betrokken blijven bij het project.

Interviewer: Wies Vullings

Datum: 8 april 2004

Personalia
Naam
Dhr. M. den Boef
Organisatie
Provincie Gelderland
Functie
Beleidsmedewerker cultuur historie
Algemeen
1. Onderschrijft u het plan voor het project KICH zoals boven beschreven?
De eerste indruk van het project KICH is goed
2. Ziet u uzelf als een potentiële gebruiker?
Nee, als het bij KICH gaat om het bijeenrapen van dit moment, zonder dat het onderhouden wordt. Kwaliteit is voor mij een belangrijke graadmeter, als het niet actueel en betrouwbaar is zal ik er geen gebruik van maken. Ook de schaal van de gegevens is bepalend of de gegevens gebruikt kunnen worden.
3. Voor welke informatie zou u het webportaal willen raadplegen?
Om advies werk te kunnen ondersteunen en om een beter beeld te krijgen van de provincie. De gegevens moeten in samenhang aangeboden worden. Welke gegevens ik zou gebruiken is afhankelijk van de vraag,
4. Welk detailniveau verwacht u bij deze informatie?
Het schaalniveau is nu te hoog, het gewenste detail niveau voor de provincie is lager. Wat betreft de content zou het mooi zijn als op verschillende niveau's de inhoud aangeboden wordt, bijvoorbeeld eerst de administratieve gegeven, daarna doorklikken naar achtergrondinformatie.
5. Welke zaken vindt u overbodig?
Functionaliteit van het zoeken is prima. Waar wij behoefte aan hebben is een geactualiseerd bronbestand van de cultuur historie die betrouwbaar is. Dat heeft de hoogste prioriteit, daarna komen pas de andere zaken zoals ontmoetingsplaats.
Kennisbronnen
6. Welke kennisbron zou u als eerste toe willen voegen?
Gemeentemonumenten, beeldbepalende monumenten en archeologische vindplaatsen. Historische Topkaarten 1830, 1850, 1900, 1930 en historische lijnen
7. Vindt u de geboden zoekingen voldoende? Indien nee welke mist u?
Veldnaam (1:25 000 TOPkaart), functie (defensie, waterstaat, agrarisch), postcode, straat.
Aanbieden van eigen data
8. Zou u eigen data willen aanbieden?

Ja
9. Wat soort data?
Gemeentelijke monumentenkaart. Verdere uitdieping van Histland (1:25 000) Historische lijnen (in samenwerking met Alterra) Alledrie op provinciaal niveau.
10. Welke functionaliteit verwacht u dan van het portaal voor actualiseren en voor het bekijken van uw eigen data?
Actualiseren doen we zelf. Voor bekijken is geen extra functionaliteit nodig.
Ontmoetingsplaats
11. Zou u hier gebruik van maken?
Nee
12. Vindt u de aangeboden vormen (fora en prikbord) voldoende of wilt u andere toevoegen?
-
MyKICH
13. Zou u hier gebruik van maken en zo ja van welke componenten (personalisatie, bewaren gegevens, communicatieopties)?
Daar ben ik niet naar op zoek.
14. Personalisatie: wat verwacht u hiervan? Zou u meer of juist minder opties willen?
-
15. Bewaren gegevens: wat verwacht u hiervan? Zou u meer of juist minder opties willen?
-
16. Communicatie opties: wat verwacht u hiervan? Zou u meer of juist minder opties willen?
Wat is de plaats van KICH. Ik vond de toelichting teveel gericht op het product. Het is belangrijker dat Kennisinstituten samen gaan werken om 1 actueel betrouwbaar bestand te produceren dat als standaard gebruikt gaat worden.

Betrouwbaarheid is belangrijk, gebruik van CEN metastandaard.

Verder moet er nagedacht worden over wat er gedaan kan worden met de rest van de gegevens die op lager schaal niveau zijn geïnventariseerd. Een webportaal zou daarin een goede functie kunnen aanbieden door overzicht te geven van wat waar op welk schaalniveau is onderzocht. Zo wordt ook duidelijk waar nog 'blinde gaten' zitten.

Meneer M. den Boef wil betrokken blijven bij het project

Interviewer: Wies Vullings

Datum: 8 april 2004

Personalia
Naam
Dhr. Koenders
Organisatie
Provincie Zuid Holland
Functie
Beleidsmedewerker cultureel erfgoed
Algemeen
1. Onderschrijft u het plan voor het project KICH zoals boven beschreven?
In algemeenheid ja, het streven is prima.
2. Ziet u uzelf als een potentiële gebruiker?
Ja, afhankelijk van wat er straks te vinden is op het webportaal. Als er informatie op beschikbaar komt die meerwaarde heeft ten opzichte van wat de provincie zelf doet. Bijv. rijksmonumenten met achtergronden database, die zou ik zeker raadplegen indien goed betrouwbaar, voorzien van topografische ondergrond en met bijbehorende registers. Het is wel afhankelijk van schaalniveau.
3. Voor welke informatie zou u het webportaal willen raadplegen?
Zie vraag 2
4. Welk detailniveau verwacht u bij deze informatie?
Bij provincie werken we van lokaal niveau (bouwplan) tot regionaal niveau (streekplan), dus eigenlijk objectniveau.
5. Welke zaken vindt u overbodig?
Geen, goed dat er ook achterliggende documenten worden ontsloten.
Kennisbronnen
6. Welke kennisbron zou u als eerste toe willen voegen?
Beleidsdocumentatie in relatie tot kennisbronnen. Bijvoorbeeld ontsluiting naar subsidie regelgeving. Je krijgt dan meerwaarde door duidelijk te maken hoe je de kennis toe kan passen.
7. Vindt u de geboden zoekingen voldoende? Indien nee welke mist u?
Voor mij voldoende.
Aanbieden van eigen data
8. Zou u eigen data willen aanbieden?
Wij hebben een eigen website. Daarvandaan kan ook al data worden gedownload worden. Een link naar en van KICH is altijd mogelijk. Ik ben niet tegen op het aanbieden van de gegevens aan KICH, maar zou eerst wel moeten zien wat de meerwaarde daarvan is.
9. Wat soort data?

Drie aspecten: Archeologische gegevens, historische geografie en nederzetting. Waarde en kenmerken zijn per aspect in kaart gebracht (dus 6 kaarten)
10. Welke functionaliteit verwacht u dan van het portaal voor actualiseren en voor het bekijken van uw eigen data?
GIS functionaliteit (ARC-IMS). Wij hebben wel eigen functionaliteit ontwikkeld mbt het flexibel op kunnen bouwen van de legenda.
Ontmoetingsplaats
11. Zou u hier gebruik van maken?
Weet ik niet. Ik maak daar niet zo veel gebruik van, en ik heb er geen ervaring mee. Ik denk niet dat ik er heel veel gebruik van zou maken.
12. Vindt u de aangeboden vormen (fora en prikbord) voldoende of wilt u andere toevoegen?
-
MyKICH
13. Zou u hier gebruik van maken en zo ja van welke componenten (personalisatie, bewaren gegevens, communicatieopties)?
Zou ik moeten zien. Ik kan me voorstellen dat het gebruikt wordt. Maar ik heb er geen ervaring mee.
14. Personalisatie: wat verwacht u hiervan? Zou u meer of juist minder opties willen?
Zie 13
15. Bewaren gegevens: wat verwacht u hiervan? Zou u meer of juist minder opties willen?
Het kan handig zijn.
16. Communicatie opties: wat verwacht u hiervan? Zou u meer of juist minder opties willen?
Attenderingen wel. Nieuwsbrieven lees ik vaak niet zo, zeker omdat er zoveel informatie langs komt. Een persoonlijke folder waar nieuwsberichten bewaard worden is nog interessanter.

Naamgeving KICH niet prettig.

Meneer Koenders wil graag betrokken blijven bij het project.

Interviewer: Jandirk Bulens

Datum: 9 april 2004

Personalialia
Naam
E.M. Kylstra
Organisatie
Sectie cultuurhistorie/afdeling stedenbouw en monumenten/gemeente Utrecht
Functie
hoofd sectie
Algemeen
1. Onderschrijft u het plan voor het project KICH zoals boven beschreven?
Ja, van het plan om samenhang te brengen in de informatie rond cultuurhistorie ben ik een groot voorstander. De huidige "informatiestructuur" is redelijk "chaotisch"
2. Ziet u uzelf als een potentiële gebruiker?
Ligt aan een aantal aspecten en is afhankelijk van de rol van de gebruiker als aanbieder en/of als gebruiker van geboden informatie. Als aanbieder is er wel degelijk toekomst voor ons soort informatie
3. Voor welke informatie zou u het webportaal willen raadplegen?
Met name specifiek over de vakgebieden archeologie en bouwhistorie, gerelateerd aan de eigen informatie. Dit gaat veel verder dan de informatiebronnen van de 4 organisaties die het initiatief hebben genomen voor KICH. Mogelijk dus niet direct in de eerste fase.....
4. Welk detailniveau verwacht u bij deze informatie?
Als vb de archeologische waarde kaarten, vooral het gemeentelijk tot op het niveau van de bestemmingsplan kaart (her reikt van kadastraal tot het gemeentelijk niveau)
5. Welke zaken vindt u overbodig?
MyKich geeft geen bijzonder gevoel, dus waarschijnlijk niet direct noodzakelijk
Kennisbronnen
6. Welke kennisbron zou u als eerste toe willen voegen?
Historische steden als kennisbron. Op gemeentelijk niveau, de ontwikkeling van de historische steden. Er is wel veel kennis, maar geen synthetische onderbouwing en/of uitwerking daarvan. KICH zou daar wel een daar platform voor kunnen bieden. De kennis infrastructuur zou hiervoor een goede eerste stap zijn. Mogelijk met een rol voor het Convent Gemeentearcheologen.
7. Vindt u de geboden zoekingen voldoende? Indien nee welke mist u?
Hoe worden de basisbronnen mee ontsloten. Zit op het kennisniveau van de algemene eigenschappen en niet op het basale eigenschappen. Eigenlijk zouden van de objecten de

onderliggende eigenschappen ook als ingang gebruikt moeten worden, bv het materiaal waaruit een monument bestaat o.i.d. Het informatiemodel IMKICH is hiervoor belangrijk en zal voor nog betere ingangen kunnen zorgen.
Aanbieden van eigen data
8. Zou u eigen data willen aanbieden?
Dolgraag de data die op gemeentelijk niveau beschikbaar zijn.. De ontsluiting (StraArch) is in volle gang, dat kan een goede structuur zijn om de eigen data te gaan aanbieden.
9. Wat soort data?
Directe archeologische data en de synthetisering daarvan (artikelen, documenten etc.)
10. Welke functionaliteit verwacht u dan van het portaal voor actualiseren en voor het bekijken van uw eigen data?
Geen specifieke ideeën. Is uiteindelijk de verantwoordelijkheid van de eigen organisaties Dan wel direct aansluiten op de bron bij die organisatie.
Ontmoetingsplaats
11. Zou u hier gebruik van maken?
Ja, als blijkt het heel bijzonder is. Hangt vooral ook af van het gebruiksgemak , ook goed onderhoud is belangrijk voor het succes ervan.
12. Vindt u de aangeboden vormen (fora en prikbord) voldoende of wilt u andere toevoegen?
-
MyKICH
13. Zou u hier gebruik van maken en zo ja van welke componenten (personalisatie, bewaren gegevens, communicatieopties)?
Geen grote verwachting
14. Personalisatie: wat verwacht u hiervan? Zou u meer of juist minder opties willen?
idem
15. Bewaren gegevens: wat verwacht u hiervan? Zou u meer of juist minder opties willen?
idem
16. Communicatie opties: wat verwacht u hiervan? Zou u meer of juist minder opties willen?
idem

Algemene opmerking(en):

Er wordt wel de noodzaak gevoeld voor het webportaal.

Interviewer: Wies Vullings

Datum: 7 april 2004

Personalia
Naam
Dhr. Postma
Organisatie
Oversticht Zwolle
Functie
Projectleider en afdelingshoofd
Algemeen
1. Onderschrijft u het plan voor het project KICH zoals boven beschreven?
In het begin ben ik betrokken geweest bij KICH. Ik kan mij vinden in wat KICH wil. Het is wel erg aanbodgericht en erg groot. Wij zien het niet als onze core business om een grote rol te spelen in KICH, maar willen wel graag op de hoogte blijven.
2. Ziet u uzelf als een potentiële gebruiker?
Ja.
3. Voor welke informatie zou u het webportaal willen raadplegen?
Voor diverse soorten informatie. Wij werken voor gemeenten vooral op het gebied van de cultuur historische aspecten van het landschap en meer specifiek op het gebied van archeologie en historische geografie.
4. Welk detailniveau verwacht u bij deze informatie?
Volgens mij moet KICH niet te ver gaan met detailleren. Het is van belang een overzicht te geven van de hoofdlijnen en ook de attentiewaarde is belangrijk, maar alle achterliggende informatie zou niet binnen KICH ontsloten hoeven te worden, want dan wordt het te veel. Ik denk dat het een portaal moet worden waar duidelijk is wat waar te vinden is, zonder alles gelijk digitaal te willen ontsluiten.
5. Welke zaken vindt u overbodig?
Niet specifiek
Kennisbronnen
6. Welke kennisbron zou u als eerste toe willen voegen?
-
7. Vindt u de geboden zoekingen voldoende? Indien nee welke mist u?
Lijkt me goed.
Aanbieden van eigen data
8. Zou u eigen data willen aanbieden?
Wij hebben de atlascultuurhistorie.nl website en die is al actief. Daar zou een link naar toe moeten komen. Verder is mijn vraag of de gegevens die op het portaal worden aangeboden ook voor eigen gebruik beschikbaar zijn. En hoe werkt het met eigendom- en

gebruiksrechten (ook voor ondergronden zoals topkaarten) als je eigen gegevens aanbiedt?
9. Wat soort data?
Archeologische en cultuurhistorische monumenten beschrijvingen en foto's worden via onze site ontsloten en hier kan eenvoudig een link naartoe opgenomen worden. Daarnaast doen wij onderzoek in kleine deelgebieden en dat is heel divers en ik weet niet of en hoe deze informatie ontsloten kan worden en of KICH hier het juiste medium voor is.
10. Welke functionaliteit verwacht u dan van het portaal voor actualiseren en voor het bekijken van uw eigen data?
Niet specifiek.
Ontmoetingsplaats
11. Zou u hier gebruik van maken?
Wel in het geval van een specifieke vraag. Hoe vaak kan ik niet zeggen, dat is afhankelijk van het aanbod van informatie en of zo'n ontmoetingplaats werkt.
12. Vindt u de aangeboden vormen (fora en prikbord) voldoende of wilt u andere toevoegen?
nee
MyKICH
13. Zou u hier gebruik van maken en zo ja van welke componenten (personalisatie, bewaren gegevens, communicatieopties)?
Voor onze organisatie is dat wel van belang. Het is handig om snel gebiedsgericht en thematiekgericht te zoeken.
14. Personalisatie: wat verwacht u hiervan? Zou u meer of juist minder opties willen?
(zie boven)
15. Bewaren gegevens: wat verwacht u hiervan? Zou u meer of juist minder opties willen?
Is handig, dan kun je de volgende dag hier weer mee verder gaan.
16. Communicatie opties: wat verwacht u hiervan? Zou u meer of juist minder opties willen?
Zoiets verwacht ik op de site, een rubriek met het laatste nieuws, waarvan dan ook gelijk duidelijk is wanneer het is geactualiseerd.

Meneer Postma wil graag betrokken blijven bij het project.

Interviewer: Jandirk Bulens

Datum: 09-04-2004

Personalia
Naam John Lonsdale
Organisatie: John Lonsdale Architect
<i>Qualitative architect close relationships between building and landscape (het gebouw groeit uit het landschap). Begrip voor landschap en de veranderingen in de tijd. Is het een continuüm of een breekpunt? Cultuurhistorie is hierin essential asit helps us to understand historical continuity.</i>
Functie Architect
Algemeen
1. Onderschrijft u het plan voor het project KICH zoals boven beschreven?
Ja, het is goed om het portaal te structureren volgens het concept “plan (plattegrond) → sectie → doorsnee” als een paradigma binnen het werkveld van de cultuurhistorie. Juist in Nederland zijn er in een doorsnee van bijv een dijk op korte afstand grote verschillen. Daarnaast is de volgorde in de tijd belangrijk, zie het als een gelaagd profiel, van oud (onder) naar jong (boven).
2. Ziet u uzelf als een potentiële gebruiker?
Ja, beslist
3. Voor welke informatie zou u het webportaal willen raadplegen?
Archeologische monumenten als inspiratiebron maar feite ook wel de bredere context. Het interesseveld gaat van 50 meter tot 50 meter boven de grond. In dat opzicht speelt bijv de geologie als informatiebron ook een rol
4. Welk detailniveau verwacht u bij deze informatie?
Zo gedetailleerd als mogelijk inclusief archeologische (pen)tekeningen etc, zodat zoveel mogelijk informatie boven tafel komt.
5. Welke zaken vindt u overbodig?
Nee, het ziet erg efficiënt, overzichtelijk en doordacht uit
Kennisbronnen
6. Welke kennisbron zou u als eerste toe willen voegen?
Als praktiserend architect vooral expertise, kennis e.d. voor het bij elkaar brengen van de expertise (vooral op het gebied van landschap en bouwkunde)
7. Vindt u de geboden zoekingen voldoende? Indien nee welke mist u?
ja
Aanbieden van eigen data
8. Zou u eigen data willen aanbieden?
Het gaat meer om expertise dan om gegevensbestanden. My role is more one of offering ideas that bring together different expertises.

9. Wat soort data?
Wel zouden documenten/studies/ontwerpen kunnen worden ontsloten. Belangrijk is daarbij wel hoe het is geregeld met auteursrecht en eigendom van de aangeboden informatie
10. Welke functionaliteit verwacht u dan van het portaal voor actualiseren en voor het bekijken van uw eigen data?
the possibility to download large documents (overnight for instance) unzipping them and being able to refer to them or print them out in order to use them directly
Ontmoetingsplaats
11. Zou u hier gebruik van maken?
Ja zeker, er moet wel een goede verhouding zijn tussen personalisatie en interactie
12. Vindt u de aangeboden vormen (fora en prikbord) voldoende of wilt u andere toevoegen?
Ja, weet zo geen andere mogelijke vormen
MyKICH
13. Zou u hier gebruik van maken en zo ja van welke componenten (personalisatie, bewaren gegevens, communicatieopties)?
Gedeeltelijk, niet om de eigen interesses af te bakenen, maar zeker wel om eigen opslag te realiseren
14. Personalisatie: wat verwacht u hiervan? Zou u meer of juist minder opties willen?
Niet interessant, het moet voor mij een breed aanbod zijn
15. Bewaren gegevens: wat verwacht u hiervan? Zou u meer of juist minder opties willen?
I should like a large 'library' of my own as part of the larger portal. I should also find it incredibly interesting to be able to look into other peoples 'libraries', the things they collect and find important.
16. Communicatie opties: wat verwacht u hiervan? Zou u meer of juist minder opties willen?
Eigen plekje is prima vgl met een bibliotheek, je haalt er boeken op waarmee je aan de slag gaat zolang dat binnen een bepaalde context nodig is.

Algemene opmerkingen:

Stratificatie (paradigma) is belangrijke als structurering van de informatie. Het gaat nadrukkelijk om een inhoudelijke structurering.

Wil graag betrokken worden in de verdere ontwikkelingen van KICH

Interviewer: Arend Ligtenberg

Datum: 08-04-2004

Personalia
Naam
Dhr M.C. van den Berg
Organisatie
DLG
Functie:
Dhr. Henk Geesink zal ook deze vragen beantwoorden meer vanuit het perspectief van het systeem. Dhr van den Berg zal dit verslag na eventuele aanvulling aan hem doorsturen.
Algemeen
1. Onderschrijft u het plan voor het project KICH zoals boven beschreven?
Ja
2. Ziet u uzelf als een potentiële gebruiker?
Ja: Vooral mensen in de projecten die bezig zijn in het kader van landinrichting project met archeologische en historisch-geografisch onderzoek.
3. Voor welke informatie zou u het webportaal willen raadplegen?
Alle bronbestanden zoals die nu genoemd worden.
4. Welk detailniveau verwacht u bij deze informatie?
Is afhankelijk van het project. Kan dus verschillen. Waar wel onderscheid in moet worden gemaakt zijn de gegevens op zich (de basisgegevens) en de waarderingen die daar aan worden gehangen. Op dit moment zijn de meeste gegevens al geïnterpreteerd en dus voorzien van een waardering. Voor landinrichtingsprojecten zijn soms ook de "ruwe" gegevens belangrijk.
5. Welke zaken vindt u overbodig?
Kennisbronnen
6. Welke kennisbron zou u als eerste toe willen voegen?
Bronnen met gegevens over op handen zijnde of in uitvoering zijnde landinrichting projecten. Het is goed om die informatie ook voor handen te hebben. Bijvoorbeeld om te weten waar er gegraven en gebouwd gaat worden.
7. Vindt u de geboden zoekingen voldoende? Indien nee welke mist u?
Zoekingen zijn wellicht voldoende. Verwacht dat binnen de DLG project met name de geografische zoeking zal worden gebruikt.
Aanbieden van eigen data

8. Zou u eigen data willen aanbieden?
Informatie wat betreft lopende en op handen landinrichtingsprojecten.
9. Wat soort data?
Vooral geografische data: plankaarten, beleidskaarten
10. Welke functionaliteit verwacht u dan van het portaal voor actualiseren en voor het bekijken van uw eigen data?
Integreren van eigen data met de data uit het kich-portaal
Ontmoetingsplaats
11. Zou u hier gebruik van maken?
Ja, het prikbord zou bijvoorbeeld goed gebruikt kunnen worden voor het bekend maken van opdrachten eventueel via en vanuit de provincie.
12. Vindt u de aangeboden vormen (fora en prikbord) voldoende of wilt u andere toevoegen?
-
MyKICH
13. Zou u hier gebruik van maken en zo ja van welke componenten (personalisatie, bewaren gegevens, communicatieopties)?
Ja, hangt een beetje af van de vorm van het project wat gaande is. Tijdens een project waarbij meerdere mensen betrokken zijn kan er echter wel op deze manier een eigen "subsite" worden gecreëerd waar de mensen die betrokken zijn bij het project dan toegang hebben tot informatie die specifiek van toepassing is op dat project.
14. Personalisatie: wat verwacht u hiervan? Zou u meer of juist minder opties willen?
Zie boven
15. Bewaren gegevens: wat verwacht u hiervan? Zou u meer of juist minder opties willen?
De gegevens zouden dus opgeslagen en opgevraagd moeten worden in de context van een projectgroep in aanvulling op individuele personalisatie.
16. Communicatie opties: wat verwacht u hiervan? Zou u meer of juist minder opties willen?
-

Interviewer: Arend Ligtenberg
Datum: 8-04-2004

Personalia
Naam
Dhr J. Wijchers
Organisatie
VROM
Functie:
Algemeen
1. Onderschrijft u het plan voor het project KICH zoals boven beschreven?
Ja
2. Ziet u uzelf als een potentiële gebruiker?
Ja.
3. Voor welke informatie zou u het webportaal willen raadplegen?
Is vooral afhankelijk van het soort project. Is op voorhand niet duidelijk te benoemen.
4. Welk detailniveau verwacht u bij deze informatie?
In ieder geval twee niveau's: Landelijk niveau meer gedetailleerd niveau ter ondersteuning van detail studies
5. Welke zaken vindt u overbodig?
Geen.
Kennisbronnen
6. Welke kennisbron zou u als eerste toe willen voegen?
Zal zelf niet willen toevoegen
7. Vindt u de geboden zoekingen voldoende? Indien nee welke mist u?
Voldoende.
Aanbieden van eigen data
8. Zou u eigen data willen aanbieden?
Nee
9. Wat soort data?
--
10. Welke functionaliteit verwacht u dan van het portaal voor actualiseren en voor het bekijken van uw eigen data?
--

Ontmoetingsplaats
11. Zou u hier gebruik van maken?
Wacht af hoe het eruit gaat zien.
12. Vindt u de aangeboden vormen (fora en prikbord) voldoende of wilt u andere toevoegen?
Wacht af hoe het eruit gaat zien
MyKICH
13. Zou u hier gebruik van maken en zo ja van welke componenten (personalisatie, bewaren gegevens, communicatieopties)?
Wacht af hoe het eruit gaat zien.
14. Personalisatie: wat verwacht u hiervan? Zou u meer of juist minder opties willen?
Wacht af hoe het eruit gaat zien.
15. Bewaren gegevens: wat verwacht u hiervan? Zou u meer of juist minder opties willen?
Wacht af hoe het eruit gaat zien.
16. Communicatie opties: wat verwacht u hiervan? Zou u meer of juist minder opties willen?
Wacht af hoe het eruit gaat zien.

Adriaan Haartsen is bezig met een identiteitsatlas van Nederland waarbij hij de diversiteit van Nederland analyseert aan de hand van verschillende kaarten en kaartlagen
dhr. Wijchers heeft contact met Adriaan Haartsen gehad over het KICH project.
Het is wellicht een goed idee om eens contact op te nemen of het interessant is om e.e.a te verbinden met het kick portaal

Interviewer: Wies Vullings

Datum: 7 april 2004

Personalia
Naam
Mevr. G. Fenten
Organisatie
VROM
Functie
Projectleider DURP
Algemeen
1. Onderschrijft u het plan voor het project KICH zoals boven beschreven?
Ja, helemaal.
2. Ziet u uzelf als een potentiële gebruiker?
Nee, ik ben geen gebruiker. Ik hoop dat ik kan proberen het gebruik ervan te stimuleren binnen de RO wereld.
3. Voor welke informatie zou u het webportaal willen raadplegen?
Het gaat met name om de data die makers van vooral gemeentelijke plannen/bestemmingsplannen nodig hebben en via het portaal ontsloten worden en niet zozeer om de andere functionaliteiten.
4. Welk detailniveau verwacht u bij deze informatie?
Het is moeilijk om hier een goed beeld van te krijgen. Voor bestemmingsplannen moet de data heel gedetailleerd zijn. Als MONARCH beschikbaar wordt dan is dat heel goed, want dat is bruikbaar op bestemmingsplan-niveau.
5. Welke zaken vindt u overbodig?
Volgens mij heeft de doelgroep geen behoefte aan discussie platforms. Wel is het handig om te kunnen communiceren over de data en kwaliteit ervan. Een platform voor dat soort vragen is dus wel handig.
Kennisbronnen
6. Welke kennisbron zou u als eerste toe willen voegen?
Volgens mij is het aardig compleet. Mijn advies is benader een stedenbouwkundig bureau die vanuit de bestemmingsplannen-optiek kan bepalen of dit aanbod inderdaad compleet is en voldoende gedetailleerd en voldoende kwaliteit.
7. Vindt u de geboden zoekingen voldoende? Indien nee welke mist u?
Lijkt me voldoende
Aanbieden van eigen data
8. Zou u eigen data willen aanbieden?
Vanuit de RO hoek geredeneerd zou het handig zijn om goedgekeurde bestemmingsplannen er aan te kunnen koppelen. Zodat je direct koppeling kan maken tussen cultuur historische

gegevens en bestemmingsplannen.
9. Wat soort data?
Bestemmingsplannen
10. Welke functionaliteit verwacht u dan van het portaal voor actualiseren en voor het bekijken van uw eigen data?
GIS functionaliteit
Ontmoetingsplaats
11. Zou u hier gebruik van maken?
Heel lastig. Volgens mij niet, maar als ik zelf plannen zou maken, zou ik wel vragen hebben over de soort en kwaliteit van informatie.
12. Vindt u de aangeboden vormen (fora en prikbord) voldoende of wilt u andere toevoegen?
-
MyKICH
13. Zou u hier gebruik van maken en zo ja van welke componenten (personalisatie, bewaren gegevens, communicatieopties)?
Ik kan me daar iets bij voorstellen, maar het staat niet bovenaan de prioriteiten lijst. Wel leuk, maar het is niet het aller belangrijkste.
14. Personalisatie: wat verwacht u hiervan? Zou u meer of juist minder opties willen?
-
15. Bewaren gegevens: wat verwacht u hiervan? Zou u meer of juist minder opties willen?
-
16. Communicatie opties: wat verwacht u hiervan? Zou u meer of juist minder opties willen?
-

Mevr. Fenten wil wel betrokken blijven als tussenpersoon voor de RO wereld, afhankelijk van de vraagstelling van de eventuele activiteiten.

Bijlage 7 RFI Portal environment KICH web portal

Section 1 – General Company and Product Information

<u>General</u>	
Number of product installations in the Netherlands.	
Number of employees dedicated to development of the proposed product(s)	
Number of (technical) support employees dedicated to the proposed product(s)	
Describe your strategic direction for the proposed product(s)	
Based on the requirements identified in this RFP, what makes your company and product 'uniquely qualified' to satisfy our portal environment needs	
<u>Product organisation</u>	
Please describe the organisation of products / product suites relevant for this solution. E.g. describe the available editions of products.	
<u>Hardware / Software Infrastructure</u>	
Please describe recommended infrastructure for the proposed product(s). Number and type of servers, CPU's, RAM, disk and other requirements. Supported operating systems.	
<u>Licenses</u>	
<i>License policy</i>	
Please state the licence policy for the product. Licences per (named) user, server installation, processor?	
Please describe costs for product(s) that are needed to fulfil RFI requirements. At least state the costs for a single server, single processor installation with 10 administrative users and an 'unlimited' amount of (internet) end-users.	
Please also describe costs for upscaling e.g. multi-processor server, multiple servers.	
<i>Product updates and support</i>	

Please state the policy concerning product updates and product support.	
Also describe costs for product updates and support contracts and when applicable the relation with the license costs, when upscaling the system.	

Section 2 – Portal requirements

Category	The category of the specified requirement
Req. description	Short description of the requirement
KICH KANO	The priority of the requirement 1 = 'must be', mandatory requirement 2 = 'the more the better', preferred requirement 3 = 'delighter', nice to have
Sup	Is the requirement fully supported by the product (so no custom development and/or 3 rd party products) => Y/N
Remarks	Remarks about support for the requirement. Please describe relevant remarks, including a description of custom development effort and/or 3 rd party components, if not 'out of the box'

Nr	Req.	Description	Sup Y/N	Remarks
Functional elements / portlets				
<i>A1 – Home page / single point of entry</i>				
A1.1	Portlets	Supports news, event-calendar portlets, banners		
A1.2	Entry point	Will serve as entry point for other public, non authorized functionality		
A1.3	Entry point	Will serve as the entrance point to the authorized part of the portal		
A1.4	Personalisation	Should be customizable by the portal user		
A1.5	Site map	Provides automatically generated site-map		
<i>A2 – News portlet</i>				
A2.1	News portlet	Will link to and show a summary of content items marked as news by content administrators from the publication date during a certain time period		
A2.2	Personalisation	Can be personalized based upon the user's profile.		
<i>A3 – Forum portlet</i>				
A3.1	Forum maintenance	Administrator can set up forums, close/deactivate forums		
A3.2	Forum maintenance	Administrator can remove specific messages in a forum		
A3.3	Post	Users can post messages as new items in a forum.		
A3.4	Reply	Users can reply on posted messages. Reply will be added to the forum and mailed to the owner of the item		
A3.5	Search	Users can search through a specific forum or all forums		
<i>A4 – Event calendar portlet</i>				

Nr	Req.	Description		Sup Y/N	Remarks
A4.1	Event-calendar	Will show links to content marked as events by content administrators from the publication date until an expiry date			
A4.2	Personalization	Will be personalized based upon the user's profile.			
A5 – Bulletin board portlet					
A5.1	Bulletin board	Consists of area's that are created and maintained by the portal administrator			
A5.2	Personalization	Area's are visible based on users profile			
A5.3	Maintenance	Portal administrator can monitor, maintain and delete individual item's			
A5.4	Post	User can post messages on accessible areas			
A5.5	Reply	User can react on other user's posted messages			
A6 – News letter					
A6.1	News letter	News letter will be automatically generated and mailed to users that applied for it.			
A6.2	Personalization	News letter will contain news items based on user profile			
A6.3	Authorization	News can be categorized general (public, sent to every user) or specific (only for certain profiles)			
B - Registration and authentication					
B1.1	Admin	Administrator will be able to register user			
B1.2	User	User will be able to register remotely			
B1.3	Notification	User will receive e-mail with registration info (un/pw)			
B1.4	Flexibility	Registration procedure will be flexible with regard to the (mandatory/optional) user-data the user/administrator registers			
B1.5	Admin maintenance	Administrators / users will be able to maintain user information			
B1.6	Admin maintenance	Administrators / users will be able to deregister			
B1.7	Password maintenance	Administrators / users will be able to change password			
B1.8	Password maintenance	Administrators / users will be able to recover/regenerate lost user password			
B1.9	User repository	System will use a LDAP repository to store user info			
C - Authorization and Security					
C1.1	User roles	Administrators will be able to use			

Nr	Req.	Description		Sup Y/N	Remarks
		a set of standard roles to grant access to portal functions and/or content <ul style="list-style-type: none"> - Portlet viewers - Portlet editors - Portlet owners - Portlet administrators 			
C1.2	User roles	Administrators will be able to define (non-standard) roles to grant access to portal functions and/or content			
C1.3	User groups	Administrators will be able to add/remove users to/from user groups			
C1.4	User grants	Administrators will be able to grant/revoke portal roles to users / user groups			
C1.5	Invalid login	System will exclude a user from login process after a series of invalid attempts			
C1.6	External / remote systems	The system will support access and authorization to all portal content and functionality, including content from remote CMS and remote applications through Single Sign-On			
C1.7	Disable users	Administrator can disable/re-enable user accounts			
C1.8	Secure access	Access through secure (SSL) connection should be possible for designated parts of the portal			
D - Personalization (user profile)					
D1.1	Session info	The system will be able to store characteristics of a user session and be able to keep this information for use in consecutive sessions			
D1.2	Personalization	The system will enable use of persistent user info to personalize the portal environment			
D1.3	Personalization	Administrators will be able to personalize by giving access to parts of the portal based on user, user group or role.			
D1.4	Personalization	Administrators will be able to personalize based on user session properties			
D1.5	Surf history	System will track user navigation path and allow this to be used to navigate back			
E- Analysis and administrative reporting					
E1.1	Portal statistics	System should be able to report statistical analysis of portal usage			

Nr	Req.	Description	Sup Y/N	Remarks
		and content access.		
E1.3	URL validation report	Supports validation of URL references through portal content / portlets. Identification of broken links.		
E1.2	Authorization reports	System should be able to generate administrative reports on users, and users per user group/role.		
F - (Back-end) system integration and application integration				
F1.1	Portal	Portlets will be able to interact, based upon an open protocol.		
F1.2	Portal	System will be able to interact as an interface between multiple (content) databases and provide search capabilities with a common user-interface		
F1.3	Document types	System will be able to seamlessly support multiple document formats to users		
F1.4	CMS integration	Should offer integration with most used CMS and/or offer integrated CMS environment <ul style="list-style-type: none"> • Describe how? • List of supported CMS 		
G – Architecture				
G1.1	Open standards	Use of open standards (XML, WSRP, J2EE dotNET etc.)		
G1.2	Develop-ment	System should provide a portlet development environment		
G1.3	Develop-ment	Which application development platforms are supported (J2EE, dotNet...). List please?		
G1.4	Database support	System should be able to use a broad range of RDBMS platforms as a portal repository.		
G1.5	Scalability	System/application infrastructure should be scalable		

Bijlage 8 RFI – Content Management System KICH Webportal

Section 1 – General Company and Product Information

<u>General</u>	
Number of product installations in the Netherlands.	
Number of employees dedicated to development of the proposed product(s)	
Number of (technical) support employees dedicated to the proposed product(s)	
Describe your strategic direction for the proposed product(s)	
Based on the requirements identified in this RFP, what makes your company and product 'uniquely qualified' to satisfy our CMS environment needs	
<u>Infrastructure</u>	
Please describe recommended infrastructure for the proposed product(s). Number and type of servers, CPU's, RAM, disk and other requirements.	
<u>Product organisation</u>	
Please describe the organisation of products / product suites relevant for this solution. E.g. describe the available editions of products.	
<u>Hardware / Software Infrastructure</u>	
Please describe recommended infrastructure for the proposed product(s). Number and type of servers, CPU's, RAM, disk and other requirements. Supported operating systems.	
<u>Licenses</u>	
<i>License policy</i>	
Please state the licence policy for the product(s). Licences per (named) user, server installation, processor?	
Please describe licence costs for product(s) that are needed to fulfil RFI requirements. At least state the costs for a single server, single processor installation with 10 administrative users and an 'unlimited' amount of (internet) end-users.	

Please also describe costs for upscaling e.g. multi-processor server, multiple servers.	
<i>Product updates and support</i>	
Please state the policy concerning product updates and product support.	
Also describe costs for product updates and support contracts and when applicable the relation with the license costs, when upscaling the system.	

Section 2 – Portal requirements

Category	The category of the specified requirement
Req. description	Short description of the requirement
KICH KANO	The priority of the requirement 1 = 'must be', mandatory requirement 2 = 'the more the better', preferred requirement 3 = 'delighter', nice to have
Sup	Is the requirement fully supported by the product (so no custom development and/or 3 rd party products) => Y/N
Remarks	Remarks about support for the requirement. Please describe relevant remarks, including a description of custom development effort and/or 3 rd party components, if not 'out of the box'

Nr	Category	Requirement Description		Su p Y/ N	Remarks
Content storage and authoring					
<i>A1 – supported content types</i>					
A1.1	Plain text	Adding and maintaining plain text items			
A1.2	XML	Adding and maintaining XML documents			
A1.3	Web pages	Adding web pages / links			
A1.4	Other Types	Adding maintaining standard / widely used file types (all office doc's, pdf, graphical formats etc.)			
A1.5	URL	Adding / maintaining URL / hyperlinks			
A1.6	Dynamic content	Should support dynamic content, where part of the content is subtracted from e.g. a relational database (not being the CMS repository)			
A1.7	URL validation	Supports validation of URL items and URLs incorporated in other content items. Identification of broken links			
<i>A2 – presentation</i>					
A2.1	Style sheets	Adding and maintaining styles and presenting content according to style sheet			
<i>A3- Import/Export</i>					
A3.1	File import	Importing/uploading individual document			
A3.2	File export	Exporting/downloading individual documents and opening them			
A3.3	Bulk import	Importing large amounts of data/files from filesytem			
A3.4	Bulk	Exporting large amounts of content			

Nr	Category	Requirement Description		Su p Y/ N	Remarks
	export	items to filesystem			
A4 - Content storage					
A4.1	Central storage	Content items will always be stored once and at a central repository			
A4.2	DB support	Should be able to use multi-vendor RDBMS for content repository			
A5 - Printing					
A5.1	Printing	Authorized users can print individual documents			
B Workflow support					
B1.1	General	The system will support a workflow including content creation, review, approval and publication			
B1.1	Authorisation	Workflow roles will be assigned via authorisation on user groups			
B1.2	Notification	E-mail notification to relevant users, containing the relevant link to document			
B1.3	SSO	Supports single sign-on			
B1.4	Support	System will offer workflow for all supported document types			
C - Document publication and management					
C1.1	Authorisation	Can be performed by any authorized user			
C1.2	Exp date	Should support expiry date for individual content items and item groups			
C1.3	Styles	CMS toolset should include integrated style sheet editor			
C1.4	XML	CMS toolset should include integrated XML editor			
D - Authorisation and security					
D1.1	User roles	Administrators will be able to use a set of standard roles to grant access to content <ul style="list-style-type: none"> - Administrators - Owners - Editors - Approvers - Viewers 			
D1.2	User groups	Administrators will be able to define user groups and add/remove users to/from user groups			
D1.3	User grants	Administrators will be able to grant/revoke CMS roles to users/user groups			
E - Version management					
E1.1	General	System should support version management for content items			
E1.2	Integration	Version management integrated part of CMS toolset			
E1.3	Check-in	System should enable check-out / check-			

Nr	Category	Requirement Description		Support Y/ N	Remarks
	Check-out	in of content items, allowing only one person at a time to edit			
E1.4	Maintenance	Possibility of retaining and maintaining versions			
E1.4	History	Auditing of version history			
E1.6	Comments	Version comments			
F - Indexing and Search					
F1.1	content	Full text search using multiple criteria and boolean logic			
F1.2	metadata	Search based on content metadata, e.g. keywords			
F1.3	metadata	Supports use of externally defined hierarchic keyword datastructure (linking to content items and search capabilities)			
F1.4	metadata	Includes search functionality based on a thesaurus-like structure (linking to content items and search capabilities)			
F1.5	saving	Possibility to save content searches			
G – Integration					
G1.1	Integration	Support for interfacing with external CMS of other vendors should be supported <ul style="list-style-type: none"> describe how? List of supported CMS 			
G1.2	Integration	Should offer integration with most used portal environments and/or offer integrated portal environment <ul style="list-style-type: none"> describe how? List of supported portal environment 			
H - General requirements					
H1.1	Open standards	Should support open standards. List supported standards (XML, J2EE, dotNet etc.)			
H1.2	Development support	Which application development platforms are supported (J2EE, dotNet...). List please?			
H1.3	API	Provide API to query and manipulate repository items as a means to extend functionality (e.g. for portal portlets)			
H1.4	analysis	Supports collection and reporting of CMS / site statistics			

Bijlage 9 Uitnodiging fase 2 op basis van RFI

Geachte heer/mevrouw,

Onlangs heeft u via de beantwoording van RFI's voor een CMS en een Portaalomgeving deelgenomen aan het selectietraject voor een CMS en portaal ontwikkelomgeving voor het webportaal voor de Kennis Infrastructuur voor de cultuurhistorie (KICH).

Hierbij deel ik u mede dat u behoort tot de leveranciers die zijn geselecteerd voor de tweede fase van dit selectietraject. In deze tweede fase vragen wij u om in een demonstratie een aantal voor onze toepassing belangrijke requirements te demonstreren en toe te lichten.

De demonstratiesessies zijn gepland op maandag 14 juni en woensdag 16 juni. Voor de demonstratiesessie is per leverancier maximaal 1,5 uur beschikbaar.

De volgende aspecten dienen in de demonstratie aan bod te komen:

1. Toevoegen en beheren van content (max. 15 minuten)
2. Koppeling met externe documentaire systemen en catalogi (max. 15 minuten)
3. Integratie van een geografische software component (max. 15 minuten)
4. Communicatie met de gebruiker en personalisatie. Inrichting, beheer en personalisatie van nieuwsitems (max. 15 minuten)
5. Ondersteuning van groeimogelijkheden (functioneel) (max 15 minuten)
6. Beantwoording van vragen (15 minuten)

In bijlage 1 wordt de gewenste invulling van deze aspecten nader toegelicht.

Uw demonstratiesessie hebben wij ingepland op maandag 14 juni, van 13:00 tot 14:30. Graag vernemen wij op korte termijn (uiterlijk woensdag 26 mei) of u wilt deelnemen aan de tweede fase van het selectietraject.

Voor een nadere toelichting kunt u indien gewenst contact met mij opnemen.
Met vriendelijke groet,

Rob Lokers
Alterra

Bijlage bij brief

1. Toevoegen en beheren van content

Graag zien we op welke wijze(n) content kan worden toegevoegd en beheerd. Daarbij zien we graag wat de mogelijkheden zijn ten aanzien van autorisatie van gebruikers en gebruikersgroepen. Indien (configureerbare) workflow faciliteiten geboden worden, zien we die graag toegelicht. Voor eventuele verder invulling van dit gedeelte verwijzen we u naar de requirements uit het RFI CMS.

2. Koppeling met externe documentaire systemen en catalogi

Het KICH webportaal zal een deel van de gepubliceerde content betrekken uit de eigen repository. Daarnaast zal ook content uit gedistribueerde systemen worden ontsloten.

Graag zien we wat de mogelijkheden zijn om content uit gedistribueerde systemen geïntegreerd te ontsluiten.

Daarbij zijn de volgende aspecten van belang:

- Gebruik van open standaarden (XML, OAI, Webservices, JSR 170, WSRP etc.)
- Integratie van security policy van de diverse gedistribueerde systemen (bijvoorbeeld via SSO)

Wij bieden u een mogelijkheid om een dergelijke koppeling te demonstreren aan de hand van een bij een van onze partners aanwezig documentair systeem. De hiervoor benodigde informatie wordt momenteel verzameld en doen we u toekomen aan het einde van week 22

3. Integratie van een geografische software component

Een belangrijke functionaliteit in het KICH webportaal is de ontsluiting van cultuurhistorische objecten (bijvoorbeeld monumenten) via een web enabled kaart interface. Integratie van de kaartfunctionaliteit met overige functionele componenten van het webportaal zal van belang zijn.

Een willekeurig voorbeeld ter illustratie: Een content item kan gerelateerd zijn aan een geografisch object. Activeren/selecteren van dit content item resulteert in het 'oplichten' van het betreffende object in een kaart. Andersom resulteert het selecteren van een geografisch object op een kaart in het in een 'portlet' weergeven van de aan dat object gerelateerde content items.

Het is van dus belang dat functionele componenten elkaar kunnen aansturen via een parameter en/of event mechanisme. Dit wordt gedemonstreerd aan de hand van een geografische software component.

Voor het implementeren van deze functionaliteit bieden we de volgende hulpmiddelen:

- *Via een geoserver is een ArcIMS mapservice extern beschikbaar die de gemeentekaart van Nederland ontsluit. Verdere benodigde informatie voor gebruik van dit hulpmiddel wordt momenteel verzameld en doen we u toekomen aan het einde van week 22*
- *Een attachment bij deze mail bevat als alternatief dezelfde gemeentekaart van Nederland in het ESRI shape formaat.*

4. Communicatie met de gebruiker en personalisatie. Inrichting, beheer en personalisatie van nieuwsitems (max. 15 minuten)

Graag zien we hoe in het algemeen communicatie met de gebruiker (prikbord, forum, mail, autorisatie etc) zoal wordt ondersteund met de door u geboden oplossing.

Daarnaast zien we graag hoe onderstaande functionaliteit t.a.v. nieuws kan worden geïmplementeerd.

Nieuwsitems: Inrichting en beheer

Het KICH webportaal krijgt een nieuwsrubriek. Content items moeten als nieuws kunnen worden geclassificeerd. Sommige nieuwsitems krijgen een speciale status (attending). Zo'n attending moet in de nieuwsrubriek herkenbaar zijn. Nieuws wordt aan de gebruikers getoond vanaf de publicatiedatum tot aan de vervaldatum. Gebruikers moeten via een nieuwsarchief ook oude nieuwsitems kunnen bekijken. Er moet gezocht kunnen worden op nieuwsitems.

Nieuwsitems: Personalisatie

Er wordt periodiek een nieuwsbrief verzonden aan gebruikers die zich daarvoor via hun persoonlijk profiel hebben opgegeven.

Het KICH webportaal bevat een (custom) hiërarchische datastructuur met sleutelwoorden. Aan content (dus ook aan nieuwsitems) moeten sleutelwoorden kunnen worden gekoppeld. Een gebruiker kan in zijn profiel via het selecteren uit dezelfde lijst sleutelwoorden zijn interessegebieden vastleggen.

De mate waarin nieuwsitems matchen met het interesseprofiel van de gebruiker bepaald de score en de volgorde in de nieuwsitems rubriek.

Voor implementatie van deze functionaliteit stellen we de volgende hulpmiddelen ter beschikking:

- *Lijst met sleutelwoorden (slw.xls) en lijst met sleutelwoorden hiërarchie (slw_rel.xls) voor het KICH webportaal.*

5. Ondersteuning van groeimogelijkheden (functioneel)

Het te ontwikkelen webportaal zal zich in een aantal stappen ontwikkelen. Daar waar het webportaal zich in eerste instantie zal richten op ontsluiting van een beperkte hoeveelheid content, die voor een groot deel onderdeel van het webportaal is, zal het portaal naar de toekomst toe meer content en functionaliteit betrekken uit externe, gedistribueerde systemen. Uiteindelijk kan een externe partij, mits zijn gegevens voldoen aan een gestandaardiseerd informatiemodel voor de cultuurhistorie, via open

standaarden aansluiten bij het webportaal en zijn content op deze manier aanbieden binnen het webportaal.

Graag zien we toegelicht hoe de door u geboden oplossing kan meegroeien met het webportaal. We zijn ook geïnteresseerd in de licentietechnische en financiële aspecten van een dergelijk groeimodel.

Graag horen we van u ook wat de mogelijkheden zijn ten aanzien van training on the job van het ontwikkelteam dat het webportaal gaat ontwikkelen.

Bijlage 10 Prijsindicatie voor de onderzochte producten

Onderstaande tabel beschrijft de kosten voor aanschaf (licentie) en jaarlijkse support voor de onderzochte producten, zoals verstrekt door de leveranciers. Het betreft de prijzen voor de standaard producten. Eventueel voor KICH aan te schaffen uitbreidingen en aanvullende componenten zijn niet meegenomen.

Product	Licentieprijs	Jaarlijkse supportkosten	Opmerkingen
Oracle Portal	16.786,-- (CPU)	3.693,--	
Smartsite release 5 (Enterprise Ed.)	35.000,-- (server)	4.200,--	
Tridion	55.000,-- (server + named user)	11.000,--	CMS licenties per server, administrative users per named user. Prijs betreft 1 server + 10 named administrative users
Microsoft Sharepoint	60.000 tot 65.000,-- (named user/ CPU / server)	niet opgegeven	Sharepoint licenties per server, SQL server licentie per CPU, user licenties per named user
Broadvision	120.000,-- (CPU)	21.600,--	2 x 60.000,-- (licentie voor ontwikkel + productie per CPU)
IBM	145.737,--	niet opgegeven	CMS + portaalsoftware
Opentext	150.000,-- tot 200.000,-- (named user / CPU)	30.000,-- tot 40.000,-	CMS + portaalsoftware Intra/extranet op basis vn named user (standard/ read only). Internet licenties op basis van CPU.

Bijlage 11 Testrapportage Paul Boekenoogen (lid technische klankbordgroep, ROB)

Bevindingen:

- Als je objecten selecteerd, worden deze in het kaartbeeld met de selectiekleur getoond. Wellicht is het handig om deze selectiekleur ook op te nemen in de legenda van de betreffende kaartlaag. Dan kan de gebruiker ook zien welke de selectiekleur is.
- Als je een selectie gemaakt hebt, en je kiest voor 'toon resultaten', dan kun je onder 'Ligging' het lampje 'toon in de kaart' aanklikken. Het zou handig zijn als dan mbv een schaalafhankelijk icoontje (bijv een lampje) de locatie op het kaartbeeld getoond wordt. Ook als je wat verder uitgezoomd bent dan zie je meteen waar het object ligt.
- Bij het kaartbeeld zou nog een schaal-balkje opgenomen kunnen worden, dan krijgt de gebruiker gevoel voor de afstanden in de kaart.
- Verder voeg ik nog de gewenste legenda-kleuren van de Archeologische Monumenten kaart bij:

terrein van archeologische betekenis:	groen
terrein van archeologische waarde:	geel
terrein van hoge archeologische waarde:	oranje
terrein van zeer hoge archeologische waarde:	rood
terrein van zeer hoge archeologische waarde, beschermd:	paars

Bijlage 12 testrapportage Bart Looise (lid technische klankbordgroep, EC-LNV)

Acceptatietest KICH-nulversie

Van: Bart Looise

Datum: 2004-10-19

Algemene indruk:

Home scherm ziet er redelijk aantrekkelijk en overzichtelijk uit. De vervolgschermen zijn wel heel erg sober en hebben een erg harde kleur.

Kaartbeeld aan de kleine kant en matig van kwaliteit.

Functionaliteit:

De beschreven functionaliteit heb ik door tijdgebrek nog lang niet compleet kunnen beoordelen. Ik heb vooral naar de kaart-component/functionaliteit gekeken. Ik heb daarbij ook niet precies in de gaten gehouden welke functionaliteit wel/niet in de 0-versie zit. Op- en aanmerkingen over de functionaliteit zijn per punt volgens de "Beschrijving functionele componenten" aangegeven.

Technische aspecten:

Performance goed (op kantoor met snel internet).

Interface werkt goed, weinig fouten gevonden. Bediening is wel wat ingewikkeld, vooral de selectiemodule. Bij uitbreiding van de functionaliteit (versie 1) krijg je nog meer mogelijkheden en wordt alles nog ingewikkelder. Misschien moet niet standaard alle functionaliteit aangeboden worden.

De help-functionaliteit kan/moet beter en uitgebreider.

Functionele componenten (nummers verwijzen naar het overzicht):

2

Sitemap is neem ik aan de inhoudsopgave? Nog zeer primitief

4

Er is zowel sprake van de termen "Gebuikersnaam" als "User-Name" voor hetzelfde begrip.

Password is nu nog een onmogelijke te onthouden reeks van letters en cijfers. Door de gebruiker zelf te laten invullen.

5

Geen uitlog-component gezien

7

Schaal ontbreekt

Labels moeten naam/omschrijving ipv id-nummer bevatten

Zoomin naar selectie ???

Zoomin naar plangebied, streken ??

Zoomuit niet zelf te bepalen maar in vaste stappen?? Stappen nu nogal klein.

Pan gedeactiveerd??

Identify gedeactiveerd??

De cursor zou in het kaartbeeld de vorm kunnen aannemen conform de functie (handje, i, pijl).

Mogelijkheden om de kaart te printen of op te slaan zijn heel beperkt. (lage resolutie!)

11

Schaal bij kaartbeeld ontbreekt; lastig vast te stellen wat zinvolle lengte in te stellen straal is.

12

Volgorde kaartlagen niet logisch, eerst punten en dan vlakken naar omvang, volgorde zit wel in legenda, moeten met elkaar corresponderen

Werking toon & actief niet helder; Na aanvinken moet kaart automatisch vernieuwd worden, anders doorwerking niet goed

Knop “vernieuw kaart” en ook “toon” en “actief” blijven niet meer zichtbaar bij scrollen kaartlagen, vastzetten

Labels: geen id's maar naam of omschrijving; labels kloppen trouwens niet bij Landschappen en Deellandschappen

Help –correspondeert niet altijd goed met zichtbare tabblad, moet ook nog worden ingevuld bij Legenda en Resultaten

Er verschijnen zo nu en dan cijfers/letters onderin de kaart-, identify- of kaartlaagcomponent.

12.4

Niet landschapselementen maar Historische elementen.

Aan elkaar grenzende gelijksoortige elementen zijn niet te onderscheiden (maak bijv. bij een bepaalde schaal “outlines”).

Labels binnen vlakken onleesbaar.

12.6 Symbolisatie kaartlaag met arceringen matig/slecht.

12.7 Symbolisatie kaartlaag met arceringen matig/slecht.

13

Selectielijst ?

Knop “tabel”, “Voer uit” niet te vinden

Geen tabbladen

14

“toon” werkt niet altijd goed: na identify van bv. een aandachtsgebied kan je wel kiezen voor info over aandachtsgebieden, maar wordt er een record van het aanwezige Landschap getoond. De verwijzing naar de beschrijving via een htm onder de kop Tekstbestand vind ik wat knullig.

“Check all” knop – niet gezien

16

Nog geen metadata bij dataset en domein-component gevonden, alleen object-info

20

Wis selectie: wissen van de selectievraag en de selectie zijn 2 verschillende zaken, misschien een aparte knop

“Tabel” knop- niet gezien

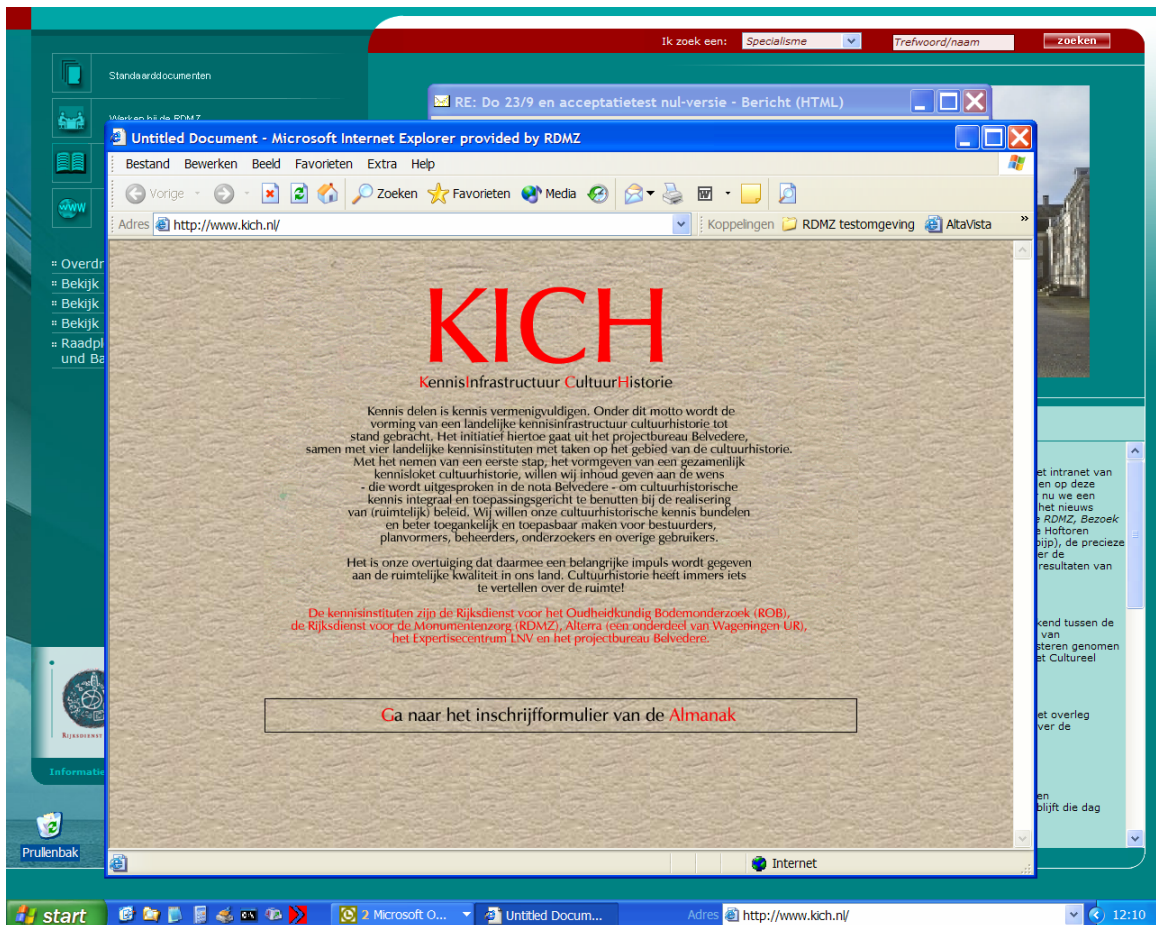
21

Opbouw, metadata van te bevragen bestanden moet duidelijk en snel te achterhalen zijn als help bij het selecteren.

Switchen bij het selecteren tussen heel Nederland en binnen getoonde kaart is binnen een selectiesessie niet mogelijk?

Inzoomen naar geselecteerde objecten is niet mogelijk?

Bijlage 13 Testrapportage Benjamin Dekkers (lid technische klankbordgroep, RDMZ)

Figuur 1

www.kich.nl

- 1 Moeilijk te lezen 1 rood op bruin 2 te kleine letters
- 2 Geen KICH huisstijl

Figuur 2

Lay-out

- onnodige horizontale schuifbalken (2x)
- de witte achtergrond links maakt het geheel wat rommelig
- de “home” knop is raar of tenminste afwijkend

Inhoud

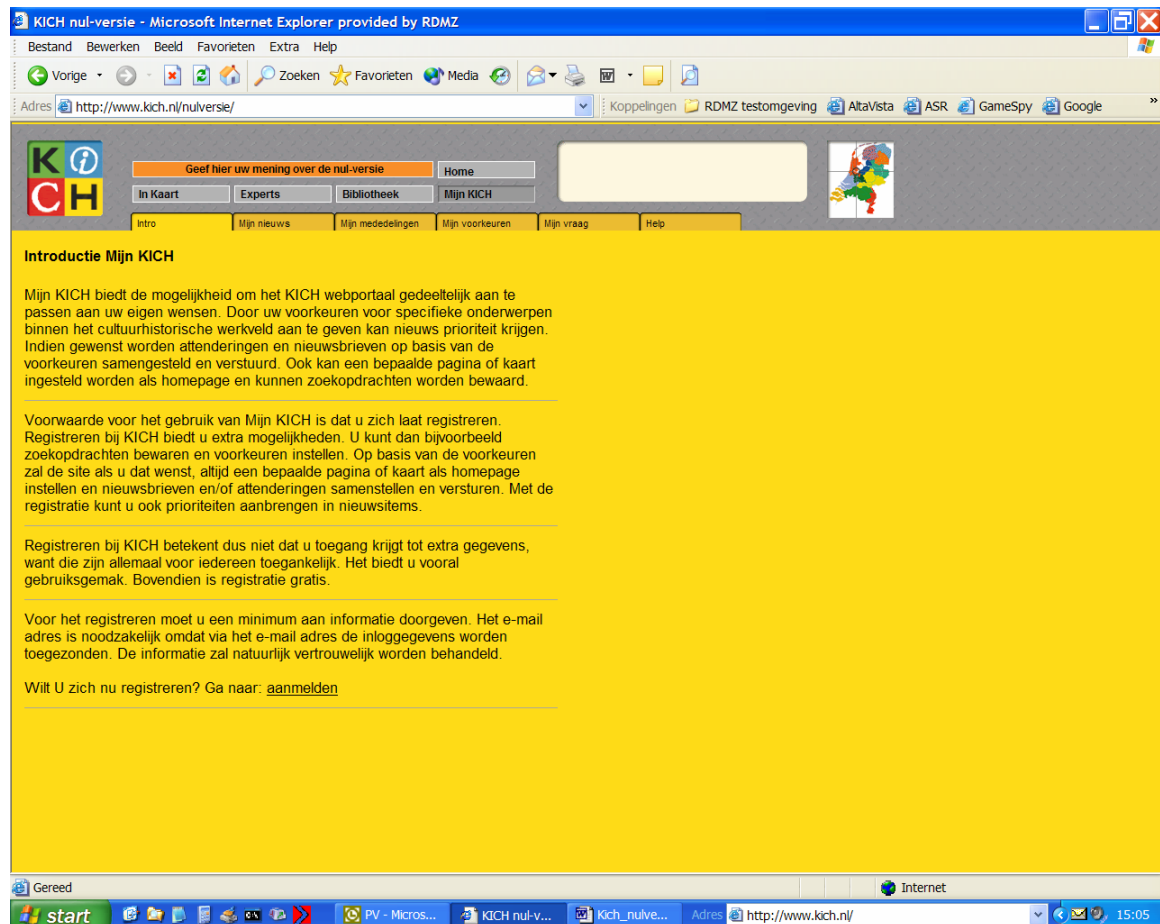
- Dit is geen duidelijke KICH homepage. Teveel informatie voor een openingsscherm
- Foto's niet gerelateerd aan de tekst

Besturing

- Onduidelijke functionele scheiding tussen de geheel links gepositioneerde tekst (linksnav.htm) en het nieuws gedeelte
- De gehele bovenste navigatie geeft geen zicht op wat de functie is. Het kaartje doet niks en toont geen mouseover, voor het “gele vlak” geldt hetzelfde.

Algemeen

Nieuws, Inhoudsopgave, Over KICH, Login / logout, Disclaimer & Help kunnen beter weg. Zij maken de nul versie er niet beter of duidelijker op.

Goed leesbare tekens!

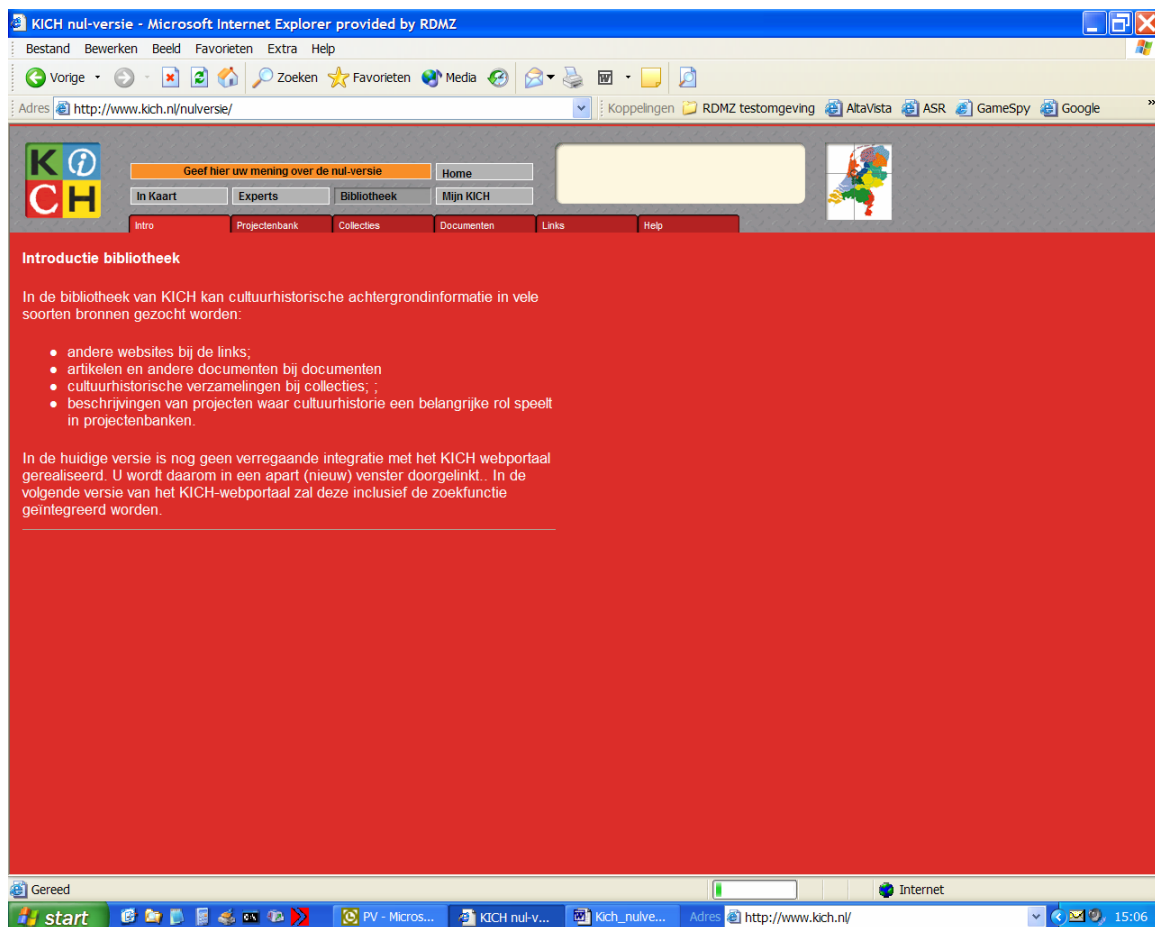
Mooi geel!

Help kan weg, de site moet zo goed zijn dat je die niet nodig hebt.

Niet beginnen met een intro. de gebruiker wil helemaal geen intro die wil Mijn KICH.

Intro wijzigen in Info om achteraan de Help laten vervangen.

De gehele bovenste navigatie geeft geen zicht op wat de functie is. Het kaartje doet niks en toont geen mouseover, voor het "gele vlak" geldt hetzelfde.

Nooit rood gebruiken, dit gaat dansen voor de ogen.

Help kan weg, de site moet zo goed zijn dat je die niet nodig hebt.

Links, tja, ik zou het niet doen. Mensen hebben hun eigen links dat moet je niet voor ze proberen te regelen.

Niet beginnen met een intro. de gebruiker wil helemaal geen intro die wil de Bibliotheek.

Intro wijzigen in Info om achteraan de Help laten vervangen.

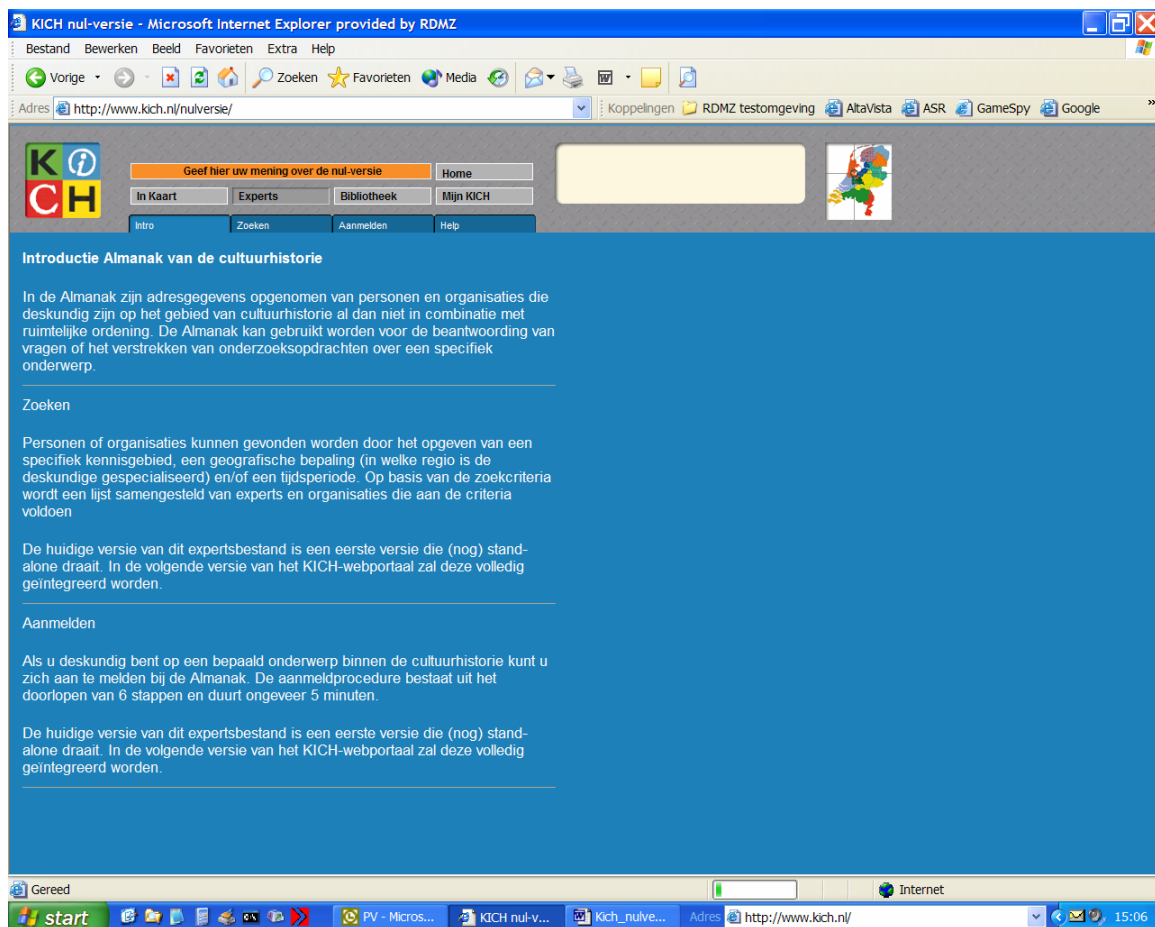
Bibliotheek dekt niet helemaal de lading.

De gehele bovenste navigatie geeft geen zicht op wat de functie is. Het kaartje doet niks en toont geen mouseover, voor het "gele vlak" geldt hetzelfde.

NB RDMZ project sites:

<http://www.amr.nl/>

<http://www.monumentenzorg.nl/wederopbouw/index.html>

Mooi blauw.

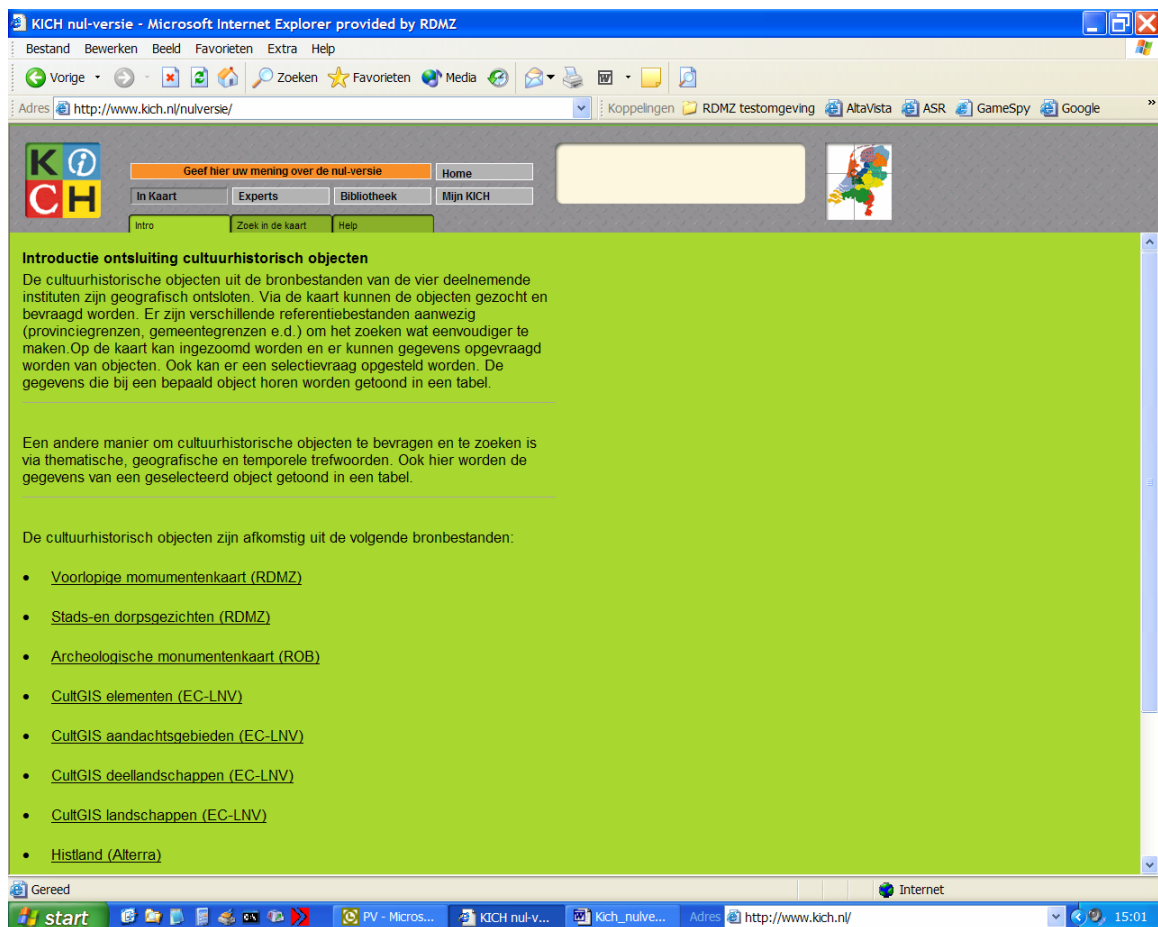
Help kan weg, de site moet zo goed zijn dat je die niet nodig hebt.

Zoeken start de Almanak., Dit is niet goed in het portaal ingebed.

Niet beginnen met een intro. De gebruiker wil helemaal geen intro die wil de Experts.

Intro wijzigen in Info om achteraan de Help laten vervangen.

De gehele bovenste navigatie geeft geen zicht op wat de functie is. Het kaartje doet niks en toont geen mouseover, voor het "gele vlak" geldt hetzelfde.

Mooi groen.

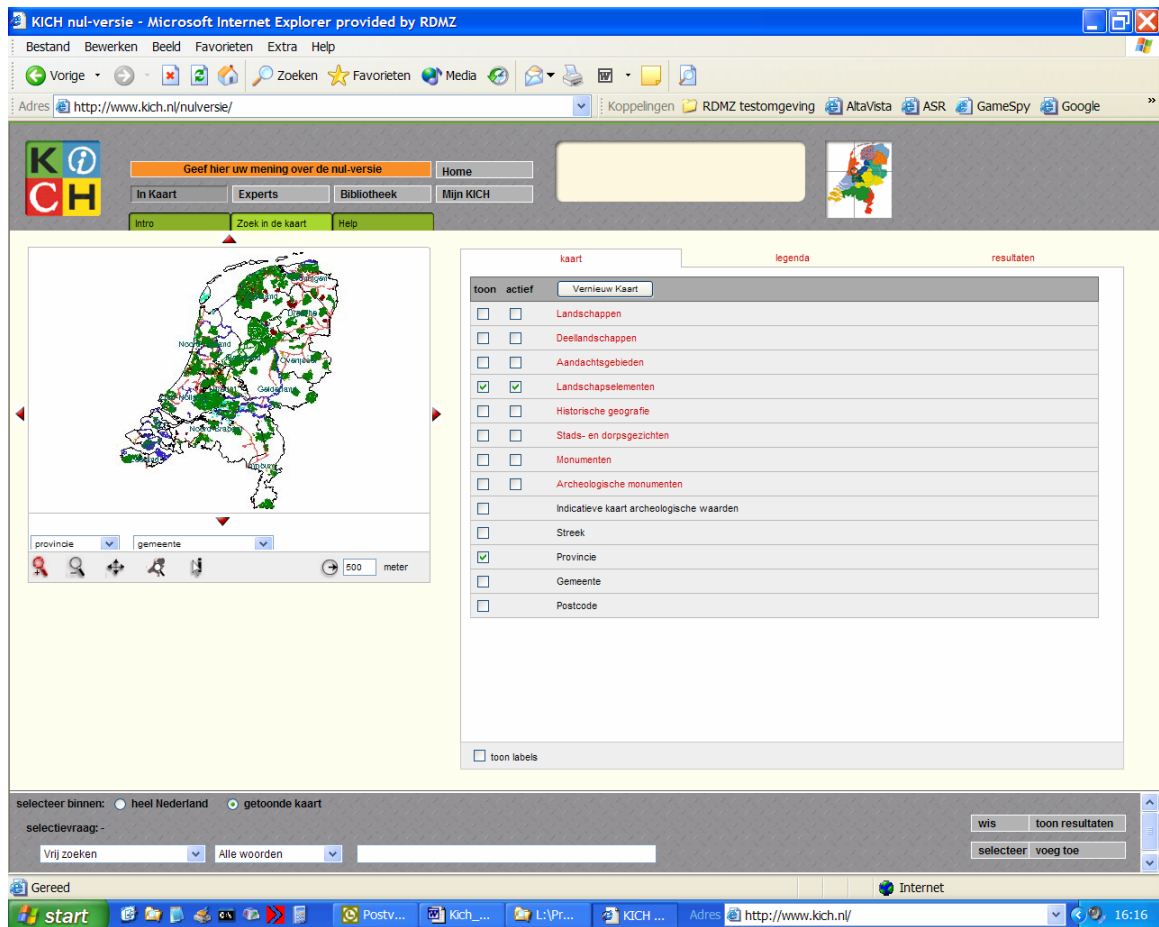
Help kan weg, de site moet zo goed zijn dat je die niet nodig hebt.

Niet beginnen met een intro. De gebruiker wil helemaal geen intro die wil de Experts.

Intro wijzigen in Info om achteraan de Help laten vervangen.

Weet de gebruiker wat Histland is? Beter is het om de naam van de applicatie of databank niet te gebruiken maar duiden wat de inhoud is.

De gehele bovenste navigatie geeft geen zicht op wat de functie is. Het kaartje doet niks en toont geen mouseover, voor het "gele vlak" geldt hetzelfde.

Kaart is met een ISDN verbinding te traag.

Groene schermachtergrond is weg

Veel te weinig ruimte voor kaartje.

Legenda zit daar fout. Dit kan je veel slimmer oplossen. (map24, etc.)

Resultaten werkt op twee manieren, dit verward de gebruiker.

Vernieuw kaart werkt niet handig. Als je een provincie of gemeente kiest hoeft de kaart niet vernieuwd te worden. Er zijn dus twee manieren, dit verward de gebruiker.

Toon en Actief is niet handig. Dit vergt teveel automatiseringskennis van de gebruiker.

Verschil rode en zwarte lagen staat nergens.

Te weinig referentie op kaart om goed beeld te geven van situatie.

Geen schaalbalk van de kaart.

Het resultaat is mager. Wat kom je nu eigenlijk te weten?

Wat is het verschil tussen het objecten en resultaten scherm?

De pijltjes N, O, Z, W zijn overbodig door de pan functie

Tekst in kaart is niet te lezen.

De werking van de selectiefunctie onderin is onduidelijk.

Snelheid is goed

Legenda Rijksmonumenten niet toegepast

Algemeen:

Functioneel

De Kich nulversie toont wel potentie maar heeft duidelijk te leiden onder het feit dat het project Website verder is dan de andere projecten. Zoals de nulversie nu is valt mij op dat je er eigenlijk nog niet zoveel mee kunt. Het is een portaal maar deze toont eigenlijk niks anders dan dat de samenwerkende partijen nog niet zo goed samenwerken. Er is weinig toegevoegde waarde.

Layout

Het scherm waarin het kaartje getoond wordt moet echt beter. Veel meer kaart tonen en interactie met die kaart hebben (rechtermuisknopmenu of zo). Nu werkt het niet fijn en weet je eigenlijk niet wat je aan het doen bent.

Bijlage 14 Algemene vragenlijst usability test KICH

Project: Usability test nulversie website KennisInfrastructuur Cultuur Historie
Interviewer: Bastiaan Klooster, Thomas Marteiijn (roulerend)
2e observant
Datum: 26 en 27 oktober 2004
Locatie: Usability Lab 2C Communication Consultancy BV, De Meern
Methode: Individuele interviews

Inleiding

- ✓ Uitleg onderzoekssituatie:
 - reden onderzoek
 - testmethode
 - procedure
 - aanwezigheid apparatuur, eventuele meekijkers namens KICH
 - notulist,
 - anonimiteit

- ✓ Eventueel beantwoorden vragen respondent

Pre-interview

- ✓ Invullen voorafgaand aan het interview:

Naam:
Contactgegevens:
Telefoonnummer(s):
Functie:

Vragenlijst pre-interview

Type gebruiker

Sinds welk jaar bekijkt u websites op Internet?

Hoeveel uur per week/dag surft u gemiddeld op internet?

Wat zijn de voornaamste doelen voor het gebruik van internet?

Bestelt u wel eens wat via internet?

Wat voor een type gebruiker bent u (beginner, gevorderd, expert)?

Levert u zelf input voor bepaalde websites (zo ja, welke)?

Algemeen

Hoe gebruikt u het internet in combinatie met uw werk?

Welke bronnen gebruikt u naast het internet?

Welke problemen komt u in uw werk tegen als het gaat om het opzoeken van Cultuurhistorische informatie?

Inventarisatie bekendheid KICH

Bent u bekend met het KICH?

✓ Korte uitleg over de nulversie van de website van het KICH

Welke elementen zijn voor u van belang als u een dergelijke website gebruikt? (in algemene zin).

Welke onderdelen wilt u specifiek terug zien wanneer u denk aan een website voor landschapsinrichting in combinatie met Cultuurhistorie.

Usability test KICH

- De respondent wordt nu naar het testlab van 2C gebracht. Indien de respondent geïnteresseerd is wordt ook kort de regiekamer getoond;
- In het usability laboratorium worden verschillende vragen en opdrachten aan de proefpersoon voorgelegd;
- Het onderzoek in het usability testlab duurt ongeveer 75 minuten;
- Na afloop van de test volgt het post-interview (zie volgend hoofdstuk), deze vragen worden tevens in het usability lab afgenomen.

Postinterview

- ✓ De interviewer bedankt de proefpersoon en geeft nogmaals aan dat de gemaakte fouten niet aan hem te wijten zijn.

- ✓ De proefpersoon mag door de website surfen om deze vragen te beantwoorden.

Welke aspecten zijn opgevallen in positieve dan wel negatieve zin?

- ✓ De interviewer gaat nu inhoudelijk in op eventuele problemen die tijdens de test zijn ontstaan.

Check op: Waarom is een bepaalde route gevolgd of zijn bepaalde handelingen uitgevoerd?

Wat zou er verbeterd kunnen worden?

Wat is uw algehele mening over de website van het KICH?

Wat vindt u ervan dat u binnen komt op een overzichtspagina met nieuws-items?

Wat vindt u ervan dat de verschillende onderdelen een verschillende kleur hebben wanneer u deze bezoekt?

De oranje balk waarmee u uw mening kunt geven over de nulversie van de website komt in de toekomst te vervallen. Als u dit meeneemt in uw beoordeling, hoe oordeelt u dan over de manier van navigeren bovenaan de website?

Wat vindt u van de plaats van de homeknop?

Aan de rechterkant van het scherm ziet u een crèmekleurig blok, wat voor informatie verwacht u in dit blok?

Wat vindt u van de hoeveelheid tekst op de homepagina van het KICH?

Wat vindt u van de hoeveelheid tekst elders op de website?

Wat vindt u over de gebruikte termen in de website?

Wat vind u van de lettergrootte van de website?

Wat vindt u van het gebruik van afbeeldingen, afgezien van de kaart?

Wat vindt u van het gebruik van de kaart in het systeem?

Vindt u de naam 'KICH' passen bij de site die u net heeft bezocht?

Wat vindt u van het logo van het KICH?

Wat vindt u van het kaartje aan de rechterbovenzijde van de website?

Hoe zou u nu u rondheeft gekeken op de website het KICH in uw eigen woorden omschrijven?

Heeft u het idee dat allerlei informatie op een eenduidige manier wordt samengevoegd vanuit de verschillende deelnemende organisaties?

Nodigt de site uit om zelf actief input te geven aan de website, bijvoorbeeld door eigen materiaal toe te voegen? (op een globaal niveau)

Heeft u nog verdere op of aanmerkingen die de website kunnen verbeteren en die nog niet genoemd zijn?

- ✓ **De interviewer bedankt de proefpersoon, laat een vergoedingsformulier invullen en sluit de test af.**

Bijlage 15 Script Usability test “KICH”

Vorbereiding:			
<ul style="list-style-type: none"> • Open de website www.kich.nl. • klokje aan/ Google toolbar uit/grote browser knoppen. • Word document met naam en datum in beeld. • MICROFOON/CAMERA AAN. 			
Interviewer:			
<ul style="list-style-type: none"> • Indien je iets niet begrijpt mag je op elk moment vragen stellen. • Indien je moeilijke termen tegenkomt kun je dat direct opmerken. • Hardop denken; aangeven waar gelezen wordt, zoveel mogelijk aangeven wat als eerste opvalt. • “Fouten” die gemaakt worden liggen niet aan de respondent, maar aan de website. • Alleen voor jezelf antwoorden, niet wat andere mensen zouden denken. 			
Vraag	Opdracht voor proefpersoon	Opmerkingen / oplossing	Logisch pad
www.kich.nl/nulversie			
1a	Kunt u het prototype van de website van het KICH openen? En hier even kort op rondkijken?		Geen
1b	Wat is uw eerste indruk?		Geen
Gebruik van de kaart			
2a	Kunt u nagaan welke cultuurhistorische objecten zich bevinden in het gebied waar u zich op dit moment voor uw werk mee bezig houdt?	Begrijpen de respondenten dat zij vinkjes moeten zetten? Is het verschil tussen ‘toon’ en ‘actief’ duidelijk?	In kaart→ Zoek in de kaart→
2b	Kunt u kijken of zich ten noorden van deze locatie cultuurhistorische monumenten bevinden?		Rode pijl boven de kaart
2c	Kunt u inzoomen op {noem een zoekresultaat} op de kaart?		Vergrootglas→ Frame trekken

2d	Kunt u in uw eigen woorden de functies van de kaart vertellen?	Let op: leg niet direct alle functies uit!	Geen
Algemene informatie op de website			
3a	Kunt u terug gaan naar de beginpagina van de website van het KICH?	Let op: Zonder gebruik te maken van de 'backbutton'!	Home
3b	Kunt u opzoeken wat de archeologische monumentenkaart precies inhoud en hoe deze is verbonden met deze website?		In kaart → Archeologische monumentenkaart
Algemene informatie op de website			
Informatie: U heeft van een van uw collega's gehoord dat er een bepaald artikel op de website van het KICH te vinden is.			
4a	U heeft van een collega's gehoord dat er een bepaald artikel op de website van het KICH te vinden is. Kunt u de pdf van het belevingsonderzoek 'Landschapsbeleving en cultuurhistorie; een theoretische en empirische verkenning van de invloed van cultuurhistorie op de beleving van het landschap' van A.E. van den Berg, & T. Casimir, downloaden?	Hebben de respondenten behoefte aan uitleg over externe pagina's of wat het te wachten staat op de externe pagina?	Bibliotheek → Documenten → Bovenste link
4b	Wat doet u als iets niet meer begrijpt op de website van het KICH?	NB: Zijn de respondenten ook uit zich zelf geneigd het onderdeel "help te raadplegen"	Help
Gebruik van de kaart			
5a	U wilt kijken welke kastelen of burchten zich bevinden in Utrecht.		6.7.5.1 In kaart → Zoek in Kaart → Utrecht
5b	Kunt u er voor zorgen dat op de kaart alleen kastelen worden getoond. En alle andere monumenten worden verwijderd?	Begrijpen de respondenten dat zij vinkjes moeten zetten?	6.7.5.2 'Verwijder' wanneer het geen kasteel betreft

5c	Hoe heet het kasteel dat het meest rechtsboven op de kaart ligt?		6.7.5.3 Aanklikken in kaart
5d	Kunt u direct laten zien waar kasteel "" zich bevind?		6.7.5.4 Toon in kaart (lampje)
Algemene informatie op de website			
6a	Kunt u de cultuur historische projectbank van het ROB opzoeken?		6.7.5.5 Bibliotheek→ Projectbank→ Projectbank van ROB
6b	Kunt u opzoeken van welke instanties het KICH een initiatief is?		6.7.5.6 Home→ Over KICH
Mijn KICH			
7a	Kunt u teruggaan naar de homepage van het KICH?		6.7.5.7 Home
7b	Wat verwacht u in het onderdeel 'Mijn KICH'?		6.7.5.8 Geen
7c	Kunt inloggen voor het onderdeel 'Mijn KICH'?	Let op: Niet naar 'Mijn KICH' gaan	6.7.5.9 Login/logout
7d	U wilt een opmerking maken over het KICH portaal. Hoe kunt u uw opmerking aan het portaal doorspelen? Let op: niet via de balk 'Geef hier uw mening over de nulversie'.		6.7.5.10 Mijn KICH→ Mijn vraag→ Stuur een bericht

Almanak			
8a	U bent op zoek naar mensen die zich dagelijks bezig houden met cultuurhistorie in hun werk, zodat u met hen van gedacht kunt wisselen over bepaalde vraagstukken kunt u nagaan of er op uw vakgebied in uw regio specialisten bevinden?	Hoe wordt de pop-up gewaardeerd?	6.7.5.11 Experts → 6.7.5.12 Zoeken → Regio, thema en discipline selecteren
8b	Kunt u nagaan of u zelf in de database met specialisten staat?		Zoeken op zoekterm
8c	Kunt u uzelf toevoegen als specialist?		6.7.5.13 Aanmelden → Verzenden →
8d	U bent op zoek naar R. de Jong kunt u deze man of vrouw vinden?		6.7.5.14 Zoeken op zoekterm → Drs. R. De Jong
8e	U wilt meerdere specialisten raadplegen, hoe zou u een lijst met verschillende specialisten kunnen maken.		6.7.5.15 Toevoegen
8f	Kunt u de heer of mevrouw de jong toevoegen aan uw persoonlijk mandje?		6.7.5.16 Toevoegen

8g	U bent ook op zoek naar een of meerdere personen die zich wetenschappelijk bezig houden met naoorlogse stadsgeschiedenis en dan met name stedenbouw uit Utrecht.	Puntsgewijs <ul style="list-style-type: none"> ➤ Wetenschappelijk ➤ Naoorlogs ➤ Stadsgeschiedenis ➤ Stedenbouw ➤ uit Utrecht 	6.7.5.17 Selecteer: Stadsgeschiedenis; Stedenbouw; 6.7.5.18 20-ste eeuw (1945-2000); wetenschappelijk / inhoudelijk
8h	Kunt u deze ook toevoegen aan uw mandje?		6.7.5.19 Selecteer persoon → 6.7.5.20 Toevoegen
8i	Kunt u nog een zoekopdracht uitvoeren	Let op: niet volbrengen	6.7.5.21 Zoekformulier
8j	Kunt u de inhoud van 'uw mandje' bekijken?		6.7.5.22 Uw Mandje

Ga naar de nabespreking!

Bijlage 16 Usability test Respondenten KICH

Dinsdag 26 oktober

Tijdstip	Respondent	Leeftijd	Geslacht
10.00-11.30	Stedenbouwkundige Middelburg	37	m
12.00-13.30			
14.00-15.30			
16.00-17.30	Projectbureau Leidsche Rijn	30	m

Woensdag 27 oktober

Tijdstip	Respondent	Leeftijd	Geslacht
10.00-11.30	Gemeente Apeldoorn	37	m
12.00-13.30	Grontmij	47	m
14.00-15.30	Provincie Zuid-Holland	32	m
16.00-17.30	Gemeente Utrecht	45	m

Meekijkende bezoekers

Jandirk Bulens (Altterra)
Hugo de Groot (Altterra)
Benjamin Dekkers (Rijksdienst Monumentenzorg)
Ronald Wiemer (ROB)
Frans van der Zande (ROB)
Wies Vullings (Altterra)

